De dochter van Joop ter Heul

Cissy van Marxveldt

bron
Cissy van Marxveldt, *De dochter van Joop ter Heul*. Met illustraties van Hans Borrebach. De Erven Loosjes, Haarlem z.j. [ca. 1945]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/marx002doch01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

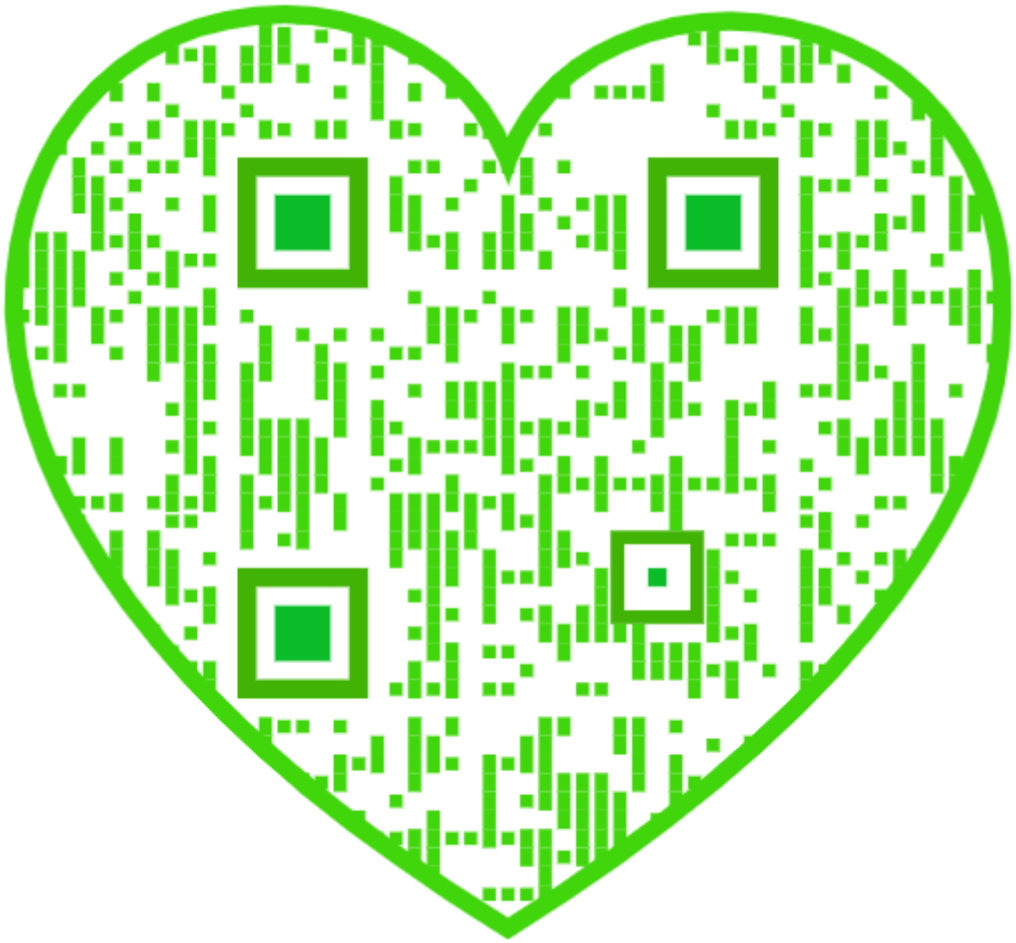

En ik keurde gretig: ‘Ja, nu lijk je zestig!’

Hoofdstuk I

Ik ben Joop van Dil. De dochter van Joop ter Heul, die eens opzien heeft gebaard. Het lijkt wel, of ze een gifmengster is geweest. Ik ben zestien jaar en te stom om te leren. De hersens van de familie zijn mijn twee oudere broers toebedeeld, Hans van drieëntwintig en Leo, die Peter genoemd wordt, van twintig. Al gebruiken ze die dan niet, zoals Oom Kees zegt. De hersens, bedoelt hij.

Zopas is Mams in de kamer geweest. We worden altijd door mensen, die het niet kunnen weten, voor zusters versleten. Al zegt dit vrij weinig. Want laatst zag ik in een krant twee portretten, met een knallend opschrift: Ze konden Zusters zijn! Het was gravin van hm. tot hm. - de namen weet ik niet meer - en haar twintigjarige dochter. De gravin was stakerig en met zo'n volledig geretoucheerd gezicht, dat het geen gezicht meer was. De dochter was dikkig. Dus, nu zegt het mij vrij weinig, als een visite-dame kweelt: ‘Och, is dàt Uw dochtertje? Het kon Uw zusje zijn!’ Mams gaat er ook altijd vrij laconiek op in. Mams is een enigerd, al heeft ze dan al die boeken geschreven. En de familie uitgekleed van top tot teen.

Ja, zopas kwam Mams binnen met het beroemde kopje thee. Wat limonade wordt als het warm is.

‘Zo hard aan het werk, Jopie?’ En ze streek over mijn pijpekrullen, die echt zijn. En niemand vermoedt, waarvan ik

die heb geërfd. Al zegt Tante Julie dan, ‘dat zij vroeger als kind ook zulk beeldig haar had.’ Waarop Mams altijd antwoordt: ‘Gek, daar weet ik nièts meer van.’ En Mol, hun dochter van - laat 'es kijken, die is al oud - zeker zeven-en-twintig, en nog niet getrouwd en ongehumeurd, Mol draagt haar lokken in gepermanente pijpekrullen, die na drie dagen uitzakken.

Waar was ik....., o ja, Mam vroeg: ‘Zo hard aan het werk, Jopie?’

‘Het is geen werk,’ zei ik. ‘Ik schrijf.’ Je kunt gelukkig tegen Mams altijd eerlijk zijn.

‘En wat schrijf je? Een opstel?’

Ik beet op mijn vulpenhouder, zonder dop, die altijd een ravage aanricht. Zegt Mol.

‘Nee, ik schrijf een roman. Tenminste, dat denk ik.’

Daar ging Mams bij zitten. ‘Maar Joop twee maanden voor je overgang.....’

‘Dat klinkt plechtig. Maar, je weet best, dat ik weer zitten blijf.’

‘En je wordt aan alle kanten bijgewerkt.....’

‘O, dat zegt bij mij niets.’

‘Wat zal Vader zeggen.....’

‘Vermoedelijk hetzelfde, wat Uw Vader heeft gezegd.’

‘Mijn Vader.....’

‘Ja, in de HBS-tijd van Joop ter Heul.’

Toen lachte Mams. ‘O, schooier,’ zei ze. ‘Om me dat nu voor mijn voeten te gooien.’ Ik wreef mijn hoofd tegen haar arm. Dan werd ze *beheerst.* Ze trachtte een wijs Moedergezicht te trekken. En ze kondigde aan: ‘Als je maar een beetje zou willen meewerken.....’

‘Ja, dat is het nu juist. Ik hèb wel meegewerkt. Heus. Maar ik snap het niet. Ik ben te stom. Dat zeggen Hans en Peter toch ook altijd.’

‘Maar, wat moet dit nu.....’ Mams greep een pijpekrul, en wikkelde die om haar vinger. Niemand vermoedt, hoe ze me daarmee soms kunnen pijnigen.

‘Je moet dit onder de ogen zien,’ zei ik. ‘Vooreerst kan ik niet meer op het Lyceum blijven. Twee maal in de derde klas. Dan ga je d'r uit.’ Ik spiedde naar Mam's gezicht. Ze keek bedrukt. Daarom vervolgde ik opgewekt: ‘En daarom schrijf ik nu een roman.’

‘Nu ja, een roman, dat is natuurlijk nonsens. Je bent pas zestien.....’

‘Ik schrijf de geschiedenis van mijn leven. En dat kan toch best een roman worden.’

‘Nu, dàt hoop ik niet.’ Mam had een andere krul te pakken. Ze staarde in het oneindige.

‘Toen U pas vijftien was, hebt U toch ook Uw levensroman geschreven!’

‘Mijn levensroman.....’ herhaalde Mams. ‘O, die ellèndige boeken!’

‘U moet eens even luisteren,’ zei ik. ‘Jullie hadt me op de MULO moeten doen. Of nog beter op de ULO. Maar nee, ik moest op het Lyceum. Jullie waren veel te trots op me. En onder jullie trots heb ik moeten lijden.’

‘En dat is een kind, dat zegt, dat ze te stom is om te leren.’

‘Ben ik ook. Al heb ik wel mijn verstand,’ bekende ik vrij fier.

Toen kwam er zwijgen. Een krul sprong terug tot in mijn ogen.

‘Hoe moet ik het Vader zeggen?’

‘Zal ik het zelf doen?’ Vrij gretig. Want, als je op Paps zijn stoel klimt, en je gezicht legt op zijn geurige scheiding, dan kun je vlotweg een kleine misdaad bekennen, en Paps is als was. Neen was is te kneedbaar. Beter gips.

‘Neen, vanavond, als we samen zijn.....’

‘Zoek een goed moment uit, Mams.’

Mam liep naar de deur. ‘Dat kun je gerust aan mij overlaten, Jopie.’

Hoog!

De deur viel dicht. Beneden blafte Buddy, de fox, die van mij is. Peter zegt altijd, dat hij op me lijkt. We zien er allebei

zo intelligent uit. Maar van Peter kan ik dit hebben. Ik ben *dol* op Peter.

Ziezo, nu ga ik verder met dit boek, wat misschien een roman wordt.

Ik ben pas zestien - ik geloof, dat ik dit al eerder gezegd heb - en ik kan alleen maar dansen. Niet gewoon dansen, maar zo ballettig op je tenen. En, als de telgen van Oom Kees en Tante Pop niet zulke enorme keiën waren geweest, - Bea van eenentwintig, die al Mr. in de Rechten is, en bij Oom op kantoor, waarover hij *zanikt,* en Bertie van negentien, die al studeert in geologie, en die *doktor* wordt, zegt Oom Kees - dan hadden Vader en Moeder me nooit naar dat klunzige Lyceum gestuurd. Want daar heb ik nooit gehoord.

Mam kwam net nog even binnen. ‘Zeg, wàt schrijf je?’

‘Een romàn, dat zei ik toch.’

‘Maar waarover?’

‘Over onze hele familie!’ Trots.

‘Spaar me,’ kreet Mams.

‘Dat hebt U toch ook gedaan!’

‘Ik word wel gestraft,’ zei Mams.

De deur viel weer dicht. Nu blaften beneden de fox van mij en de bouvier, die van Hans is, en hier logeert. De bouvier heet Nero.

Nog even kwam Mams binnen. ‘Als je maar niet te veel in finesses treedt. En als je in vredesnaam maar niet zegt, waar je woont.’

‘O, ik wil best schrijven “Ergens in Nederland”. En U mag het best eerst lezen.’

Mams greep naar haar hoofd. Ik knelde mijn armen om haar smalle heupen. ‘Doe niet zo tragisch Mammy. Misschien word ik nog beroemd. Ik heb pas gelezen van een beroemden man, die ook niet leren kon op school.’

‘Wie was dat dan?’

‘Ja, dat weet ik niet meer.’

‘Maar dat had je moeten interesseren. Dat had je moeten weten!’

‘Wou U hem dan schrijven?’ informeerde ik gretig. ‘Dan

ga ik nog wel even naar Renée. Daar stond het in de krant.'

'Joop, spaar me.' Iedereen zegt af en toe 'spaar me' tegen mij. Ook Peter. Dan voel ik me een gevaarlijk kind. Mams weer af.

Ik ga verder, en ik hoop, dat ik nu eens een uurtje niet word gestoord. Gek, en als ik mijn werk voor school moest maken, dan was elke afleiding me welkom. Dat klinkt, verdraaid! Ik wou, dat ik zulke zinnen had bedacht voor mijn opstellen op school, dan had ik nooit een drie gehaald. Van de tien. En een keer, in al die lijdensjaren, een zes!

Renée is mijn vriendin. Ik houd er niet als Mams, vanaf de schoolbanken, zes vriendinnen op na, met hun aanhang. En nu weer hun kinderen, die al, of niet, of maar zo-zo kunnen leren, en waarvoor Mams zich moet inspannen. Hoewel ik niet eens geloof, dat het een inspanning is. Nee, ik heb Renée op het water ontmoet, twee jaar geleden. Toen zat ik in een wherry met een knaap, die het me leerde, een knaap van de roeivereniging met flaporen, en Renée dreef ons voorbij, alleen en peinzend in een boot. De flaporen liepen rood aan, en ik wist niets beter te doen, dan tegen haar op te bonzen, zodat een kennismaking vlot volgde. Ze is leuk om te zien, ze heeft een goed figuur, maar dat zegt Peter, en ze is iemand, die me aanvult. Maar, dat zegt Mams. Renée is twee jaar ouder dan ik, twintig jaar verstandiger, zegt Peter, en een jolig, blij kind met inzinkingen. Die heb ik niet, de inzinkingen, omdat ik zelfs daarvoor te stom ben.

Renée is enig kind, ze is de dochter van een schrijvende Vader, wat ik machtig interessant vind, en van een oergenoeglijke, knappe Moeder, die ook Renée heet. Ze worden grote en kleine Renée genoemd in de kennissenkring, en dat is niks gek, want Moeder Renée is lang en slank en dochter Renée is ook slank, maar een half hoofd kleiner. Zo is het bij ons ook. Grote Joop en kleine Joop. Maar bij Tante Pien is het *fnuikend!* Die heeft een man, een ingezellige kleine dikkerd, die Johan heet, maar die Tante Pien de Bobbel heeft genoemd, wat ik vrij idioot vind. Toen kregen ze een kind, die ze natuurlijk aandoenlijk ook Johan noemden. Het was een

zoon. En zijn zoete bijnaampje werd ook de Bobbel. Nu is die knaap, geloof ik negentien, en nu zitten ze ermee. Want, het wàs grote Bobbel en kleine Bobbel. En grote Bobbel was de kleine Vader, en kleine Bobbel was het kind. Maar nu is kleine Bobbel 1 Meter 86, en grote Bobbel is nooit langer geweest dan 1 Meter 65. Tante Pien jammerde laatst, dat ze voor zulke komplicaties stond, en dat grote Bobbel kleine Bobbel niet eens meer goed kon uitstaan. Vanwege zijn lengte. Mams voelde met Tante Pien mee, dat zag ik. En toen zei ik, over het hoofd van Bud heen, waarom ze kleine Bobbel dan niet Johan noemden, en Tante Pien zei, dat dàt de oplossing was. En dat ik een pienter kind was. En dat ze niet kon begrijpen, dat ik niet kon leren. Dus, bij Tante Pien had Mam haar hart gelucht vanwege mijn stommiteit. Nu kan me dit bij Tante Pien niets schelen, want die mag ik graag. Maar bij Tante Noortje zou ik het afgrijselijk vinden. Trouwens, die heeft een dochter, die ook niet leren kan. Je hebt toch wel veel soesah met al die vriendinnen van Mams. En al die kinderen. Zeker twee stuks per echtpaar, en bij Tante Loutje en Oom Kaki vier. En die zijn allemaal knap. Van hersens.

Waar was ik, o ja, bij Renée. Renée is achttien, dat heb ik geloof ik al gezegd! En ze heeft een vriend, die Kik heet. Hij heet natuurlijk anders, maar zo wordt hij genoemd. Hij is dol op Renée, die afwezig doet. Ze stelt zich niet aan, want ze zegt eerlijk, dat hij - Kik - niet de grote Liefde van haar leven is, en dat ze daarop wacht. Op die grote Liefde. Grote Renée zegt, dat dat waanzin is, en dat ze beter kan gaan roeien dan wachten. Maar kleine Renée zegt, dat alle jongens van de Tros, zo heet onze roeivereniging verliefd op haar zijn, òf kwaad. En dat is waar! Mij beschouwen ze zo'n beetje als Buddy. En, dat vind ik best. Nu nog! Want ik ben, in tegenstelling met Mams, die alleen maar verliefd geweest is op de jongste bediende van Opa's kantoor, en toen op Paps, waarmee ze getrouwd is - wat een zaligheid, dat je dat in al die boeken lezen kunt, met alles, wat erbij hoort - vrij verliefderig van aard. Ik vind het niks erg, dat Mams dit lezen zou, want dan heeft ze tenminste geen illusies meer te koesteren, dat ik

‘nog zo'n kind ben’. Ik ben, laat eens kijken verliefd geweest op mijn gymnastiekonderwijzer, maar dat was Renée ook. Alleen een andere. En toen op een vrind van Hans. En toen op een vrind van Peter. En toen in de eerste klas Lyceum op mijn geschiedenisleraar, tot hij mij de klas uitstuurde. En toen heb ik een grote Vlam gehad voor een van Pap's zakenvrinden, die getrouwd is, en een zoon heeft, die al verloofd is. Maar, het was me al voldoende, die man - hij heette werkelijk Peter - maar aan te staren, als hij bij ons kwam koffiedrinken, tot Hans cru zei, of ik niet een beetje snuggerder kijken kon. En toen blikte Hij op me neer, legde zijn hand op mijn pijpekrullen, en hij zei *achteloos*: ‘Hoe heet je ook? Joop? Grote broers kunnen stout zijn hè?’ Alsof ik drie was. Ik versteende onder zijn aanraking, en de *vlam* was geblust!

We wonen ‘ergens in Nederland.’ In een vrij groot huis met een tuin, die Peter eens alleen heeft willen bewerken, maar toen bracht hij - de tuin - alleen dahlia's en onkruid voort. Wij zitten dicht bij een stad, ook ergens in Nederland, en dicht bij water. Waar de Roeivereniging ‘de Tros’ zetelt, en waar ik veel vertoef, want ik ben dol op roeien, wat ik maar zo-zo kan, op sturen, waarin ik een hele kei ben, en op zwemmen, waarmee ik drie eerste en twee tweede prijzen heb behaald, na. Vóór dit ‘ergens in Nederland’ hebben wij in Amsterdam gewoond, waar Paps nog elke dag heentijgt, omdat daar zijn Bank staat. Opa van Dil leeft ook nog plus Tante Susanna en Opa ter Heul plus Oma - Mol zegt Grootmama - zijn ook nog in het land der levenden. Het klinkt niet aardig, nu ik dit overlees, vooral, waar Opa Heultje zo dol op me is. En ik op hem.

En onze dienstbaren zijn nog steeds Grietje en Gijbertje. Mams heeft Grietje al willen pensioneren, maar Grietje zei, dat dàt haar dood worden zou, dus nu heeft Mams dat natuurlijk niet gedaan. Gijbertje beroemt er zich op ‘dat ze nog nooit kennis’ heeft gehad. Ze heeft ook helemaal geen S.A. Ze heeft haar, dat ‘gaar’ is. Dat zegt de kapper. Het breekt zo maar af. En ze loopt voorover. Tante Julie zegt, dat het niets geen wonder is, dat Mams haar personeel zo lang houdt, want

ze heeft helemaal geen overwicht. Dan lacht Mams en zwijgt.

Tante Julie en Oom Jog wonen nog steeds in Amsterdam, met een week-eindhuisje, ja, ik moet al weer zeggen, ook ergens in Nederland, want het is vlak bij ons in de buurt. Ik vind het altijd maar zeer matig, als ze verschijnen. Niet om Oom Jog, want dat is een reusachtige schat, met een bril en platvoeten. Maar Tante Julie is een bezoeking. En Mams hoeft heus niet tegen mij te zeggen, dat ik niet zo brutaal tegen haar moet zijn, want zij was het toch vroeger zeker ook?

Daar hoor ik beneden lawaai in de hal. Buddy keft als een razende. Dat is Paps, die thuiskomt. Hij is aardig tegen Buddy, maar niet liefdevol, zoals ik, en Buddy aanvaardt mijn liefde, alsof het vanzelf spreekt, en als hij Paps ziet, dan wringt hij zich van plezier, en zijn malle baardje trilt onophoudelijk. Ik hoop, dat Mams nu een kies moment vindt. Daar slaat de halklok zes uur. Wat schiet de tijd gauw op, als je *aangenaam* bezig bent.

Gek, nu weet ik niets meer. Zou dit het eind van mijn levensroman zijn? Wat had Mams dan veel te vertellen. Het is droef. Ik heb al op mijn pennehouder geknaagd, en bij ongeluk een sloot inkt naar binnen gekregen. Nu ben ik naar het raam gelopen, en heb over de vensterbank gehangen, en in de tuin geblikt. Als ik me in tien bochten kronkel, kan ik net op het terras zien. Daar zitten Paps en Mams. Mams ziet eruit, alsof ze het vertelt. Want ik kan nog net zien, hoe ze met een klein zakdoekje aan haar ogen tipt. Wanneer ik niet oppas, stort ik nog naar beneden. Ik geloof, dat dan het schoolprobleem meteen volmaakt zou zijn opgelost, want de stenen van het terras lijken mij niet mee te geven.

Daar hoor ik stappen op de trap. Dat zal Paps zijn. Ik verstop gauw-gauw deze levensroman.....

* * *

Uren later.

Paps kwam binnen. Hij zag er schattig uit in een lichtgrijs pak, en met een mooie das. Peter kleedt zich ook altijd zo goed, met dassen, die kleuren bij sokken, maar Hans is slordig.

Ik zei: ‘Ik heb nog nooit een man geroken, die zo lekker ruikt als U.’

Die kan genoegelijk rondwandelen in een blauwe plusfours met een heel oud, verschoten jasje van een pak, dat hij nog had, en met blauwe kousen, die daar weer niet bijpassen.

Ik begon met hem om de hals te vallen. Paps maakte echter vrij vlug mijn knellende armen los. Hij ging zitten in de stoel voor het raam, en ik klom op de leuning.

'Wat heb ik nu van Mam gehoord over jou?' zei hij.

'Tja.....' zei ik aarzelend, omdat ik nog een moment dacht, dat het tòch misschien de levensroman zou zijn. En niet de school.

'Heb je dan helemaal geen eerzucht?' Dus, het was de school.

'Nee,' bekende ik. 'Helemaal niet.'

'Voor de tweede keer in de derde klas. Ik vind het wel erg voor mijn dochter!' Paps blikte me doordringend en teleurgesteld aan.

'Ja, maar het zou altijd nog erger geweest zijn voor een van Uw zoons.'

'Maak daar geen grapjes over. Dat kan ik op het ogenblik niet verdragen.'

'Maar het is toch zo. Stel je voor, dat Hans of Peter.....' Paps fronste. Ik zweeg. Ik boog me over zijn scheiding en snoof. Ik zei: 'Ik heb nog nooit een man geroken, die zo lekker ruikt als U.'

Toen lachte Paps. Hij heeft hele mooie tanden. Die hebben Hans en Peter ook.

'Wat moeten we nou met jou?' zei hij.

Ik durfde toch niet over de balletschool te beginnen, waar Renée is geweest. Die heeft me ook voorgedaan, hoe je op je tenen danst.

'Tja..... Misschien de huishoudschool? Ik kan al poffertjes bakken. Dat heb ik van Grietje geleerd.'

'Nu, dat vind ik een prestatie.' Paps lachte weer. Ik gaf opeens Tante Julie innerlijk gelijk, als ze zei, dat Paps me verwende. En dat Oom Jog Mol, maar Tante Julie zegt 'Gaby', omdat Mol eigenlijk Gabrielle heet, dat Oom Jog Mol *nooit* had verwend.

‘Is het ook. Grietje zegt, dat ik voor koken best aanleg heb.’

‘Maar een huishoudschool is niet alleen koken! Daar moet ook worden gewerkt.’

‘O ja?’ vroeg ik knullig.

‘Ja, wat dacht je dan?’

‘Nee, ik weet niet. Stuur me dan maar naar een kookschool.’

Paps trok me lichtelijk naar zich toe. Ik was meteen een en al overgave, duwde mijn hoofd tegen zijn vest, en klemde mijn hand om de zijne. Maar dit was toch weer niet goed gezien, want Paps maakte zijn hand los, keek streng, en kondigde aan: ‘Ik zal er eens met Mama over spreken. Is er een huishoudschool in de stad?’

‘O ja, hopen. Zeker wel drie. En er is ook een kookschool. Op de Singel.’

‘Maar bedenk goed Joop, dat, waar je nu heengaat, dat daar gewerkt moet worden.’

‘O, ik wil best werken.....’ Zou ik over de balletschool durven beginnen, na deze fiere woorden. Zou ik zeggen, dat daar mijn roeping misschien lag. Trouwens Mams wilde vroeger tooneelspeelster worden. Dat is feitelijk broer en zusje. Ik spiedde naar het gezicht van Paps, en dacht, hoe mooi bruin hij was. Nee, ik durfde toch niet. Maar, het zou wel een overgang zijn van de huishoudschool naar de balletschool. Ik denk wel niet, dat er veel balletdanseressen zijn, die ook nog kunnen koken.

Toen kwam Mams binnen.

‘En heb je nog iets bereikt, Leo?’

‘Kom even bij ons zitten, Joop.’ Paps kijkt Mams altijd dood-verrukt aan. En zij hem. Ja, ik heb wel een aandoenlijk stel Ouders.

Ik klom in de vensterbank. Ik keek eens in de tuin, die baadde in zonlicht. Die zin heb ik eens in het Frans moeten vertalen. Ik had er meer fouten in, dan er woorden waren.

‘Onze dochter wil wel naar de huishoudschool.’

Mams keek even ontzet. ‘Naar de huishoudschool? Hoe komt ze daarbij?’

Ik zei meteen: ‘Het is, alsof het iets boevigs is. Stel je voor, hopen Moeders zouden verrukt zijn.....’

Paps hief zijn hand. ‘Kalm een beetje, Joop.’

‘Maar, hoe komt ze daarbij?’ En Mams keek naar Paps, alsof die me nog in de gauwigheid had opgestookt.

‘De poffertjes, die U verleden jaar met Oudjaar gehad heeft, weet U nog, die had ik gebakken. Tenminste zo goed als. En Grietje zei, dat ik er heus wel “genie” voor had. Voor het beslag in elk geval.’

‘Maar het leven is niet alleen poffertjes,’ zei Mams tragisch.

‘Nu bent U net een toneelspeelster!’ Diplomatiek. Ik zal dit nu veel naar voren brengen, gezien de toekomstige balletschool.

Paps en Mams keken mekaar aan. Ze glimlachten. Nu zat Mams op de stoel, en Paps knelde meteen zijn arm om haar heen. Ik bekeek ze wijs en aandachtig vanaf mijn vensterbank.

‘Vind jij het goed?’

‘Och, het kan geen kwaad, als jij eens informeert.’

‘Die Loukie Bos gaat ook op de Huishoudschool, niet Joop? Kind, val asjeblieft niet uit het raam.’ Want, ik had, als een balletteuse, mijn rechterhiel in mijn linkerhand gevleid, terwijl ik mijn linkerbeen fier uit het raam in de tuin had gestrekt.

‘O, dìt zegt mij niets.’ Hoog. ‘En ik vind die hele Loukie Bos een naar kind.’

‘Ja, als je nu al zo begint.....’

‘U vondt toch zeker vroeger die Mies Brouwer ook een naar kind. Staat in de HBS-tijd.’

‘Leo, ze maakt me dòl met die boeken. Waar ze maar kan, verstopt ze er zich achter.’

Ik zag best, dat Paps niet wist, hoe hij kijken moest. Hij streelde zijn scheiding. Hij zei: ‘En, als je nu maar weet, dat er van vacantieplannetjes geen sprake is. Je zou toch gaan kamperen met Renée? Nu, dat zeg je maar af.’

Ik slikte in: ‘Dat kan me geen klap schelen.’ Want ik zou toch best een leuke vacantie hebben. En de flapoor op de

Tros kon zìjn vacantie besteden, om me kunstig te leren zeilen. Want de flapoor was voor een tentamen gezakt, en moest zijn vacantie met een repetitor doorbrengen. Die sleepten we ook wel op het water. En Renée ging natuurlijk kamperen, met nog drie andere Zussen, en kwam misschien een paar dagen eerder thuis, om met Kik ook nog op het water te deinen.

Ik zei: ‘Zal ik meteen even opbellen?’

‘Nee, je gaat er na het eten maar even heen. Ben je klaar met je werk?’

Ja, toen heb ik Paps aangezien met zo'n afgrijzen in mijn blik, dat Mams zei: ‘Dat kind is stukken erger dan ik vroeger was.’

‘Maar Mams, dat vind ik een compliment,’ jubelde ik. Ik zwaaide met mijn been, dat buitenraams hing. Ik zou nog meer hebben gezegd, en vermoedelijk de situatie absoluut hebben verknoeid, toen er van beneden heftige gromgeluiden opstegen. Een wild geblaf, in alle toonaarden, klom de trappen op. En een kalme stem betoogde iets.

‘Peter,’ zei ik. ‘Daar is Peter.’

Ik was de kamer al uit, de trappen af. In de hal stond werkelijk Peter. Peter met een onwijs groot beest tegen zich aangeklemd, dat wolvig te keer ging. Mijn Buddy kefte zo waanzinnig, dat hij zich verslikte en gewoon de hik kreeg. Ik greep Buddy, en ging met haar op de trap zitten, waar ze hikkend verder te keer ging. En de Nero van Hans had gebaren, alsof hij iedereen wilde verslinden.

‘Hoe komt die hier?’ Peter wees minachtend op Nero.

‘Die logeert hier. Hoe lang blijf jij?’

‘Dat weet ik nog niet. Waar zijn de ouwelui?’

‘Die waren boven bij mij. Zalig, dat je er bent, zeg Peter.’

Peter glimlachte minzaam. ‘Zeg, hou jij Adonis even vast, dan breng ik die mislukking van Hans even naar buiten.’

‘Voor geen miljoen,’ zei ik. En toen kwamen Paps en Mams naar beneden. Mams riep vanaf de trap: ‘Jongetje, wat een prettige verrassing.’ Maar Paps zei: ‘Wat is dat voor een gek beest?’

‘Het is een Ierse wolfshond,’ verklaarde Peter. ‘Ik heb hem mij vandaag aangeschaft. Hij is nog een beetje onwennig. En hij is ook niet helemaal ras.’

‘We kunnen mekaar gewoon niet verstaan.’ Paps deed beledigd. ‘Ik zal Nero naar buiten brengen. Hou jij dan dat beest van jou een beetje koest.’

Ik hield Buddy's bek dicht, wat gemeen van me was, want Buddy rilde van zenuwen. En Mams klaagde: ‘Nu heb je me helemaal nog niet begroet, Peter.’

‘Nou ja, het is hier een gekkenhuis,’ ontdekte ik blij. Mams ging naast me zitten.

‘Hebt U wat op Adonis tegen?’

‘Ad..... Heet dat beest zo?’ Toen lachte Mams. Paps kwam binnen, terwijl hij zijn handen afveegde. ‘En nu dat mormel van jou ook in de tuin. In dat ouwe hondenhok. We kunnen mekaar niet eens verstaan,’ zei hij nog eens.

Peter liep naar de deur. Hij zei achteloos: ‘Dat mormel heb ik me aangeschaft als beloning. Voor mijn vossen.’

‘Hoe dat zo?’

‘Ik ben geslaagd vandaag. Voor een tentamen.’

‘Maar Peter, waarom heb je niet even getelegrafeerd?’ kreet Mams.

‘Ik ben toch zelf gekomen.’

Paps bloeide zichtbaar op. Hij drukte Peter's hand, die nog voor een derde vrij was. En Mams schoot de trap af, en zoende hem op zijn haar. ‘Jongetje, wat héérlijk, o, wat vind ik dàt heerlijk.’

‘Ja, 't is prettig,’ zei Peter en schoof de hond door de deur naar buiten.

Maar toen wij aan tafel zaten, laat, - Mams keek met verrukking naar Peter, en Paps had net gezegd, dat deze triomf een feestelijk dinertje waard was - toen keek Peter op van zijn soepkop, en hij zei: ‘O nee Vader, dat is het niet. Want ziet U, ik ga niet terug naar Rotterdam.’

Hoofdstuk II

Bij overlezing klinkt het vrij knullig: ‘Want ik ga niet terug naar Rotterdam.’ Ik had nota-bene helemaal vergeten te melden, dat Hans in Delft is, waar hij studeert voor werktuigkundig ingenieur, en dat Peter al bijna twee jaar in Rotterdam studeert aan de Handels Hogeschool, omdat hij later bij Vader, vol van hogere handelskennis, aan de Bank zou komen. Dàn zegt het natuurlijk meer die fiere woorden: ‘Want, ik ga niet terug naar Rotterdam.’

Paps keek verstomd. ‘Wat bedoel je?’

‘Ik hoor daar niet,’ zei Peter.

‘Maar jongetje.....’ Dat was Mams.

‘Ik trouw later wel.....’

‘Stil Joop.’

Ik plukte een blaadje peterselie van mijn ondelip. Mijn hart ging opeens bonken. Want ik wist, hoe heerlijk Paps het vond, dat Peter hem later zou opvolgen. Hij bracht het vaak kies naar voren, wanneer Oom Kees er was, die altijd over de geweldige qualiteiten van zijn dochters *meierde*, en dan keek hij trots.

‘Maar, wat wil je dan?’

‘Tja.....,’ zei Peter.

‘Heb je er al over nagedacht?’ Iets forser.

‘Natuurlijk. Maar ik heb eerst dit tentamen willen doen. Om U te tonen, dat ik wèl heb gewerkt. En, dat ik wel kàn.’

‘Ik begrijp er niets van Peter,’ zei Mams.

En ik dacht aan de twee stroppen, die Paps en Mams op één dag te verwerken kregen. Peter's Rotterdamse strop, en mijn Lyceum-stropje.

Toen zei Peter - hij had zijn sigaretten te voorschijn gehaald, maar die na een blik op Vader weer weggestoken -, toen zei Peter: ‘Ik wil graag naar zee!’

‘Naar zee,’ herhaalde Mams. ‘Maar Peter!’

‘Naar zee?’ Vragend herhaalde Paps het.

En ik jubelde valselijk, want er was geen jubel in mijn hart, omdat ik het zo oer-sneu vond voor Paps en Mams: ‘O Peter, wat enig, kom je dan thuis in uniform?’

Opeens zag ik Mams opbloeien. ‘Och natuurlijk,’ ontdekte Mams opeens, ‘je moet proberen in den Helder te komen. Hoewel,’ met een blik op Paps, ‘het is wèl een telerustelling.’

Vader zei: ‘Bel je even Joop? Wij zullen er straks in mijn kamer verder over praten.’ En, om de blik in Vaders ogen, èn omdat ik zag, hoe Mams even zijn hand drukte, die hij gauw-gauw wegtrok, kondigde ik aan, waarin ik tien minuten te voren was gehandicapt: ‘O, ik trouw later wel met een man, die U kan opvolgen Paps.’

Vader glimlachte even. ‘Och jij.....’

Mams nam de schalen aan van Gijbertje. En opeens kon ik Peter niet uitstaan. Hij zat daar zo kalm en laconiek. Het kon hem niets schelen, dat ik bovenop alles, ook nog moest uitzien naar een man met hogere handelskennis, die Paps later zou kunnen opvolgen. De flapoor studeerde nu wel economie, maar die was gezakt, en moest in de vacantie bijgestoomd worden door een doctor in de economie, een afgrijselijk knappe man. Van hersens alweder. En ik hield niet van de flapoor. Hoewel dat geen bezwaar zou zijn. Want terwille van Paps zou ik me graag opofferen. Zou ik aanminnig zijn tegen den doctor, die Borst heette, en die al een beetje kaal werd van voren? Ik zag visioenen van de flapoor, Borst en ik deinende in de omgeving van de Moulin d'Amour, en ik aanminnig tegen Borst, terwijl de flapoor knapte van jalouzie..... Ja, er zat wel iets in. En, alles wel beschouwd was de flapoor met zijn oren helemaal niet representatief, wat Paps en Peter wèl waren. Hoewel Borst.....

‘Waaraan denk je zo, Jopie?’ Dat was Mams.

‘O, ik denk aan mijn toekomstige man.....’

‘Lieve kind, heb jij niet iets beters, om aan te denken?’ Scherp.

‘Nee, op 't ogenblik niet.’ Ik zond een wraakzuchtige blik naar Peter. ‘Paps, Uw opvolger moet een econoom zijn, niet?’

Nu zei Paps: ‘Jopie, spaar me. Je bent toch niet van plan om te gaan trouwen!’

‘Leo, ga er niet op in,’ smeekte Mams bijna.

‘Die jongen dwingt me.’ Die jongen was Peter, die hoog naar mij keek. Ik had graag mijn tong even uitgestoken. ‘Een doctor economie is goed, hè Paps?’

‘Heb je ze in voorraad, Joop?’ Nu glimlachte Paps *teder* naar mij.

‘Och, in voorraad nu niet.’ Ik negeerde Mams en Peter. ‘Maar, ik ken een doctor economie.’ Wat niet waar is, want ik ken hem alleen van horen zeggen van de flapoor, en die zegt altijd, dat het een geweldige *klier* is. Maar, ik neem aan, dat ik in mijn gestrafte vacantie best kans zie om die een beetje kaalhoofdige repititor op mij verliefd te maken.

‘Nu liefje,’ zei Paps, ‘daarover hoef jij niet je hoofdje te breken, hoor!’

Mams trok een gezicht van: ‘Zie je wel, nu verwent hij haar weer.’ Ze zei voor haar doen vrij vinnig: ‘Ik heb graag Joop, dat je niet over zulke *idiote* dingen bazelt.’

Ik kreeg bijna een stikbui. Stel je voor, de repetitor Borst een *idioot* ding!!

En, omdat ik de steun van Paps dicht naast mij wist, en omdat ik het, per saldo toch voor die lieverd deed, zei ik: ‘Het is geen bazelen. En ik denk ook nog absoluut niet aan trouwen.’ Mams slikte. ‘Maar, het kan geen kwaad, dat ik kennis heb aan een doctor economie. Dan kan hij nu al vast bij Paps op de Bank, en als hij dan ingewerkt is, kunnen wij trouwen.’

Kennis hebben aan..... ja, daar viel Mams natuurlijk het hardst over. Ze keek naar Paps, die plotseling ook bedrukt keek.

‘Wie is die man, Joop?’

‘Welke man?’ Dat was een uitvlucht natuurlijk.

‘Nu, die doctor in de economie, waaraan jij *kennis hebt.*’

‘O, nu lijk jij precies op Tante Julie,’ ontdekte ik blij. Ik zag, dat Peter zat te schudden.

‘Kom Joop.....’ Een vrij streng-blikkende Paps.

En, omdat het mij op eens niets meer kon schelen, zei ik ferm: ‘Het is een doctor Borst. Een dr. A.J. Borst. Hij heet Adriaan, of Arie.....’

‘Weet je dat niet eens?’ Mams, ontzet.

‘Nee, want ik noem hem “hondje”.’

Opeens knalde Peter los. Hij begroef zijn hoofd in zijn servet. ‘Dat kind is mijn dood,’ zei hij.

‘Als jij Paps z'n dood maar niet wordt,’ snauwde ik.

Vader legde als bedarend zijn hand op mijn hoofd. Maar Mams vroeg: ‘Hoe heb je die man leren kennen?’

Oh..... ah..... ‘Hij is de repetitor van de flapoor.’ Dat was gelukkig waar.

‘En, wie is de flapoor?’

‘Een jongen van “de Tros”. Een stomme jongen, die economie studeert. Aan hem heb ik het eerst gedacht.’

Dit was een faux pas, want Mam viel mij opeens weer aan.

‘Hoe, eerst gedacht?’

‘Nou.....’ ik peinsde zwaar. ‘Hij was een vrind van me, ziet U. Gewoon maar een vrind. Hij is nog verliefd geweest op Renée.’ Dit om stemming te wekken, hoe ongevaarlijk die flapoor voor mij was. ‘Maar, ik heb wel aan hem gedacht, voor in de toekomst.....’ ik woei iets heel ver van mij vandaan.....’ voor een latere Co van Peter, ziet U.’

‘Dat ontzettende kind,’ zuchtte die. Hij veegde lachtranen weg met zijn servet.

‘We raken wel heel ver weg van ons beginpunt,’ ontdekte Paps.

‘Ja, maar ik wìl weten van die repetitor. Van die dr. Bos.....’

‘Borst!’

‘Nu Borst voor mijn part. Hoe sta je... hoe ken je dien man?’

‘Hij is toch een repetitor van de flapoor. Dat zèi ik toch.’

‘Ben je dan wel bij de..... hoe heet die jonge man?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Weet je dat niet eens!’

‘Nee, 't is iets met oe geloof ik.’

‘Hoe heet hij van zijn voornaam?’

‘Henk of Jan of.....’

‘Weet je dat ook niet? Hoe noem je dan die jonge man?’ Mams keek mij steng-rechterlijk aan.

‘O gewoon, Flap.’

Mams zuchtte. ‘En, doe je hem daarmee geen pijn?’

‘Natuurlijk niet. Hij wéét toch niet, dat hij flaporen heeft. Tante Julie weet toch ook niet, dat.....’

‘Ja, ja, 't is goed. Leo.....’ Mams keek om hulp smekend naar Vader.

‘En hij heeft zulke geweldige flaporen, dat, als het hard waait, dan hoeven we gewoonweg haast niet te roeien. Dan zit hij met zijn oren in de wind. En dan blaast de wind erachter.’ Ik slikte van opwinding, om toch Mams van de repetitor af te leiden. ‘En dan zegt hij nog, dat het zo prettig gaat.’

‘Ik geloof niet,’ zei Peter, ‘dat U zich over die flapoor ongerust hoeft te maken.’

Ik zag Mams gewoonweg naar Borst toeduikelen. Ik formeerde het woord ‘aap’ tegen Peter. Geluidloos. Ik zei: ‘Hij heeft laatst een foto meegenomen. Voor mij en Renée. Toen was hij een half jaar. Hij lag op een kussen. Je zag geen gezicht. Je zag alleen maar twee oren. Zo helemaal omgebogen.’ Ik tekende het met mijn mes op de tafel. Paps, de lieverd, keek nog.

Natuurlijk merkte Peter op: ‘Ja, nu blijkt, dat hij niet overintelligent is.’

‘Och, als je intelligent bent, bereik je ook vaak niks.’ Ziezo, dat was een snauw voor Peter. Daar had ik me nu in een wespennest gestoken, en alleen maar, omdat ik wist, hoe teleurgesteld Paps was door die malle bevlieging van Peter. Had ik me maar op die Borst gegooid, die ik nog nooit had gezien.....

‘Maar die Meneer Borst nu.....’ Zie je wel, daar had je het.

‘Ja.....’

Paps keek opeens zo snugger, alsof hij het hele geval doorhad. ‘Och, laten wij het kind niet plagen Joop.’

‘Niet pla..... Joop, hoe noem jij die man?’

Wat had ik gezegd? ‘Schat,’ zei ik. ‘Of engel. Offe..... hòndje.’ Hè, ik was er achter.

‘Hoe oud is die man?’

‘Weet ik niet.’

‘Weet je dat niet?’

‘Nee, je praat toch niet over leeftijden, als je van mekaar houdt!’

‘O nee?’ zei Mams.

‘Nee. Hebt U Paps gevraagd, toen in die boot, U weet wel, hoe oud of hij was?’

‘Hoe oud denk je dan dat hij is?’ Paps, die opeens niet zo snugger meer leek.

‘O, tegen de veertig. Hij is al een beetje kalig. Maar, het staat hem wel.’

‘En jij pas zestien.....’

Nu voelde ik mij op dreef komen.

‘Maar, ik heb toch niet over troùwen gesproken. Ik zei, dat ik kennis had. Ik heb toch ook kennis aan de flapoor. Al vind U dat nu burgerlijk Mams, het ìs toch zo.’

‘Je noemt een jonge man.....’

‘Nu jònge man.....’ verbeterde Peter.

‘Je noemt toch iemand, waaraan je kènnis hebt, zoals jij het zo beeldig uitdrukt toch zeker maar niet direct “hondje”.’ Ziezo, die zat!

Geheid! Zoals de broer van Kik van Renée altijd zegt.

‘Ik noem toch zeker Nelis van “de Tros” ook “hondje”.’

‘Nu, het beste zal zijn, dat ik Zondag maar eens meega naar die beroemde Roeivereniging. Kan ik kennis maken met de flapoor, en met.....’ Paps wachtte even, ‘met die Meneer Borst.’

Het angstzweet brak me opeens uit. ‘'t Is natuurlijk niet zeker, dat hij er is.’

‘O nee?’ vroeg Paps. Was hij tòch snuggerder, dan ik dacht?

‘Nee. Hij heeft het kolossaal druk. Hij werkt hopen jongens bij.’

‘Dus, hij is wel goed?’

‘Stéengoed,’ zei ik.

‘Nu, ik ben benieuwd.’

‘Ja, ik ook.’ Toen wijdde ik me weer aan mijn komkommersla, en bedacht met afgrijzen, dat ik via de flapoor de Borst moest zien te pakken te krijgen. En die voor Zondag nog enige tedere gevoelens moest inprenten.

Mams merkte op: ‘Ik zal ook meegaan, Zondag.’

‘En ik ook,’ zei Peter. ‘Familie-reünie op het water.’

‘Jij zult er Zondag niet zijn.’ Dat kon ik toch niet nalaten te zeggen.

‘O nee?’

‘Nee, want dan zit jij weer hoog en droog in Rotterdam.’

‘O ja?’

‘Jopie, bel even.’ De Joop of Jopie van de bel ben altijd ‘ik’.

Verder verliep ons eten vrij saai. Mams was stil. Paps was stil. Peter staarde in het onwezenlijke. En ik dacht aan de flapoor. Na den eten verdwenen Paps en Peter in Vaders kamer. En ik zei achteloos tegen Mams: ‘'k Ga even naar Renée. Dat heb ik met Paps afgesproken.’ En toen Mams me verwonderd aanblikte, kon ik, waarheidgetrouw, zeggen: ‘'t Is toch over mijn vacantie. Ik mag toch niet met haar mee. Nu zal ze haar plannen moeten omgooien. Of niet,’ zei ik er nog achtelozer achteraan. Mams had een gebaar: ‘O, ga maar. En je bent voor half tien thuis!’

Ik stoof naar Renée. Die woont vrij dicht bij ons. In een huis met sfeer. Renée lag op haa buik op de bank in haar eigen kamer met Drein - dat is de heerlijke witte Angorakat, die ze hebben - in de holte van haar knieën.

‘Daag,’ zei ze.

‘Wat doe je?’

‘Ik schrijf een Korte Golf?’

‘Prettig. Lukt het?’

‘O, jawel.’

‘Ben je in staat om me aan te horen?’

‘Natuurlijk. Wat is er?’

Ik zakte ook op de bank neer. En aaide Drein. Hij heet Drein, omdat hij zo drenzen kan.

‘Peter is thuis,’ zei ik.

‘Zo maar?’

‘Ja, hij is geslaagd voor het een of ander tentamen.....’

‘O Jopie, wat fijn.’

‘En nu wil hij niet meer terug naar Rotterdam. Wat een eend hé? Hij zegt, dat de studie hem helemaal niet ligt, en dat.....’

Renée was in een zittende houding geschoten. Ze verpletterde bijna Drein.

‘Wat wil hij nu, Joop?’

‘Naar zee.’

‘O, wat zalig,’ zei het kind, dat volgens Mams twintig jaar verstandiger is dan ik.

‘Helemaal niet zalig. En Paps, die al jaren op Peter gerekend heeft.’

‘Maar iedereen heeft toch het recht zijn eigen leven te leven.’ Ja, dat was Renée.

‘Dus, als ik fel ben om balletdanseres te worden, dan heb ik daar het recht op.’

‘Ja. Als je tenminste daarvoor een uitgesproken aanleg bezit, dan jà.’

‘Prettig. Dat moet je eens tegen Paps en Mams zeggen, als ik over de balletschool begin.’

‘Maar hèb jij dan aanleg?’ Renée is altijd vasthoudend.

‘Jij hebt verleden jaar gezegd van wèl.’

‘Verleden jaar? O ja, toen jij op je tenen danste. Ja, dat is zo. Maar balletdansen is niet alleen tènen.’

‘O nee? Zoals een huishoudschool niet alleen koken is?’ Schamper, want teleurgesteld.

‘Wat bezielt je?’ zei Renée, die Drein om haar hals drapeerde.

‘O niks. Alleen, ik ga naar de Huishoudschool met de nieuwe cursus in September.’

‘Nee.....’

‘Ja. En Paps zei heel pienter, dat een huishoudschool niet alleen koken is.’

‘Och, arme ziel.’

‘Niks arme zielerig. En daar fluit Kik. Zeg, weet jij waar Flap woont?’

‘Ja, ergens op de Azaleaweg geloof ik. Maar, hij heeft toch telefoon.’

‘Nee, die heeft hij niet. De éénd!’

Kik kwam binnen. Heel lang, heel blond. Met een piepsnor.

‘Zeg Kik, weet jij waar Flap woont?’

‘Ja, ergens op de Laurierlaan.’

‘En jij zegt de Azaleaweg.’

‘Ja, maar ìk heb me nooit zo erg voor de Flap geïnteresseerd.’

Kik, die jaloers is, bloeide merkbaar op.

‘'t Is toch bij elkaar in de buurt.’

‘O ja? Nou, dan ga ik maar.’

Ik stopte nog even mijn hoofd om de deur. Renée zocht onverschillig de verspreide Korte Golf blaadjes op. Drein zat op Kik zijn knie. Omdat hij een donkere broek aan had, voorzag ik jubeltonen van Ma Kik, wanneer hij thuis zou komen. Want Drein verhaart. Op Renée's blote hals hinderde dat niks. Ze zegt, dat ze na Drein altijd onder de douche gaat. Maar Kik z'n broek, als hij met een stuk van Drein thuis zou komen..... Want Ma Kik is bijdehand!

Ik zei: ‘Zeg, ik mag ook niet kamperen.’

‘Neeeeee. Waarom niet?’

‘Omdat ik zitten blijf natuurlijk.’ Ik woei de deur heen en weer.

‘Dan ga ik ook niet.’

‘Een bof voor jou,’ zei ik tegen Kik. ‘Nu, ik gaai.’

Nog even kwam ik terug. ‘Zeg, denk erom je broek af te schuieren. Want Drein verhaart beestachtig.’

Kik salueerde met zijn pijp, die hij bezig was te stoppen. Renée zat kruiselings op haar bank, en, neuriede. Het was,

alsof ze al tegen hun twaalf en een half jarige echtvereniging aanliepen.

Op de trap kwam ik grote Renée tegen. Die is zo beeldig slank, dat elke gewone jurk, die ze draagt direct een gewaad wordt. Nu had ze een simpele tennisjurk aan met een rood jasje. Ze kon zo meteen naar een mondaine sportieve modeshow.

'Dag kind,' zei ze.

'Dag Mevrouw van Ophorst.'

'Ga je zo gauw al weg?'

'Ja, ik moet nog naar Flap.'

'Hoe heet die jonge man toch? Renée wist het laatst niet.'

'Flap? O, dat weet ik ook niet. Iets met "oe" geloof ik.'

Mevrouw zwaaide haar racket heen en weer.

'Malle kinderen zijn jullie.'

'Ja,' beaamde ik grif. 'Dat is wel zo.'

'Nu, dag Joop.'

'Dag Mevrouw.'

Ik stond weer op straat. Het was kwart voor negen. En ik koerste naar de Azaleaweg.

Na nog een omzwerving, want ik wist de weg niet precies, arriveerde ik daar.

Vele Vaders van jonge mannen sproeiden. Het waren echt forensen-Vaders zo om te zien, die genoten van zo'n milde avond, na een hele dag in de stad. Een Vader, die er nogal mild uitzag, begoot zijn rozen. Tot mijn vreugde zag ik, dat hij ook flaporen had. Hij was misschien de Vader van Flap. Ik sprong van mijn ros.

'Mijnheer?' begon ik.

En omdat de man alleen oog voor zijn rozen had, gilde ik nu: 'Mijnheer!'

Nu keek hij op. Hij geleek absoluut op Flap.

Ik zei: 'Mijnheer, woont.....' ja, en toen zat ik ermee. Ik had werkelijk geen idee hoe de Flap heette.

'Mijnheer, woont hier misschien een jonge man.....'

'Er wonen hier zoveel jonge mannen.'

Dat was tenminste hoopvol.

Pa kwam naar de haag gelopen. Het was een mooie ligusterhaag.

‘Wie moet je hebben Zus?’ Zus was vanwege mijn pijpekrullen. En mijn blote benen. ‘Hoe heet hij.’

‘Wie moet je hebben Zus?’

‘Hij heet iets met “oe”. Zo iets van de Boer, of Boersma of.....’

Pa brulde opeens. Zijn flaporen trilden. ‘Jij schijnt weinig van die jonge man af te weten.’

Dat kwam mijn eer te na. Alsof ik jonge mannen nafietste, waarvan ik de hele doopceel niet wist.

‘Ja, toch wel. Hij is lid van de roeivereniging “de Tros”. Hij studeert economie.’ Pa keek alsof hij niet de Flap-Pa was. Dus onkies zei ik er achteraan: ‘En hij is gezakt voor zijn laatste tentamen.’

‘Nee, die jongeman ken ik niet.’ Ik dacht, hoe is het mogelijk.

‘Piet...iet,’ riep een vrij forse dame, die voor het huis zat in een tuin-ameublement.

‘Ja, wat is er?’

‘Kom eens hier.’ Pa zette, na een blik op mij, koers naar de forse vrouw. Hij had lila bretels. Paps draagt alleen maar een riem.

Ik bleef nog even wachten, of de fikse vrouw misschien wèl Flap kende, want ik merkte aan Pa's bewegingen, dat hij moest vertellen, waar wij zo opgewekt over gepraat hadden - ik zal later nooit zo zijn - maar Pa met de bretels zakte ook neer in het tuinameublement, en ik stapte mismoedig weer op mijn fiets. Ik riep nog ‘Dag Meneer.’ ‘Dag Zus,’ woof niet-Pa Flap joviaal. En daar koerste ik weer heen.

De Azaleaweg was gelukkig maar kort. En er bloeide geen enkele azalea. Twee keer reed ik op en neer. Ik spiedde rechts, ik spiedde links. Behalve dan de heer in bretels, zag ik niemand, die op Flap leek. Toen naar de Laurierlaan, die in een fraaie bocht op de Azaleaweg stond. Hier waren de huizen groter, hier liep geen enkele heer in bretels. Maar wel waren overal sproeiers actief, wat me zeldzaam koel aandeed. Want ik werd warm van narigheid. En net had ik bedacht, dat ik beter naar huis kon gaan, om morgen de ledenlijst van ‘de Tros’ op te vragen, om daarop te zien, waar Flap woonde, toen ik voorbij een schitterend huis kwam, waar uit een kamer mismoedige trompettonen opklonken. Nu speelde Flap trompet. Had hij eens in een onbewaakt ogenblik bekend. Ik sprong van mijn ros. Op het hek stond Boeré. Dus een jongeman, die een trompet belaagde, een naam met een ‘oe’, daar woonde natuurlijk Flap. Ik deed het tuinhek open. De tuin was zo vol grint, zoals een salon vol tapijten kan zijn. Het grint sprong tegen mijn blote benen, en kroop in mijn schoenen. Toen ik

dan ook geluid had, deed ik gauw even mijn schoenen uit, om die uit te kloppen. En, terwijl ik nog op één been stond, deed een fiere huisknecht mij open. Ik versteende even, want ik had nooit aan de Flap een huisknecht verbonden.

Toen zei ik: ‘Is Mijnheer Boeré thuis?’

‘De oude of de jonge Meneer?’

‘De jonge.’ Ik dacht oude Pa Boerée, met een gezakte zoon, zal toch wel niet op een trompet kwelen.

‘Wie kan ik zeggen, dat er is?’

‘Joop van Dil.’

De huisknecht verdween, om even weg te blijven. Toen kwam hij terug en zei: ‘Wilt U mij maar volgen?’

Over een trap met een weidse loper volgde ik. De trompettonen kwamen naderbij. Voor een deur bleef hij staan. Hij klopte bescheiden.

‘Jà.’ Het was, zo op het oor, niet de stem van de Flap.

Ik trad een grote kamer binnen, waar een man in een zijden overhemd, en ook met een riem, voor het open raam zat, met een trompet in een achteloze hand. Het was niet Flap. De deur werd dichtgetrokken. En, daar stond ik. Ik dacht: ‘Die man loopt tegen de dertig. Hoe oud zou de oude Mijnheer dan wel zijn!’

De trompet stond op. Hij vleide het instrument behoedzaam op een tafeltje. Hij zei: ‘Zo Jongedame. En wat verschaft mij het genoegen van een bezoek?’

‘Ik ben Joop van Dil. En U bent niet degene, die ik dacht, dat U was.’

Hij lachte. ‘O nee? Ga even zitten. Wie dacht jij dan, dat ik was?’

Ik ging zitten. Ik keek hem aan. Hij had een prettig rond gezicht, met lachende bruine ogen. Wel een man, die je alles vertellen kon.

‘Ik dacht, dat U een vriend van me was.’ Hij keek stomverbaasd, en niet snugger. ‘Jij dacht, dat ik een vriend van je was? Maar, ken jij dan je vrinden niet?’

‘Natuurlijk wel. Maar, ik weet niet, waar die vrind van mij woont. En ook niet, hoe hij precies heet. 't Is iets met “oe”.’

‘Dan ken je hem natuurlijk nog niet lang?’ Dat was weer een insinuatie.

‘Ik ken hem al drie jaar. We roeien samen op de “Tros”.’

‘Dan snap ik niet.....’

‘Nee, dat snapt niemand. Maar wij, mijn vriendin en ik, noemen hem altijd Flap. Hij heeft nogal grote oren; kent U misschien iemand in de buurt met grote oren?’

De man lachte. Natuurlijk. Hij zei: ‘Nee Joop, het spijt mij.’

‘Nou, 't is jammer. Dan zal ik weer op zoek moeten.’

‘Heb je die jonge man zo dringend te spreken?’

‘Ja,’ zei ik kortaf. Ja, ik zou aan de trompet intieme confidenties geven!

Ik stond op. ‘Dan ga ik maar. Dag Meneer.’

‘Dag Joop. Ik hoop je nog eens te zien op “de Tros”.’

‘Roeit U dan ook?’

‘Ik zeil. Zo af en toe.’

Bij de deur schoot me nog iets te binnen. ‘Studeert U misschien economie?’

‘Nee Joop. Waarom? Wou jij misschien economie gaan studeren?’

‘Misschien,’ zei ik duister. ‘Dag Meneer.’

‘Dag Joop.’ Hij begeleidde me naar beneden. Hij gaf me een ferme poot. Door het overdadige grint weer naar mijn fiets. En ik stond net weer als een ooievaar op één been, om de kiezels uit mijn schoenen te vissen, toen de Flap aan kwam freewhelen.

‘Waar ben jij geweest?’ zei ik meteen.

‘Op de Tros. Waar kom jij vandaan?’

‘Ik zoek jou overal.’ Kribbig. ‘En zeg, hoe heet je?’

‘Lodewijk, wist je dat niet?’

‘Nee, natuurlijk niet. En hoe meer?’

Flap bloosde. ‘Van der Putte.’

Ik zonk over mijn stuur. ‘En ìk dacht iets met “oe”.’

‘Nee,’ zei Lodewijk van der Putte berouwvol.

‘Zeg, kun jij niet zorgen, dat ik morgen je repetitor ontmoet?’

‘Waarom?’

‘Omdat ik hem graag wou spreken.’ Hoog.

Maar dit had op Flap geen invloed. ‘Wou je dan economie gaan studeren?’

‘Wat kan 't je schelen. Misschien.’

De Flap had zijn fiets omgedraaid. We fietsten nu samen door de stille avond. Ook weer door de Azaleaweg, waar Piet buiten zat met zijn gade en een schemerlampje.

‘Heus Jopie?’

‘Ja. Misschien. Is hij aardig?’

‘Nee. 't Is een klier.’

‘Misschien zal ik hem wèl aardig vinden,’ zei ik duister.

Flap keek me aan, alsof hij mij schatte. Dan zei hij: ‘En hij heeft een loeder van een vrouw.’

‘Wat?’ Ik viel haast van mijn fiets. ‘En je hebt mij nooit verteld, dat hij getrouwd is.’

‘O nee?’ deed de Flap onverschillig. ‘Nou maar dat wel. En hij heeft vijf kinderen!’

Hoofdstuk III

Er zijn al weer vele stormen over mijn onschuldig hoofd gegaan. Eerst ben ik kwaad geworden op Flap, omdat hij me nooit had verteld, dat de Borst getrouwd was.

‘Maar, ik heb nooit gedacht, dat het jou wat kon schelen,’ jammerde Flap. ‘Had er dan eens naar gevraagd.’ Dat was twee dagen later op een avond in een boot.

‘Daar moet je niet naar vragen. Dat moet je vertellen, als je over iemand spreekt.’

‘Dan moet ik toch ook weten, dat jij interesse voor hem hebt,’ steunde Flap.

‘Krankzinnig. Je hebt wel altijd gemeierd, dat hij een klier is.’

‘Maar, dat ìs hij ook.’

‘Nou dan.’

‘Joop, jij bent onlogisch.’

Onlogica is het enige, wat Mams wild kan maken, als Paps dat tegen haar zegt. Toen vroeg ik kwaadaardig: ‘En, waar woon jij nu?’

‘Op de Azaleaweg.’

‘En daar ben ik geweest. En, daar woonde jij niet.’

‘Maar, hoe weet je dat?’

‘Ik heb het een man gevraagd. Die droeg lila bretels. Die zei, dat jij daar niet woonde.’

‘En je wist niet eens, hoe ik heette,’ zei de pientere Flap.

‘Maar ik heb je helemaal uitgelegd aan die man.’

‘Misschien woonde hij daar pas.’

‘Nee, hij zag er uit, alsof hij daar al jaren had gezeteld.’

‘Het beste is, dat we maar naar huis gaan,’ zei de Flap mismoedig.

‘Ja, dat is zeker het beste,’ zei ik kwaad.

Toen zei ik: ‘Ga je nog naar zee, Peter?’

Nu waren we gecombineerd uitgegaan met Renée en Kik. Maar Renée is altijd vlot genoeg om te begrijpen, wanneer zo'n combine mislukt. Dus, ik kwam alleen thuis, waar ik Peter alleen vond. Hij zat op het terras, hij had zijn boord los, en natuurlijk geen das om, hij zag er afgrijselijk koel en *beheerst* uit, en ik had hem kunnen stompen. Hij was toch maar de aanleiding van alle soesah. Aan zijn voeten lag Adonis, die een lam is.

'Ben je alleen?'

Peter legde zijn vinger in het boek, dat hij las. 'Ja.'

'Waar zijn Paps en Mams?'

'Uit.'

Ik zakte ook op het terras neer. En ging neuriën. Ik weet, dat Peter daar niet tegen kan. Hij zei dan ook al vrij vlot: 'Zeg, duurt dit nog lang?'

'Ja,' zei ik. 'Ik ben pas begonnen.'

'Zeg, als jij een pestbui hebt, dat vind ik best. Maar, ga dan naar je eigen kamer.'

'Pestbui, stel je voor. Dan ga je zingen.'

'O, noem je dat zingen. Nee, 't is goed. Maar dan verdwijn ik wel.'

'Hè nee Peter.'

Peter keek me nog eens aan over zijn boek, en nam zijn vinger weg. Hij las weer. Toen zei ik: 'Ga je nog naar zee, Peter?'

'Natuurlijk.'

'En, vindt Paps het nu goed?'

'We zijn het nog niet eens samen. Maar hij zal het op den duur wel goed vinden.'

'Renée zegt, dat iedereen het recht heeft, zijn eigen leven te leven.'

'Verstandig meisje.' Peter keek minzaam-goedkeurend. 'Jij hebt haar natuurlijk alles verteld?'

'Ja, natuurlijk. Wij vertellen mekaar altijd *alles.*'

'Dan kun je ook Renée vertellen, dat ik niet naar den Helder wil. Of, waar ook heen.'

'Wat wil je dan?'

Opeens werd Peter weer de broer, die mij altijd het liefst was geweest. Oók, omdat ik voor Hans altijd zo weinig heb betekend. Hij streelde Adonis, die dood-verrukt leek. Hij (Adonis) ziet er zeldzaam wreed uit, maar hij is een lam. Maar dat heb ik al gezegd, meen ik.

'Tja. Ik wil een jaar naar zee. Landen zien. Mensen zien. Desnoods op de wilde vaart. Maar jij weet natuurlijk niet eens, wat dat is.'

'Jawel. Een broer van Gijbertje is op de wilde vaart. Hij zegt, dat het een slavenleven is.'

'Misschien is het dat ook wel. Maar dan zal ik tenminste het leven in al zijn geledingen leren kennen.' Peter had de oren van Adonis in zijn beide handen genomen. Hij koesterde die oren. Hij staarde uit in de tuin.

'Nou, dat zal Paps leuk vinden,' ontdekte ik weer wrang.

'Nee, dat vindt hij ook niet leuk,' bekende Peter.

'Toen Hans ingenieur wilde worden, dat was voor Vader al een teleurstelling. Maar, toen was jij er nog. Hij heeft zich zoveel van jou voorgesteld, Peter.'

'Ja, maar het is mij onmogelijk om die taaie studie af te maken. Dat ziet Vader ook wel in. Ik mag zelfs een jaar gaan reizen; maar dan na afloop de Bank.'

'Jij zegt het, alsof het een gevangenis is.' Woest alweer.

'Dat is het ook. Voor mij,' zei Peter zacht.

'Nou, ik snap er niks van.'

'Maar jij had toch een opvolger voor Vader in petto.'

Even aarzelde ik. Het was een avond om fouten te bekennen, die je uit goedheid had gemaakt. Maar Peter zag me zo doordringend en zelfs een beetje medelijdend aan, dat dat bekennen een onmogelijkheid werd.

'Heb ik ook,' zei ik toen fier. 'Maar het zal voor Vader niet hetzelfde zijn een willekeurige man van mij, of zijn eigen zoon.'

'Nee, dat begrijp ik ook wel. En, als die willekeurige man van jou nog in de lucht hangt.....'

'Dat doet hij niet.'

'O nee?'

‘Neè!’

Het werd donker. Er was een maan. De tuin leek geheimzinnig. Ergens, achter in de tuin, blafte Nero van Hans. En, met zijn poten tegen de terrasdeuren, die waren gesloten om de muggen, stond Buddy als een kleine, witte schim.

‘Dat beest van jou is al aan Bud gewend, niet waar?’

‘Absoluut.’ Toen deed ik de deuren open, en ik nestelde me weer in mijn stoel met Buddy op mijn scherpe knieën. Maar, dat zegt Buddy niks. De knieën bedoel ik.

‘Ik heb Vader ook gezegd, dat ik wel naar Canada wil. Boer worden.’

‘En?’

‘Vader stelde natuurlijk de Landbouwschool voor. In Wageningen. Maar, daar pas ik voor.’

‘Ik vind jou een afschuwelijk avontuurlijk jongetje,’ smaalde ik.

‘Ben ik ook misschien.’

Ik dacht opeens aan Mams. Hij had die aanleg natuurlijk van Mams geërfd. Mams, die toneelspeelster had willen worden. Maar Mams was te remmen geweest. En Peter, hoe dociel hij leek, was van graniet. Net als Paps. O nee, die was van gips.

Het boek was naast Peters stoel gegleden. Het was een roman, waarvan Tante Julie had gezegd, dat zìj zich niet kon voorstellen, hoe Mams maar die lichtzinnige lectuur kon laten slingeren. Het interesseert mij nog niet genoeg om het te lezen, hoewel ik er misschien een leiddraad in zou vinden, hoe een representatieve econoom te bereiken.

Ik dacht aan Zondag, ik dacht eraan, hoe ik zeker Borst niet zou kunnen voorstellen. Die zou het te druk hebben. Dan maar de gezakte Flap. Het was iets, al was het weinig!

‘Vader ziet er slecht uit,’ zei ik zacht.

‘Dat komt vermoedelijk door jou.’

‘Door mij? Stel je voor!’

‘Voor de tweede keer in de derde klas blijven zitten..... Ik zou me schamen. Ja, jij bent ook iemand om trots op te zijn.’

Ik knelde Buddy onder mijn arm. ‘Ik ga naar bed.’

Maar Peter pakte mijn elleboog vast. ‘Jij hebt nog twee maanden de tijd. Zou je het nog niet kunnen ophalen, Joop?’

‘Natuurlijk niet.’

Maar, toen ik later alleen op mijn kamer was, dacht ik: ‘Zou het nog niet mogelijk zijn? Als ik nu eens verschrikkelijk hard blokte..... Nee, het was te laat, ik zou niets meer bereiken. En, wat betekende mijn Lyceumstropje naast het geweldige, wat Peter Vader aandeed.....

Nog lang lag ik wakker. Ik zag de Zondag onheilspellend dichterbij komen. Ik had het Renée verteld. Die had gelachen, maar toch ook meegeleefd, zoals Renée dit kan. Ze had gezegd: ‘Je moet het natuurlijk je Moeder vertellen. Dat is toch heel eenvoudig.’ Het wàs eenvoudig, en daarom wilde ik het niet. En ik wilde Paps toch nog een illusie trachten te geven.

Zondag kwam. En het goot!! Gelukkig! Aan het ontbijt zei Paps: ‘Er is zeker geen sprake van roeien vandaag.’

Ik keek naar de pijpestelen, die tegen de ramen van de eetkamer aankletterden. ‘Roeien!’ zei ik met afgrijzen. ‘Hoe komt U daarbij?’

‘Maar verleden week,’ zei Mams, ‘toen regende het ook. Toen was je al vroeg weg.’

‘O verleden week,’ zei ik vaag, ‘toen deed het kind van Hokse een vaardigheidsproef.’ Dat was waar.

‘En, moest jij daarbij zijn?’

‘Ja.’ Fier, alsof het wel en wee en alle vaardigheidsproeven op de Tros van mij afhingen.

‘En toen jij thuiskwam, was jij niet eens erg nat.’ Mams keek weer onderzoekend naar mij. Dat doet ze veel, mij onderzoekend bekijken.

‘Nee, dat kan,’ zei ik. Want ik had die morgen met Renée, Kik en de Flap in een gelegenheid doorgebracht met een biljart. We waren naar die gelegenheid geroeid, en hadden daar de rest van de morgen met biljarten verdaan. Renée en ik kunnen er niets van natuurlijk, alleen nemen we wel de biljarthouding aan, Flap is matig, maar Kik is enorm. Zoiets van ons jongste biljartwonder! Renée zegt, dat dat voor haar een aan-

leiding zou zijn om het af te maken, want als Kik, die nooit veel zegt, over biljarten begint, berg je dan.

‘Maar, hoe kan dat?’ wilde Mams weten. Ik keek op van mijn ontbijt. Mams zag er niks fleurig uit. En de rood-blauw gevlekte jurk, die ze droeg, stond haar niet.

‘Nou ja, ik heb wel geroeid, maar we hebben ergens geenterd.’

‘Waar?’ Dat wilde Paps weten.

‘In het cafétje van Mie.’

Grote ontzetting op alle gezichten, behalve op dat van Peter.

‘Het cafétje van Mie.....’ herhaalde Mams.

‘Waar is dat?’ wilde Paps practisch weten.

‘O, ik zal er U wel eens heenroeien.’

‘En was jij daar met die Mijnheer Borst?’

Daar had je het weer. Ik was die man vergeten, omdat hij voor mij met zijn vrouw en vijf kinderen had afgedaan.

Ik zei niet: ‘Ja.’ Ik zei: ‘We hebben daar gebiljart. En ik heb een kop chocola gedronken. Renée ook. Die was er ook bij.’

‘Nu,’ zei Paps, ‘we zullen hoop ik volgende Zondag kennismaken met die beroemde Mijnheer Borst.’

Maar dat kon ik toch niet op me laten zitten. ‘Och beroemd is hij nu ook weer niet.’

‘O nee?’ Dat was Peter.

‘Nee,’ snauwde ik. En ik gaf Buddy een stukje ei.

‘Maar,’ zei Mams, ‘ik heb net een brief van Julie gehad, dat ze volgende week hier komen.’

‘In de Klabberdos?’ vroeg Peter. Want zo heet hun weekeind huisje.

‘Ja, natuurlijk.’

‘Komt de dramatische Gaby ook mee?’

‘Doe niet zo onaardig Peter.’ Dat was Mams.

‘Dan kunt U natuurlijk niet gaan roeien,’ ontdekte ik opgewekt. Ik werd warmer van binnen.

‘Wij gaan wel in “de Boeg” zitten,’ - dat is de gelegenheid van de Tros - en dan kun jij daar je vrinden aan ons voorstellen.’ Dat was Paps.

‘Als het goed weer is, zitten we daar heerlijk,’ zei Mams. ‘Jog en Julie zitten daar ook zo graag.’

Toen versteende ik. Stel je voor, Tante Julie óók bij de voorstelling van een mij nu nog totaal onbekende econoom. Tante Julie, die overal wat op te zeggen heeft. Die mij, dat weet ik zeker, in haar hart niet kan *uitstaan.* En, als ik dan aan kom dragen met een toekomstige man, terwijl ik pas zestien ben, terwijl Mol met zevenentwintig nog zonder man rondloopt..... nou, ik voorzag Tante Julie vuur spugen.

Ik brieste. ‘Als Tante Julie er ook bij is, dan is er voor mij geen lol meer aan.’

‘Joop!!!!’

‘Nou ja, pret dan.’

‘Hoe komt dat kind aan die rare uitdrukkingen,’ wou Mams weten.

Ook Vader keek verstoord.

‘Dat zegt Flap. En ik ook. Heel gewoon.’

‘En Borst?’ wou Peter heel gemeen weten.

‘Nee, die zegt: “dan is er voor mij geen aerdigheid meer aen”.’ Ik bloeide op. ‘Hij spreekt af en toe een beetje gemaakt. Niet altijd.’ Stel je voor, dat ik geen gemaakte econoom op de kop kon tikken.

‘Dan zal hij zich aan jou wel eens ergeren,’ ontdekte Peter.

‘Nee. Hij vindt alles van mij lièf.’

Peter zei: ‘Vader, kan ik U aanstonds even spreken?’

Hij zei het zo kalm. Hij stak een sigaret op. Beefde zijn hand? Natuurlijk niet, ik begon met overal drama's te zien. Maar toch zag ik lichtjes in Mams haar ogen komen. Ze keek zo toegewijd naar Peter. Gek, de laatste week heeft eigenlijk niemand meer toegewijd naar mij gekeken. Of het moest Paps zijn.

‘Zeker kerel,’ zei die nu. Dan legde hij zijn hand op mijn krullen. ‘Wat ga jij doen?’

‘O, ik ga werken,’ zei ik fier.

* * *

De Zondag naderde. Het was al Vrijdagavond. Ik hing bij Renée op de bank. Ik was niets opgeschoten. Nog maar twee dagen, en nog geen econoom. Ik had Flap trachten uit te horen, of hij veel economen kende. Maar, behalve Borst, kende hij alleen de studenten van zìjn jaar, waarvan meer dan de helft was gezakt. En hij kende natuurlijk alleen maar de gezakte. Weer echt wat voor Flap.

'Je moet het thuis vertellen. Gewoon.' Dat was Renée's eindconclusie.

'Zou jij het in mijn geval zeggen?'

'Ik? Vermoedelijk niet. Maar, jij lijdt eronder. Je wordt zo mager.'

'Ja, maar dat komt, doordat ik niet meer slaap. Ik droom van economen.....' En toen opeens wist ik het. Ik sprong van de bank, zodat Drein, die op mijn knie zat, meesprong, en aan mijn rok bleef haken. 'Gauw, gauw Renée, schuier me even af. Ik ga naar Boerée.'

'Naar.....' En opeens snapte Renée het. Dat is het voorrecht van een goeie vriendin, die niet gaat zeuren, maar werkelijk met een half woord alles begrijpt.

'Bel hem eerst op, of hij thuis is.'

'Is er hier iemand thuis?'

'Nee. De telefoon is in Vaders kamer.'

'Ja, dat weet ik.' Op mijn teenspitsen betrad ik de kamer van Mijnheer van Ophorst. Dat was de kamer, waar de boeken geboren werden, waarvan Mams zei: 'Die moet iedereen lezen,' en waarvan Paps zei: 'Verduiveld knap.' Het was een andere kamer dan die van Vader. Daar staat alleen maar een schrijfbureau, een boekenkast, een rooktafel en een paar clubs. O, hij is best gezellig, maar zonder sfeer. Of het moet een bankensfeer zijn. Maar hier..... je knapt van de sfeer. De gordijnen zijn donkergroen, er staan stoelen met zware donkergroene kussens. En hier en daar is een toetsje rood, een toetsje oranje, en ik vermoed, dat dàt Mevrouw van Ophorst is.

De ramen stonden wijd open. De bloembakken, die aan die ramen bungelden, waren vol afrikaantjes. Dus de toets herhaalde zich in de bloembakken. Kijk, dàt vind ik nou

knap. Daarop zouden Paps en Mams nu nooit komen.

Renée ging op het bureau zitten, en ik slingerde me aan de telefoon. Dat zei Mams in haar boeken: slingeren aan. O, ik verstop dit meesterwerk, nadat de econoom in mijn leven gekomen is. Of liever nadat ik een toekomstige man heb gefantaseerd. Mams heeft al eens gevraagd: 'Hoe gaat het nu met je schrijven, Joop?'

'O, 't vlot niet,' heb ik toen onverschillig geantwoord.

'Zie je nu wel,' zei Mams.

Enfin, we zochten samen het nummer van Boeree. Renée en ik. Er was één Boeree in de Laurierlaan: W.F. Boeree. Dat was hem natuurlijk: 23569. Ik vroeg maar meteen aan. En ik wachtte. Renée speelde met de potloden, die keurig op haar Vaders bureau lagen. Ik voelde opeens mijn pijpekrullen opwaaien. En een stem zei: 'Er staan hier vijf stoelen Renée, met mijn bureaustoel mee zes.'

'O, dag Meneer,' zei ik, terwijl een stem, vermoedelijk die van de huisknecht kweelde: 'U spreekt met het huis van Meneer Boeree.'

'U spreekt met Joop van Dil,' zei ik.

Mijnheer van Ophorst was aan zijn bureau gaan zitten. Hij ordende zijn potloden, en keek vrij minzaam naar mij.

Ik zei vrij angstig: 'Ik stoor U toch niet?'

'Wat zegt U?' vroeg de huisknecht.

'Helemaal niet,' zei Mijnheer van Ophorst.

'U bent toch niet van plan om te gaan schrijven?'

'Wat zegt U?' vroeg de huisknecht weer.

Mijnheer van Ophorst woei mijn vraag lachend weg, en de huisknecht hing de telefoon op. Toen moest ik weer aanvragen: 23569.

'U spreekt met het huis van Meneer Boeree.'

'Zou ik Meneer Boeree even kunnen spreken?'

'De oude of de jonge Meneer?'

'De jonge.'

'Wie kan ik zeggen, dat er is?'

'Joop van Dil.'

'Wilt U even wachten?'

‘Ja.’

Ik voelde hoe Renée, nu in een diepe stoel, meeleefde. Mijnheer van Ophorst stopte langzaam een pijp, en ik voelde mij op spelden staan.

Het duurde lang. Toen kwam er weer de stem van de huisknecht: ‘De jonge Meneer is niet thuis. Kan ik misschien de oude Mijnheer de boodschap overbrengen?’

‘Néé,’ kreet ik haast. ‘Komt Meneer vanavond nog thuis?’

‘Ja, maar het kan wel laat worden.’

‘Nu, dan kom ik zelf wel even.’

Ik hing de telefoon op. Mijnheer van Ophorst drukte mijn hand hartelijk.

Ik zei: ‘Heerlijke tabak rookt U. Ik houd van een man, die een pijp rookt.’

Hij keek: ‘Mal kind,’ en Renée en ik renden naar beneden.

‘Was hij er niet?’

‘Nee. De éénd!’

‘En, wat doe je nu?’

‘O, 'k ga er heen. En, dan wacht ik wel.’

‘'k Ga met je mee. Dan wacht ik wel bij de Flap. Weet je nu, waar hij woont?’

‘Ja. Azaleaweg.’

‘En 't nummer?’

‘Nee, dat weet ik niet. Maar, hij heet van der Putte. Dan zoek je maar.’

‘Wat je zegt,’ zei Renée.

We koersten weer naar de Laurierlaan. Weer langs de Azaleaweg, waar weer Piet zijn rozen begoot.

Natuurlijk gilde ik: ‘Dag Meneer.’ En Piet riep: ‘Dag Zus.’ Heel opgewekt. En toen correcter: ‘Dag juffrouw’ er achteraan voor Renée.

‘En, heb je die vrind nog gevonden?’ informeerde Piet, die naar de ligusterhaag toe kwam drentelen.

‘O ja, dat wel,’ - ik sleepte mijn benen langs de grond, om vaart te minderen - ‘hij heette van der Putte. Weet U ook.....’

En toen brulde Piet: ‘En jij dacht iets met “oe”.’

‘Ja,’ bekende ik beschaamd. ‘Maar 't was van der Putte. Weet U ook, waar die woont?’

En toen veegde Piet zijn lachtranen af met een grote, witte zakdoek. Hij wou steeds weer beginnen te oreren, en steeds opnieuw was het hem onmogelijk door zijn geproest, dat bijna in wenen overging.

‘Ik..... ik..... ben van der Putte,’ zei Piet.

Weer zakte ik over mijn stuur. Achter me hoorde ik Renée grinniken. En ik bedacht met afschuw, of ik ook de grote oren van de Flap naar voren had gebracht. Dat zou onkies tegenover Pa-Flap geweest zijn.

‘Maar, ik snap het niet. Ik heb de Fl..... ik heb hem toch helemaal uitgeduid.’

‘Ja maar.....’ Piet ging in een nieuwe huilbui los, ‘ja maar, zoals jij hem uitduidde, zo kende ik hem niet.’

‘Pie...iet,’ kreet weer de forse vrouw in het tuinameublement.

Piet had zijn gezicht eindelijk droog. ‘Ja, ik kom zo Marie.’

‘Maar, bent U dan de Vader van Lodewijk?’

‘Nee, gelukkig niet,’ zei de fiere Piet. ‘Ik ben zijn Oom.’

‘Maar, dan wist U toch, dat hij roeide op de Tros. En, dat hij economie studeert.’

‘Nee, dat weet ik niet.’

‘Pie...ie...iet!!’

‘Ja Marie, ik kòm! Nee, ik ben zijn Oom. Zijn Vader is mijn broer. En we zijn al jaren gebrouilleerd.’

‘Lastig is dat, zo in één laan,’ zei Renée.

‘Och, daar wen je aan,’ deed Piet onverschillig. Hij lachte opnieuw. ‘Weet je, wat ik zo fijn vind Zus, dat jij verklapt hebt, dat hij voor zijn examen is gezakt.’

Ik zag Piet met zijn lila bretels opeens niet meer als de goedlachse, rondborstige man. Ik zei opeens hoog: ‘Het was geen examen. Het was maar een tentamen. En ik weet zeker, dat Lodewijk het ver zal brengen.’

Piet stortte zichtbaar in. Maar, voordat hij helemaal was ingekrompen, had Renée nog gauw gevraagd: ‘En waar woont hij nu?’

‘Het eerste huis op de hoek.’

We vroegen niet meer welk huis op welke hoek. We zagen Piet naar de forse vrouw toelopen, die meteen begon te zaniken. Dat zagen we ook. Toen zetten we eerst koers naar de Laurierlaan. Daarna zou Renée wel proberen het eerste huis op de hoek te vinden.

‘Mooi pand,’ zei Renée waarderend. ‘Hoe durf je eigenlijk Joop?’

‘Wanhoop,’ zei ik.

Renée terug, de Azaleaweg weer af. Ik weer langs al dat grint. Het was nog niet ingelopen.

De huisknecht ontsloot weer de deur voor mij. ‘Juffrouw Til.’

‘Van Dil,’ corrigeerde ik.

‘Mijnheer is er nog niet.’

‘O, ik wacht wel even.’

‘Maar, het kan wel laat worden.’

‘Och, dat hindert niets.’ Met een Mol-gebaar.

Weer achter de huisknecht aan langs de weidse trap. Weer de kamer, waarvan de ramen openstonden. Weer de trompet, maar nu in een foudraal.

De huisknecht schoof een stoel aan, verdween geluidloos. Maar hij had nauwelijks zijn hielen gelicht, of ik was al opgesprongen. Ik zou gauw, gauw even rondspieden, of ik ook een portret van een meisje zag. Want, het kon toch best zijn, dat de jonge Boerree verloofd was. Misschien was hij wel getrouwd! En was zijn vrouw uit logeren geweest die avond, toen hij de trompet had vermoord. En dan woonde natuurlijk ouwe Pa Boerree bij hun in.

Ik begon bij zijn bureau. Daar stond de gewone poespas op, en *een portret!* Ik moest me even aan een stoelleuning vasthouden, zo schrok ik. Het kan toch nooit goed voor wie ook zijn, al die schokken. Het was een cabinetformaat, niet maar zo van een meisje, maar van een *vrouw!* Natuurlijk was W.F. getrouwd. Nu ik goed nadacht, had hij er ook getrouwd uitgezien. Ik vleide me voor zijn bureau, en bekeek het portret met aandacht. Ze had een heel lief gezicht, en ze deed me aan

iemand denken, alleen, ik wist niet aan wie. Daar zat ik nu. Het beste was, als Boeree thuiskwam, meteen maar met de deur in huis te vallen. En, terwijl ik vinnig bedacht, waarom alle mannen, die ik uitkoos, getrouwd moesten zijn, ging ik verder de kamer langs.

Daar stond de gewone poespas op, en *een portret!*

Er hing een groot schilderij. Van een lieve, grijze dame. Zijn Moeder natuurlijk. Er hingen verschillende wapens aan de muur, waaronder krissen en ponjaards geloof ik, en in een ommezien had ik al een kris in mijn handen. En, omdat ik bang was, dat hij misschien vergiftig kon zijn, stak ik hem maar gauw weer, waar hij hoorde. En koerste verder. Toen kwam ik aan de schoorsteenmantel. Weer schokken. Daar stonden vier foto's. Op de ene stond: Aan Wim van Anita. Dus Boeree heette Wim, dat had ik wel gedacht. Maar, wie was Anita? Ze zag er lui en dromerig uit, met pikzwart haar. Op

de tweede stond: Aan Pimmie van Trix. Trix was in een badpak, met geheven armen, en ze keek *coquet*. Lor, dacht ik. Op de derde stond: Aan Freddy van Teddy. Ik voelde me hoe langer hoe wilder worden. *Freddy* stel je voor. Hij heette natuurlijk Willem Frederik. Maar om je daarop te laten voorstaan! En Teddy was een blond, dik spook, die ik meteen uitschakelde. Op de vierde stond: Een herinnering aan een heerlijke zomer, Car. Nou, die heerlijke zomer gunde ik Wim met zijn Car!

Ik kwam weer bij het bureau terug. Daar stond zijn vrouw! Ik blikte naar de schoorsteenmantel. Daar stonden Anita, Trix, Teddy en Car! Ik zou WF, als hij kwam, heel wat te vertellen hebben!

En, terwijl ik me wederom heenboog over Vrouwe Boeree, ging de deur open. Daar stond WF. Hij gooide nonchalant zijn handschoenen op een tafeltje, en hij zei: ‘Hallo, dat is prettig, dat je mij eens op komt zoeken Joop.’

‘Wie is dit?’ vroeg ik. En ik wees op het cabinet.

‘Dat? Dat is mijn zuster.’ Ik herademde. Nu wist ik, waarop ze leek. Ze leek op WF zelf.

‘En wat verschaft me nù het genoegen?’

‘O, 't is nog geen genoegen,’ dempte ik zijn vreugde. ‘Wie zijn dat?’ En ik wees op de vrouwenschaar op de schoorsteen.

‘Die?’ Hij keek me even aan met een gezicht van: ‘Wat kan jou dat schelen,’ maar ik keek zo *nors*, dat hij zei: ‘Anita is een Spaans meisje, dat ik gekend heb. En Teddy is de verloofde van mijn broer. En Trix was een buurmeisje van me.’

‘En Car?’

‘O Carry..... Ja, met Carry ben ik verloofd.....’ mijn hart ging bonzen..... ‘geweest,’ zei Willem Frederik Boerree.

Hoofdstuk IV

Om te beginnen heb ik gemerkt, dat ik Boerree aldoor verkeerd geschreven heb. Dan eens met één r, dan weer met twee, dan op z'n Frans met een accent, maar het is *Boerree,* zonder accent, maar met twee r's. Dit voor het vervolg!

En nu over die bewuste avond. Wim keek mij niet blij aan, natuurlijk door mijn *insinuaties,* en ik zei maar gauw: 'Ik vind al die meisjes' - met een armzwaai naar het schoorsteengeval - 'verschrikkelijk aardig.'

'Kwam je me daarover spreken?'

'O nee, natuurlijk niet. Ik wou Uw raad hebben in een heel ingewikkeld geval.' Nu zijn jongens als was, wanneer je hun vertelt, dat je hun raad nodig hebt. Wim is nu wel geen jongen meer, maar hij ontdooide zichtbaar. Hij stak een sigaret aan, presenteerde mij een, waarvoor ik bedanken moest, want ik zie er oer-knullig uit manoevrerend met zo'n hoopje tabak, en ik moest een goeie indruk maken op Wim.

'Weet U wel, dat ik de vorige keer, toen ik hier was, op zoek was naar een vrind?'

'Ja natuurlijk. Heb je die nog gevonden?'

'Ja. Toen ik hier het hek uitreed.'

'Dat viel mee dus. Wil je wat drinken?'

Ik dacht er aan, hoeveel ik nog moest praten. Dus ik zei: 'Ja graag limonade.' Wim belde. De huisknecht kwam later met limonade voor mij plus spuitwater en whiskey voor Wim. Daar zaten wij, knus bij zijn bureau.

'Ik moet U eerst wat van mezelf vertellen,' ontdekte ik. 'U weet niks van me, alleen mijn naam. En, die zou ik wel verzonnen kunnen hebben.' Hierop keek Wim *ontzet,* want daar had hij nog helemaal niet aan gedacht.

'Ik ben Joop van Dil.....'

'Een dochter van die bankman?' vroeg Wim.

‘U kent Vader toch niet?!’

‘Nee, alleen van horen zeggen.’

‘Hè, gelukkig! Ik heb twee broers. De oudste studeert in Delft, de andere, dat is Peter, studeerde in Rotterdam. Aan de Handels Hogeschool. Die zou later, als hij klaar was, bij Vader aan de Bank komen.’

Wim keek niet pienter naar mij. Hij had misschien eerst nog gedacht, dat ik een lening bij hem wilde sluiten, en dat zou misschien wel gelukt zijn, met het bankgebouw van Dil vlak achter mij. Maar nu ik begon te meieren over mijn broers.....

Ik zei: ‘Ik zal kort zijn. Peter is op het ogenblik thuis. Die wil zijn studie niet afmaken, omdat hij er niks voor voelt. Hij wil later ook niet bij Vader op de Bank. En, nu zit ik er mee.’

‘Waarom zit jij er mee?’ Wim balanceerde het whiskeyglas. ‘En wat heb ìk er ten slotte mee te maken.’

Dat was niet bemoedigend. ‘Wacht maar,’ zei ik. ‘Ik kom zo bij U.’

‘Ik begrijp niet.....’ begon Wim weer.

‘Maar wacht dan toch ook. Vader moet natuurlijk een econoom als opvolger hebben. En, nu Peter niet wil, moet ik daarvoor zorgen.’

‘Maar, waarom jij?’

‘O, stil toch,’ smeekte ik bijna. ‘Ik houd van Vader. Ik vind het oer-lam, dat Peter niet wil. Daarom heb ik gezegd, meer om te troosten, dat ik een dr. economie kende, die Vader later best op kon volgen. Als.....’ nee, het was toch om de dood niet gemakkelijk, ‘als.....’ ik dronk langzaam van mijn lim, ‘als we dan later getrouwd waren.’ Nu keek Wim *ontzet* en *verbluft* naar mij.

Haast gretig zei hij: ‘Maar, ik ben geen dr. economie.’

‘Nee, dat weet ik wel. Dat heb ik toch gevraagd die keer, toen ik hier was. Ik had ook een heel ander op het oog. De repetitor van mijn vriend, die ik zocht die avond.’ Wim keek, alsof hem een licht opging!

‘En, wat was er dan met die repetitor?’

‘Die was getrouwd!’ zei ik met klem. ‘O, lacht U niet astublieft. Het is al erg genoeg voor mij.’

‘Maar.....’ Wim veegde ook al weer lachtranen weg, ‘wist je dan niet, dat hij getrouwd was.’

‘Ja, dan zou ik moeite voor hem hebben gedaan! Schamper.

‘Maar..... je kènde hem toch.’

‘Ja, dat had ik Vader verteld. Als troost. Ik wilde hem lèren kennen, die avond, dat ik hier was. Toen zocht ik mijn vrind. Dan kon hij me voorstellen op de Tros. Tenminste, als hij zijn repetitor daarheen mee kon slepen.’

‘En vertelde je vrind je toen, dat hij getrouwd was?’ Wim bolde al weer uit.

‘Ja.’

Wim stak zijn zakdoek weg, als Piet met de bretels. ‘En, wat wilde je nu mij vragen?’ Dat klonk al weer niet hoopvol.

‘Kijk, vorige Zondag plenste het gelukkig. Maar nu Zondag komen Vader en Moeder in de Boeg zitten. En dan moet ik die dr. economie voorstellen. Dat heb ik ook beloofd.’

‘Je bent nog al grif met je beloftes, niet waar?’

‘Ben ik ook. Maar, als je daardoor je Vader helpt.....’

‘Een grappige opvatting heb jij.....’

‘O, asjeblieft niet,’ smeekte ik, terwijl ik mijn krullen schudde. Boetpredicaties van een vreemde man lagen me helemaal niet. En dan nog wel een vreemde man, die je zou moeten voorstellen als Borst, de econoom, waaraan je ‘kennis’ had!

‘Maar, wat wil je nu van mìj?’

Ik was al opgestaan. ‘Niets meer,’ zei ik. Ik wenste ook werkelijk niets meer van W.F. Boerree, met Anita en Teddy en Trix en Car op de schoorsteenmantel. ‘Dag Meneer.’

Maar, toen greep hij mij natuurlijk vast aan mijn elleboog. ‘Kom, je bent toch hier gekomen, om mijn raad te vragen.’

‘Ja. Ik had U willen vragen, of U voor een half uurtje op Zondagmorgen mijn econoom wilde zijn.’

‘Maar, hoe stel je je dat dan voor?’

‘Heel gewoon. U bent dr. Borst. Dr. A.J. Borst. En zo stel ik U voor aan mijn ouders. En aan Oom Jog en Tante Julie. Kent U Oom Jog? Ook een dr., Dr. Joachim Smidt.’

Hij peinsde even zwaar. ‘Nee, die ken ik ook niet.’

‘Nou dan. En U hoeft niet veel te zeggen. U moet

alleen wel tròuw naar mij kijken. En ik noem U “hondje”.’

Opeens proestte W.F. weer. ‘Daarvoor zou je gekke dingen doen,’ zei hij.

Ik bloeide merkbaar op. ‘Doet U mee?’

‘Ja, op één voorwaarde, dat je wel gauw thuis vertelt, dat jij jouw econoom weer kwijt bent.’

Dit was natuurlijk een verkapt blauwtje. Maar dat aanvaardde ik.

‘O, dat wil ik wel. Het is alleen maar om Vader te tonen, dat ik niet heb opgeschept, toen ik zei, dat ik kennis had. Aan een econoom bedoel ik.’

‘Laten we er het beste van hopen,’ zuchtte Wim Boerree.

‘Ja, zo moet U de Zondagmorgen niet tegemoet zien. U moet prettig en opgewekt zijn.’

‘O ja?’ vroeg WF.

‘Ja. En ik zeg nu meteen maar “jij” tegen jou, om eraan te wennen.’

‘Ga je gang.’

Toen hadden wij niets meer te zeggen. Het was mij niet meegevallen. Ik had eigenlijk gedacht, dat WF enthousiast zou zijn. Waarom had ik dat gedacht? Misschien om de trompet. En om zijn vriendelijke bruine ogen. Inplaats daarvan was hij zwaar op de hand, alsof werkelijk zijn hersens alleen met economie waren gevuld. Tot afscheid zei ik: ‘Jij moet ook af en toe een beetje gemaakt praten. Zou je dat lukken? Probeer het 'es. Bijvoorbeeld: er is geen aerdigheid meer aen.’

‘Er is geen aerdigheid.....’ begon Wim. Toen zei hij: ‘Ja, ik ga daar voor paljas spelen.’

‘Hoe vin je dat nou?’ zei ik zo tegen de kamer in het algemeen. ‘Nee, jij bent toch niet de goeie voor mij.’

‘Dan moet je een ander nemen,’ zei Wim hoog, en alsof de economen maar voor het opscheppen lagen.

‘Natuurlijk hoef ik geen ander. Ik ben best met jou tevreden. Maar jij ziet het veel te zwaar in. Jij moet een beetje olijk doen. Een beetje Frans, als jij snapt, wat ik bedoel. Zo'n beetje luchtig.’

Wim zakte weer neer in de stoel voor zijn bureau, waar zijn

zuster in cabinet hem vrindelijk aanblikte. ‘Nee Joop, dat is toch niets voor mij. Ik kan toch je Vader niet vertellen, dat ik een econoom ben, terwijl ik alleen maar in effecten doe.’

‘Maar, dan bèn je toch zeker een econoom! Tenminste, dat hoop ik voor je.’

Wim glimlachte even. Hij keek teder naar de trompet in foudraal. Hij zei: ‘Nee Joop, het is toch niets voor mij.’

Ik had het kunnen verwachten. En toch was het, alsof Laurierlaan, het nummer wist ik niet, om mij ineenstortte.

‘Voor zo'n mop, daar moet jij een student voor hebben.’

Een mop, noemde Wim het. De tragiek van mijn leven!

‘Nou, dan ga ik maar,’ zei ik.

Maar ik was nog niet bij de deur, of Wim had me al vast. Weer bij mijn elleboog.

‘Joop, ik weet het. Ik weet precies de jonge man, die er voor geschikt is.’

‘Maar het is geen jonge man.’

Natuurlijk keek WF meteen dood-beledigd.

‘En, wat ben ik dan?’

‘Een jonge man noem ik de Flap. En Kik van Renée. O, dat zijn vrinden van me.’ Omdat ik al zag, hoe WF zijn mond opensperde, om te vragen wie èn Renée èn Kik waren. ‘Jij bent natuurlijk niet oud, maar toch geen jònge man meer. Trouwens die dr. Borst loopt tegen de veertig.’

‘Je bent wel complimenteus,’ zei Wim. ‘Hoe oud denk je dan, dat ik ben?’

We stonden nog altijd tegenover mekaar. Ik schatte hem met mijn hoofd opzij. Toen zei ik gemeen: ‘Drieëntwintig.’

WF bloeide zichtbaar op.

‘Ik ben negenentwintig,’ zei hij. ‘En dan ben je nog een jonge man.’

‘Nou, ik vind het best.’

‘En ik weet de geknipte jon..... persoon voor jou.’

‘Wie dan?’

‘Een student. Hij woont hier twee huizen vandaan. Een van Tongeren. Die is altijd voor krankzinnige dingen te vinden.’

Ik beheerste mij. ‘Maar, ik heb geen zin het nog eens aan een wilvreemde persoon uit te leggen.’

‘O, dat zal ik wel doen. Kom dan morgenavond om acht uur even hier, dan zal ik je voorstellen.’

Ik peinsde zwaar. Het was toch veel makkelijker, en eerlijker ook, om naar huis te gaan, en Paps en Mams te vertellen, dat mijn econoom fictief was. Maar, nu de Zondag al zo dichtbij was, was het gewoon een teleurstelling, om dit nog te bekennen. Al zou de bekentenis, na de mop, à là WF, veel moeilijker worden.

‘Hoe oud is die student?’

‘Drieëntwintig of zo.’

‘En waar studeert hij in?’

‘Rechten geloof ik.’

‘En is hij een beetje kaal?’

‘Natuurlijk niet,’ zei WF alweer beledigd.

‘Hij moet een beetje kaal zijn. Borst is kaal.’ Ongeduldig opeens zei WF: ‘Nu, dat maak jij morgen maar met van Tongeren uit.’

De volgende avond was ik al voor achten present bij Wim. Hij was zo opgewekt, alsof hem een pak, dat was ik, van zijn schouders genomen was. Hij had thee en koekjes klaar staan. En hij zei: ‘Nu is het wachten alleen nog op van Tongeren.’

‘Hoe heet hij?’

‘Hans.’

‘Lastig.’

‘Waarom?’

‘Ik heb een broer, die Hans heet.’

‘Dwaas. Na morgen hoef je hem toch nooit meer te zien.’

‘Hmmm,’ zei ik.

Daar klonk een jolig, onbekommerd gefluit buiten. Een fiets slierde met veel lawaai over het overdadige grint.

‘Van Tongeren,’ kondigde WF aan. En hij zuchtte.

Binnen kwam een hele lange knaap. Want zo zag hij er uit. Een groot model Flap en Kik. Hij was heel donker met grijze ogen. Die vielen bij die donkerte meteen op.

‘Even voorstellen,’ zei Wim bedrijvig. ‘Hans van Tongeren. Joop van Dil.’ Een hand als een schroef. Ogen, die schelms lachten. Ik kreeg meteen plezier in het geval. Terwijl hij mijn hand schudde, zei hij: ‘Ik ben helemaal op de hoogte. Ik zal er je morgen wel doorheen helpen, baby.’

‘Jij,’ - wat was het gemakkelijk om tegen hem jij te zeggen - ‘jij kent toch mijn ouders niet, of mijn broers?’

‘Ik woon hier pas een half jaar. Ik kom uit Groningen.’

‘Gelukkig. Alleen, jij bent nog zo jong.....’

‘Ik word vierentwintig volgende maand. Dus, dat gaat nogal.’

‘Ja, maar jij bent niet kaal. En, dat moet.’

‘Ik zal mijn haar glad naar achteren schuieren. En veel brillantine erin. Je weet niet, wat een voorhoofd ik dan demonstreer.’

Ik beet in een zalig koekje. ‘Je moet ook af en toe een beetje gemaakt praten. Kun je dat?’

‘Best. Maar een ding Joop, ik stel me niet voor als Bom, of hoe heet die vrijer van jou?’

Ik versteende. ‘Die man heet Borst.’

‘Ik zal mijn naam wel een beetje inslikken. Ja, graag nog zo'n luchtig geval.’

Het luchtige geval was een rose koekje. En ik zei, opeens weer opgewekt: ‘Dan stel ik je wel voor als hondje. Want, zo noem ik je af en toe.’

‘Graag,’ zei Hans van Tongeren.

WF verzorgde ons als een bedrijvige huismoeder. Hij deed zijn negenentwintig jaar eer aan.

‘Jij studeert rechten, nietwaar?’ Ik keek naar hem, zoals hij daar nonchalant in een stoel hing. Hij zag er leuk uit, donker en knap, alleen had hij iets in zijn ogen, alsof hij je graag voor de mal hield.

‘Rechten? Welneen, ik studeer economie.’

Ik schrok zo, dat ik een kopje thee van de tafel maaide. Dat gaf een hele bedoening. WF belde tweemaal. Er kwam een meisje. Dat meisje werd onmiddellijk om een doek gestuurd. WF had al met een zakdoek gewerkt, en hij hield het kleedje

- het was een kelim, vermoedelijk bewerkt door Car - in zijn hand. De thee droop op het parket. Ik heb nooit geweten, dat een kopje zoveel vocht bevatte.

‘Het spijt mij.....’ begon ik. ‘Maar ik schrok zo van Hans. Jij zei toch, dat hij rechten studeerde.’

‘Ja, dat dacht ik,’ zei WF ongeduldig. ‘Waar blijft die Dien nou?’

‘Ik heb ook rechten gestudeerd. Een half jaar. Toen ben ik omgezwaaid.’

‘Het is te schoon om waar te zijn,’ zuchtte ik. Toen kwam Dien binnen met een dweil, en dweilde eerst de grond, terwijl de theedruppels uit Wim z'n kelim op haar rug druppelden.

‘Laat haar eerst het kleedje schoonmaken.’ Dat was Hans.

Wim keek enigszins kippig naar het kleedje, reikte dat Dien over, en blikte toen naar ons, alsof hij er genoeg van had.

Hans reed later met mij naar huis. ‘Hoe laat moet ik morgen aan de Tros zijn?’

‘Ken je onze roeibeweging?’

‘Natuurlijk. Maar, ik ben geen lid. Misschien wòrd ik nu lid.’ Hij keek me zo'n beetje schelms-lachend aan.

‘O, prettig,’ zei ik. ‘We gaan eerst roeien. Kun jij er om negen uur zijn?’

‘Best. Wij samen?’

‘Ja. Is dat erg?’

‘Verre van dat. En, wanneer word ik dan voorgesteld aan de ouwelui?’

‘Zo om een uur of elf. Voor een kopje koffie.’

Opeens schaterde Hans. ‘Het is wel erg formeel. Moet ik nog wat tegen je ouwe heer zeggen?’

‘Mijn ouwe heer is nog een jonge man,’ zei ik opeens vinnig. ‘En natuurlijk hoef je niets te zeggen.’

Dicht bij huis kwamen we Flap tegen. Hij remde meteen. Al remmend vroeg hij, terwijl hij Hans straal negeerde: ‘Ga jij roeien morgen?’

‘Ja. Dat wel,’ zei ik. ‘Maar, ik ben bezet morgenochtend.’

De Flap keek mij verbluft en triest aan. ‘Zal ik dan maar niet komen?’

‘Natuurlijk kun jij komen,’ gilde ik over mijn schouder.

‘Wie was dat?’ wilde Hans weten.

‘Ook een vriend van mij.’

‘Had die niet kunnen dienen?’

‘Nee,’ snauwde ik al weer. ‘Hij studeert wèl economie. Maar hij is gezakt.’

En weer schaterde Hans. ‘'n Mal kind ben jij,’ was zijn opgewekte eindconclusie.

* * *

Het was de volgende dag zalig weer. Om zeven uur stond ik al naast mijn bed. De vorige avond - Hans had me tot het hek van mijn woning willen brengen - was ik fortuinlijk genoeg geweest, om Oom Jog, Tante Julie en Mol te ontlopen. Of liever te ontfietsen. Ik was de keuken binnengezwaaid, en Grietje had gezegd: ‘Hè, wat doe je mij altijd schrikken, kind. Denk toch 'es aan mijn hart.’ Dat had ik Grietje grif beloofd. En nu stond ik op een wazige Zondagmorgen, die een overdadige zon beloofde, in de badkamer, en deed gymnastische oefeningen. Ik voelde me blij.

Toen Mams dan ook aan tafel zei: ‘Prachtig weer om te roeien. Ik ben benieuwd naar die Mijnheer Bom,’ verbeterde ik haar niet. Bom leek ten slotte meer op van Tongeren, dan Borst deed. En Paps greep in mijn krullen, en zei: ‘We zullen om elf uur in de Boeg zitten.’ Toen kwam Peter binnen in smetteloos wit, en zei: ‘Moet jij niet naar je hondje?’ Opeens weer verstarring op de gezichten van Paps en Mams, en ik verdween maar direct. En, hoewel ik aan het euvel lijd om steeds overal te laat te komen, was ik nu vijf voor negen present. Maar, Hans was er al.

Ik zei: ‘Je ziet er veel ouder uit met dat geplakte haar. 't Staat je niks. Maar, dank je wel.’

‘Nu zie je, wat ik voor jou over heb,’ zuchtte Hans.

‘Je had eigenlijk ook een bril moeten ophebben. Ik geloof, dat ik dat ook gezegd heb. Maar, ik weet het niet zeker.’

Hans diepte in zijn zak. Haalde een zonnebril te voorschijn. En ik keurde gretig: ‘Ja, nu lijk je zestig.’

Het roeien was leuk. Ik ben dòl op roeien. Maar, dat heb ik, geloof ik, ook al beweerd. Gek, dat je zulke dingen vergeet.

En Hans was geschikt. Alleen vroeg hij, of hij om mijn hand moest vragen. Of hij daarvoor mijn ouwe..... mijn Vader niet even apart kon hebben. Ik heb hem niet met water gegooid. Ik heb hem alleen gesmeekt - en dat is niets voor mij - om toch geen gekke dingen te doen. En om elf uur meerden wij.

De Boeg zat stampvol zomerse mensen. Er werd veel gepraat en gelachen om mij heen, en terwijl ik voor Hans uitliep spiedend naar Paps en Mams, was het mij, alsof ik voor een erg moeilijk proefwerk stond. Maar op het Lyceum zijn alle proeven voor mij moeilijk geweest. En toen zag ik ze. Met Oom Jog, Tante Julie en Mol. En mèt Peter en Adonis.....

'Hallo.....' jubelde ik. Tante Julie keek naar mij door een lorgnon, alsof ze wilde zeggen: 'Daar heb je dat afschuwelijk drukke kind weer.' En Mol trok haar mondhoeken neer.

'Even voorstellen,' zei ik veel te hard, 'mijn vriend, doktor.....' de rest lispelde ik. Het klonk als 'Ton'.

'Doctorandus,' verbeterde Hans mij.

'O, aap,' snikte ik bijna. Maar geluidloos. Daar zijn wij op school knap in, net als Mams het was. Maar, dat is ze vergeten.

Vader stelde de rest voor. Mams bekeek Hans onderzoekend, zoals ik me voorstel, dat een a.s. schoonmama een niet heel begeerlijke a.s. schoonzoon keurt. Oom Jog struikelde haast van het plankier, zó lief is de lieverd, en Mol keek kwijnend. Wij zaten in de kring, en Peter bood sigaretten aan. Hij deed natuurlijk, of ik niet bestond, en Hans zei, zich *teder* naar mij overbuigend: 'Jij rookt niet, hè baby?'

'Nee,' zei ik. Het hondje slikte ik in. Maar dat zou ik nog wel te pas brengen! Al keek Tante Julie nog zo venijnig!

'U hebt het druk, hè Mijnheer Bon?' Dat was Paps.

'Ja, Mijnheer van Dil.' Een lichte buiging naar Paps.

'Maar U roeit toch veel met mijn dochtertje, nietwaar Mijnheer Bon?' Met haar liefste snuitje keek Mams naar Hans.

Die kerel speelde de verlegene! 'Ja, de tijd, die ik over heb.....' Toch liep het goed. 'Ik graag spuitwater,' zei ik

tegen de kellner, die bijna zijn wang tegen de mijne vleide.

‘Joop vertelde, dat U veel leerlingen hebt,’ zei Mams.

‘Veel leerlingen?’ Knullig.

‘Je hebt toch zeker léérlingen,’ snauwde ik bijna. En, als onder al die benen rondom mij, de benen van Hans had geweten, dan had ik getrapt.

‘U bent toch de repetitor van..... hoe heet dat vrindje van je Joop?’

‘Flap. Van der Putte, je weet wel. Die met de flaporen.’

Toen zei Tante Julie heel snugger: ‘Bent U een repetitor van jonge studenten?’ Zó stralend keek Hans naar Tante Julie, dat zij hem, dat weet ik zeker, voorgoed in haar hart gesloten heeft. Maar voorgoed is bij Tante Julie nooit lang!

‘Ja, dat ben ik,’ zei Hans. Ik keek naar Mol. Ze leefde een beetje op. Ik keek naar Oom Jog. Die zat zo goedig te kijken. En hij glimlachte een beetje. Maar naar Peter, nee naar hem keek ik niet.....

En toen..... ‘Dag Joop. Dag Hans!’ Het was een stem uit de verte. Het was een hand, die in de verte werd opgestoken. Het was WF Boerree.

‘Hij heet toch geen Hans,’ fluisterde Mams tegen mij.

‘Ook,’ zei ik.

WF kwam naderbij. Hans was al opgestaan. Hij stelde vlot voor. Ik vond de situatie met Wim minder pijnlijk worden. En Mol bloeide merkbaar op. Dat doet ze altijd, als ze mannen zonder ring ziet. Hoe ze het zo gauw in de gaten heeft, is mij nog een wonder.

Wim kwam naast Mol te zitten, en tegenover mij.

‘Dag Joop,’ zei hij nog eens ten overvloede.

‘Dag Wim,’ zei ik. Ik dacht: ‘Me maar koest houden, dan val ik minder op.’

‘En hebben jullie nog prettig geroeid?’

‘En of. Het was prettig, niet.....’ Iedereen keek naar mij, Tante Julie *staarde*..... ‘het was toch prettig, niet.....’ ja nu moest ik het zeggen..... ‘niet hòndje?’

‘Zeker Baby.’ Genadig, en een beetje ouwe-herig.

Tegelijk verslikten Peter zich en nota-bene ook WF Boeree.

Tante Julie schudde afkeurend haar hoofd tegen Mams. Mol stortte in, en Oom Jog vond, dat het ‘zo'n stralende dag was.’ De engel.

‘Bij de Moulin d'Amour.....’ begon ik.

‘Waar?’ vroeg Paps.

‘Bij de Moulin d'Amour.....’ herhaalde ik met klem. Ja, ik zou het geval nu gaan uitbuiten!

En toen een stem: ‘Hallo Joop, zit jij hier’ Alsof ik alleen op het plankier troonde. Het was de Flap met drie vrinden. Alleen zou hij ook zeker de moed niet hebben gehad.

‘Hallo,’ zei ik tam.

Flap begon klungelig voor te stellen. Eerst zichzelf. Vanderputte, Vlaams zo in een woord. En dan zijn vrinden: Kwast, een naam, die ik niet verstond, en van Rees. Mijn hart vloog bijna mijn keel uit. Hij zou zich ook gaan voorstellen aan Hans, die zijn repetitor moest zijn. Ik voelde het aankomen. Hij naderde Hans. Ik gilde haast: ‘Nou, aan je repetitor hoef je je niet voor te stellen, Flap!’

Hij draaide zich om, hij keek me aan, hij zei tegen Hans, doodverlegen: ‘Dag Meneer.’

Ik blies bijna van opluchting. Kwast, de naam, die ik niet had verstaan, en van Rees, waren de kring ook rondgeweest. Paps zei: ‘Jullie drinkt wel een kopje koffie met ons mee?’

‘Graag Meneer.’ Daar zaten wij. Onze kring werd hoe langer hoe groter. Alleen bleef ik naast Hans. En bleef Mol naast Boerree.

Toen zei Flap, en zijn stem sidderde van opwinding: ‘Ik heb maar drie vrinden meegebracht. Drie studenten in de economie.....’ Hij keek, als om lof smekend, naar mij.

‘Dat is braaf,’ zei ik. En Peter gooide zijn hoofd achterover, en schaterde. En ik zei duister: ‘Als jij in Rotterdam was gebleven, zou dit niet nodig zijn geweest!’

‘Ben je dan niet meer in Rotterdam?’ Dat was Oom Jog.

En Tante Julie, die altijd onwijs blij is, wanneer er iets onpleizierigs gebeurt, Tante Julie vroeg *lief:* ‘Ben je misschien weer gezakt?’

‘Nee,’ zei Mams met de bekende snijdende ondertoon, ‘nee, Peter is toevallig geslaagd.’

Maar Paps zei zeer koel-beheerst: ‘Peter gaat reizen. Een jaar. Amerika, Canada. Hij voelt zich op het ogenblik niet zo aangetrokken tot de Bank. Misschien, als hij na een jaar.....’

Doch Tante Julie viel Paps al in de rede: ‘Geef je dan je studie op Peter?’

‘Ja,’ zei Peter, ‘ja, voorlopig wel.’

En, hoewel ik dood-beledigd was, dat ik buiten alle beslissingen gehouden was, kon ik toch niet nalaten, met een wilde wuif in het rond, te zeggen: ‘Och, het hindert niks. Er zitten hier vijf economen.’

‘Jóóp!’ zei Mams. Maar Paps lachte. En alles zou heel vlot verlopen zijn - alleen gooide Flap zijn koffie om - wanneer niet Renée en een knaap, die ik niet ken, voorbij waren gekomen. Renée groette bescheiden. Maar de knaap woof tegen Hans. Hij riep: ‘Zeg, denk je aan onze bandrepetitie vanmiddag, van Tongeren?’

Hoofdstuk V

Die Zondag heeft natuurlijk een staart gehad. Ik was oerdankbaar, dat Tante Julie niets van het Borstmens wist. Wat zou die genoten hebben!! En wat zou die gesmuld hebben aan de scène, die ik thuis gehad heb. Zoet ging ik later met Vader en Moeder naar huis. Zelfs enigszins bedrukt, omdat Hans me ingefluisterd had: 'Wie was zopas dat schattige kind?'

'Mijn vriendin.'

'De vriendin, waar je over sprak?'

'Ja.'

'Nu, daaraan mag je me voorstellen hoor!'

'Asjeblieft,' zei ik.

Ja, als een zondares, een bedrukte zondares, stond ik tegenover Vader en Moeder.

'Het is wel een beetje anders gelopen, dan ik gedacht had.'

'O ja?' Mams, hoog.

'Waarom moest je ons nu zo voor de mal houden?' Dat vroeg Paps.

'Ik deed het toch immers voor U.'

'Maar kindje, was al dit gedraai nu nodig geweest om mij te helpen?'

'Had U het dan leuk gevonden, als ik met een man met vijf kinderen op de proppen was gekomen?'

'Joop, spaar me,' zei Mams. 'Dus, jij kende die Dr. Bom niet.'

'Borst. Ja, ik kende hem wèl. Ik bedoel, ik wist, dat hij de repetitor van de Flap was. Maar, dat heb ik wel honderd keer verteld.'

'Wij vermoedden toch immers wel Jopie, dat het kind fan-

taseerde,' zei Paps. Jopie was Mams. Het kind was natuurlijk ik.

'Ik heb niet zo heel erg gefantaseerd. Alleen met Borst. En dàt heb ik alleen gedaan.....'

'Ja, dat weet ik nu al.'

'Ik heb er wat een soesah mee gehad, en hopen schokken. Toen ik hoorde, dat hij getrouwd was.'

'Ik vind het toch echt oneerlijk van je Joop,' zei Mams. 'Je hebt mij erg teleurgesteld.'

'En hoe kende je die van Tongeren?' vroeg Paps.

'Door Boerree.'

'En hoe kende je dan Boerree?'

Ja, nu zou ik zeker alles moeten uitleggen. Met mijn bedrukte gemoed. Ik zei: 'Door Flap.'

'Die Flap schijnt dik in de economen te zitten,' ontdekte Paps.

'Maar ze moet gestraft worden,' zei Mams.

'Ja, natuurlijk.' Paps keek mij aan. 'Daarover zullen Moeder en ik nog eens praten.'

'O, asjeblieft.' Het kon mij feitelijk niets schelen, wat er over mij zou worden beschikt. Met een trieste Buddy - wat voelen beesten gauw je stemming aan - toog ik naar boven, waar ik dit neergekalkt heb. Bij overlezing blijkt mij, dat ik niet sterk ben in het beschrijven van dramatische scènes. Het was véél erger. Maar daarvoor ben ik natuurlijk nog te jong. Al kan ik wel *diep* voelen. Ik bedoel, dat mijn hart zo'n kwart slag omdraaide, toen Hans mij vroeg: 'Wie is dat schattige kind?' Eigenlijk gemeen van me. Want Renée is schattig. Maar ik had Hans zo'n beetje als mijn eigendom beschouwd. Nu ja, daar zal ik ook wel overheen komen. Ik ben gelukkig niet jaloers. En ik kan de zon in het water zien schijnen, zoals Grietje altijd zegt. Zonder reden.

Ik hing in de vensterbank met Buddy en een Frans leerboek op mijn knieën, toen Gijbertje bovenkwam. 'Telefoon voor jou, Joop.'

'Wie is het?'

'Ja, dat weet ik niet.' Nu zou ik natuurlijk moeten zeggen:

‘Dat had je moeten vragen.’ Maar Gijbertje weet best, dat ze dat had gemoeten. Maar ze vindt het er voor mij niet zoveel op aankomen. Wat ik begrijpen kan.

De telefoon is in de huiskamer, naast een diepe stoel. Ik kon net Paps en Mams op het grasveld zien. Zwaar bomende. Natuurlijk over mij.

‘Hallo,’ zei ik màt.

‘Hallo Joop. Met Hans. Heb je nog op je kop gehad?’

‘Hallo,’ zei ik màt.

‘Gaat nogal.’

‘Zeg Joop, hoe heet die vriendin van jou?’

‘Renée van Ophorst.’ Ik zonk van de leuning in de stoel.

‘Een dochter van die bekende schrijver?’

Bijna had ik gezegd: ‘Nee, van de groenteman.’ Maar, dat zou al weer oneerlijk en onwaar geweest zijn. Dus ik zei: ‘Ja, ook dat nog.’

‘Zeg, zou ik haar niet eens kunnen leren kennen?’

‘Ze had toch een knaap bij zich, die jou kende. Die de hele boel in de war heeft geschopt.’ Venijnig.

‘Ja, die heb ik al opgebeld. Maar die voelt er niets voor.’

‘Waarvoor?’

‘Om mij voor te stellen. Hij wou me zelfs niet eens haar naam zeggen.’

‘Waarom niet?’

‘O eend.’ Eend tegen mij, die hij nog zo kort tevoren Baby had genoemd. ‘Hij is natuurlijk dol op haar.’

‘Nee, dat kan niet,’ zei ik zeer beslist. ‘Want ik ken die hele knaap niet. En, als hij dol op haar was, dan zou Renée het me wel hebben verteld.’

Hans zuchtte. Ik hoorde de zucht door de telefoon.

‘Wanneer kun jij me voorstellen? Op de Tros?’

‘Ik denk wel niet, dat ik daar de eerste maanden kom.’

‘Waarom niet?’

‘Vader en Moeder zitten zo zwaar te bomen. Over mijn straf. En de enige straf kan alleen maar zijn, dat ik niet meer roeien mag.’

Dit zei Hans schijnbaar niets. Want hij dreinde verder: ‘Maar, hoe kan ik haar dan leren kennen?’

‘Doodeenvoudig. Je fiets er maar heen.’

‘Ja, 'k ben gek,’ ontdekte Hans. ‘Toe nou Joop, ik heb jou toch ook immers geholpen.’

‘Ja, van de wal in de sloot. En je hebt niet eens gemaakt gepraat.’

‘Dat zal ik dan nog wel eens doen. Kan ik haar niet bij jou thuis treffen?’

Ik deed, alsof ik peinsde. ‘Ja, dat zou wel gaan misschien.’

‘Wanneer? Vanmiddag?’

‘Dan heb je toch zeker die bandrepetitie.’

‘O ja, die bandrepetitie. Nu, die laat ik vlot zwaaien voor Renée. Een schattige naam zeg.’

‘Als je nog wat nièuws weet, bel me dan op.’ Zeer schamper. En, terwijl ik deed, alsof voor mij het gesprek afgelopen was.

Maar ‘Jooooooop!’ gilde Hans. ‘Hè, doe toch niet zo flauw. Wanneer kan ik bij jou komen?’

‘Morgenavond dan maar.’

‘En is Renée daar dan ook?’

‘Jà!’ zei ik beheerst. ‘Dag Joop, dank je wel hoor.’ En met dezen dank in mijn oren, klom ik weer naar boven, waar Buddy me als een verloren gewaande weer verwelkomde.

Ik nam mijn Franse leerboek weer op mijn knieën, en trachtte een zin te begrijpen, waarvan ik maar een woord wist. En dat was ‘humain’. Ik begon met alle woorden in een Grammaire op te zoeken, welke woorden allemaal verschillende betekenissen hadden.

En toen kwam Gijbertje weer boven, en zei, dat er telefoon voor mij was.

Weer naar beneden. ‘Hallo,’ zei ik.

‘Joop? Ben jij daar Joop?’

‘Ja. Met wie?’

‘Je spreekt met Wim. Met Wim Boerree.’

‘Ja Wim?’

‘Zeg Joop, dat nichtje van je.....’

‘O Mòl,’ zei ik.

‘Heet ze Mol?’

‘Nee, ze heet Gabrielle. Maar vroeger werd ze Mol genoemd.’

‘Gabrielle. Een mooie naam zeg.’ Ik dacht eraan, hoe mijn Zondag werd opgefleurd door de mooie namen van anderen.

‘Ja,’ zei ik.

‘Hoe wordt ze genoemd?’

‘Gaby door Tante Julie. En door haar kliek.....’

‘Wat zei je?’

‘Klièk,’ zei ik. ‘Kennissen is hetzelfde. En Mol door Oom Jog.’

‘Zeg, zou ik dat nichtje van jou nog eens kunnen ontmoeten?’

‘O best.’

‘Wanneer dan?’

‘Zeg jij het maar.’ Ja, ik zou me daar in al de liefdesproblemen - dat is een mooi woord - van Wim gaan verdiepen. Wim met Anita en Trix en Teddy en Car op de schoorsteenmantel. Als het dan mis zou lopen, had ìk het natuurlijk gedaan, net als Mams vroeger.

‘Zou het vanmiddag kunnen? Komt ze vanmiddag bij je?’

‘Als ze hier zijn, dan hangen ze altijd bij ons over de vloer. Elke Zaterdamiddag en Zondag.’

‘Dat klinkt niets aardig.’ Wim, de ouwe heer van negen-en-twintig, voelde, dat hij mij weer onder de hand even moest opvoeden.

‘O nee? Maar, het is zo.’

‘Als ik nu vanmiddag kom, zogenaamd om jou te bezoeken.....’

‘Dat zogenaamd is aardig. Maar wel eerlijk,’ zei ik.

Dit moest Willem Frederik even verwerken.

‘Het is toch de enige manier.’

‘Ja natuurlijk.’ Ik gaapte bijna.

‘Nu, als ik nu vanmiddag bij jou kom.....’

‘Zogenaamd.....’ zei ik gemeen.

‘Dan kun je mij toch voorstellen.....’

‘Je bènt toch al voorgesteld. Je bent in de war, WF.’

‘Ja, maar dat nichtje van jou heeft indruk op mij gemaakt.’

‘Hoe is het mogelijk?’ zei ik.

‘Wat zeg je?’

‘Dat dàt zo gauw kan,’ verbeterde ik het uitgeflapte.

‘Och, daar ben jij nog te jong voor. Dat begrijp jij nog niet,’ zei de kiese WF.

‘Dat zullen wij dan maar aannemen,’ zei ik onverschillig.

‘Nu Joop, dan kom ik vanmiddag. Zo tegen theetijd. Is dat goed?’

‘Best. Dag Wim.’ ‘Dag Joop.’ En terwijl ik de telefoon neerlegde, werd er meteen venijnig, zo om te horen, opgebeld.

‘Hallo. Met Joop van Dil.’

‘Met Flap. Zeg, wat heb jij lang gebeld.’

‘Ik ben lang gebeld geworden.’

‘O. Werd jij opgebeld?’ zei Flap pienter.

‘Ja.’

‘Zeg Joop, hoe vond je mijn vrinden?’

‘Best leuk. Maar, hoe kwam jij er in vredesnaam toe, om op de Boeg te komen?’

‘Ik wou je mijn vrinden voorstellen. Ik wist toch, dat jij er

was. Van Kik. En het waren allemaal geslaagde economen,' zei Flap trots.

'Als je maar weet, dat ik het woord econoom nóóit meer horen kan.'

'En ik studeer eco.....'

'Flàp!'

'Dan niet,' zei Flap. Ik zag hem nog in staat, om ter wille van mij, om te zwaaien.

'Nog nieuws?'

'Ja. Die vrienden van mij, of eigenlijk zijn het geen vrinden,' zei de Flap eerlijk, 'want mijn vrinden zijn gezakt. Maar die vrinden van mij vonden jou wat aardig.'

Dat was het eerste opwekkende nieuws, dat ik vernam.

'Hoe heette die knaap, waarvan ik de naam niet heb verstaan? Kwast en van Rees weet ik.'

'Opdewind,' zei Flap.

''n Toepasselijke naam voor de Tros.'

Flap hinnikte. 'Zeg Joop, ben jij vanmiddag thuis?'

'Ja, maar 'k ben bezet.'

'Kun je niet roeien?' Dood-teleurgesteld.

'Ik heb een idee, dat ik tot de zomervacantie niet meer roeien mag.'

''t Is niet waar. Waarom?'

'M'n goeie gedrag.'

Ik voelde, dat de Flap naar lucht hapte. Toen zei hij gelaten: 'Jammer zeg. Zeg, weet je waar ik je opbel?'

'Nee. Misschien in het cafetje van Mie.'

'Nee, bij van Rees thuis.'

'Is dat zo iets bijzonders?'

'Nee, maar van Rees zijn vader is ook een dokter in de economie.' Toen zakte ik neer in de grote stoel bij de telefoon, en ik zei alleen nog: 'Flap, ik bezwijk.' Waarop Flap zei, dat hij me morgen weer zou opbellen.

Ik bleef nog even amechtig zitten. Toen kwam Mams door de tuindeuren binnen. Ik hief alleen even mijn hoofd, en strekte mijn benen.

'Wat zit je zeldzaam lui Joop.'

‘Ja,’ zei ik. ‘Ja, dat kan wel. Maar ik ben aangegrepen.’

‘Jopie, Vader en ik zijn overeengekomen.....’

‘Wat plechtig Jopie,’ zei ik.

Toen kwam Vader binnen. Hij vroeg, terwijl hij zijn arm door die van Mams stak: ‘Wat is er veel opgebeld. Allemaal voor jou?’

‘Ja, ik ben gewild.’

Paps en Mams keken mekaar aan. Toen zei Paps: ‘Wij zijn besloten, Moeder en ik, om je tot de zomervacantie niet meer te laten roeien.’

‘O, dat had ik wel gedacht. Twee maanden! Ik zal dik worden.’

‘Je mag best een beetje dikker,’ keurde Paps.

‘En, als je die twee maanden nu niet verbèuzelt,’ zei Mams, ‘dan ga je misschien ook nog over.’

‘Hè ja, laten we ons daar nu eens in verdiepen.’ Schamper en brutaal.

‘Jóóp. Ik wil niet, dat je onhebbelijk tegen Moeder bent.’

‘Spijt me. Maar Mams is zo anders, dan ze vroeger was. Ik bedoel, ze had vroeger ook de dood aan leren. En daar kwam ze eerlijk voor uit. In de HBS-tijd..... En toen.....’

Er klonk een waanzinnig geblaf in de tuin. Er klonk een zware stem: ‘Koest maar Nero. Stil maar kerel.’ Paps en Mams hadden zich beiden omgedraaid. Ik was rechtop geschoten, omdat ik een afleiding zag. Het was Hans, die met Nero door de terrasdeuren binnenkwam.

‘Hallo,’ zei hij. Hij is ook nooit uitbundig, en hij zag er, voor zijn doen althans, keurig uit. Mams kreeg een peuk, Paps een hand, en ik een veeg door mijn krullen. ‘Ja,’ zei hij, ‘ja, ik ben maar even overgekomen.’

‘Ben je gezakt misschien?’ Opgewekt, van mijn kant.

Dit negeerde Hans. Het was natuurlijk mijn broer Hans, en niet van Tongeren. ‘Zou ik U aanstonds even kunnen spreken?’

Ik was al uit de stoel gesprongen. ‘O, ìk ben al weg,’ zei ik. ‘En, ik hoef het ook niet te weten. Van Peter heb ik het ook niet geweten. En het kan me geen klap schelen!’

‘Wat mankeert dat kind?’ wou Hans weten. ‘En, wat is er met Peter?’

Maar Paps greep me vast. Ook aan mijn elleboog, net als Wim. Hij zei: ‘Joop, je moet je een beetje matigen. Dit is niet aardig meer.’

Met een plotselinge zwenking gaf ik Mams een peuk, duwde ik mijn krullen tegen Paps zijn smetteloze borst, en rende weg. Bij de deur hoorde ik Hans nog eens herhalen: ‘Zeg, wat mankeert dat kind? En, wat is er met Peter?’

* * *

's Middags zaten we in een kluit op het terras. Zooals 's morgens in de Boeg. Het was warm, en Tante Julie zei, dat het nàre, Hollandse klimaat haar dood zou zijn. ‘Kom vrouwtje, het is nu toch heerlijk,’ zei Oom Jog.

‘Ik ga zo gauw mogelijk aan de Rivièra wonen,’ verkondigde Tante Julie. ‘Daar heb je een verrùkkelijk klimaat!’

‘Alleen?’ vroeg ik.

‘Jóóp,’ kalm-bestraffend van Mams, hoewel ze de olijke lichtjes in haar ogen had, die mij erop wezen, dat ze het zelf ook best had willen vragen. Daarom zei ik: ‘Maar Tante Julie zegt “ik”. Daarom dacht ik.....’

Hans kwam door de tuin aangeslenterd. ‘Is Hans thuis?’ Tante Julie keek alweer opgewekt, bij het idee van een mogelijk drama.

‘Ja,’ zei Mams. ‘Ja. Hans is speciaal overgekomen, om ons te vertellen.....’ ze keek naar Paps, ‘om ons te vertellen, dat hij zich verloven gaat.’

Hans keek meteen nors. Waarom weet ik niet. Als ìk nu nog eens nors gekeken had, die overal wordt buitengehouden. Maar Hans kan èn Tante Julie èn Mol niet uitstaan. Hij zegt, dat Oom Jog geen leven heeft bij die twee vrouwen.

‘Och.....’ zei Tante Julie, ‘en wie is de gelukkige?’ Ze zei het, alsof ze bedoelde: ‘Wie is die arme stakker?’

‘Een meisje Coelingh,’ zei Mams. ‘Uit Delft.’

‘Een dochter van de spiritusfabriek?’

‘Nee. Een dochtertje van Professor Coelingh! Je zult haar volgende Zondag wel hier zien.’

‘Hoe ziet ze eruit Hans?’ Ik kon me toch niet bedwingen.

‘Ze lijkt een beetje op jou.’ Nog norser.

‘Heb je geen portret?’

‘Nee.’ Maar 's avonds, voor hij weer naar Delft terugging, heeft Hans me haar portret laten zien. Ze heet Ronnie. Ze is een schattig meisje, ook met krullen. Daarom zei Hans natuurlijk, dat ze op mij lijkt. Ze is eenentwintig, en een tennis- en golfkampioene. Gek, ik dacht dat wanneer je een professor als Vader had, dat er dan van tennissen en golven niet veel zou komen. En Hans zei, dat ik abnormaal was.

Maar, om nu nog even op de middag terug te komen. Paps en Mams keken naar Hans, alsof hij voor een erg moeilijk tentamen was geslaagd. Zo blìj keken ze. Dan zakt Tante Julie's humeur al zo direct onder nul. Ze was dan weer erg vervelend, en zei tegen Oom Jog, dat ze niet van zoveel water hield, en dat ze hun week-eind huisje ‘De Klabberdos’ wilde gaan verkopen. Dat zìj wel zakendoorzicht had, omdat, wanneer ze naar de Rivièra gingen wonen, toch de Klabberdos niet meer nodig zouden hebben. Toen zei Oom Jog: ‘Jij schijnt te vergeten Julie, dat ìk het nog helemaal niet eens ben met die Rivièraplannen van jou.’

Toen ging ìk er eens echt genoegelijk voor zitten. Bijna had ik gezegd: ‘ksj..... ksj.....’ Maar, het idee, dat ìk dan weer alle opmerkzaamheid op mij zou laden, weerhield me. Jammer, want op dit moment kwam Gijbertje aankondigen, dat er een Mijnheer de Boer was, die Joop graag wilde spreken.

‘Wie is dat nu weer?’ vroeg Paps. En hij keek ontstemd.

Ik had het pienter meteen door. ‘'t Is natuurlijk Mijnheer Boerree.’ Ik had bijna gezegd: ‘Hij komt voor Mol.’ Het zou Mol zeker hebben goedgedaan, want ze lag, zonder enig vertoon van vrolijkheid, in een lange stoel, en wuifde zich opvallend koelte toe met een zakdoek, die in haar ceintuur gezeten had. Je kon zien, dat wij allemaal konden opwaaien voor haar part. En Hans het eerst, omdat die altijd Mol voorbij

ziet. In tegenstelling met Peter, die altijd onverschillig-aardig tegen haar is. Maar Peter was er niet. Die was gaan roeien, en zweefde vermoedelijk als afscheid voor zijn grote reis in de nabijheid van de Moulin d'Amour,

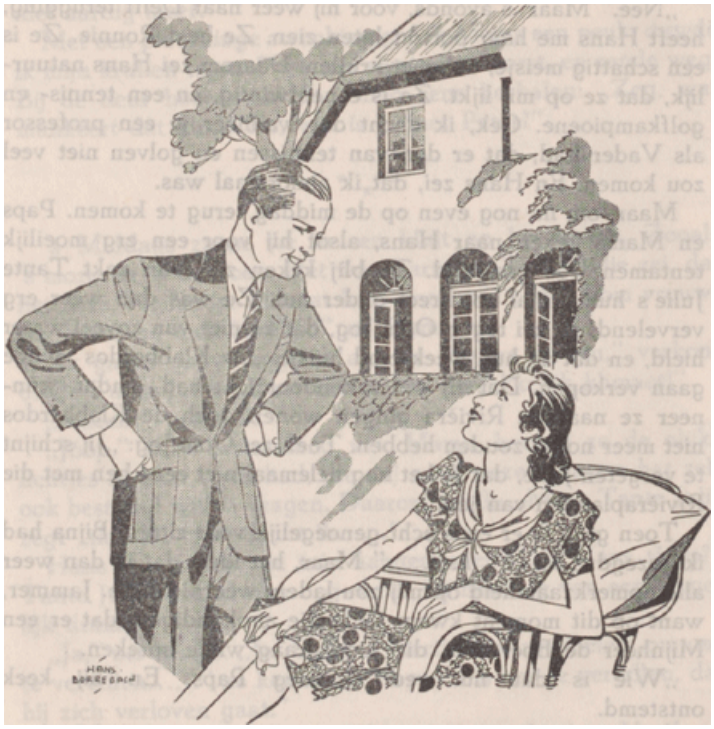

Mol herleefde.....

‘Mijnheer Boerree mag wel hier komen, hè Mams?’ Gewoon dociel!

‘Natuurlijk, kind.’

Daarop verscheen Boerree al buigend op het terras. Hij viel van de ene buiging in de andere. Hij struikelde over een stoel.

Ik hield hem nog vast aan zijn jasje. Mol herleefde, en haar flodder wapperde. En omdat ik ziek werd van alle plichtplegingen, zei ik: ‘Nou, waar moet je zitten Wim? Naast mij?’ Maar Vader had al een stoel aangeschoven, en Wim troonde tussen Vader en Oom Jog, met een onbeperkt gezicht op Mol. Mams fronste naar mij, en Tante Julie keek: ‘Dat affreuze kind. Ze heeft geen manieren.’ Maar, dat heeft ze ook altijd van Mams gezegd, vroeger, dus dat laat mij siberisch.

Toen Wim eindelijk zat, en zijn voorhoofd had gebet, kregen Nero en Buddy onenigheid. Het was een gegrauw en gegrom, dat wìj niets meer hoefden te zeggen.

‘Houd dat beest van jou dan ook bij je,’ zei Paps tegen Hans.

‘En, als Peter nu aanstonds thuiskomt.....’ Mams keek naar Paps.

‘Nou ja, dan heb je hier wéér een gekkenhuis,’ zei ik, en ik rukte krachtdadig Buddy naar me toe.

‘O, ik ga wel wandelen,’ zei Hans. ‘Kom Nero. Houd je een beetje kalm.’

‘Wanneer neem je Nero weer mee naar Delft?’

‘Vanavond.’

‘Waar gaat hij dan logeren?’ Want dat interesseerde mij, omdat de hospita van Hans de dood aan Nero heeft.

‘Bij Ronnie.’

‘Houdt de professor van honden?’ Dat wou ik ook nog weten.

‘Ja,’ zei Hans. ‘Wat kan het je schelen?’ Hans is altijd oer-beminnelijk tegen mij.

En toen ging ik er echt voor zitten. Ik bedoel voor Wim en Mol. Ik onderschepte een staar van Wim naar Mol. En ik onderschepte een goedkeurende blik van Tante Julie naar Wim's sokken. Tenminste, dat geloof ik.

Toen zei Mams: ‘Joop, moet je nog niet wat werken?’

‘Stel je voor. En Wim kwam voor mij.’ Dat liet ik niet op me zitten. ‘Je kwam toch voor mij, is 't niet Wim?’

‘Hm..... ja.....’ zei Wim'. Het klonk niet overtuigd.

‘Gaat Joop over?’ Tante Julie, akelig lief.

'Joop gaat naar de Huishoudschool,' zei Paps. 'Ik geloof, dat dàt haar meer zal liggen.' Even zijn arm om me heen. Ik leunde tegen die arm.

'Als we dan volgend jaar in de Klabberdos zijn, dan kan jij voor ons koken Jopie.' Dat was Oom Jog, en alsof er helemaal niet over verkopen door Tante Julie gesproken was. 'Want die vrouw, die nu voor ons kookt.....'

'Ja, maar je moet je weten te schikken,' betoogde Tante Julie, die zich vermoedelijk nog nooit in haar leven geschikt heeft. Ik genoot hevig, en bleef leunen, maar niet te erg, dat het Paps zou opvallen.

'Nu Jopie.....' zei Mams zacht.

Maar..... 'Woont U in de Klabberdos?' Wim zei het zo verrukt, alsof het het grootste kasteel in de buurt was.

'Ja,' zei Mol. Ze lachte. Ze heeft werkelijk mooie tanden. 'Het is wel heel klein, maar zeer comfortabel.' Dat had Tante Julie ook zo kunnen zeggen.'

'Klein? Het is niet zo klein. Vroeger hebben vrinden van mij er in gewoond. De van der Brinken.'

'O, daar hebben wij het van gekocht,' juichte Mol haast. 'Nietwaar Maatje?' Het werd meteen een innige verbroedering.

'U bent doctorandus in de economie?' vroeg Oom Jog.

Ik versteende weer. Maar WF zei: 'Nee, ik ben effectenmakelaar. Boerree & Zn. Op de Herengracht.' Dus Pa Boerree zat ook nog in de zaak. Nu, ik voorzag, dat de kennismaking met Mol vlot zou verlopen. Ik wikkelde me los uit Vaders arm, en ik zei tegen Wim: 'Bonjour. Je belt nog wel eens, hè?' Wim keek me aan, alsof dat nooit in zijn bedoeling gelegen had. Maar hij corrigeerde zijn blik, en hij zei: 'Ja, natuurlijk.' Ik kan me gewoonweg niet voorstellen, hoe hij ooit met die Car verloofd is geweest. Ik bedoel, zo in de war hij nu van Mol leek. Trouwens, ik snap ook helemaal, bij nader inzien, die Anita, Trix en Teddy niet. Of hij moet de opdrachten er zelf hebben opgeschreven. Want ik vond WF schutterig à la Flap.

Toen ik door de hal liep, hoorde ik Gijbertje's liefelijk ge-

luid. Ze zei: ‘Maar ik zeg je dit Grietje, dat néém ik niet.’ Ik dook meteen in de keuken. ‘Wat neem jij niet, Gijbertje?’

‘Kind, ik schrik me dood,’ zei Grietje weer. ‘Denk toch 'es aan mijn hart.’

‘Maar, wat neem jij niet Gijbertje?’

Toen bleek het iets zeer oninteressants te zijn. Een jumper, die ze gekocht had, en die haar veel te wijd was. De juffrouw wilde hem niet terugnemen, omdat Gijbertje ìn de jumper uit de zaak verdwenen was. En dat nàm Gijbertje niet.

‘Je kunt hem toch innaaien, zeker?’

‘Ja, dat zei ik ook al,’ zei Grietje.

‘Als hij nu te nauw was, zodat je overal uitknapte,’ troostte ik. ‘Dat was erger. Was het die leuke lichtgroene, die je Donderdag aanhad? Nou, die vond ik je enig staan.’

‘Nou ja, jij zegt maar wat,’ ontdekte Gijbertje. ‘En ik néém het niet.’

Toen ging weer de telefoon. ‘Ga jij? Het zal toch wel voor jou zijn,’ zei Gijbertje nors.

‘Nu, je hoeft dat kind niet zo aan te blaffen,’ vermaande Grietje. Het kind! Stel je voor! Het kind, dat 's morgens met vijf economen op de Boeg had gezeten, het kind, dat stormen doorstaan had..... het kind, dat bijna verloofd was geweest.

Het was Renée. ‘Goed, dat jij belt. Kom je morgenavond bij me?’

‘Ja, goed. Hoe heb je het gehad vanmorgen?’

‘O, gaat nogal. Maar jij hebt een verovering gemaakt zeg.’

‘Hoe zo?’ Ongelovig.

‘Die Hans van Tongeren, weet je, die was weg van jou.’

‘O, enig,’ zei Renée. ‘Maar, die heeft me toch niet eens gezien.’

Toen bracht ik meteen mijn kortelings opgedane wijsheid te berde. ‘Je hoeft mekaar soms maar éven te zien, en nou ja, jij snapt me wel.’

‘O enig,’ zei Renée weer vaag.

‘Weet je, wie hier nou zit?’ Ik keek om. Nee, ze konden mij niet horen. ‘Wim. Wim Boerree. Doodverrukt van Mol.’

‘Nee. Ik vind die Mol helemaal niet zo bar leuk.’

‘O, ik ook niet. Maar Wim is wèg. Ja,’ zei ik tragisch, ‘ik heb wel succes gehad met mijn economen. Maar alleen voor anderen.’

‘Is hij aardig, die Hans?’

Kordaat zei ik: ‘Hij is enig. Jij zult een leuke zomer met hem hebben. Hij zal nu ook wel lid worden van de Tros.’

‘Maar Kik, Joop. Hij is zo'n goeie vrind. Hij is bijna mijn broer.’

‘Nou, Kik neem ik wel over. Ook als broer. Die kan best bij de Flap.’

Renée lachte. Ze zei niet: ‘Als Kik maar wil.’ Zo onkies is Renée niet. En, toen ik de telefoon ophing, bedacht ik met afgrijzen, dat ik misschien later een tweede Tante Suzanna zou worden door afgedankte ex-en van mijn vriendenschaar..... En dat zou dan het enige zijn, dat ik op Tante Suzanna voor zou hebben.....

Hoofdstuk VI

Wij hebben verleden Zondag een familie-reünie gehad, en ik ben onderdehand nog even van school gestuurd. Maar eerst even over de reunie. Daar was Opa van Dil, helemaal kaal. Maar Mams zegt, dat hij bij haar weten nooit haar heeft gehad. Daar was Tante Suzanna, dorder en plankeriger dan ooit. Peter zei, toen we even alleen waren: ‘Joop, jij lijkt op Tante Suzanna.’ Ik blies van afgrijzen. Want iedereen zegt, dat ik op Mams lijk, en Mams is maar aangetrouwd van Tante Suzanna. ‘Het is de vorm van je gezicht,’ zei Peter. Nu heeft Tante Suzanna een omgekeerde ei-vorm, en ik ben ovaal. Maar het is maar net, zoals je het zien wilt. Tante Suzanna is een vrouw, waarvan je zelfs in je meest uitbundige momenten niet kunt zeggen: ‘Je kunt wel zien, dat ze vroeger aardig is geweest.’

‘Ik vind je een mispunt,’ zei ik tegen Peter, ‘en ik hoop, dat je op je idiote reis verstand opdoet.’

‘O, ze hapt weer,’ zei Peter.

Daaruit kon ik opmaken, dat het maar een gemeen grapje was geweest, en ik draaide me dood-beledigd om.

Verder waren er Opa Heultje, met nog heel veel haar, en een kortgeknipte snor, aandoenlijk lief tegen mij, en Oma ter Heul, die opgaat in Mol. Zoals ze vroeger, zie de boeken van Mams, in Julie is opgegaan. Grietje zegt, dat ze naamziek is. Want Mol heet naar haar. Dan was er de professor, zonder vrouw, want hij is weduwnaar, en Ronnie is zijn enig pand, en tot slot Oom Jog, Tante Julie en Mol. En natuurlijk Hans en Ronnie, waar de hele soesah om ging. En ook een beetje om Peter, die over vier dagen weggaat. Hij vond het overdreven, want hij zegt, dat hij wel even naar de beide Opa's was toegegaan, om èven goeiendag te zeggen. Het was, alsof hij de wereld uitging.

‘Nu, dat ga je toch ook,’ had ik meteen gezegd.

Ronnie is werkelijk een leuk meisje, met gespierde benen. Maar, dat komt natuurlijk van het kampioenschap tennissen en golven. Ze heeft net zulk haar als ik, alleen heeft het niet zo'n mooie kleur - als Hans dit ooit leest, verbiedt hij natuurlijk de uitgave van dit meesterwerk - en die kleur heb ik aan Mams te danken, en aan het wassen met een preparaat, dat Oom Kaki, de dokter, heeft uitgevonden. De professor was natuurlijk verstrooid. Maar dat is niks bijzonders. Hij begon met een zin, dan keken wij allemaal aandachtig, en dan vergat hij hem af te maken. Die zin bedoel ik. Na tien minuten, wanneer wij al kies weer een ander onderwerp hadden aangeboord, kwam hij kalm met zijn vervolg. Dat was erg lastig. Maar Mams heeft tact, dus die ving hem steeds weer op. Ik zag wel, dat ze er doodlam van werd.

Hans deed krankzinnig met Ronnie. Zo, alsof zij het eerste verloofde paar van de wereld waren. Ik was maar blij, dat Oom Kees met Tante Pop, hoewel dat een schat is, en met zijn twee bloeien van kinderen, op het ogenblik in Valkenburg zit, omdat Bertie overwerkt is. Nogal logisch, dat je overwerkt wordt, als je negentien bent en al geologie studeert.

Toen we aan de borrel zaten - ik niet natuurlijk, ik dronk Victoriawater - werd er opgebeld. En Gijbertje kwam zeggen, dat Mijnheer de Boer aan de telefoon was. ‘O, voor mij natuurlijk,’ riep ik, en sprong al op. Maar het was voor Mol, die deinend verdween. En trots. Stel je voor, als het wat wordt, heeft ze Wim toch zeker aan mij te danken? Zij heeft alleen nog nooit kans gezien, om een man aan de haak te slaan. Zegt Grietje, die Mol niet uit kan staan.

De tafel was heel feestelijk gedekt, met slingers van groen, en lelietjes van dalen, omdat dàt Ronnie's lievelingsbloemen zijn. Daar had Mams nog naar geïnformeerd, en het verheugde mij, dat Ronnie zo van lelietjes houdt, want de tafel geurde vreselijk lekker. Stel je voor, dat ze dol was geweest op margrieten of op gele dotters. Daar zouden wij niet bij hebben geboft.

Toen we aan tafel schikten, ontdekte de professor opeens,

dat hij Peter nog niet had ontmoet. En hij veronderstelde heel minzaam, dat Peter een vriendje van Topie was. Ronnie zei: 'Peter is een broer van Hans. En dus een broer van Jóóp. En niet Topie Vader.' Ik zei: 'Och, ik vind Topie best leuk voor de verandering.' Toen sloeg Ronnie haar arm om me heen, waarop Hans meteen tussenbeide kwam, want de armen van Ronnie zijn voor hèm! En de professor stortte gezwind in, wat ik maar rustig vond voor Mams.

Het was een geanimeerd diner, wat ik niet kan beschrijven. Dat gaat nog boven mijn macht. Wel heb ik zo af en toe de tafel rondgespied, om aan Renée te kunnen vertellen, hoe het vrouwelijk gedeelte er uitzag. Daar interesseert Renée zich voor, plus détails, al bloeit er dan een grote vriendschap op tussen Hans van Tongeren en haar. Of misschien juist daarom.

Tante Julie was in het zwart. Met een keu. Ik weet niet, hoe je het schrijft, maar een keu is echt wat voor Tante Julie, al zag je er niets van, toen ze zat. Tante Julie had geen rug, en een halssnoer en oorbellen en een ring van smaragd. Tante Julie takelt lelijk af. Zo onder kaarsenlicht gaat het nog, maar o wee, als je haar in de zon ziet. Dan zijn er allemaal groeven en rimpeltjes, die ze wel tracht weg te werken met rouge en poeder, maar het hele geval krijgt op een gegeven moment *scheuren,* en dan ziet ze er bespottelijk uit. Vader zegt, dat Julie altijd veel te veel rommel op haar gezicht heeft gesmeerd, en dat ze daarom er zo oud kan uitzien. Nou, hij zal het wel weten. Mams maakt zich altijd *decent* op. Dat zegt Tante Noortje. En die ziet er veel jonger uit.

Volgt Mol. Ook in het zwart, ook zonder rug, met een orchidee op haar schouder, en een *echt* snoer kleine parels. Tenminste Tante Julie zegt, dat ze echt zijn. Als ik ze zou aanhebben, zou iedereen meteen doorhebben, dat ze een dubbeltje gekost hebben op de markt. Grietje zegt mart.

Volgt Mams. Ook in het zwart, ook zonder rug. Ze hadden eigenlijk met zijn drieën moeten afspreken, om kleurige gewaden aan te trekken. Dat was vrolijker geweest, en ik had meer te beschrijven gehad. Hoewel de jurk van Mams de

mooiste was. Ze had, ter ere van Ronnie, een corsage van lelietjes van dalen, en een keten en ook bellen en ook een ring van cornalijn, meen ik.

Volgt Tante Suzanna. Ook in het zwart, maar met een rug en een hoge boord. En met gitten, wat niet feestelijk aandeed. Als ik wat van Tante Suzanna zeg, zegt Mams altijd, dat ik goed moet begrijpen, hoeveel goed Tante Suzanna doet. En dan op die manier, dat de rechterhand niet weet wat de linker doet. Nu, als ik ouder word, dan mogen mijn beide handen dat best weten. Alleen ik zal fleuriger zijn bij het goeddoen.

Volgt Ronnie. In een stijljurk. Dat zegt mij niets, maar ik hoorde Tante Julie gewoon ademloos tegen Mams blazen: 'Wat heeft dat meisje van Hans een *beeldige* stijljurk aan.' Nu ze zag er uit om te gappen. Ik vond me naast haar gewoonweg arm in mijn witte jurk met de vele stroken. Maar Paps zei later tegen mij, dat ik er zo lief had uitgezien.

De mannenafdeling was natuurlijk in smoking. Smoking staat Paps zo enig. Peter had natuurlijk weer wat bijzonders. Die had een slap zijden overhemd aan, en niet zo'n borst, die kraakt. En hij had ook niet zo'n vlinderstrikje, maar een lange, zwart zijden das. O, het stond hem wel, maar ik vind, dat Peter toch wel malle dingen krijgt. En, die wou nota bene op de wilde vaart!

Toen iedereen op een gegeven moment zweeg - dat kan soms zo voorkomen - barstte de professor opeens los. Hij keek Oom Jog aan en zei: 'U woont hier buitengewoon mooi, Mijnheer van der Bilt.'

Oom Jog is ook niet iemand van de vlotsten, ik bedoel, om makkelijk situaties te redden. Hij knipperde tegen de professor, hij keek naar Tante Julie, om hulp smekend denk ik, maar voordat Paps nog iets had kunnen zeggen, zei Oom Jog: 'Ik ben Smidt. Een zwager van Mijnheer van Dil.' Het klonk heel pover, dat Smidt. Nu, het zei de professor vrij weinig. Ik snap gewoonweg niet, hoe hij nog studenten kan laten stralen. Hij keek zo onze hele gemeente eens rond, keek naar Paps, naar Mams, had het toen schijnbaar door: 'Ach ja, ach ja, nu weet ik het.' En, alsof hij zijn woorden wel voor herhaling vatbaar

vond, vervolgde hij opgewekt: ‘U woont hier buitengewoon mooi, Mijnheer van der Bilt.’

Vader zei: ‘Ja, het is wel een aardig huis.’ Hij vond het geloof ik niet raadzaam, om ook nog uit te leggen, dat hij van Dil was. Dat zou te veel van de professor zijn gevergd. Hans keek Peter en mij zo nors aan, alsof hij wilde zeggen: ‘Waag het eens te lachen.’ Toen kreeg ik meteen een proestbui. Maar Ronnie, die schat, redde alles. Ze zei: ‘Vader, weet U nu nog niet, dat Hans geen van der Bilt heet. Maar van Dil. U heeft er gisteravond nog op geoefend.’

‘Ach ja, dat is ook zo. *Van Dil.* Nu vergeet ik het niet meer. *Van Dil.*’ Hij keek zo jongensachtig-hulpeloos rond, dat ik hem van dat ogenblik af meteen in mijn hart sloot. En helemaal niet lachte, toen hij later toch weer van der Bilt zei. Ja, de professor kan heel knap zijn in scheikundige formules, maar in het gewone leven is hij een kind. Daarom doet Ronnie natuurlijk zo moederlijk tegen hem. En ze zal een goeie vrouw voor Hans zijn, die vaak zo stroef en in zichzelf gekeerd is. Hans weet dit zelf ook, dunkt me, want hij eet Ronnie met zijn ogen op.

Het enig grappige van de avond was nog, toen de professor na tafel de hand op mijn pijpekrullen legde en Tante Julie aanblikkende, zei: ‘U hebt een *allerliefst* dochtertje, Mevrouw van der Bilt.’ Tante Julie keek gewoon met afgrijzen naar mij. En ik wreekte me, door Mol te vragen: ‘Wat wilde Wim van jou?’

‘Dat interesseert je niets,’ zei Mol. Hoog.

‘O, maar natuurlijk. Anders zou ik het niet vragen.’

‘Daarover wens ìk niet te spreken.’ Mol à la Tante Julie.

‘Dan vraag ik het hem wel morgen. Ik heb Wim eerder gekend dan jij.’

Waarop de professor lachte, en zei, dat ik een raspaardje was. Gelukkig waren Hans en Ronnie in de serre verdwenen, en koutte Peter intensief met de beide Opa's, zodat niemand de schone vergelijking heeft gehoord. Anders zou ik tot in lengte van dagen het paard gebleven zijn.

* * *

De overgang van het feest, hoewel ik dat niet heb kunnen beschrijven, tot het schooldrama, is vrij cru. De school interesseert me natuurlijk geen klap meer. En de kinderen, die bij me in de klas zitten, en die ik al zo gauw niet meer zal zien, vind ik best aardig, maar ik heb er toch nooit mijn vrindjes of vriendinnen onder gevonden. Ik ben feitelijk goed met iedereen, ik geloof, dat ze mij ook wel mogen, maar daarmee is alles gezegd.

Ik deinsde terug. Ik leek op *Tante Suzanna.*

Hein van der Palm, een razend ondeugende kerel, die altijd wat anders verzint, kwam op een morgen op school met het nobele plan om 's middags bij de geschiedenisleraar te komen met een bril. Of een lorgnet. En, als je geen van die instru-

menten op de kop kon tikken, dan was een zonnebril ook goed. Nu had Grietje een oud lorgnet, dat ze me zonder meer afstond. Ik maakte er een vrij opvallend touw aan vast, wat ik enige keren om mijn oor slingerde, en toen de wiskundeleraar weg was, wat een potentaat is, en waarbij we allemaal tamelijk zot zijn, bevestigde ik het geval op mijn neus. Tiny, die naast me zit, gilde: 'O, Joop, nu moet jij jezelf eens zien. Hier, ik heb een spiegeltje.' Ik deinsde terug. Ik leek op *Tante Suzanna.*

Er was ook een jongen, die een bril zonder glazen droeg, maar het gekke was, niet alleen, dat je dat niet zag, maar hij werd door die bril zonder glazen meteen twintig jaar ouder. En geleerder.

Enfin, we zaten paraat. De geschiedenisleraar heeft de pik op mij. Trouwens niet alleen op mij, maar op de hele klas. Toen hij binnenschreed - hij draagt een bril met hele dikke randen - ontmoette hem een klas van top tot teen gebrild. Hij zei meteen: 'Van der Palm, wat betekent dit?'

Hein schoof zijn geval, wat hem klemde, een beetje naar boven, en zei: 'Wat bedoelt U Meneer?'

'Wat moet dat, al die brillen?'

'Ja,' zei Hein, 'ik was gister bij de oogarts en nu moet ik een bril dragen.'

'Ga de klas maar uit,' zei de wrede Hokse. Hij is de Vader van dat kind, dat nog eens door mijn goede sturen een vaardigheidsproef heeft gehaald. Dat is natuurlijk niet helemaal waar, maar het klinkt gewichtig.

'Maar Meneer.....' weerstreefde Hein bij die wrede aantijging.

'Ik zeg, ga de klas uit,' tierde Hokse.

Ik had het direct door, dat Hein door die bril niks kon zien. Want hij liep zo stuntelig zijn bank uit. En toen hij op het voetpad was, liep hij tegen alle banken op. We moesten hem gewoonweg leiden. Iedereen brulde natuurlijk. Tot Hein bij het katheder kwam. Je zag, dat hij niks zag. Hij had zijn armen vooruit gestoken, zoals je doet, wanneer je in een pikdonkere kamer loopt.

‘Van der Pàlm,’ riep Hokse nog.

Maar het was al gebeurd. Hein greep Hokse nog angstig vast, maar Hokse rukte zich los, en Hein plofte over het katheder, en maaide de stoel, waarop Hokse hoorde te zitten, wel een meter op zij. Zijn bril vloog van zijn neus, en toen bestond de wereld weer voor van der Palm. Hij sprong op, veegde zich af, zocht zijn bril, die een glas miste, en zei: ‘Ik zal vanmiddag naar de oogarts moeten, om te zeggen, dat ik er tòch niet goed door kan zien.’

‘Nu, daar geef ik je dan een week de tijd voor,’ zei de Pa van het kind, dat helemaal niet zo goed was, en dat we toch in de regen hebben laten slagen.

Dat gaf natuurlijk beroering, en toen de deur achter Hein was dichtgevallen, en iedereen het door had, dat hij voor een week van school was gestuurd, verdwenen spoorslags vele brillen. Alleen Mees, die de bril zonder glazen op had en ik bleven over.

‘Dupont, zet je bril af,’ zei Hokse.

‘Maar, ik draag een bril,’ zei Dupont.

‘Zet je bril af!!’

‘Meneer, U vergist zich. Ik draag altìjd een bril,’ weerstreefde Dupont.

‘Ja, dat is zo,’ zei Mees, terwijl hij in zijn ogen wreef door het montuur heen.

‘Ga jij er dan maar uit,’ ontdekte Hokse, terwijl hij Mees vinnig bekeek.

Mees wandelde fier weg, en Hokse als een raspaard - Professor had hem beter raspaardje kunnen noemen dan mij - bekeek snuivend onze klas. Nu is het merkwaardig, hoeveel brillen onze klas bevat. Ik zag Hokse's voorhoofd rood worden, en ik voelde, wat hij dacht. En gelukkig kwam hij tot de ontdekking, dat Joop van Dil een lorgnet ophad met een touw.

‘Joop van Dil, ga de klas uit.’

Ik had ook nog eerst de oogarts ter sprake willen brengen, maar na Hein's debacle vroeg de oogarts van mij gewoon om 14 dagen non-actief. Om Grietje's lorgnet op mijn neus te houden, afgescheiden dat ik er haast niets door kon zien,

moest ik met mijn hoofd achterover lopen, en met mijn neus, zoals je dat noemt, fier in de wind. Dat gaf natuurlijk de nodige lachsalvo's en Hokse zei, toen ik bij de deur was aangekomen, waar het lorgnet tòch van mijn neusviel, en nog bleef wapperen aan het touw dat ik gelukkig om mijn oor geslingerd had: 'Jij kunt vier dagen thuisblijven Jo.'

In de gang vond ik Hein en Mees, die allebei al naar de rector waren geweest, en Hein zei: 'Vermaas is woest. Hoeveel dagen heb jij?' Alsof ik enige dagen moest gaan zitten op water en brood.

'Vier. En het kan me niets meer schelen, want ik ga toch van school af.' Ze keken me allebei benijdend aan, en Mees zei, dat je maar voor het geluk geboren moest zijn.

Ik kreeg een brief mee voor Paps, plus een felle preek, en daar Hokse het laatste uur had gelukkig, fietste ik maar gemoedereerd naar huis. Daar trof ik notabene Mol aan, die in haar enigheidje op het terras zat thee te drinken. Ik zei natuurlijk meteen: 'Waar is Mams? En wat doe jij hier?'

'Je Moeder is de stad in met een Tante van je.'

'Met welke Tante?'

'Tante Pien geloof ik.'

'Doe niet zo idioot, dat weet je best. En waarom ben jij hier?'

'Wat kan het je schelen?'

'Natuurlijk kan het mij schelen. Wat dóé jij hier.'

Mol, die er heel zomers en voor haar doen vrij opgewekt uitzag, zei: 'Ik ga vanavond roeien met Mijnheer Boerree.'

'Je kunt gerust Wim zeggen. En kom je daarvoor helemaal hierheen? Bespottelijk,' zei ik.

'Ik wou, dat jij je brutale mond hield,' zei Mol.

'Om een man zo achterna te lopen. Belachelijk,' zei ik nog eens.

Maar, dat nam Mol niet, à la Gijbertje. Ze schoot meteen overeind, en ze zei: 'Als je ouders je dan niet kunnen opvoeden, dan zal ìk het doen. Je schijnt te vergeten, tegen wie je spreekt.'

‘O helemaal niet. Je bent maar een nichtje van me. Maak niet zo'n kabaal.’

‘Mijnheer Boerree zei ook, dat hij je zo brutaal vond.’

‘De kaffer,’ zei ik. ‘Weet je, dat hij trompet speelt?’

‘Nee. En het kan me niet schelen ook.’

‘Prettig. Je zinkt door de grond, als je hem hoort.’

Mol deed, alsof ik niet meer bestond. Schonk zichzelf heel langzaam en waardig, zoals Tante Julie dat ook kan doen, een kopje thee in. Terwijl ze mij voorbijzag. Toen werd ik zo woest, dat ik zei, wat ik anders nooit had gezegd: ‘Weet jij, dat Wim verloofd is geweest?’

‘Ja, dat weet ik.’

‘O, nog een wonder. Weet jij, hoe ze heette?’

‘Dat interesseert mij niet.’

‘Ze heette Car. En op de schoorsteenmantel in zijn kamer staat een foto. En daar staat op geschreven: ‘Een herinnering aan een heerlijke zomer. Of zo iets. Van Car.’

‘Per saldo ben ìk ook verloofd geweest,’ zei Mol.

‘O ja, wanneer?’

‘Toen ik achttien was.’

‘O, dat is dus al lang geleden. Heb jij dat Wim ook verteld?’

‘Natuurlijk.’

‘En hoe staat het nou tussen Wim en jou.’

‘Wij hebben veel sympathie voor elkaar.’

‘Wordt het wat?’

‘Hè kind, doe toch niet zo bruut. Jij raakt aan iemands heiligste gevoelens.’

Dit vond ik zo'n beeldige zin, dat ik er stil van werd. En, omdat me bleek, dat Wim niets van mijn avonturen aan Mol had verteld, en omdat ik dit erg fideel van hem vond - hoewel het natuurlijk niet zeker is, dat hij het nog niet in een onbewaakt ogenblik vertellen zal - zei ik maar: ‘Ik heb nooit iets van die verloving van jou gehoord.’

‘Het was een graaf,’ zei Mol.

‘Wie?’

‘Mijn verloofde natuurlijk.’

‘Wat hoog. Hoe heette hij?’

‘Graaf Spaniolie. Hij was een Italiaanse graaf. Ik heb hem leren kennen, toen ik met Moeder door Italië reisde. Toen was ik achttien,’ zei Mol nog eens.

‘Nu ja, in Italië is haast iedereen een graaf. Het kan best een schoorsteenveger geweest zijn. Of een ijsco-man.’

‘Jij bent toch net, zoals je Moeder vroeger was. Daar heeft Mama me wel eens staaltjes van verteld.....’ Mol sproeide vuur.

‘Maar het ìs toch zo. Heb je zijn kasteel gezien?’

‘Nee, natuurlijk niet.’

‘Nou dan. En waarom is het afgeraakt?’

‘Omdat hij direct wou trouwen. En Vader en Moeder vonden me nog te jong.’

‘Zie je nu wel, dat er wat mankeerde aan die hele graaf. En dat hij jou zijn kasteel niet heeft laten zien..... Het was natuurlijk een oplichter.’

‘Hij had een ring met een wapen. En op zijn briefpapier en zijn koffers stond óók een wapen.’

‘Daar zie ik ook best kans toe, om overal wapens op te fabrieken. En je kunt, waar je maar wilt, ringen met wapens kopen. Dan kun je je wapen nog zelf uitzoeken ook.’

‘O, náár kind,’ zei Mol. ‘Ik zal jou nog eens iets vertellen.’

‘Maar, ik snap niet, dat jouw Moeder jou te jong vond’ zei ik pienter. Want het lijkt mij toe, dat Tante Julie best in staat was, om Mol met tien jaar al aan een graaf te verslingeren.

‘Vader vond hem te oud,’ zei Mol toen.

‘Hoe oud was hij dan?’

‘Vijf en vijftig.’

Ik wist meteen, dat de graaf minstens vijfenzestig geweest was. En de idylle van Mol's achttienjarige verloving verloor veel van zijn glorie.

‘Nee, dan kun jij je beter bij Wim houden,’ ontdekte ik. ‘Die is negenentwintig.’

‘Hij is wel knap hè?’

‘Een beetje bollig. Maar hij heeft leuke bruine ogen.’

‘Wil je ook een kopje thee?’ Dat werd mij gevraagd in mìjn huis.

‘Ja graag. En, wordt het nu wat met Wim?’

‘Hè kind, daar loop je toch niet op vooruit.’

‘Néééé,’ zei ik. ‘Doe niet zo mal.’

Mol staarde in de blauwe wolken en zweeg.

‘Ja, jij komt helemaal hierheen om vanavond met Wim te roeien, als je niet weet, dat het wat wordt.’

‘O, akelig kind,’ zei Mol, ‘jij ziet kans om alles, wat mooi is te bederven.’

‘Jij krijgt een huis met een huisknecht. En een schoonvader, die bij je inwoont. Vind je dat leuk?’

‘Natuurlijk blijft Papa Boerree niet bij ons wonen,’ zei Mol.

‘O, hebben jullie het daar al over gehad?’

Mol bloosde. Ze tikte met haar voet op de grond. Ze zei: ‘Wim heeft alleen gezegd, dat, wanneer hij zou gaan trouwen, zijn Vader dan op zichzelf zou gaan wonen.’

‘En zei hij toen niet met wie?’

‘Nee,’ zei Mol. ‘En zeur niet langer. Je geeft mij hoofdpijn.’

‘Maar dit is geen zeuren. Het is alleen belangstelling.’ Ik dronk langzaam mijn thee. ‘Trouwens, ik vind het zuur voor Pa Boerree om uit zijn huis te moeten.’

‘O, náár kind,’ zei Mol.

‘Misschien vraagt hij jou vanavond. Hij was wel direct weg van jou.’

‘Hoe weet je dat?’ Plotseling geanimeerd.

‘O, dat heeft hij me zelf verteld.’

‘Heeft hij jou dat..... Nu, dat vind ik niet te pas komen.’

‘O, ze heeft weer wat,’ zei ik zo tegen de tuin in het algemeen. ‘Snap je dan niet, dat dat liefde is?’

‘Wat?’

‘Als je zo opeens weg bent van iemand. Dat je gaat stotteren en schutterig doen. Want, wou jij beweren, dat Wim die eerste Zondag hier vlot en op zijn gemak was?’

‘Nee. Maar hij stotterde niet.’

‘O, dat had ook nog gekund. En hij kwam toch zogenaamd

voor mij. Al was het dan voor jou. En dat wist ik.' Ik stond op. 'Doe je best maar vanavond Gabrielle. Dan heb je morgen een ring.' En met deze bemoedigende woorden liep ik het huis binnen. Het huis, dat, nadat Peter vertrokken is, zo saai aandoet soms. Al heeft Peter me wel vaak geplaagd.

Ik was ternauwernood in de hal, of daar kwam Grietje, struikelend, binnen. Gewoonweg struikelend. Ze greep zich vast aan een van de grote stoelen, die daar staan. Ze zei: 'O kind, gelukkig dat je er bent, Gijbertje hoorde je binnenkomen.'

'Wat is er met jou gebeurd, Grietje?'

'Ik heb vanmiddag mijn lorgnet gebroken. Nou kan ik niets zien. En Meneer heeft opgebeld, dat hij gasten meeneemt. En ik kan niet koken. Geef mij maar gauw jouw lorgnet. Hè, gelukkig, dat je er bent.'

'Mijn lorgnet?' zei ik dwaas. Ik voelde aan mijn oor, waar het touw gebungeld had. Heel knullig. 'Mijn lorgnet?' zei ik nog eens. 'O, stel je voor, dat ligt bij de baas op zijn bureau.'

Grietje ging tastend zitten. Ze greep natuurlijk direct naar haar hart. Ik zei, voor ze nog iets kon zeggen: 'Ik ga het meteen wel even halen.'

Weer naar school. Het beste was, de baas maar fier en onbekommerd tegemoet te treden. Ik moest natuurlijk bellen, want de les was nog niet afgelopen. Tegen Meyer, de concierge, zei ik: 'Ik kom mijn lorgnet halen. Dat ligt bij Mijnheer Vermaas op zijn bureau.'

Meyer vroeg natuurlijk meteen: 'Draag jij een lorgnet?'

'Soms,' zei ik.

'Nu, kom dan maar.' Meyer zuchtte.

Hij klopte bij de baas aan. En zijn fiere stem riep: 'Jae.' De baas zou best in staat geweest zijn, om gemaakt te praten. Ik schoot voorbij Meyer de kamer in, en de baas keek onwelwillend en misprijzend naar mij. Ik viel meteen maar met de deur in huis. 'Ik heb hier mijn lorgnet laten liggen, Mijnheer.'

De baas keek er viezig naar. 'Jouw lorgnet?' zei hij.

'Ja, ik bedoel het lorgnet van ons meisje. En nu heeft ze vanmiddag het hare gebroken. En nu ziet ze niks.'

‘Dit is iets, wat ik niet begrijp. Het lorgnet van je meisje... En nu heeft ze het hare gebroken... En nu ziet ze niets.....’ Gewoonweg treiterend.

‘Ja, dat kan toch. Onze Grietje heeft twee lorgnetten. Lorgnets,’ verbeterde ik. ‘Dit,’ en ik wees op het bureau, ‘is maar een oudje.’

‘Juist. En dat heb jij vanmiddag gedragen, om Meneer Hokse te plagen.’

‘Ja Meneer. Het spijt mij.’ Het speet me niks, maar ik moest toch de baas gunstig stemmen. Stel je voor, dat Grietje niet zou kunnen koken voor de gasten van Paps. En dan nog haar hart!

‘Jouw gedrag en jouw vorderingen zijn van dien aard.....’ begon de baas. Ik keek naar een bij, die lustig zoemde. En toen werd er geklopt. ‘Jae,’ riep de baas weer. Nu heel nors. Binnen kwam een jongetje uit de eerste, die er ook uit gestuurd was. Ik had bijna zegenend mijn hand op zijn hoofd gelegd. ‘Pak dat ding maar weg,’ zei de baas tegen mij. ‘En denk eraan, ik wens helemaal geen klachten meer over jou te horen.’ Een moment dacht ik nog: ‘Zal ik hem verblijden met de mare, dat ik van school ga?’ Maar dat leek mij toch minder geschikt. Ik greep Grietjes lorgnet. Ik zei: ‘Dag Meneer. Dank U wel,’ en racete naar huis, waar ik Grietje nog in dezelfde stoel aantrof.

‘Dit is voor het laatst geweest,’ zei Grietje. En dat was mijn dank.

Na den eten, toen Vader met de twee heren, die allebei kaal waren met een buikje, in zijn kamer zat, heb ik hem de brief gegeven van de baas. Hij wou hem nog achteloos naast zich leggen. Maar ik zei: ‘Nee, leest U hem even Paps.’ Vader keek de beide heren aan, die allebei knikten. Het was oergemeen van mij, want toen kon hij natuurlijk niks zeggen. Hij moest nog doen, alsof het een beetje grappig was. Hij zei: ‘Mijn dochter,’ met een graai in mijn krullen, ‘is voor vier dagen van school gestuurd.’ Toen zei de ene heer met het buikje: ‘O, ik ben eens twee weken verwijderd. Zo noemden ze dat bij ons.’ En de andere heer met het buikje zei: ‘Twee

weken is lang. Ik heb het maar tot tien dagen gebracht.' Heel opvoedkundig voor mij!! Maar Vader zei: 'We praten er nog wel over Joop.' Dus dat heb ik nog in het vooruitzicht. Prettig!

En vanavond om half twaalf, terwijl Paps alleen nog op was, heeft Mol intercommunaal uit Amsterdam opgebeld, dat ze verloofd is met Bill Boerree. Stel je voor Bill! En daarvoor op te bellen! Net alsof Wim niet doodgemoedelijk de volgende dag bij ons had kunnen komen, om het te vertellen. En, dit weet ik wel, ik zal hem nooit Bill noemen. Misschien Pimmie. Had Trix dat niet op haar aanschijn geschreven? Stel je voor *'Bill'*.

Hoofdstuk VII

De brief heeft natuurlijk nog een preekje achter zich aangesleept. Vader zei, dat hij het niet aardig van mij vond, dat ik hem de brief gegeven had, waar zijn gasten bij waren. Dat vond hij onsportief. Nu, dat vond ik ook, dus waren wij het roerend eens. Ik heb het zelf Mams verteld van het lorgnet. Nog voordat Paps iets had kunnen zeggen. En, Mams heeft er om gelachen, net als vroeger. Mams is bijna weer de oude, nu Peter weg is. Ja natuurlijk niet omdàt hij weg is, maar ze heeft zo'n idee, geloof ik, dat nu Vader en Peter weer dichter bij elkaar staan, alles nog wel met betrekking tot de Bank, in orde zal komen. Ik ben er niet zo zeker van. En soms, als ik aan de toekomst denk, ijs ik van de economen, die het lot nog voor mij in petto heeft.

Mol is nu verloofd met ring en alles. Of nog beter met twee ringen. Eén een heel dun platina ringetje - ik vind hem niks mooi, 't is net, of je blik aan je vinger hebt - en één een gouden met beeldige diamanten, zoals Mol zelf zegt. Ik vermoed, dat dat een ring van Car is geweest, die Wim nog in voorraad had. Maar, dit heb ik niet gezegd.

Er is een heel groot verlovingsdiner geweest in Amsterdam, waar ze mij niet hebben uitgenodigd. Ik heb me nog een ogenblik beledigd gevoeld, maar Mams zei: ‘Och Joop, je zou er zo weinig aan gehad hebben. Er was niemand van jouw leeftijd.’ Ik vroeg, of Wim zijn broer er ook was. Die verloofd of getrouwd was met Teddy. Maar nee, zijn broer zat in Indië, dus Wim was er als enige spruit van Pa Boerree, want zijn getrouwde zuster zwierf ook in den vreemde. En Mams zei, dat Pa Boerree een strenge indruk maakte. Dus, het is maar goed, dat hij apart gaat wonen. Anders zag ik direct drama's tussen Pa Boerree en Mol.

Ja, en nu sukkelen we naar de zomervacantie toe. Gewoonweg *sukkelen.* Want iedereen werkt hard, of doet alsof, en er is geen sprake meer van een pretje. Zelfs Hein van der Palm tracht nog te redden, wat er te redden valt. Het is natuurlijk heel loffelijk, en zo zie ik dat dan ook.

En nu nog even over Hans en Renée. Hans is gewoon weg van Renée. Ik zie het ook op een vlotte verloving uitdraaien, alleen Renée zegt, dat zij Hans eerst nog beter wil leren kennen. Ja, daar heeft Renée met haar bijna negentien jaar nog de tijd voor. Het was met Mol een ander geval. Bij haar was het: 'Kip, ik heb je.' Ik zie haar later in huize Boerree zitten met de handen over haar oren, wanneer Wim zijn trompet bekweelt. Dan zal ze zeggen: 'O Billy, ik heb zo'n migraine. Zou je daar een béétje aan willen denken?' Ja, Mol heeft altijd de Franse migraine, en niet de Hollandse hoofdpijn, net als Tante Julie vroeger. Wat neem je toch veel van je ouders over! Maar, zoals ik nu Wim bekijk, absoluut neutraal, lijkt hij mij een type, dat misschien wel een paar keer onder de indruk van Mol's migraine zal komen, maar op een gegeven moment er vierkant maling aan zal hebben, dan heb je natuurlijk meteen gezanik - nu is een trompet ook een moorddadig instrument - en Mams krijgt er maar weer het geduvel mee. Want Mol zal naar Tante Joop vluchten, tenminste zo stel ik het me voor, en zich beklagen over Billy, die de trompet meer liefheeft dan haar. En Mams, tactvol troostend, en kies pratend met Wim..... o, ik weet zeker, dat het met Wim en Mol een ongelooflijke pan wordt. Gek, dat je je dat zo in kunt denken. Ik zie hem nog die avond met Hans dat kelimkleedje uitdruipen boven de rug van Dien. En toen was hij echt kwaad. En, nu vraag ik je, wat betekent het nu, als je maar een doodsimpel kopje thee omgooit? Ja, ik kan er me echt op verheugen, als Wim en Mol gaan trouwen. Niet voor Mams hoor, maar voor mezelf. Dan zal ik precies kunnen weten, hoe het nìet moet in een huwelijk. Ik ben een beetje aan het doorzagen. Maar iedereen verlooft zich, en iedereen wordt bemind, en ik zie me, als Tante Suzanna, eenzaam door het leven gaan. Nee, ik moet werkelijk Paps en Mams, op een

heel goed moment, nog eens over de Balletschool aanvallen. Want, als je balletdanseres wordt, hoef je ook wel niet geliefd te zijn, maar dan kun je jezelf nog troosten met je Kunst!! Tante Suzanna en een gazen rokje, en op de punten van haar tenen..... nee, dat is idioot. Tante Suzanna heeft trouwens ook veel te grote voeten. Nu schei ik er mee uit. Ik schrijf wel weer, als er iets gebeurt.

* * *

Nu hebben wij eindelijk de zomervacantie bereikt. Ik ben blijven zitten met vier onvoldoendes. En ook dat vond Paps niet sportief. Ik heb hem nooit een andere indruk gegeven, maar hij zei, dat als ik met twee onvoldoendes was blijven zitten, ik hem toch de indruk zou hebben gegeven, dat ik had meegewerkt. En dat ik profijt van al mijn extra lessen had gehad. Ik heb natuurlijk meteen gezegd, dat ik met twee onvoldoendes was *overgegaan.* Paps keek een beetje schuldig naar mij. Daaraan had hij helemaal niet gedacht. En ik zag, dat Mams een glimlach in haar zakdoek verborg. Tenminste ik neem aan, dat het een glimlach was, het waren tenminste geen tranen! Toen zei Paps: ‘Zou het dan zo'n misdaad geweest zijn, als je was overgegaan?’

‘Nee, dat niet,’ zei ik, ‘maar U hadt toch ook op zitten blijven gerekend.’

Paps stond op. ‘Nu ja, met jou is niet te praten op het ogenblik. Kom Joop,’ - dat was Mams - ‘laten we Joop maar alleen laten. Kan ze misschien beseffen gaan, hoe hard het voor haar ouders is, om met vier onvoldoendes van school gestuurd te worden.’ Ik vond het geen mooie zin, maar omdat Paps echt kwaad leek, heb ik er maar verder niets op gezegd. Bij de deur keerde Paps zich nog even naar mij toe. ‘Als je weet, dat het op de Huishoudschool aanpakken wordt. Anders ga je maar naar kostschool.’ Dat was vroeger ook altijd het dreigement voor Mams. En, ik wist dat ze daaraan dacht, voor ze verdween, want ze knikte nog even *bemoedigend* naar mij. Maar ze zei niets. Dus toen werd ik alleen gelaten. En ik had

net bedacht, dat het toch wel prettiger geweest zou zijn, om met twee onvoldoendes te zijn overgegaan, en dan *fier* te zeggen, dat je toch van school ging, toen Gijbertje binnenkwam in de jumper, die ze niet nam. Ze had hem natuurlijk ingenomen, want hij paste precies. Maar er zat geen model in, doodeenvoudig omdat er in Gijbertje geen model zit.

'Joop, daar is een Mijnheer om jou te spreken.'

'Wie?'

'Hij zegt, dat hij Kwast heet,' zei Gijbertje oneerbiedig.

'Ik ken geen Kwast.'

'Dus maar niet boven laten?'

'Nee, natuurlijk niet. Stel je voor, dat je iedereen, die Kwast heette, maar bovenliet.'

Gijbertje verdween, en ik had me pas weer op Paps zijn ontstemming ingesteld, toen ze al weer bovenkwam.

'Joop, hij zegt, dat hij een vriend is van een Mijnheer van der Putte. Waar je mee roeit op de Tros.'

'O Kwàst,' zei ik, terwijl me meteen een licht opging. De Boeg en Flap en zijn drie economische vrinden. 'O ja, Kwàst. Laat die maar bovenkomen, Gijbertje.'

'Had dat nou meteen gezegd. Ik moet uit vanavond, en ik ben al laat,' zei Gijbertje nors. De norsheid van Gijbertje is natuurlijk een complex, omdat ze nog nooit kennis heeft gehad. Dat snap ik, en ik heb met haar te doen.

Ik was erg benieuwd, om te zien, hoe die Kwast er uitzag. Op die Zondagmorgen in de Boeg had hij geen grein indruk op mij gemaakt. Alleen stond het mij flauwtjes voor, dat hij een bril droeg.

Gijbertje liet na een klop Kwast binnen. Hij dróég een bril, en hij zei: 'Halloot.' Ik dacht nog even, dat hij mij voor de mal hield, maar hij herhaalde nog eens heel opgewekt: 'Halloot,' terwijl hij mij de hand drukte. Ik zei ook maar: 'Hallo,' en duwde een stoel bij voor Kwast. Zelf klom ik in de vensterbank, en daar zaten wij. Hij was lelijk, maar wel grappig lelijk. Je kon meteen wel aan hem zien, dat het hem geen klap kon schelen, dat zijn haar touwig was, zijn ogen zo lichtgrijs, dat ze haast wit waren, en dat zijn neus een wonderlijk model

had. Maar zijn tanden waren mooi en wit, en dat vergoedde veel.

‘Ja,’ zei Kwast, ‘ik wou je even spreken Joop.’

‘Nu, dat kan.’

‘Het is over van der Puttet. Over Lodewijk.’

‘Dat kan ook.’

‘Ik ben een paar dagent bij hem te logeren.....’

‘Waarom zet jij overal een “t” achter?’ Ik kon me niet meer beheersen.

Kwast keek meteen somber. ‘Is dat jou al opgevallen?’

‘Meteen, toen je binnenkwam. En toen jij “Halloot” prevelde.’

‘Ja, wij hadden vroeger een tuinmant. Een tuinman. Ik woon in Bussum zie je. En die zei overal een “t” achter. Die man heb ik zo vaak nagepraat, en nu word ik ervoor gestraft. Ik weet al lang niet meer, dat ik het doe.’

‘En wat zeggen jouw vrinden daarvan?’

‘Mijn vrinden? O, eerst lachen ze mij uit. Dan doen ze het zelf ook. En dan horen ze het niet meer. Maar bij sommigen is de “t” ook blijven kleven,’ zei de Kwast met pathos.

‘Dan moet je maar niet vaak hier komen,’ ontdekte ik. ‘Ik neem ook erg gauw gekke dingen over.’

‘Er is zelfs een profèssort, die het overgenomen heeft. En het dwaze is, dat die man mij niet zien kan.’

‘Ja, dat kan ik me voorstellen.’

‘O ja?’ vroeg de Kwast.

‘Ja. Wil je thee.’

‘Graagt. Graag,’ zei de Kwast.

‘Ik moet het zelf halen, want Gijbertje, die jou binnenliet, is uit.’

‘Doe dan geen moeitet. Moeite. Gek, bij jou denk ik eraan.’

‘'t Is helemaal geen moeite. Ik wil zelf ook wel thee. Suiker en melk?’

‘Alleen maar mel.....’ Ik keek hem indringend aan..... ‘alleen maar melk.’ Kwast zuchtte. En ik zei: ‘Braaf zo.’

En terwijl ik naar beneden huppelde, ontdekte ik al weer iets bijzonders in me. Ik zou geen gekke dingen van Kwast over-

nemen. Ik zou hem misschien van die malle ‘t’ kunnen afhelpen. Ik zou.....

In de hal stond Paps klaar om uit te gaan. Hij wachtte nog op Mams.

‘Waar ga jij heen?’

‘Theehalen. Bij Grietje.’

‘Wie heb je bij je?’

‘Een vrind van Flap.’

‘Wie?’

‘U hebt hem ook ontmoet. Die Zondagmorgen in de Boeg. Weet U wel al die economen, die Flap toen voorstelde.’

‘En waarom komt die jonge man nu bij jou?’ Nee Paps was nog niet in zijn hummetje.

‘Hij moet me wat vragen.’

Toen kwam Mams ook de hal binnen. ‘Wie was dat zo pas voor jou, Joop?’

‘Een vrind van Flap. Een vrind met een tic. Hij zegt overal een “t” achter. En daar ga ik hem van genezen.’ Alsof ik Kwast al járen kende. Maar daar Paps en Mams niet voldoende op de hoogte zijn van mijn vrinden, kon ik dat wel zeggen.

‘Vader en ik gaan even omlopen. We zijn met een half uurtje weer thuis, niet Leo? Als die vrind van jou dan nog bij je is, kun jij hem voorstellen.’

‘Maar U zult zich dood aan hem ergeren,’ zei ik.

‘In vredesnaam,’ zei Mams.

En Paps zei: ‘Als dat elke avond zo moet, dan zal er van de Huishoudschool ook wel niet veel terecht komen.’

Opeens knelde ik mijn armen om zijn hals. ‘Ik heb U toch beloofd, dat ik nu mijn best zal doen.’

Vader hield me bij mijn ellebogen van zich af. ‘Als je het maar doet.’

En Mams zuchtte: ‘Laten wij de moed nog niet verliezen. In elk geval nog niet, voor ze begonnen is.’

‘Daar heb jij weer gelijk in Joop,’ zei Paps, terwijl hij de deur voor Mams openhield.

In de keuken was Grietje. In de keuken was Buddy. Die

trots en onverschillig op een stoel zat, en mij ternauwernood bekeek.

‘Grietje, twee thee. En wat mankeert Bud?’

‘Die heeft ook zijn ponteneur,’ zei Grietje duister. ‘Als jij in weken niet naar hem omkijkt.....’

‘Ik moest toch zeker werken voor mijn overgangsexamen. Ik mòcht hem niet eens bij me van Mams.’

Grietje snoof! ‘En as je nou nog was overgegaan, maar niks hoor..... Madam blijft zitten.’

‘Heb je dan geen medelijden met mij?’ Ik tastte naar Buddy's kop, die hij onbewegelijk hield.

‘Medelijden.....’ Grietje snoof weer, en ik had meteen door, dat er onenigheid was geweest tussen haar en Gijbertje. Gezien Gijbertje's humeur. En dat ik nu de uitlaatklep was. ‘Medelijden! Nee, dat heb ik niet. As ik al dat geflodder van jou anzie met al die jonges.....’

‘Griètje!’ kreet ik. En Buddy hapte naar mij.

‘Wie is er nou weer bij je boven?’

‘O, gewoon een vrind.’

‘Ik wou je Ouders wijzer hebben. Dàt wou ik.’

‘Maar, die kennen hem.’

‘Ja, dat kan wel zijn. Maar tòch wou ik ze wijzer hebben.’

‘Dan is 't maar goed, dat jij mijn Moeder niet bent,’ zuchtte ik.

‘Nou, dan zou er meer van jou terechtkomme,’ zei Grietje duister. ‘En wat moet je nou?’

‘Twee thee.’

‘Voor die kwast en jou?’

‘Ja, ken je hem?’

‘Nee, gelukkig niet,’ zei Grietje.

Ik had er opeens toch wel plezier in. ‘Hij heet Kwast, zie je. En toen dacht ik.....’

‘Ja, ja, 't is goed. Al die flodders van jou moesten Kwast heten.’ Ze had de melkkan al geheven. ‘Geen melk,’ riep ik.

‘Ook nog pretensjes,’ zei Grietje.

Met het blaadje was ik al bij de deur. Toen zei ik: ‘Gijbertje was ook niet stralend. Hadden jullie wat, Grietje?’

‘Die van der Puttet is dol op jou. Die praat over jout de hele dag. Die dróómt van jou Joop.’

‘Die Gijbertje moet een man hebben,’ ontdekte Grietje, terwijl ze drie onderkinnen maakte. ‘Dat is geen leven tegenwoordig.’

‘Bud, ga je mee?’ inviteerde ik.

Maar Bud bleef stokstijf zitten. En Grietje gaf Bud een koekje.

Toen ik bovenkwam, zat Kwast in de vensterbank, en hij zei: ‘Mooie tuint hebben jullie. Prachtig verzorgd.’

‘Hoe heet jij?’

‘Karelt. Mooie naam?’

‘Maar zo zo. Waarom heet jij geen Joost? Dan was die “t” op zijn plaats geweest.’

‘Ja, dat is waart ook.’

‘Zeg, ik heb eraan gedacht. Géén melk.’

‘Het was wèl melkt. Maar het hindert niet, geef maar hier.’

‘O, dan drink ik het wel op.’

‘Geen spraket van,’ zei Karel Kwast.

‘Nu gaan we bomen. En ik zal je van die “t” afhelpen,’ beloofde ik optimist. ‘Waarom ben je eigenlijk hier?’

‘Je weet, dat ik logeer bij van der Puttet. Van der Putte. Die jongen maakt me dolt..... dol met jou.’

‘Nou heb je je alweer twee keer vergist. Maar je hebt het verbeterd. Dat kun je toch altijd doen.’

‘Ja, maar zoals jij me aankijkt. Ik sidder voor jou, Joop.’

Dat was weer iets nieuws. Ik geloof niet, dat er nog vele mensen voor mij gesidderd hebben!

‘Ga door,’ zei ik met het gebaar van een veldheer.

‘Die van der Puttet is dol op jou. Die praat over jout de hele dag. Die dróómt van jou Joop.’

‘En, wat wou je nu?’ Ik dacht aan geen ‘t's’ meer.

‘Dat je een beetje aardig tegen hem was.’

‘Ik ben toch zeker aardig tegen hem?’

‘Neet,’ zei Karel Kwast. ‘Dat ben je niet.’

‘Hoe weet jij dat in vredesnaam?’

‘Ik hebt jullie toch meegemaakt op de Boegt.’

‘Boeg,’ verbeterde ik. ‘Ja, toen had ik wel wat anders aan mijn hoofd.’

Toen sprak de Kwast heel langzaam en duidelijk: ‘Hij wil zich met jou verloven gaan, wanneer hij doctorandus heeft gedaan.’

‘Braaf zo,’ prees ik. ‘Maar ik ben nog maar zestien, dus daar is geen sprake van.’

‘O, ik denk, dat het bij van der Puttet, bij van der Putte nog wel vier jaar duurt, voor hij zijn doctorandust haalt.’

‘Nou, dan hebben wij nog vier jaar de tijd. Hoe ver ben jij?’

‘Volgend jaart. Jaar. Kan ik hem hoop geven?’

‘Natuurlijk niet,’ zei ik. ‘Ik vind hem een aardige vrind. Maar daar is alles mee gezegd.’

‘Je bent wreed Joop.’

‘He ja,’ zei ik.

‘Als het dan toch nog vier jarent moet duren..... En ik ga morgen weg,’ besloot de Kwast.

‘En praat nu gewoon,’ zei ik vinnig.

Enfin, Kwast praatte gewoon onder mijn alziend oog. Tot Paps en Mams binnenkwamen, binnen het halve uur. Toen stond Kwast op. Hij wilde meteen weg en hij zei: ‘Dag Mevrouw van Dilt. Dag Meneer van Dilt.’ Toen heb ik gezucht.

Ik liet Kwast uit, en terwijl ik uitliet kwamen Wim en Mol ons tuinpad af, innig omstrengeld. Géén gezicht. Mol juichte al van verre: ‘Dag Jóóp.’

‘Bonjour,’ zei ik. ‘Mag ik even voorstellen: Kwast, bijna doctorandus in de economie’ - dat zei ik gemeen voor Mol - ‘Mijnheer Boerree, Juffrouw Smidt.’

‘Dag Juffrouw Smidt. Dag Mijnheer Boerreet.’ Kwast trachtte een hoed te lichten, die hij niet ophad, schudde toen maar zijn touwige pruik.

‘Bonjour, bonjour,’ zei ik maar, om alle verdere ‘t's’ te vermijden.

Met Wim en Mol liep ik het huis binnen.

‘Waar is Tante Joop?’ wilde Mol meteen weten.

‘O, die is boven. Met Paps. Maar ga op het terras zitten. Het is zo warm binnen.’

‘Ja kom hondje,’ zei Wim Boerree. Dat hondje is hem natuurlijk bij gebleven van mij.

‘We hebben zo zalig geroeid,’ zei Mol, toen ze zat. ‘Goddelijk gewoon.’

‘O, prettig.’ Ik vleide me ook in een stoel. Ik wilde dat geluk wel eens van nabij bezien.

Toen zei Wim, de kaffer: ‘Heb jij geen werk vanavond?’

‘Nee lieveling, we hebben vacantie,’ zei ik nadrukkelijk. ‘Waar hebben jullie geroeid?’

‘Wim is lid geworden van de Tros, hé Carino?’

Carino. En dan WF. ‘Nou, dan zal ik jullie daar wel vaak zien,’ beloofde ik. Wim legde zijn hand op Mols hand. Ik ging verzitten, omdat ik daar een goede blik op wilde hebben.

Warm he?’ zei ik.

‘Wat is warm?’ wou Mol weten.

‘In deze hitte hand in hand.’

‘Absurd,’ zei Mol. ‘Luister eens Billy.....’ Wim boog zijn bollige hoofd naar Mol over, en omknelde haar middel. En toen kwam Paps en Mams beneden, en Mams zei, dat ik had moeten komen zeggen, dat Mol en Bill er waren. Ik zei: ‘Hij heet Wim. En ik was voor geen millioen langer gebleven.’

‘Nog altijd even opstandig?’ vroeg Paps.

‘Nee. Ik ben *normaal,*’ zei ik.

Het deed me toch goed, dat, toen ik beledigd vertrok, Paps nog een graai door mijn krullen gaf. Ik hoorde nog net, dat Mol een hele boom tegen Mams opzette over haar uitzet. Nu, dat vind ìk onkies, waar een man bij is, die je een paar maanden geleden nog niet eens kende, en die je nu al hondje noemt.

In de hal hoorde ik een *hartstochtelijk* huilen uit de keuken komen. Ik vermoedde, dat dat pas was losgebarsten, anders was Mams er wel heengegaan. Ondanks Grietjes toorn begaf ik me keukenwaarts.

Daar zat Grietje op een stoel. Daar zat Buddy nog op dezelfde stoel, zeer hooghartig, en daar lag Gijbertje met haar hoofd op haar armen te gieren.

‘Wat is hier gebeurd?’ vroeg ik.

‘Ja, ze moet het zelf maar weten. Ik heb haar genoeg gewaarschouwd,’ zei Grietje duister. Ik trok ook een stoel bij, en blikte naar Gijbertje.

‘Heeft ze pijn?’

‘Natuurlijk niet.’ Nors.

‘Waarom huilt ze dan?’

‘Dat zal ze zelf wel het beste weten.’ Duister.

Ik trok een krant naar me toe, en ik zei: ‘Ik ga hier niet weg, voor ik weet, wat er met Gijbertje aan de hand is.’

Grietje trok weer haar drie onderkinnen. En in de tuin huilde Adonis, die, sedert Peter weg is, in één jammerklacht verkeert. Alleen Paps kan wat met hem bereiken. ‘Dat stomme dier,’ zei Grietje.

Ik verdiepte me in de advertenties. Daar werden babyboxen, kinderstoelen, naaimachines, zomerjassen, maat 46, en een heel prieël ter overname aangeboden. En ik keek steels naar Gijbertje. Ze snikte nog heftig, maar ze stak toch haar hand uit naar een glas water, dat Grietje zeker voor haar had neergezet. Ze dronk klokkend. Verslikte zich, stikte bijna, waarop Grietje haar op de rug klopte. Toen Gijbertje dit alles overwonnen had, vond ik het moment gekomen, om te vragen: ‘Wat is er nu toch met je, Gijbertje?’

‘O, die schooìer,’ zei Gijbertje. En ze barstte weer los.

‘Wie is een schooier?’ vroeg ik zo in het algemeen.

‘Die schooìer,’ legde Gijbertje uit. Ze droogde haar gezicht af. Nee, Gijbertje is niet een van die vrouwen, die schoner worden, als ze huilen. Maar het hinderde natuurlijk niets bij ons.

‘Wat is er nu toch gebeurd?’ vroeg ik nog eens.

‘Ik had kennis.....’ En ‘Boeoeoeoeoe’ begon Gijbertje weer.

‘En je zei, dat je nog nooit kennis had gehad.’

‘Dat had ik ook nog nooit,’ verdedigde Gijbertje zich. ‘Maar drie weken terug heb ik kennisgemaakt met een man..... Boeoeoeoeoeoeoe’ kreet Gijbertje weer. Ik kan niet precies zeggen, hoe ze huilde, het was net een misthoorn.

‘Nou, en toen?’ Ik leefde intens mee. ‘Je was helemaal niet in zo'n stralende bui,’ ontdekte ik.

‘Ze heeft natuurlijk best gevoeld, dat hij het niet meende.’ Dat was Grietje, nu met vier onderkinnen.

Maar dat nàm Gijbertje niet. ‘Hij was wat aardig. Het was een echt keurig persoon,’ begon Gijbertje.

‘Ja, zó keurig was hij, dat hij er met honderd zure guldens vandoor is.’

‘Honderd zure guldens van Gijbertje.’

‘Ja, wat dacht je dan? Van mij misschien?’

‘Nee, dat dacht ik niet Grietje,’ zei ik zoet. ‘En hoe weet je dat Gijbertje?’

‘Nou, verleden week zei hij, dat hij een zaak wou koopen.’ Gijbertje boende haar gezicht. ‘En dat ie honderd gulden te kort kwam.’

‘Wat heb ik jou gewaarschouwd,’ zei Grietje. ‘Kom maar hier prul.’ De prul was Buddy, die zich nestelde op Grietjes schoot. En alsof ik niet bestond. Toen ging de bel van het terras, en Grietje zei: ‘Ik zal wel gaan. Zoals jij er uit ziet.....’

‘Ik heb toch zeker ook mijn vrije avond,’ zei Gijbertje, alweer vrij fier.

‘O, ik gaan al,’ zei Grietje. Ik viste nu Buddy op, die stijf en strak op het beetje schoot, dat ik bezit, zitten ging.

‘Nu Gijbertje, en toen?’

‘Hij had het al over trouwen. Toen heb ik de honderd gulden voorgeschoten. En nu laat hij mij stikken,’ zei Gijbertje alweer ontdaan.

‘Hoe weet je dat?’

‘Hij was er niet vanavond?’

‘Hij kan toch best ziek zijn.’

‘Ik ben toch zeker naar zijn kosthuis geweest.’

‘En wat zeiden ze daar?’

‘Dat ie weg was. Al een week.’

‘Misschien koopt hij de zaak nu.’

Gijbertje schokschouderde. ‘Hij had daar schuld. Vijf-en-veertig gulden. En hij moet overal schuld hebben. Dat zei zijn kostjuffrouw.’

‘Je moet niet alles geloven, wat er wordt gezegd.’

‘O, maar dat geloof ik.’ En Gijbertje liet weer haar hoofd op haar armen vallen, en ze joelde weer: ‘Boeoeoeoeoeoeoeoe.’

‘Is het nu eindelijk uit?’ vroeg Grietje, die weer binnenkwam.

Ik schoof mijn stoel achteruit. ‘Ik ga wel weg.’ Bij de deur zei ik nog, terwijl ik Buddy in mijn armen gekneld hield: ‘Gelukkig, dat je hem geen duizend gulden hebt geleend, Gijbertje.’

Grietje trok nog meer verontwaardigde onderkinnen, en Gijbertje zei gesmoord: ‘Duizend gulden..... Die heb ik nog nooit bij mekaar gezien.’

* * *

De volgende dag was het warm, direct 's morgens al. Ik trok naar de Tros, en was juist van plan de skiff ‘de Kever’ naar buiten te slepen, toen er gejoeld werd. ‘Halloot.’ Het was Kwast, en achter hem aan droop Flap. Ik was zo verstomd, toen ik Flap zag, dat ik stokstijf bleef staan.

‘Halloot,’ riep Kwast weer.

‘Ja, ik hoor je wel,’ zei ik vinnig. ‘Wat is er met jou gebeurd, Flap?’

‘Hij heeft voor jóu zijn snort laten staan. En zijn baard,’ zei Kwast fier.

‘Hij is stápel,’ zei ik.

‘Vin je het dan niet goed staan? Hier Kwast zegt.....’

‘Nou ja, Kwast is ook abnormaal.’

‘Dank je wel,’ zei die gans niet beledigd.

Ik bekeek Flap van dichtbij. De snor was nog wel erg sprieterig, maar die ging nog. Alleen de baard, die nog maar een onvolgroeide sik was, gaf Flap iets van een zesde rangs acteur. En het was, of zijn oren nòg meer uitkwamen.

‘Dat is nou je dankt,’ zei Kwast.

‘Welja, opstoken ook nog maar. Je haalt die rommel maar gauw weer van je gezicht,’ zei ik fier.

‘Hij kan toch zijn snor laten staan.’

‘Voor mijn part. Ik ga roeien.’

‘Wij gaan mee,’ zei de fiere Flap, terwijl zijn sik bungelde.

Toen kwamen over het plankier Renée, Hans en Kik. Renée

had me al verteld, dat Kik niet af te schudden was. Hij had gezegd, dat, tot Renée haar keus had bepaald, hij de hoop niet opgaf. En nu zwierf Renée met Kik en Hans in haar kielzog. En ze zei, dat het haar erg vermoeide, en dat ze een idee had, dat ze Kik nooit kwijtraakte. Kwast was alweer actief: 'Halloot, halloot, mijn naam is Kwast.' Hij en Hans kenden mekaar, klopten mekaar op de schouder, en noemden mekaar 'stumper'. Ik had er in de Boeg niets van gemerkt. Ik, die alleen had willen skiffen en *denken,* zat, voor ik het wist in een wherry in een stuurstoel. Ver voor ons uit deinde Renée met haar aanhang. Want Kwast kon niet roeien, en Flap was ook niet in topvorm, na mijn belediging van zijn snor en zijn baard. Hij zei zacht, toen we eindelijk bij de Moulin d'Amour waren aangekomen: 'Ik heb het gedaan voor jou, Joop. Ik dacht, dat jij het mooi zou vinden.'

'Och, je hoeft je voor mij niet te scheren,' zei ik. 'Dat is mijn bedoeling niet. Alleen.....'

'Halloot,' gilde Kwast opeens, die een eindje van ons aflag tegen Renée, Hans en Kik, die verder geroeid hadden, en nu weer terugkwamen. 'Halloot. Komen jullie hier ook? Het is hier heerlijk.' En dan tegen Hans, die keurig aanlegde: 'Je kunt er toch maar niets van, stumpert!' Waarop Hans, natuurlijk prikkelbaar door de droevige figuur van Kik in de stuurstoel, zei: 'Och stik, idioot!'

Hoofdstuk VIII

We vliegen naar het eind van de vacantie toe. Ik ben zo bruin als een okkernoot, en ik heb twee weken bij Opa van Dil en twee weken bij Opa Heultje gelogeerd. Ik heb in mezelf gegrinnikt, want Paps en Mams zeiden, dat ik niet uit mocht, als ik zou blijven zitten, en ze stempelden daarmee de logeerpartijen bij de beide Opa's als niet 'uit'. O, en het is best leuk geweest, alleen hebben de beide Opa's een kousendrama veroorzaakt. Dat kwam zo. De eerste dag de beste zei Tante Suzanna: 'Morgen ga jij met mij het dorp in om kousen te kopen.' We zaten in de tuin, waar Mams in de oertijd ook gezeten heeft. Ik hing lui in een stoel, met mijn prachtig bruinverbrande benen ver uitgestrekt.

Ik vroeg, ofschoon ik het al lang doorhad: 'Voor wie? Voor U?'

'Joop, wees alsjeblieft niet brutaal. Voor jou natuurlijk.'

'Voor mij? Maar ik draag nooit kousen. Alleen in de winter, bij vorst.'

'Maar hier draag je wèl kousen. Ik heb er verleden jaar niets van gezegd, maar nu je zestien bent..... Het is geen gezicht,' besloot Tante Suzanna. Tante Suzanna droeg een mouselientje, zwart met witte noppen, tot op haar tenen en met een boord.

'Ik kan gewoonweg geen kousen dragen. Ze kriebelen mij. En, ik ben altijd uit mijn humeur.'

'Dan maar uit je humeur. We gaan morgenochtend samen naar het dorp.'

Toen Opa van Dil, die af en toe nog naar de Bank gaat, thuiskwam, zag hij er zo moe uit, dat ik hem niet met mijn kousen wilde vervelen. Dus de volgende morgen, een dag om te stikken, togen Tante Suzanna en ik naar het dorp. Alle mensen, die haar tegenkwamen, groetten. Dat was natuurlijk

van de linkerhand, die niet weet, wat de rechter doet. Tante Suzanna kocht vier paar bruine kousen, niet van de dunsten, en 's middags had ik er een paar aan.

‘Ik kan ook twee paar over mekaar heen aantrekken. Dan komt het beter uit. Want ik blijf hier maar twee weken,’ ontdekte ik.

‘Je neemt ze mee.’

‘O nee, ik geef ze de werkster in uw Kindertehuis cadeau.’

Mams zei vroeger altijd, dat Tante Suzanna haar lippen samenneep. Nu ze ouder geworden is, heeft ze natuurlijk vrij weinig lip meer, maar wat ze heeft, verdween naar binnen. ‘Ik begrijp niet, dat jouw Moeder het goedkeurt, dat jij zo ongekleed bent,’ zei Tante Suzanna fier.

‘Maar het is toch heerlijk fris. Als U het maar eens probeerde. En er zou bij U niks van te zien zijn.’

‘Ja, zwijg nu maar,’ zei Tante Suzanna.

Wanneer ik over de hei dwaalde, of speelde met de kinderen in het kindertehuis, dan had ik de kousen als een kluwen in de zak van mijn jurk. Maar verscheen ik dan weer voor Tante Suzanna's aanschijn, dan toonde ik twee wollen benen. 't Was wel geen wol, maar toch bijna. Maar toen Opa van Dil de laatste avond zei, dat het zo heerlijk was geweest, zo'n *fris, jong* meisje in hun stille ouderdom, toen had ik wel ik weet niet wat willen doen om hem en Tante Suzanna te plezieren. Zo was Mams vroeger ook. Maar de laatste dag, toen ik Tante Suzanna's kinderen tracteerde, schonk ik toch onderdehand de kousen weg. En met onbekommerde, blote benen reisde ik naar Noordwijk. En Tante Suzanna zei bij het afscheid, dat zìj nu geen verantwoordelijkheid meer droeg. Voor mijn benen natuurlijk.

Opa Heultje kwam mij halen. Hij zei: ‘Lieve kind, je gaat hoe langer hoe meer op je Moeder lijken.’ Dat was zalig om te horen. En de zeewind joeg heerlijk om mijn benen. Tot wij bij Oma kwamen. Juffrouw Greet, een schattig oud dametje, is nog altijd bij haar. Ze is ook zo'n soort Oma, maar dan een lieve. Want Oma ter Heul zei meteen: ‘Heb jij geen kousen aan? Heb jij zo gereisd?’

Ik zei: ‘Ja Oma. Maar wij dragen nooit kousen op school.’

‘Het is hier geen school, en ik wèns, dat jij hier behoorlijk gekleed bent.’ Ik wou nog over het kriebelen praten, maar je mag Oma nooit opwinden, en ik voelde mij een slachtoffer, toen ze zei: ‘Jij gaat vanmiddag *onmiddellijk* kousen kopen. Foei, het is geen gezicht. Stel je voor, zo heeft Gabrielle nooit gelopen.’

‘Ja, stel je voor, Mol met haar akelige witte benen,’ mopperde ik. ‘Wat zeg je?’ vroeg Oma. ‘Dat Mol zulke witte benen heeft.’ ‘Dat hoort ook zo,’ vond Oma. Nee, zij heeft in Noordwijk in al die jaren geen bruinheidscomplex opgedaan. Enfin, toen heb ik maar gezwegen, en ben 's middags met Opa Heultje naar Noordwijk gegaan, en heb daar drie paar ragdunne kousen gekocht waarin de eerste dag de beste al een lange ladder viel. Maar daarom heb ik me niet bekommerd, en ben daar fier mee doorgelopen. Tot onverwacht Wim Boerree en Mol kwamen. Mol kirde: ‘Dag Gróótmama.....’ en Oma werd meteen een andere Oma. Wim had zijn arm zo lichtelijk om Mol heengestrengeld. Ik liep nog even om hen heen om dat te bewonderen. Toen viel ik ook neer op het terras, en blikte uit over de zee. In de verte zag ik zonnebadende meisjes, alleen maar in badpak, en ik smolt in mijn kousen.

‘Is het hier niet héérlijk Billy?’ vroeg Mol.

‘Ja, heerlijk,’ bekende Wim. Nee, hij is niet een dichter, al speelt hij trompet.

Toen ontdekte Mol mijn benen. ‘Jóóóóp, heb jij kousen aan?’

‘Nee,’ zei ik, ‘nee, zo heb ik mijn benen geschilderd.’

Wim hinnikte, en Mol zei: ‘Flauw.’

Opa Heultje was met een oude vriend gaan wandelen. Het is toch gek, dat ik altijd opstandiger ben, als hij er niet is.

‘En je hebt al een ladder in je kousen,’ vinnigde Mol.

Toen kwam gelukkig Juffrouw Greet met ‘drinks’ zoals Mol het noemt, en ik hoefde daarop dus niets te zeggen. Maar Mol liet mij niet los.

‘Jij gaat naar de huishoudschool in September, hé Joop?’

‘Ja, ik begrijp gewoonweg niet, hoe Joop’ - dat was Mams - ‘daartoe gekomen is,’ zei Oma.

‘Ik denk wel niet, dat Tante Joop veel keus heeft gehad.’ Dat was de kiese Mol.

‘Maar ik vind een huishoudschoolopleiding heel aardig voor een meisje,’ ontdekte Tante Greet.

‘Ja, als je er aanleg voor hebt,’ zei Mol.

‘Wie zegt je, dat ik er géén aanleg voor heb?’

Toen lachte Mol. ‘Ja, zo zie je er nogal uit.’ Als Wim nu een kerel was geweest, zou hij natuurlijk vlotweg hebben ingegrepen. Maar nee, hij keek met zo'n verrukking naar Mol, alsof zij de schattigste vrouw van de wereld was. Ik wens niet veel, maar ik hoop, dat zijn trompet een grote rol in hun leven spelen gaat. Een grote, *dramatische* rol.

‘Ik begrijp niet, dat je ouders je niet naar kostschool sturen.’ Dat was natuurlijk Oma ter Heul. En opeens werd ik zo wild, dat ik zei: ‘O, ik ga misschien helemaal niet naar de huishoudschool.’

‘O nee, wat dan? Ga je je misschien al verloven?’

Hierop spitste Oma haar oren. Dat zag ik best. Ik zei gemeen: ‘Nee, daar ben ik nog rijkelijk *jong* voor. Hoewel ik al mijn kansen heb gehad!’ Mol bloosde, en Wim plaagde: ‘Ja, al die economen van jou Joop.’

‘Juist,’ zei ik.

‘Wat is dat?’ wilde Oma weten.

‘Och, ik heb veel vrinden, die economie studeren. Nietwaar Wim? Gewoon.’

‘Ik kan die tegenwoordige omgang tussen jongens en meisjes niet goedkeuren,’ zei Oma hoog. ‘Dat was anders in mìjn tijd.’

Mol voelde, dat ik haar op het tweede plan drong. Ze vlocht de vingers van Wim, wat erg naar moet zijn, dunkt me, en vroeg: ‘Waar ga je dan heen, als je niet naar de huishoudschool gaat.’

‘Naar de balletschool,’ plofte ik er uit.

‘Naar de wàt?’ Mol blikte mij ontzet aan.

‘Naar de balletschool,’ zei ik nog eens. Al was het niet meer met de vorige verve.

‘Nu ja, dat is idioot,’ vond Mol streng.

‘Zeg je de balletschool?’ wou Oma ter Heul weten, die soms plotseling doof kan zijn.

‘Ja, de balletschool,’ gilde ik fier.

Toen lachte Mol. Treiterig. ‘Idioot gewoon. En waar heb je die beroemde balletschool?’

Ik noemde de naam van de stad, onder wier rook wij wonen.

‘O bespottelijk,’ lachte Mol weer. ‘Vindt U het niet bespottelijk, Grootmama?’

‘Natuurlijk. Dat zullen Leo en Joop nooit goedvinden.’

‘En als je nu nog aanleg had.....Heb je wel eens gedanst?’

‘Natuurlijk heb ik aanleg,’ zei ik onbescheiden. ‘Blijven jullie eten? Ja? Nu, dan zal ik na den eten voor jullie dansen. Hier op het terras. Als jij dan maar speelt.’

‘Nee, dan zie ik het niet.’

‘Kan ik niet voor je spelen?’ zei Juffrouw Greet, de schat.

‘Natuurlijk wel. 't Is niet moeilijk. Een gewone Weense wals.’

‘Nu, ik stel me veel voor van het kunstgenot. Jij ook Billy?’

‘Ja,’ zei Billy. ‘Maar weet je, Joop heeft wel dansbenen.’

Toen stortte Mol zichtbaar in. Ze keek misprijzend naar Wim, maakte haar hand los, zei, dat ze het zo warm had, en dat ze nog helemaal nooit gezien had, dat ik er dansbenen op nahield.

‘En toch is het zo,’ hield Wim vol. Ik snap nu, waarom de heerlijke zomer met Car op een fiasco is uitgelopen.

Toen vond Oma het opeens te fris worden. Ze verdween met Juffrouw Greet, en ik rende meteen de privé-trap af naar het strand. Het was nog om te stikken, en ik had nog een heerlijk zonnebaderig uurtje voor we gingen eten. Al was het dan niet in badpak.

Aan tafel was Mol weer in haar hummetje. Wim had het echt weer goed gemaakt, dat kon ik zien.

‘Weet U al Grootpapa, dat Joop naar de balletschool gaat?’

‘Wat is dat?’ wilde Opa weten.

‘Och, het is nog helemaal niet zeker. Paps en Mams weten er nog niks van. Maar ik zou het graag wìllen.’

Opa Heultje zette zijn bril steviger op zijn neus, keek me hoofdschuddend aan, en zei: ‘Och, dat gaat wel over. Je Moeder wou vroeger aan het toneel.’

‘Tante Joop? O, wat enig,’ kirde Mol.

‘Dat zijn gewoon kinderziektes,’ besloot Opa ter Heul. ‘Dat is niets om je druk over te maken.’

‘Maar ze zal straks voor ons dansen. We verheugen er ons al op, nietwaar Billy?’

Ik zat erbij, alsof het mij helemaal niet aanging. Ik at worteltjes, alsof ik niet de toekomstige prima-ballerina was. Oma merkte een beetje laat op: ‘Heeft Joop vroeger aan het toneel gewild? Dat herinner ik me helemaal niet.’

‘Ja,’ zei Opa. ‘Ja. Toen was ze ook zestien of zeventien. Och, dat gaat wel voorbij.’

‘Ik heb nooit zulke bevliegingen gehad,’ zei Mol. ‘En Mama ook niet, nietwaar Grootpapa?’

Opa keek opeens, alsof het hem aangenamer was geweest, als Tante Julie en Mol wèl zulke aanleggen hadden gedemonstreerd. Toen werd ik opeens brutaal. ‘Toen jij zo oud was, verloofde jij je met een idiote Italiaanse Graaf. Ik weet niet, wat beter is.’

‘Wij gaan straks nog even een strandwandeling maken, hè Joop?’

‘Graag, Opa. Maar, ik ga eerst dansen.’

‘Er ligt nog een oud kleed in de garage. Dat leggen wij wel op het terras.’ Dat was Juffrouw Greet.

‘Hoe weet U, dat ik op blote voeten dans?’

‘Omdat ik aanneem, dat jij nog geen dansschoentjes hebt.’

‘O pientere schat,’ zei ik.

‘Je zult zien, dat er spinnen in dat kleed zitten,’ griezelde Mol.

‘Nu, dan noem ik deze dans de “Spinnendans”. En een spin zegt mij niets.’

‘Ik vind jou een ontzettend flink meisje,’ zei Wim.

‘Waarom nu weer?’ wou Mol kribbig weten.

‘Omdat ze niet bang is voor spinnen. Ik heb nog nooit een meisje gekend, dat niet bang voor spinnen was.’

‘Ze laten mij siberisch,’ zei ik ijskoud. En Wim keek me met zo'n verrukking aan, dat ik meteen doorhad, dat, wanneer ik het onderwerp ‘spin’ maar op hem had losgelaten inplaats van ‘economie’, hij voor mij tot alles in staat was geweest.

Toen zei Juffrouw Greet, haast bezwerend, dat er geen enkele spin in de garage was, en dat het kleed geregeld werd geklopt. Maar ik onderschepte toch Wim's dwalende blikken. Naar mij bedoel ik. En ik voorzag al, dat Mol natuurlijk alles in mijn dansen zou afkeuren, misschien wel *honend* zou lachen, wat mij natuurlijk wild van razernij zou maken, wanneer ik Wim niet op het rechte pad terugbracht. Daarom zei ik: ‘Mol is toch verreweg de aardigste van al die meisjes.’

‘Van welke meisjes?’ vroeg Mol meteen.

‘Van de meisjes op Wim z'n schoorsteenmantel,’ zei ik opgewekt.

Wim hoestte. Hij zag rood tot achter zijn oorlel.

‘Van de meisjes op Wim zijn schoorsteenmantel?’ herhaalde Mol.

‘Ja. Vriendinnen van zijn broer. En verloofdes van zijn broer. En daar ben jij verweg de aardigste van,’ loog ik onbekommerd.

‘Jopie,’ zei Opa Heultje vermanend.

‘Maar, het ìs zo.’

‘Toen ìk op je kamer kwam, stond er geen enkel meisje op je schoorsteenmantel,’ zei Mol.

‘Dat vond hij niet kies natuurlijk. En wat heb jij ten slotte met de meisjes van zijn broer te maken. Nee, zeg zelf.’ Ik keek de tafel rond, alsof ik aanmoediging verwachtte.

Opa legde zijn hand op mijn krullen. ‘Eet jij nu maar,’ zei hij. En Oma keek door haar lorgnon eerst lang naar Wim, afkeurend, dan lang naar Mol, teder, dan koel naar mij, alsof ik de spin was, waardoor alle drama's waren ontstaan.

‘Maar waarom stònd er dan geen enkel meisje op je schoorsteenmantel,’ wilde Mol weten, die een zanik is.

‘Hij had ze natuurlijk in zijn portefeuille,’ hielp ik Wim! Maar die werd opeens een kerel. ‘Baby, luister nu eens.....’ - baby tegen Mol, die bijna dertig is. Ik proestte - ‘luister nu eens baby. Denk jij, dat nog een van die kalverliefdes me heeft geïnteresseerd.....’

‘Van je broer bedoel je natuurlijk. Kalverliefdes van je broer,’ hielp ik vlot.

‘Niemand heeft me toch meer geïnteresseerd, toen ik jou heb ontmoet.’ Wim werd hoe langer hoe bolliger en rooier, hoe meer zijn dichtader opensprong. Hoewel dichtader natuurlijk teveel is gezegd.

Toen vond Oma het tijd om de zitting op te heffen en Opa stelde eerst maar de strandwandeling voor. Dat was pienter van hem, want dat gaf Wim de tijd om de verzoening met Mol verder te vieren. Aan het strand zei ik tegen Opa: ‘Ik weet wel, dat ik later nooit zo idioot tegen een man ga doen.’

‘Dat zei je Moeder ook,’ zuchtte Opa.

‘Nu, ze héèft het toch niet gedaan?’

‘Nee, nee, dat is wel zo. Maar jij bent een klein mirakel. Precies je Moeder.’ En Opa zuchtte alweer. Ik stak mijn arm door de zijne, versprong om met hem in de pas te blijven, en zei: ‘Dat moet U nu juist leuk vinden. Ik bedoel, dat U me net Mams vindt. Dat moet U jong houden.’

‘Nee, daarvoor word ik te oud,’ zei Opa.

Dat roerde mij zo enorm, dat ik meteen voorstelde, om maar niet te gaan dansen 's avonds. Maar ‘Och, daarvoor ben ik nog nìet te oud,’ glimlachte schattige Opa ter Heul. ‘En, ten slotte wil ik ook wel eens zien, of jij werkelijk aanleg hebt.’

‘Mams had geen aanleg hè? Voor het toneel bedoel ik.’

‘Nee, niet voldoende. Ze heeft het zelf erkend.’

‘O, maar dan ben ik anders. Al zegt iedereen, Mol en Wim en ja ook U, dat ik geen aanleg heb, en ik voel van wèl, dan interesseert het me *niets.*’

‘Ja, jij bent toch anders dan je Moeder,’ ontdekte Opa.

‘Brutaler?’

‘Och brutaal..... Nee, dat misschien niet. Maar je Moeder

was toch inschikkelijker. Die nam aan, wat oudere mensen, die het beter konden weten, tegen haar zeiden.'

'Maar U hebt toch nooit gedanst. Hoe kunt U dan weten, wat er in me.....' ik moest even nadenken voor ik het goede woord vond..... 'wat er in me *woelt.*'

Doch dit woelen vermoeide Opa. Dat merkte ik direct. Hij zei: 'Nu, we zullen zien vanavond. De grote fout bij jou is geweest, dat je Vader je teveel heeft verwend.'

'Maar U heeft Mams ook verwend. Ze heeft toch altijd zo schattig over de Piepert geschreven.'

'Neen, ik heb haar nièt verwend. Ik ben altijd streng, maar rechtvaardig tegen haar geweest. En daardoor heeft ze flink aangepakt op school.'

'Nou, ook niet direct,' ontkende ik. 'Als juffrouw Weyers er niet was geweest..... En toen modderde ze eerst toch ook nog. Dat staat allemaal in de HBS-tijd.' Ik legde mijn hand in Opa's oude hand. Het was toch oer-genoeglijk om met Opa over Mams en mijzelf te spreken.

'Ja in het begin..... ja, in het begin wel.' Opa moest zich even bezinnen. 'Maar wat heeft ze later hard gewerkt. Neen, jij hebt me zeer teleurgesteld Joop, om voor de tweede keer in de derde klas te blijven zitten.'

Ik drukte Opa's hand *innig.* 'Dat kan ik me voorstellen, Opa. Maar ik heb nu een keer niet zoveel hersens als Mams.'

'Dat is natuurlijk nonsens. Je hebt geen interesse gehad. En je Vader en Moeder hebben je teveel vrijgelaten.'

Dit nam ik grif aan. 'Ja Opa,' zei ik tam.

'Maar weet je, wat ik niet begrijp? Ze hebben toch je rapporten gezien, ze hebben toch kunnen zien, hoe slecht die waren.'

'Ja maar Paps, die heeft het veel te druk..... Die zei bij elk rapport: "Beter werken Jopie." Ik geloof, dat het Paps niet zoveel schelen kon. En Mams liet weer nieuwe leraren aanrukken..... En ik kreeg er meer dan genoeg van,' besloot ik fier.

'Ja, dat zou in mijn tijd niet mogelijk geweest zijn, dat jij er meer dan genoeg van kreeg.' Tòch streelde Opa even mijn

hand, om zeker die felle woorden milder te maken. ‘Alleen ga je nu niet versnipperen. Ik bedoel naast een huishoudschool een balletschool. Dat is toch nonsens.’

‘Nee, maar het wordt er ook niet náást. Ik wil het allerliefst alleen maar op de balletschool. En dan hoef ik ook nooit te trouwen.’

Nu lachte Opa. ‘Daar zul je ongetwijfeld je Ouders plezier mee doen. Wat hebben ze van je plannen gezegd?’

‘O, ze weten het nog niet. Ik heb er niet over durven praten. Ik durf niet maar zo fier met Paps en Mams te praten, zoals met U.’ Weer drukte Opa Heultje mijn hand. ‘Al bent U er dan nog zo erg op tegen.’

‘Nu ja, ik beschouw het als een kinderziekte,’ besloot Opa. ‘Dat heb ik straks nog gezegd.’

‘En ik zou er helemaal niet over hebben gepraat, wanneer Mol niet zo minderwaardig over die huishoudschool had gegrinnikt. En nu hoop ik maar, dat U straks wèg zult zijn van mijn dansen. En dat U het zonde zult vinden, dat zo'n ster op de huishoudschool komt.’

Maar Opa Heultje zei: ‘Ik vind een huishoudschool een degelijke, meisjesachtige opleiding.’

Ik keek naar de zon, die bloedrood in zee zonk. Ik keek naar een hond, die uit zee een stok met overdreven gebaren terugbracht naar zijn baas, die op het strand stond in plus fours. Ik zei: ‘O, dat ben ik met U eens. Het is heel degelijk en meisjesachtig. Alleen, zou U er mij geschikt voor vinden?’

Opa keek mij aan. Critisch. Hij keek naar mijn benen met kousen plus de ladder, die hij niet zag. Hij zei: ‘Natuurlijk is ieder meisje daar geschikt voor.’

‘En Mol dan? Zou U Mol er geschikt voor hebben gevonden?’

‘Waarom niet?’ vroeg Opa Heultje.

Daarop gaf ik maar niet eens antwoord. Stel je voor, Mol op een Huishoudschool. Toch immers tè krankzinnig. Opa Heultje liep te peinzen. Opeens zei hij: ‘Je Moeder is nooit oppervlakkig geweest.’

‘O, en ik soms wel?’

‘Jij bent lief. Lief en vrolijk. Maar de ernst van het leven...’

‘Ik ben pas zestien,’ weersprak ik. ‘En ik zal al gauw de ernst van het leven leren kennen, als ik..... als ik met Paps en Mams over de balletschool ga praten.’

‘Och je Vader heeft je te veel verwend.’ Dat was Opa's eindconclusie. Ik zuchtte ervan.

Toen we terugkwamen, vonden we Oma in de kamer met de terrasdeuren open, en met een onbeperkt gezicht op het spinnekleed, dat over het terras was gespreid. Juffrouw Greet zat naast haar. En Wim en Mol zaten samen in anderhalve stoel. Die leken gelukkig verzoend.

‘Ik ga ook maar binnen zitten,’ vond Opa.

‘En ik trek gauw even een lichte jurk aan,’ beloofde ik. ‘Ik ben zo terug. Zoekt U dan een Weense wals uit, Juffrouw Greet?’

Boven op mijn kamer hulde ik me in een witte jurk, die wijd om me heen sprong. De kousen met de ladder lagen achteloos in een hoek. Nu had Renée het vorig jaar, toen zij op de balletschool was, een Weense wals ingestudeerd. En op haar kamer had ik met haar meegehuppeld. Maar nu, onder Mol's alziend oog mijn gaven te demonstreren leek mij toch feitelijk brutaal. Ik moest op de inspiratie hopen, waarzonder geen enkele kunstenaar kon bestaan. Timide liep ik naar beneden, waar Mol uit een omarming van Wim zei: ‘Wat een bééldige jurk, Joop.’

Het was mijn beste, dus ik zei: ‘Ja.’

‘Is de Donauwellen goed?’ vroeg Juffrouw Greet.

‘Ja, best. En speelt U het een paar keer? Als ik zo naar beneden plof, dan is het uit.’ Natuurlijk zei Mol en ze grijnsde: ‘O Billy, ik stel er me zóveel van voor..... Stel je voor: Naar beneden ploffen!’

Maar Billy zei: ‘Je kunt van haar nog geen Anna Pavlona verwachten.’ Dat was alweer een goeie beurt, en Mol zei: ‘Ja, stel je voor!’

De maan stond een beetje wazig boven de zee. Een lichte bries woei mijn krullen omhoog. Ik wachtte tot Juffrouw Greet begon te spelen. Toen strekte ik mijn armen omhoog, klom op

mijn tenen, en..... de inspiratie kwam. Ik deed figuren, die ik niet wist, dat bestonden. Die ik nooit met Renée had gerepeteerd. Ik zag geen tapijt met of zonder spinnen, ik zag geen Wim, ik zag geen Mol, er was alleen een Weense wals, er was een balzaal en er was een meisje dat danste. Dat meisje was ik. Toen ik eindelijk was neergezegen, terwijl mijn krullen over mijn gezicht vielen, terwijl ik mijn hoofd in mijn armen verborg, klonk er een *krachtig* applaus. Ik spiedde even opzij. Dat applaus was Wim. Toen sprong ik op, dat applaus had me moed gegeven.

'Heel aardig,' zei Oma. 'Aardig,' zei Opa. 'Zo jammer, dat ik het niet heb gezien,' zei Juffrouw Greet. 'Wel aardig,' zei Mol. 'Ik vond het reusachtig,' zei Wim. 'Ik wist niet, dat Joop dàt in zich had. Kind, jij kunt zo naar Ballet Jooss.'

'Bespottelijk,' zei Mol natuurlijk direct. 'Belachelijk om zulke dingen te zeggen tegen zo'n jong kind.'

'Ik zou de jonge kinderen, die bij ballet Jooss dansen, niet de kost willen geven,' zei ik, terwijl ik op de terrasbalustrade klom. Ik had Wim kunnen zoénen. Er zat toch iets in hem, gezien de trompet.

'Maar die hebben toch áánleg,' zei Mol. 'Je wilt toch zeker niet beweren, dat Joop aanleg heeft, Billy.'

'Natuurlijk beweer ik dat. Ik vond het frappant!' Wim keek naar mij, alsof ik een vlinder was, die uit een onogelijke cocon was gekropen. 'Frappant,' herhaalde hij nog eens.

'Maar Billy, je maakt het hoofd van dat kind op hol.' Mol keek met afgrijzen naar mij.

En Wim, de moedige zei: 'Ik geloof niet, dat dat hoofd*j*e van Joop zo gauw op hol slaat. En ik blijf erbij, dat ik het reusachtig vond.'

Ik zei: 'Wim, ik vind je een schat. En, als ik nogeens beroemd word, dan mag jij mijn impressario zijn. Met of zonder trompet.'

'Aangenomen,' zei Wim.

'Nu, ik vind jullie gewoon bespòttelijk,' zei Mol weer. Ze stond op. 'Ik ga binnen zitten.' Met misprijzen in haar hele houding liep ze het terras over. Maar Wim bleef zitten. Ik

Ik klom op mijn tenen, en..... de inspiratie kwam.

voorzag een denderend drama gewoonweg. Daarom zei ik zacht: ‘Ga ook naar binnen Wim.’

‘Ja,’ zei hij. ‘Ja.’ Hij keek uit over de maanverlichte zee. Heel in de verte was een visserspink. Hij stond op, leunde nog even over de balustrade. ‘Je was werkelijk reusachtig Joop.’

Ik voorzag een kiek van Mol, met het aandoenlijke opschrift: ‘Een herinnering aan een heerlijke zomer.’ Zoals Car geschreven had onder haar conterfeitsel. Als Wim daarnaar zou kijken, zou hij ook bepeinzen: ‘Dat was een meisje, waarmee ik verloofd geweest ben.’ En dàt zou Tante Julie mij nooit vergeven. Dus ik zei weer: ‘Ga nu naar binnen Wim. Ik vind het reusachtig, dat jij het een beetje goed vond.’

‘Een beetje.....’ begon Wim.

Ik sprong naar beneden. ‘Kom, ga nu maar.’ En 's nachts in bed heb ik gedroomd van dansen, van bloemen, van succes..... Toch eens nakijken in de HBS-tijd, of Mams daarvan ook heeft gedroomd.

's Morgens aan het ontbijt kwam er een brief van Renée. En terwijl Mol en Wim al van een strandwandeling thuiskwamen, hand in hand, dus alweer verzoend, las ik Renée's brief. Ze schreef:

‘Lieve Joop. De kogel is door de kerk, ik ga me met Hans verloven. Zondag over een week hebben wij receptie. Dan ben jij weer thuis, dus dan kun jij getuige zijn van mijn geluk. Dit is niet spottend bedoeld, want ik ben razend gelukkig. Nu ik weet, dat Hans *d*e man voor mij is, is er zo'n grote rust over mij gekomen. Alleen Kik..... ik vind het zo zielig voor Kik. Jij moet hem heus een beetje troosten, zoals jij eens hebt beloofd. Hoewel, wij hebben hem gisteravond gezien met dat meisje Bosma, dat ook op de huishoudschool is. Loukie heet ze, nietwaar? Ze hadden geroeid, en Kik liep wel heel onverschillig naast haar, maar je kunt toch niet weten. Ik heb net weer een Korte Golf teruggekregen, met de bemerking: ‘Niet geschikt voor ons blad.’ Dat laat me nu ook onverschillig met Hans naast mij. Hij zendt jou zijn groeten, omdat hij zegt, dat hij aan jou zijn geluk te danken heeft. Jij moet je geweldig trots vinden, omdat jij zo maar geluk om je heen verspreidt.

Nog een nieuwtje is, dat ik ook naar jouw Huishoudschool ga. Daar staat Moeder op. Maar ik doe de tweejarige cursus in een jaar, dus we zullen niet samen lieven en lijden. Met veel liefs, ook van Hans, je Renée.

Ik keek op van de brief, die ik weer in het couvert schoof. ‘Nu, dat is de eerste,’ zei ik.

Ze keken me aan. Oma ontbijt op haar kamer, dus daar waren Opa, Juffrouw Greet, Mol, Wim en ik.

‘Wat is de eerste?’ wou Mol natuurlijk weten.

‘Renée is de eerste. Die gaat zich Zondag over een week verloven.’

‘Renée?’ Mol keek, alsof ze nog nooit van Renée had gehoord.

‘Is dat niet die blonde vriendin van jou? Een snoezig meisje,’ wist Wim.

‘Ja. En ze verlooft zich met Hans van Tongeren.’

‘Met jouw vriend?’ Opeens proestte Wim. Nee, de zeelucht heeft op hem geen gunstige invloed. ‘Dat zul je wel naar vinden Joop.’

‘Helemaal niet. Ik krijg misschien iets anders om voor te leven,’ zei ik fier.

‘O, je bedoelt de balletschool,’ zei Mol, en haar ogen gingen alweer glimmen.

‘Nee, ik bedoel de huishoudschool,’ zei ik. Waarmee ik alle verdere drama's in de kiem smoorde.

Hoofdstuk IX

Ik ben weer thuis. Zònder kousen. En gister hebben we Renée's verloving gevierd. Zaterdagavond fietste ik nog even het dorp in om bloemen voor Renée te bestellen van Paps en Mams, toen er opeens een stem achter me krijste: 'Halloot!' Het was Karel Kwast.

'O, hallo,' zei ik onverschillig. 'Ben je hier nog? Of ben je hier weer?'

'Ik bent hier wéér. Ik logeert wéér bij van der Puttet.'

'Het is weer helemaal mis met jou,' zei ik.

'Waaromt?'

'Je bent een kaffer. Je weet het best. En, als je met mij praat, dan zul je normaal praten. Snap je?'

'Ik vind jou niks lief,' ontdekte Kwast. 'Ik dacht, dat jij zo lieft was. Lieft..... lief.'

'Nee, ik ben nièt lief,' zei ik. 'Als je dat maar weet. En hier moet ik zijn.' Ik stapte gedecideerd van mijn fiets voor de enige bloemenwinkel, die ons dorp rijk is. Maar hij is goed. De bloemenwinkel, bedoel ik.

Maar Karel Kwast stapte ook van zijn fiets, en slingerde zich achter mij de winkel binnen.

'Moet je bloemen kopen?' informeerde Karel Kwast *dom.*

'Nee, bonbons,' zei ik.

'Flauwt. Flauw.'

'Vraag dan ook niet zo eendig.'

De Mevrouw van de bloemenwinkel kwam naar voren getreden. Zij is heel dik, met zware, gelukkig bekouste benen. Kwast fluisterde achter me: 'Ze is net een koet.'

'Een wat?' fluisterde ik terug.

'Een koèt!'

Nu, daar leek ze werkelijk op. Op een wijze, minzame koe.

Maar ik zei, terwijl ik achteruittrapte, ook al weer fluisterend: ‘Doe niet zo idioot!’

‘Wat moet het zijn, Juffrouw?’ informeerde de Mevrouw, waarmee ik al jaren in vriendschappelijke betrekking sta.

‘Een mand. Een mooie mand. Allemaal rozen. Lijkt U dat niet leuk? Het is voor mijn vriendin. Juffrouw van Ophorst. Die gaat zich morgen verloven.’

‘Ja, dat dacht ik al,’ zei de Mevrouw. ‘Er zijn heel wat bloemen besteld vandaag.’

‘Wie gaat zich verloven?’ wou Kwast weten.

‘Mijn vriendin.’

‘Ken ik haar?’

‘Natuurlijk. We hebben toch wel samen geroeid!’

‘Da's niet waar. Ik heb nooit met een vriendint van jou geroeid.’

‘Och uil. Ik was met jou en Flap. En Renée was met Hans van Tongeren en nog een vrind.’

Kwast sloeg tegen zijn voorhoofd, dat laag is. ‘Och ja, nu weet ik het weert. Weer. En gaat ze zich verloven met die vrind? Een rare sijst was dat.’

En, terwijl de Mevrouw aandachtig over de toonbank leunde, en dit intieme gesprek aanhoorde, zei ik: ‘Nee, natuurlijk niet uil. Ze gaat zich verloven met Hans.’

Kwast deinsde letterlijk achteruit. Hij trapte een pot reseda om. Hij viel haast in een tuil lelies, waarvan het stuifmeel op zijn kraag drupte.

‘Meneer, denkt U er om,’ zei de Mevrouw minzaam.

‘Met Hans? En daar weet ik niks van. Had die schooiert me toch minstens een kaartje moeten sturen.’

‘Dat ligt natuurlijk thuis. Bij Flap. En leid ons nu asjeblieft niet af. Mevrouw en ik moeten de mand bespreken.’

‘Wat wil jij het liefst hebben, als jij je verloven gaat?’

‘Gaat U zich ook verloven?’ vroeg de Mevrouw.

‘Welnee. Ik ben pas zestien. Mijnheer doet een beetje raar.’

‘Maar wat zòu je willen hebben?’ hield Kwast aan.

‘O, pioenrozen voor mijn part.’

‘Maar, ìk houd niet van pioenrozen,’ ontdekte Kwast.

Ik keek Kwast verdwaasd aan. ‘Wat hebben mìjn pioenrozen in vredesnaam met jou te maken!’

‘Een heleboelt. Een heleboel,’ zei Kwast. Hij leunde naast mij over de toonbank. ‘Want zie je, als wij ons nu samen verloven gaan.....’

Ik zuchtte van afgrijzen. ‘Nou ja, jij bent stapel,’ ontdekte ik. En de Mevrouw zei: ‘Mijnheer is zeker student.’

Ja, dat was de enige oplossing. Ik bestelde voor Renée een koninklijke mand. Kwast hield er zich buiten. Dat zal hem moeite hebben gekost.

Toen we weer op straat stonden, hield Kwast mijn fiets uitnodigend vast. Hij probeerde de remmen, liet de trappers ronddraaien, probeerde de bel, deed helemaal, alsof hij, door mij, de bezitter van die fiets was.

‘Ik brengt je thuis,’ zei hij.

‘O, dat hoeft helemaal niet.’

‘Je bent helemaalt..... helemaal niet lief tegen je aanstaande aanstaande.’ Toen ben ik maar op mijn fiets gesprongen, en Kwast bungelde naast mij. En toen ik thuiskwam, zei Mams: ‘Hé Jopie, ik vind het helemaal niet prettig, dat je altijd door andere jongens wordt thuisgebracht.’

‘Maar Mams, kan ìk het helpen? Ze fietsen met mij mee?’

‘Dan kun jij je toch wel een beetje op een afstand houden.’

‘U lijkt Tante Julie wel.’

‘Nu ja kind..... wie was dit nu weer?’

‘Dit was Kwast. Karel Kwast. U hebt hem nog ontmoet. Hij praat zo gek.’

‘Ik kan me gewoonweg niet voorstellen.....’ begon Mams. En toen kwam Paps binnen. ‘Wie was dit nu weer, die je thuisbracht?’ Nee, het was geen avond om over de balletschool te beginnen, wat ik me zo half en half had voorgenomen. Hoewel ik het best vond, dat Paps Karel Kwast ‘dit’ noemde.

‘Och, een kennis van me, die ik in het dorp tegenkwam.’

‘Jij schijnt veel kennissen te hebben.’

‘Nu Joop, als je maar weet, dat ik het in het vervolg niet meer wil hebben, dat je elk ogenblik door een andere jon-

geman wordt thuisgebracht.' Het was, alsof Paps en Mams dit samen hadden afgesproken.

'Hij is een econoom,' verweerde ik me nog.

'Dat interesseert me nièts,' zei Paps.

Ik zei: 'En ik dacht nog wel, dat U blij was, dat ik weer thuis was.'

'Och lieve schat,' zei Mams, 'dat zijn we toch.' Mijn krullen in haar arm. Mijn krullen in de omarming van Paps. Ik trok mij een beetje op aan de lapellen van zijn jas. Zou ik toch nog over de balletschool durven te beginnen? Maar, daar kwam een stem: 'Zo, word jij nog een beetje verwend?' Het was Tante Julie, die met Oom Jog achter haar aanhossend, het terras opkwam. Nu was dit een hele gewone opmerking. Maar, als Tante Julie zoiets zegt, proef je er alweer een vinnigheidje achter.

'Waar is Mol?' vroeg ik. 'En Wim?' Want Mol is een type, om direct de hele balletschool eruit te kramen.

'Die logeren bij een Oom van Billy.'

'Heeft Wim nog een Oom?' wou ik weten.'

'Ja, wat dacht je dan?'

'Nee, ik dacht..... ik weet niet.....'

En Mams, die zeker voorzag, dat ik over Wim's ouderdom wilde doordazen, zei maar gauw: 'Is het die Oom, die in Bilthoven woont?'

'Neen, het is Oom George, die dat grote kasteel heeft bij Nunspeet.'

'Gos, heeft Wim een Oom met een kasteel?' jubelde ik. 'Dat is echt wat voor Mol.'

'Mol voelt zich overal thuis,' decreteerde Tante Julie. En ik greep naar Buddy, die zich altijd dood-nerveus voelt, als Tante Julie in de nabijheid is.

'Prettig,' zei ik nog. En ik trok af met Buddy onder mijn arm. Maar bij de deur vroeg Mam:

'En, ben je nog goed geslaagd voor Renée?'

'Ja Mams. Een prachtige mand met alleen rozen. Enig gewoon.'

Toen wou Tante Julie meteen weten, wat er wàs met Renée.

‘Renée gaat zich verloven,’ zei Mams.

‘Och, en met wie?’ Ik had de deur weer losgelaten, en was weer naar het terras ‘geslingerd’, zoals Mams vroeger zei. Paps en Oom Jog staken mekaar's sigaren aan. Die kunnen het erg goed samen vinden. Paps praat nooit over de Bank, omdat dàt Oom Jog niet interesseert, en Oom Jog praat niet over natuurkundeproeven, omdat die natuurlijk Paps niet kunnen boeien.

‘Met een Hans van Tongeren. Jij kent hem niet,’ zei Mams maar gauw.

‘Een goede partij?’

‘Ja,’ zei ik. ‘Hans heeft ook een Oom met een kasteel.’

‘Ben jij er nu nog?’ vroeg Mams, die met de rug naar mij toezat.

‘Ik wou Tante Julie Hans z'n familiebetrekkingen even uitleggen.’

Toen zei Oom Jog, *nuchter*: ‘Wat word jij groot Jopie. En wat gaat ze op haar Moeder lijken.’ Zo in het algemeen.

En Tante Julie zei *kattig*: ‘Ja, het is merkwaardig, ze is in alles, zoals jij vroeger was, Joop.’

‘O, ik ga al,’ zei ik fier. ‘En, U gelooft het niet natuurlijk, maar Hans z'n Oom heeft werkelijk een kasteel bij Wassenaar.’

Toen kon Tante Julie zich niet meer bedwingen. ‘Och, iedereen noemt tegenwoordig een buitenhuisje een kasteel.’

Maar voor ik iets kon zeggen, had Paps al vermaand: ‘Je weet, dat ik niet graag heb, dat Bud je likt, Joop.’ En Mams boorde interessante brieven van Peter aan. En toen kwam Gijbertje binnen, gewoonweg scheef, onder een enorme bos pioenrozen. ‘Voor jou Joop.’

‘Van wie?’ Dat moest Tante Julie meteen weten. ‘En, wat een bespòttelijke bloemen.’

‘Het zijn mijn lièvelingsbloemen,’ loog ik fier. Er bungelde een kaartje aan. Daarop stond met grote letters: Van je aanstáánde aanstaande.

Ik liet het kaartje zo nonchalantweg iedereen zien.

‘Wie is dat?’ wilde Mams, geschrokken, weten.

‘Wist je dat dan niet?’ Tante Julie, schijnbaar ontdaan, over mijn verregaande brutaliteit er een aanstaande aanstaande op na te houden, die ik misschien nog niet aan Paps en Mams had voorgesteld.

Maar Paps zei: ‘Het is nog allemaal zo aanstaand, daarover zullen wij ons maar niet druk maken.’

Ik verdween gezwind. Met beide armen moest ik de bloemen vasthouden. Gedwee liep Buddy, die weer totaal verzoend is, achter mij aan. En achter uit de tuin kwam een kort, gramstorig geblaf van Adonis, die nog altijd bij ons logeert, nu Peter weg is. In de hall kwam ik Grietje tegen.

‘Kind, van wie heb je die bloemen? Het zou mìjn smaak niet zijn.’ Ik liet haar het kaartje zien. Grietje greep meteen naar haar hart. ‘Als ik dat nog eens beleven mocht,’ zei zij.....

En boven vulde ik al de vazen, die ik bezat. En een paar drijfschalen van Mams. De pioenrozen deden het goed in de drijfschalen. Maar over de randen van de vazen hingen ze geknakt neer. Nèt zo geknakt, als Kwast over zijn fiets hing. En, plotseling met afgrijzen, bedacht ik, dat hij morgen zeker op Renée's verloving zou komen.....

* * *

De volgende dag was stralend. Het was echt jè weer, om je te verloven. Na de koffie trok ik naar Renée. Er zou 's avonds een intiem dinertje zijn, waarbij ik zou aanzitten met een vriend van Hans. Dus, dat was allemaal erg hoopvol.

Ik viel al over de bloemen, toen ik binnenkwam. Zo vol stond de hal. En in de ene grote zitkamer, die over de hele lengte van het huis loopt, stond zo'n overdaad van bloemen, dat je er gewoonweg stil van werd. Ik keek gauw even naar de kaartjes. Er waren veel van ‘de Tros’. Daar krijg ik natuurlijk later ook bloemen van, als ik me verloof. Kleine Renée zag er schattig uit in een lang, lichtblauw gewaad, en grote Renée zag er ook schattig uit in iets zachtgroens. Meneer van Ophorst keek, alsof hij met moeite van een boek was weggesleurd. Ik was meteen blij voor hem, dat hij maar één dochter

bezit, en niet zoals Paps mij met een aanstaande aanstaande en nog twee zoons, waarvan Hans nu wel braaf verloofd is, maar waar Peter nog in staat is, om met iets heel geks thuis te komen van die wereldreis.

Hans at natuurlijk Renée op, zoals onze Hans Ronnie. En, tot het eerste bezoek kwam, scharrelde ik maar wat tussen de bloemen rond. Er was een grote tuil van Flap. Wat gelukkig, dat wij zijn naam nu wisten, anders had I.E.G. van der Putte ons niet veel gezegd. Ik kreeg toch even een stikbui bij een kleine bos pioenrozen. Klein in vergelijking tot de mijne. Tenminste er was maar een grote drijfschaal mee gevuld. Daarbij hing een kaartje, waarop stond: K.H. Kwast. Hij heeft natuurlijk gedacht: twee vriendinnen, één smaak. De uil!

Grote Renée, die in haar element is bij feesten, en verlovingen, en trouwpartijen, tenminste dat zegt kleine Renée, kwam naar mij toe. Ze sloeg haar arm om me heen, en ze zei: ‘Wat een weelde hè?’

‘O maar het kan niet mooi genoeg zijn bij Renée's verloving.’

‘Nee, dat is waar. Wat zie jij er ook beeldig uit, kind.’ Ik drukte even mijn hoofd tegen haar geurende arm. Dat is zo iets genoeglijks van de beide Renée's. Ze weten altijd iets prettigs te zeggen, en daarbij menen ze het ook nog. Grote Renée keek op haar dunne, gouden polshorloge en ze had net gezegd: ‘We mogen wel in de houding gaan staan,’ toen het eerste bezoek werd aangediend. Het waren Kwast en Flap. Kwast, touwiger en sproeteriger dan ooit, en Flap verpieterd. Ik dacht meteen, dat hij toch wel door mij leed. Maar de vriend van Hans, die mijn tafelheer zou zijn, en die een wipneus had, waaraan je een jas kon ophangen - wat gek voor een man - zei zacht tegen Flap: ‘Het is laat geworden hè gisteravond. Het is aan jou te zien zeg!’ Hij wist natuurlijk niet, dat ik het hoorde, maar het was maar goed voor mij, want toen hoefde ik me niet meer de hartepijnen van Flap aan te trekken. Hoewel het ook nog mogelijk was, dat Flap juist door zijn zielesmart 's avonds laat op stap was.

Enfin, voor je het wist was de kamer vol, en ik trachtte

Kwast te ontduiken. Maar net, toen Paps en Mams binnenkwamen, had Kwast mij te pakken. Ik zei maar meteen: ‘Dank je wel voor je bloemen. Jij lijkt er wel en-gros in te doen.’ Dat was natuurlijk niet aardig, maar Kwast haalt gezwind het slechte in mij naar boven. Juist, omdat hij zo tragisch doet, en het er zo dik oplegt, dat hij er niets van meent.

‘Vond je ze mooi?’

‘O ja, dat wel.’

‘Ik heb ze Renée ook gestuurd.’

‘Daarom zei ik van dat en-gros.’

Kwast zette zijn bril rechter. We stonden naast een enorme mand van het Bestuur van de Tros, die zalig geurde. Ik had een idee, dat Kwast nog op een bemerking over het idiote kaartje verwachtte, maar daar paste ik wel voor op.

‘Wat ziet van der Puttet er slecht uit.’ Er was mededogen in de stem van Kwast.

‘Ja, dat komt, omdat hij gisteravond laat naar bed is gegaan.’

‘Hoe weet jij dat?’

‘En het komt niet, omdat hij om mij lijdt of wat ook.....’

‘Maar hij lijdt wèl. Hij is er kapot van. Trouwens, ik ben ook kapot.’

‘En dat is mijn schuld?’

‘Natuurlijk! Jij breekt harten, zoals een andert, een ander..... stokken breekt.’

‘Jij bent niet sterk in je vergelijkingen,’ zei ik kattig.

‘Nee, nooit geweest. Maar mijn hart.....’

En toen kwam Kik binnen. Hij had exotische, maar tegelijkertijd een beetje giftig-uitziende orchideeën gestuurd. Hij zag ook verpieterd, maar na het débacle met Flap, had ik meteen een idee, dat hij gisteravond ook laat was uitgeweest. Hij liep beheerst, en alsof hij een stok had ingeslikt. Hij boog zeer vormelijk voor Meneer en Mevrouw van Ophorst, voor Hans en Renée. Hij boog ook zeer vormelijk voor Paps en Mams, die met de van Ophorsten stonden te praten, en toen kuierde hij als een slaapwandelaar weg. Hij had zijn plicht gedaan. Hij had zich ‘niet laten kennen’, zoals Gijbertje het altijd zo

schoon zegt. En ik zag, hoe Renée nog gauw even naar de deur keek, waardoor Kik gekomen, en na drie seconden weer verdwenen was.

'Dat was die rare sijst,' fluisterde Kwast.

'O ja?'

'Ja. Dat was die sijst.....'

Maar ik had me afgewend van Kwast. Ik liep op Paps toe, die zoekend rondkeek. Ik schoof mijn arm door zijn arm.

'En, ben je in je element Joop?'

'Ja. Ik houd wel van zo'n verloving. Je doet er zoveel mensenkennis op.'

'Wat doe je er op?'

'Mènsenkennis.'

Paps glimlachte. Hij zag er zo jong uit. Naast Hans en Peter is hij de Vader van twee bomen van kerels. Naast mij zou hij best een verloofde kunnen zijn. En zo zag Kwast ons, toen hij, al pardonnend, naar ons toeschoof. Hij had Vader maar één keer in de hal ontmoet, toen het al vrij donker was. Dáár was hij een Vader geweest, met Mams naast zich, hier was hij een loslopende jonge man. Kwast kwam inbezitnemend op me toe. 'Waar blijf je nou Jopie?' Ik schoof opvallend mijn hand in Paps z'n hand.

'O, ik heb het hier best,' zei ik.

'Ja, dat zie ik.' Op, wat een fluistertoon moest verbeelden, maar het was het niet, vroeg Kwast: 'Zeg, wie is die snijer?' Op wat werkelijk een fluistertoon was, zei ik: 'Dat is nu mijn aanstaande aanstaande.' Kwast deinsde terug. 'Je meent het niet. Zeg, dat je het niet meent Jopie.' Een gedeelte van 'de Tros', die binnengekomen was, keek naar ons. Toen greep Paps in. 'Zou je mij die vrind van jou niet even kunnen voorstellen?'

De vrind zei: 'Mijn naam is Kwast.'

Ik zei: 'En de naam van mìjn vrind is van Dil.' In de emotie van het ogenblik scheen Kwast vergeten te zijn, dat ik een van Dil was. Maar Paps moest geen Bankdirecteur zijn, om niet onmiddellijk te vallen over dat vrind.

'Wat zei je? Ben ik je vrind Joop?'

‘Mijn allerbeste,’ zei ik met pathos.

Kwast trok vlug zijn wenkbrauwen op. Hij keek naar mijn hand, die zich innig strengelde om de hand van Paps. Hij deinsde letterlijk achteruit - en gek, ik kon tòch niet ontkomen aan het gevoel, dat alles comedie was - bovenop de mand, die de Tros geschonken had, en waar tegenop Drein stond, die genoeglijk de varens, die de mand ook bevatte, bekauwde. Hij hield zich vast aan een kind. Het was toevallig het kind van Hokse. Die schudde hem zo'n beetje lichtelijk af, zoals je een lastige vlieg afschudt. Kwast nam weer een duik naar ons toe. ‘En ìk dan?’ vroeg hij. Maar toen kwam Flap aangebungeld. ‘Dag Joop. Ga je mee?’ Die ‘*je*’ was Kwast.

‘Ja, ik komt al. Ik komt al.’ Flap boog voor Paps. Plechtig. Liefdesverdriet schijnt op buigingen te werken. Hij keek Kwast met een rampzalige blik aan. De deur was nog open. Toen hoorden we hem al stentoren in de hal. ‘Zeg, wie was die vrijer?’

‘Welke vrijer?’ zei Flap koel.

‘Die vrijer van Joop?’

‘Weet ik het? Joop heeft toch geen vrijer. Al wil ze mij dan niet.....’ Ik probeerde tegen de deur te trappen. Maar de deur vloog weer open voor een man met een buik.

‘En ze heeft hem mij voorgesteld als haar vrijert. Als haar aanstaande aanstaande,’ brulde Kwast. De menigte in de kamer, die mij nagenoeg allemaal kende, begon te lachen. Paps lachte ook. Mams schudde lachend haar hoofd tegen mij.

‘Nou, dan heeft ze jou op de kast gezet,’ ontdekte Flap.

‘Maar wie was dan die kerelt? Ze stond ermee hand in hand?’

Ik vermoedde, dat ze op de hallbank zaten.

‘Ik heb niks gezien,’ zei Flap. ‘Ik heb geen enkele man gezien, waarmee Joop hand in hand stond,’ - dus de buiging was ook in een slaapwandelaarstoestand gedaan - ‘zanik niet. En wat kan het jòu schelen?’ besloot Flap opeens fel. Toen deed het meisje, dat bediende, op een wenk van Mevrouw van Ophorst, de deur dicht. Later kwamen twee kijven-

de stemmen voorbij de open ramen. En iedereen proestte.

‘Ik heb haar gister nog rozent gestuurd. Pioenrozent. Drie maal zoveel als aan die schooiert van een Hans.....’

‘Dat staat je fraai,’ hoonde Flap. ‘Om aan het meisje, waar ìk van hou.....’ Ik stond in vlammen. Het waren nu wel niet erge stoere knapen, Flap en Kwast, je kon op die verovering nu wel niet zo èrg trots zijn, maar het wàs toch een verovering. Al was het dan een opzichtige!

‘Jij was toch uit,’ zei Kwast vinnig.

‘Ja, en nu moet jij natuurlijk de eerste avond, dat ik uit ben.....’ De stemmen stierven weg. Ik zag ze samen nog bakkeleien verder in de tuin. Daar was wel een geschikte plek. Toen zei Mijnheer van Ophorst: ‘Nu, ik wou, dat ik er nog zo uitzag, dat ze mij voor de verloofde van mijn dochter konden verslijten.’ Weer proestte iedereen. En ik zei vlot: ‘Maar zo ziet U eruit. Heus. Zo op het eerste gezicht lijkt U niet veel ouder dan Hans.’

‘Ja, dat is het. Het eerste gezicht,’ zei Mijnheer van Ophorst tragisch.

Paps zei zacht tegen mij: ‘Ik ken toch die vrinden van jou. Waar kan ik ze hebben ontmoet?’

‘O, allebei op de Tros. Op die Zondagmorgen. Het zijn allebei economen. En die malle Kwast nog eens een avond eventjes in mijn kamer. Weet U niet?’

‘Ja, nu herinner ik het mij. Kenden die knapen mìj dan niet?’ Paps leek enigszins beledigd, dat hij zo weinig indruk scheen te hebben gemaakt.

‘Flap was niet normaal. Die heeft niet eens gezien, dat ik met U hand in hand stond. En Kwast is een kaffer.’

Mams kwam aangelopen. Ze tikte mij tegen de wang. ‘Zo hartenbreekster,’ fluisterde ze.

‘Ja. En wàt voor een harten,’ gaf ik kies terug.

Na het Flap-Kwast incident werd iedereen uitbundig. Dat hadden ze toch maar aan mij te danken. Iedereen bleef veel langer, dan ze van plan waren. Gelukkig, dat Mevrouw van Ophorst er met het lekkers - Mol zegt verversingen - op gerekend had.

‘Ik ben,’ zei de Koe haast plechtig, ‘ik ben doctor in de economie!’

Het intieme dinertje was intiem. Renée en Hans waren stralend. Stralend en stil. Ik was opgewonden naast die vrind van Hans, die de Koe heette, en die probeerde te flirten. Maar daar had ik niks geen zin in. Ik was alleen maar zo opgewonden in het algemeen, wat de tafel ten goede kwam. Maar na de koffie, verdwenen Hans en Renée in de tuin. Innig omstrengeld. En ik vermoed zonder woorden. Ik bungelde naast

de Koe. Ik probeerde niet naar zijn neus te kijken. Hij trachtte een van mijn zwaaiende armen te grijpen.

Toen zei ik vinnig: ‘Asjeblieft niet.’ En ik rukte mijn arm los.

‘Maar ik vind jou erg lief,’ zei de Koe.

‘Ja, dat kan wel. Alleen.....’

‘Nu, wat alleen?’

‘Ik wacht op de Grote Liefde. Net als Renée heeft gedaan. En, daar wijk ik niet van af.’

‘Misschien zal ik blijken de grote liefde,’ - hij zei het niet met hoofdletters - ‘te zijn. Ja, wie weet?’ informeerde de Koe.

Er waren vele geuren van vele bloemen. Er was een maan, die aandachtig door het donker van de bomen op ons neerkeek. Er was een poëtische stemming in de natuur. Die ik ruw verbrak met de woorden: ‘Mijn Grote Liefde moet lijken op mijn Vader. Dàt weet ik zeker. En daar lijk jij toch niet op?’ En de Koe beaamde schuldig, dat het hem erg speet, maar dat hij daar jammer genoeg niet op leek.

Om hem weer te bemoedigen, vroeg ik: ‘Waar studeer je in?’

‘Ik studeer niet meer,’ zei de Koe vrij opgewekt. ‘Ik ben afgestudeerd, zie je.’

‘Je bedoelt, je bent gestrááld?’

‘Nee. O nee, dat bedoel ik niet. Ik bedoel, dat ik klaar ben met mijn studie. Ik ben,’ zei de Koe haast plechtig, ‘ik ben doctor in de economie!’

Hoofdstuk X

Mijn huishoudschooluitzet is gekocht. En, de avond, dat ik het voor het eerst aanhad - ik leek een veredelde Gijbertje, maar dat komt, omdat mijn rokken zo kort zijn - heb ik het balletschooldrama meegemaakt. Paps had net gezegd: ‘Kom eens hier kind. Het staat haar wel leuk, hé Joop?’ Ik had me op de leuning van Vaders stoel gevleid, en Mams had net gepreveld: ‘Ik vind er haar zo volwassen uitzien. Vind je niet Leo?’

‘Volwassen. Nee, helemaal niet.’

‘Ik ben een gewone, ordinaire hit,’ had ik net gezegd, toen Mol en Wim Boerree ons huis kwamen omlopen.

Natuurlijk jubelde Mol meteen: ‘Is dat nu je huishoudschoolplunje?’

Ik slikte de woorden: ‘Nee, dat is mijn baljurk’ in, omdat ik voelde, dat ik Mol niet tot een bal moest leiden.

‘Het staat haar wel,’ zei Wim keurend, ‘alleen ze lijkt zo jong. Niet ouder dan twáálf.’

‘En Mams vindt mij volwassen,’ zei ik fier.

‘Nu ja, dat is Moedertrots,’ wist Wim.

Mol en Wim vleiden zich ook op het terras neer. Het was een wonderschone Septemberavond. De schemerlamp brandde. Alles ademde vrede. Dat is uit een lied, en niet zelf door mij bedacht.

‘Ik ben nu bij Wim gelogeerd,’ begon Mol de conversatie. ‘Gister zijn we pas van Wim's Oom teruggekomen. En toen voelde ik, dat ik meteen door moest gaan naar Papa. Die is wel erg eenzaam geweest.’

‘Hij heeft het misschien wàt leuk gevonden. Zo alleen,’ zei ik.

‘Jij moet je buiten de conversatie houden,’ zei Paps.

‘Mag ik helemaal niets zeggen?’

Vader graaide door mijn krullen. ‘Natuurlijk wel zo af en toe. Maar dan geen kwajongensdingen.’ Ik keek naar Mams. Haar ogen twinkelden.

Ik zweeg. Mol zong door in een hoge toonaard. ‘We hebben het zo *zalig* gehad bij Oom George. Het was *verrukkelijk,* niet Billy. En een prachtig *kasteel,* midden in de bossen.....’

‘O, ik zou best gelukkig zijn met een verloofde in een *hut,’* zei ik. Paps draaide zich om, om naar mij te kijken. ‘We hadden toch afgesproken, dat jij je buiten de conversatie zou houden.’

‘Ik voel me tien,’ zei ik zo in het algemeen.

‘Misschien kun jij beter naar je kamer gaan?’ stelde Mams voor.

‘Nee, ik zit hier best.’ Ik greep mij vast aan de schouder van Paps.

‘En die Oom George van Billy is zo'n *enige* man,’ kirde Mol.

‘Nogal logisch,’ bromde ik. ‘Een man met een kasteel.’

Mams zei haastig: ‘Vinden je Vader en je Moeder het niet saai, dat je weer direct bij Bill bent gaan logeren?’

‘Vader en Moeder hebben mekaar.’ Mol lachte. ‘Ze zijn net twee parkieten.’ Ik stelde me opeens Oom Jog als een parkiet voor, en smoorde een gilbui in Vader's scheiding. ‘Die hebben mij niet nodig. En Billy heeft me wèl nodig. Nietwaar jongetje? En Papa ook.’

‘Dan moet Pa Boerree maar bij jullie blijven inwonen, als jullie getrouwd zijn,’ ontdekte ik.

‘Jopie,’ waarschuwde Mams.

‘Ja. Mol wil, dat die ouwe man apart gaat wonen. Dat vind ik nou zielig.’ Alsof Pa Boerree niet streng, en tegen de zestig loopt.

‘Neen. Wij beginnen samen in ons kluisje,’ zei Mol weeïg.

‘Dàt noemt ze een kluisje,’ merkte ik zo in het algemeen op.

Maar toen werd Mol zienderogen kwaad. Ik vóélde het aankomen. Ze zei: ‘Dus jij gaat toch naar de Huishoudschool.’

‘Ja, wat had je dan gedacht?’ vroeg Paps.

‘Nee, ze wilde toch naar de.....’ - Mol wachtte even gemeen - ‘je wilde toch naar de *Balletschool.*’

Toen zei ik fier: ‘O, dat wil ik nòg.’

‘Wat is dat?’ vroeg Paps. En Mams vroeg onthutst: ‘De balletschool? Waar is die balletschool?’

‘O, in de buurt. Ergens in de stad.’

‘Wat wou je daar dan doen?’ Paps keek nuchter.

‘Dansen,’ zei ik. ‘Balletdansen. Zoals..... zoals..... nou ja, enfin, Anna Pavlova. Maar, die was een ster,’ zei ik er bescheiden achteraan.

‘Ja, vind U het niet waanzinnig, Tante Joop?’ kirde Mol.

Toen schoot onverwacht Wim te hulp. ‘Maar ze heeft talent. Ze heeft gedecideerd aanleg.’

‘Hoe weet jij dat?’ Paps vroeg het zó verbaasd, en zelfs een beetje kwaadaardig, alsof ik Wim een zonde had bekend, waarmee ik redelijkerwijs naar mijn Vader had moeten hollen.

‘Ik heb haar zien dansen,’ zei Wim.

‘Maar waar dan?’ kreet Mams.

‘O, niet in het publiek,’ begon ik.

‘Ja, stel je voor,’ zei Mams.

Mol was een beetje van Wim weggeschoven. Ik zag hun verloving nog eindigen op de punt van mijn schoen. En dan zou Wim natuurlijk naar mij toeneigen: een meisje, dat niet bang voor spinnen was, en dat óók nog kon balletdansen. Ik knikte hem eens aanminnig toe. Wim was toch wel een kerel, al was hij dan bollig met een trompet.

‘Ik kan me gewoon niet indenken, waarom Billy Joop stijft in die idiote plannen,’ begon Mol weer.

‘Als je maar weet, dat je naar de huishoudschool gaat,’ zei Pap.

Maar Mams, bij wie natuurlijk het toneelbloed ontwaakte, dat zo lang gesluimerd had, Mams boog zich naar mij over, waar ik nog altijd zat op de leuning van Vader's stoel.

‘Waarom heb je daarover nooit met ons gesproken? Waarom heb je voor Bill gedanst, en niet voor ons?’

‘Ja, stel je voor, ik heb niet *alleen* voor Wim gedanst. Het

was in Noordwijk. Mol was er bij. En Opa en Oma..... En daar heeft Wim direct gezegd, dat ik aanleg had.'

'Daar hecht ze nog waarde aan ook.' Mol's stem werd al schriller. O, ik ken die voortekenen.

'Ja, daar hècht ik waarde aan,' zei ik. 'Wim is niet de eerste de beste. Wim heeft verstand van muziek. En zijn broer is met een balletmeisje verloofd geweest.'

'Krankzinnig,' siste Mol. 'Daar heb je me nooit wat van verteld.'

'Maar het ìs ook niet zo. Hoe kom je daar bij Joop?'

'Nu, op je schoorsteenmantel. Die Trix. Daar is je broer toch mee verloofd. Of geweest!'

'Welnee, dat was toch immers ons buurmeisje.'

'Nu, daar kon je broer toch best mee verloofd geweest zijn.'

Wim keek benepen, alsof het hem speet. 'Nee,' zei hij. 'Nee. En hoe kom je erbij, dat ze een balletmeisje is?'

Ik voelde me blozen van agitatie. 'Omdat ze zo balletterig stond. Zo met de armen in de lucht. En op haar tenen geloof ik.'

Als Mol Gijbertje was geweest, had ze gezegd natuurlijk: 'Nu ja, je ziet ze vliegen.' Maar, omdat Mol maar vinnige Mol was, zei ze: 'Het is maar goed, dat je naar de huishoudschool gaat. Daar zul je die waanzin wel verliezen.'

'Die zal ik er uitkoken bedoel je.'

Maar nu nam Paps het gesprek over. Hij zei: 'Ga daar zitten Joop. Je weet, dat wij hebben afgesproken, dat je het op de huishoudschool zou proberen. Dat je flink aan zou pakken.....' Mams knikte bemoedigend naar mij. Ik geloof, dat zij node de balletschool in de huishoudschool zag oplossen..... 'en dat jij, wanneer jij ook daar niet je best doet, naar een kostschool gaat.'

Ik zei braaf: 'Ja Paps.' Ik zou Mol geen scène gunnen.

'Maar.....' begon Mams.

'Het is tòch zonde van haar aanleg,' hield Wim vol als een terrier. 'Ze dansen niet zo goed in het Ballet Jooss.'

'Meen je dat?' vroeg Mams geïnteresseerd.

'Natuurlijk meen ik dat.' Wim zag er ook een beetje opgeblazen uit, natuurlijk ook van agitatie.

Mol sprong opeens op. Ze rukte een zakdoek, waar ze al een kwartier op had zitten bijten, in flarden. ‘Ik ga weg,’ joelde ze. Joelen is natuurlijk niet het goeie woord. ‘Ik ga weg. Naar huis. Denk je dat ik nog langer hier blijf, om me *dood* te ergeren aan die *zotteklap,* die Wim uitkraamt?’

‘Maar, ik doe tòch geen afstand van mijn mening,’ zei Wim. Ik leefde intens mee. En ik fluisterde in Wim's richting: ‘Zalig!’

Doch toen stond Vader op. Lang en slank. Hij haalde Mol, die natuurlijk ingehaald wilde worden, in, bij de rhododendrons, die uitgebloeid daar stonden.

‘Ga naar haar toe. Kom Bill, ga naar haar toe,’ fluisterde Mams.

En ik zei, ook fluisterend: ‘Wat een kerel is Wim hè?’

Paps kwam terug met een wild-snikkende Mol aan zijn zijde. Hij streek over haar permanent, en hield haar ene hand tussen zijn beide. Aandoenlijk gewoon. Toen zei ik, als de buitengewoon verstandige, die tòch niet leren kon op school: ‘Ik ga wel weg.’ En, zo in het algemeen: ‘Wij praten er later nog wel eens over.’

‘Hierover wens ik *niets* meer te horen,’ zei Pap hoog.

‘Maar ìk wel. Het interesseert mìj wel,’ zei Mams. Maar dat was haar toneelbloed natuurlijk weer. En ik voorzag tussen Paps en Mams ook al zo'n drama, als ik tussen Wim en Mol had meegemaakt.

Op mijn fiets karde ik nog gauw naar Renée, om mijn jurk te laten zien. Ze zaten ook nog buiten: Grote Renée, kleine Renée en Hans. Mijnheer van Ophorst was naar een congres.

‘Je lijkt twaalf,’ zei grote Renée. ‘Het staat je enig.’

‘Ze lijkt tien,’ vond kleine Renée. En Hans vroeg, of het een maskeradepakje was. Ik vleide me ook in de kring, en Hans zei, dat ik zo'n indruk had gemaakt op de Koe. Hij vroeg nog steeds naar mij.

Ik zei: ‘Roerend gewoonweg. Maar het kan mij geen klap schelen. Want die Koe interesseert me helemaal niet.’

‘Ik vond hem wel een aardige jongeman,’ zei grote Renée.

‘O, hij was best aardig. Maar niet om lief te hebben.’

‘Wat een grote woorden.’ Grote Renée lachte.

‘Ja, maar daar kom je direct op, zo in de omgeving van Hans en Renée.’ Moederlijk blikte grote Renée naar de idylle, die dicht naast mekaar zat, hand in hand.

‘Hij had een rare neus,’ zei kleine Renée, die weer op de aarde was.

‘Maar het is een bovenste beste kerel. En doctor in de economie. Dat wilde je toch zo graag, Joop?’

‘O, heb je hem daarom gevraagd?’

Hans kleurde. Ik had het al lang door, dat hij de Koe had geïnviteerd, omdat hij zo ongevaarlijk was. En helemaal niet, omdat hij mij aan een afgestudeerde econoom wilde helpen.

‘Ja, wel een beetje,’ jokte hij.

‘Hij had lieve ogen,’ zei grote Renée.

‘Daar heb ik helemaal niets van gemerkt,’ zei ik.

‘Hoe gaat het toch met Hans en Ronnie?’ wilde kleine Renée weten.

‘Die zijn met de professor op reis geweest. En ze hebben, met de professor, bij ons gelogeerd. Maar toen zat ik bij de beide Opa's.’

‘Sneu,’ vond kleine Renée. ‘Jij hadt toch zo veel met de professor op?’

‘Ik vond hem een kei van een man. En hij heeft Hans laten zakken. Verleden week.’

Ze proestten alle drie. ‘Is dat waar?’

‘Ja. Hans was furieus, zei Mams. Maar Mams denkt, dat de professor helemaal niet door heeft gehad, dat Hans zijn a.s. schoonzoon was.’

‘En ze waren toch pas samen op reis geweest!’

‘O, maar dat zegt de professor niets,’ bekende ik blij.

‘En wat zei Ronnie ervan?’ wilde grote Renée weten.

‘Die was laconiek. Ze zei, dat Hans niet gewerkt had door de liefde. Dat hij heus zijn drie maanden wel verdiende.’

‘En, wat zei Hans?’

‘Tegen Mams heeft hij gezegd, dat de professor een schooier was. Hij had twee maanden met hun gereisd, en Hans had alle mogelijke werkjes voor hem moeten opknappen.....’

Ze proestten alle drie. ‘En daarom had hij natuurlijk niet kunnen werken.’

‘Dat was natuurlijk niet waar,’ zei grote Renée.

‘Nee, natuurlijk niet. De professor heeft best doorgehad, dat Hans helemaal niet werkte, omdat hij zo helemaal weg was van Ronnie.’

‘Dan is het nog vrij crû om hem te laten bakken.’ Dat vond kleine Renée.

‘O maar bij de professor komt de liefde op het allerlaatst.’

‘En wat doet hij nu?’ vroeg grote Renée.

‘Nu vost hij hard. Tenminste, dat schreef Ronnie. En ook, dat het een hele dag was uitgeweest.’

‘Waarom?’ wilden grote en kleine Renée weten. Hans zat er bij, alsof hij ver van alle liefdesdrama's verwijderd was.

‘Omdat Hans niet meer naar de professor toewilde. Ik bedoel bij Ronnie thuis. Maar nu is het weer in orde.’

‘Gelukkig maar. Ik vond Ronnie een schat.’

‘Ja, dat is ze ook.’

Toen ik later naar huis fietste, kwam ik Wim en Mol tegen in Wim's kleine sportwagen. Mol leunde opzichtig tegen Wim's schouder, en Wim stuurde met één hand.

‘Wees maar voorzichtig,’ gilde ik in het voorbijgaan. En ik ijsde een beetje voor de situatie, die ik thuis zou vinden. Maar, dat viel nogal mee. Er heerste in elk geval stilte. En, tegelijk met mij, arriveerde er een buurman van zestig, die vrijgezel is, en die alleen over rozen en vogels kout. Dus ik verdween spoorslags. Maar, toen ik al in bed lag, kwam Mams bij me binnen.

‘Slaap je al Joop?’

‘Nee Jopie,’ zei ik. ‘Dat is een domme vraag.’

Ze ging op mijn sponde zitten. Ze zei: ‘Wat zie je er lief uit, kind.’

Ik vroeg: ‘Was van der Meer vervelend?’

‘O nee, hij heeft nu een nieuwe hobby.’

‘Wat dan?’

‘Orchideeën.’

‘Kostbaar. Verveelt hij Paps daar nu mee?’

‘Och vervelen..... Zeg schat, wat heb ik opgehoord van jouw balletaanleg.’

‘Ja,’ zei ik bescheiden. ‘Of aanleg..... dat weet ik nog zo net niet.’

‘Maar Wim was verrukt!’

‘Ja. Dat is wel zo.’ Ik schoof naar Mams toe. ‘Ik zou het zo zalig vinden, om naar de balletschool te gaan. Dan zou ik nooit hoeven trouwen.’

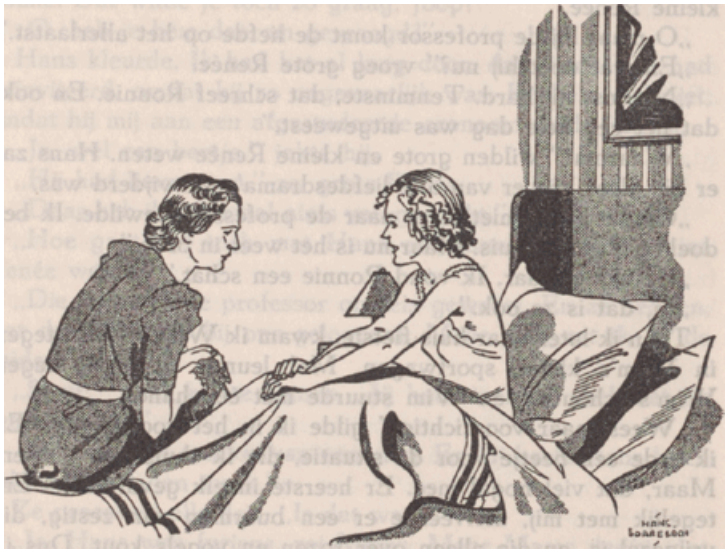

‘Hebt U vroeger ook zo geleden, toen U niet naar de Toneelschool mocht?’

Mams sloeg haar arm om me heen. ‘Ik zal met Paps praten. Maar ik stel er mij vrij weinig van voor Joop. In elk geval, als je naar de huishoudschool gaat, doe dan je best.’

Ik werd meteen triest. ‘Maar, U begrijpt toch wel, dat het meteen moet. Anders word ik veel te oud.’

‘Maar schat, je begrijpt toch wel, dat ik het ook niet goedkeur, dat je er een beroep van maakt.’

‘Maar wat dan?’ jammerde ik.

‘Nu, dat je danst als..... ja, hoe moet ik dat zeggen, meer als ontspanning bedoel ik.’

Ik sloeg de armen om mijn knieën. Ik legde mijn hoofd op mijn knieën. Ik had in mijn hart helemaal niets verwacht. Dan was, wat Mams voorstelde, toch meegenomen.

‘Weet je wel, toen je vroeger rythmische gymnastiek deed bij Juffrouw Spanjaard, hoe verrukt Juffrouw Spanjaard van je was.’

‘O, maar dat was een naar mens.’

‘Hè Joop, helemaal niet. Ze was streng, geloof ik. Maar ik weet nog best, dat zij zei, dat jij verreweg de beste van het klasje was. En na jou kwam Meta Schuilenburg.’

Ik leefde op. ‘Meta Schuilenburg is ook op de balletschool. Tenminste, ze wàs er. Verleden jaar, toen Renée er ook was.’

‘Waarom gaat Renée dit jaar niet?’

‘Liefde,’ zei ik koel en onverschillig.

‘Nu Jopie, ik zal er nog met Paps over praten.’

‘Hebt U vroeger ook zo geleden, toen U niet naar de Toneelschool mocht?’

Mams lachte. ‘Lijd jij dan nu baby?’

‘Ja, in stilte.’ Maar vlug zei ik nog: ‘Ik vind het toch prettig, dat U er zo tegenover staat Mams.’

‘En, toen ik aan het toneel wilde, was er niemand, die op mìjn hand was. Of het zouden de vriendinnen geweest moeten zijn.’

Ik bekende droef: ‘Ja, dat was nog erger.’

‘Zul je nu gaan slapen Jopie?’

‘Nee, ik zal nog uren wakker liggen. En denken aan wat had kunnen zijn.’ Maar toen lachte Mams, en deed het schemerlampje naast mijn bed uit, wat ik prompt weer aanstak, toen de deur achter haar was dichtgevallen.....

* * *

En nu is de kogel door de kerk. Paps heeft genadig toegestemd, dat, als ik met Kerstmis met een *heel goed rapport*

thuiskom, dat ik dan een cursus op de balletschool mag meemaken. *'Indien het tenminste niet je studie belemmert.'* Ik wist natuurlijk meteen, dat, wat ik een vrij goed rapport zou vinden, maar matig zou zijn in Vaders ogen. En, ik wist helemaal, dat een cursus op de balletschool mijn studie natuurlijk helemaal onderste boven zou gooien. Maar ik wist ook, dat Mams op mijn hand was. En dat was denderend!

Ik heb mijn entree op de huishoudschool gemaakt. Het was een dag, dat Mams naar Amsterdam was. Ze had alles voor mij uitgelegd, tot kousen toe. Maar ik hulde me in een 'Trosjurk', met schepen bezaaid. En ik ging met fiere, blote benen, want het was om te stikken.

De directrice, die op Tante Suzanna lijkt, maar dan in het jong, keek viezig naar de hollandsche schepen, die dobberden op mijn jurk. Maar daar zei ze niets van. Maar mijn benen deden haar afkeurend kijken. Ze vroeg mij van al de kinderen, die samengetroept waren: 'Hoe heet jij?'

'Joop van Dil.'

'Wil je er dan in het vervolg aan denken, dat je gekleed op school komt?' Ik keek langs mijn jurk. Ik wilde wat zeggen, maar Renée, die achter me stond, gaf mij een lichtelijke por.

'Ik wèns, dat je kousen draagt.'

'Goed Mevrouw,' zei ik, gedachtig aan de por, en gedachtig aan de balletschool, al zou die dan maar alleen voor ontspanning dienen. Onze directrice is getrouwd met een klein mannetje. En ze laat er zich op voorstaan, zoals Loukie Bos zegt. Loukie zit tweede klas, ze is een naar kind, maar dat heb ik geloof ik al gezegd, en ze doet krankzinnig tegen Renée, omdat zij nu met Kik gaat. Ze snapt niet, de uil, dat zij voor Kik alleen maar een toevluchtsoord is, nu Renée verloofd is. Renée staat er boven, zoals zij zegt. En dat is ook zo. Tegen mij fluisterde ze, toen wij in een kluit in de hal stonden: 'Zeg, zie je deze broche?' Het was een Tros-broche, die vele leden dragen. Ik niet.

'Ja,' zei ik, 'wat is daarmee?'

'Die heb ik van Adriaan gekregen.'

'Wie is Adriaan?' Hoewel ik het wel door had.

‘Adriaan Stéénmeier.’

‘Zegt mij niets.’

‘Die met Renée heeft gegaan.’

‘O, Kik?’ zei ik.

‘Wie praat daar?’ wilde Mevrouw de Boer weten.

Ik staarde dromend voor mij uit. ‘Ik Mevrouw,’ zei Loukie fideel.

‘Dat is een heel slecht begin Loukie,’ vond Mevrouw. Ik keurde de leraressen, die zich om Mevrouw heengegroepeerd hadden, alsof ze op een foto moesten. Ze zagen er eigenlijk allemaal wel leuk uit. Een paar waren verloofd, tenminste ik ontwaarde enige ringen, en één, die niet verloofd was, had een zeldzaam lief gezicht.

‘Zèèg,’ blies Loukie.

Ik staarde dromerig naar de directrice, die een speech hield.

‘Ja, wat is er?’

‘Zeg, weet jij, dat Kik niet meer studeert? Hij komt nu bij zijn Vader in de zaak.’

‘Ik wist niet eens, dat zijn Vader een zaak had,’ prevelde ik.

‘O ja. Een im- en export.’

‘Waarin?’

‘In alles.’ De directrice, die aan het eind van haar speech gekomen was, keek weer fronsend onze kant uit. En, daar ik aan de balletschool dacht, keek ik haar eerlijk in de ogen. Zo braaf-eerlijk. Na de speech konden wij weer naar huis, ‘rustig, rustig,’ zei de directrice.

Het was alweer een stralende dag, en Renée en ik koersten meteen naar ‘de Tros’. Renée had sandwiches bij zich, die had ik vergeten. We zouden de hele dag wegblijven. Renée had ook een thermosfles met koude chocola. Toen wij dicht bij ‘de Tros’ waren, zei Renée: ‘Toch wel enig, eindelijk weer eens met ons beidjes.’

‘Waar is Hans?’

‘O, die blokt zwaar.’

Ze had het ‘blokt zwaar’ ternauwernood uitgesproken, of daar riep een stem: ‘Hallo’. Gelukkig geen ‘Halloot’, dacht ik. Het waren Hans en de Koe.

‘Hoe kom je hier?’ vroeg Renée. ‘Je zou toch studeren.’

‘Ja, maar Fer kwam onverwacht.’ Fer was natuurlijk de Koe. ‘En 't is zulk prachtig weer.’ Hij zei het haast verontschuldigend. ‘En ik wist, dat jij zou gaan roeien. Met Joop.’

‘Nou enfin.....’ Renée leek alweer verzoend.

De Koe bewoog zich naast mij voort. ‘Heb je nog een beetje aan mij gedacht Jopie?’

Ik trok een gezicht. Op zo'n heerlijke Septembermorgen zo'n akelige doctor in de economie (waarvoor ik eens een moord zou hebben begaan) naast je, die weeïg prevelde: ‘Heb je nog aan me gedacht, Jopie.’

‘Natuurlijk niet,’ zei ik fier. ‘Ik heb wel wat beters gehad, om aan te denken.’

‘Je doet me pijn,’ zei de Koe.

Daarop antwoordde ik maar niet eens. Ook, omdat ik in de verte een span aan zag komen, waarvan ik helemaal ijsde. Het waren Flap en Kwast. Flap zonder baard, maar met een onafgewerkte snor, en Kwast luidruchtiger dan ooit.

‘Halloot, halloot, halloot,’ jubelde hij. ‘Wij dachten wel, dat je op de Tros zou komen Jopie. Halloot Neus.’

De Neus was natuurlijk de Koe, en Flap stamelde aan mijn zijde: ‘Je vindt het toch niet erg, dat ìk er ben.’

‘Waarom zou ik dat erg vinden?’

‘Nee, zie je, bij de verloving van Renée deed je een beetje .....raar,’ zei de Flap.

‘Ik? Jìj deed raar.’ Ik was meteen verontwaardigd. Had ik me zo heerlijk voorgesteld om een hele dag zalig met Renée op het water te dobberen, en inplaats daarvan voelde ik me benauwd door niet-gewenste economen.

‘Ik?!’ vroeg Flap. Maar toen kwam Kwast tussenbeide. ‘Wij zijn weer verzoend.’

‘Ja, jammer genoeg,’ zei ik.

‘Dat meent je niet,’ vond Kwast, terwijl hij zich gewoon tussen de Koe en mij indrong.

‘Niet zoveel praatjes,’ zei Kwast. ‘Al ben jij dan klaar.....

Zeg Lodewijk, haal je boeken. Kun je met Neus gaan repeteren. Kost je niks.' Flap bloosde bij deze onkiese woorden. De Koe zei: 'Hou een beetje je gemak, vrindje.'

We kwamen bij 'de Tros' aan. Ik zei onverschillig tegen een deemoedige Flap: 'Zeg, heb jij nog hard gevost in je vacantie.'

'Jawel. Maar die Borst is een klier.'

'Dat heb jij altijd gezegd. Maar daarom kun jij toch wel vossen.'

'Ik moet eind October mijn tentamen doen. Ik geloof, dat ik er nooit kom.'

'Maar dan moet je wèrken,' zei ik braaf. 'En niet maar zo 's morgens op de Tros rondhangen.'

Kwast, die door de Koe was weggewerkt, was nu aan de kant van Flap weer opgedoken. 'Zeg Joop, zullen wij samen in een wherryt?'

'Wherry,' corrigeerde ik fel.

'Wij samen in een wherryt? Wherry? Dan stuurt hij wel.' De 'hij' was Flap.

'Ik peins er niet over. Ik ga alleen skiffen.'

'Dat méént je niet,' klaagde Kwast.

'Je zult het zien.....' begon ik. En toen klonk er een fidele stem: 'Hallo Joop.' Het was Wim Boerree, die op het terras, waar we eindelijk aangeland waren, een kopje koffie dronk met Mol, die meteen zuur keek.

Na het balletdrama is Wim's houding helemaal veranderd. Hij doet lief en vaderlijk tegen mij. Soms alleen maar lief, en niét vaderlijk. Zo'n moment leken wij nu te beleven.

'Zeg Joop, kom jij even bij ons zitten?'

'Het is hier vrèselijk zonnig,' animeerde Mol.

'Nee jongen,' - jongen tegen Wim, die mijn Vader zou kunnen zijn, o nee, dat kan niet, want hij is pas negenentwintig - 'nee jongen, ik ga skiffen.'

'Alleen?' Wim keek verbluft de *troep* aan, waarmee ik op het terras was gearriveerd.

'Ja. Alleen. Mag ik jullie even voorstellen: Fl..... van der Putte, Kwast en de Koe. O maar van der Putte en Kwast ken

je al. Weet je wel die Zondagmorgen, toen ik met Paps en Mams hier was. En met Peter.'

Wim keek, alsof hij dat volkomen vergeten was, en Mol keek ongeïnteresseerd.

'Wie is Peter?' moest Kwast natuurlijk direct weten.

'Gaat je niets aan,' zei ik.

'Maar, wie is Peter?' dreinde Kwast door.

'Och, haar broer,' zei Flap.

'O gelukkig, je broert maar.' Kwast zonk in een stoel neer, maar, toen er een kellner verscheen, zei hij, dat hij alleen maar even 'rustte'.

Renée en Hans, die even verdwenen waren, waarheen weet ik niet, kwamen nu te voorschijn.

Mol kweelde: 'O Renée, ik moet je nog feliciteren met je verloving. En U ook Meneer van Tongeren.' Ze had de stem en de gebaren van Tante Julie op haar best. Tot Wim zei: 'Wat staat die jurk je leuk. Vind je ook niet Gaby, dat die jurk Joop leuk staat?'

'Nee, ik vind hem kinderachtig,' zei Mol. Tante Julie op haar zuurst.

'Nu, wat doen we nu?' vroeg Kwast, die nog altijd 'rustte'.

En allemaal, ja het waren maar drie paar ogen, die van de Koe en Flap en Kwast, keken naar mij. 'Ik ga skiffen,' zei ik nog eens. 'Help jij mij met de Spin, Flap?' Mismoedig liep Flap naast mij, om de Spin uit haar hol te halen. Maar ik wilde me niet laten vertederen. En ik wilde toch nog genieten gaan van die stralende morgen. Toen ik mij verkleed had in mijn mouwloze shirtje en mijn korte broekje, verscheen ik weer op het terras. Ik had 'de Spin' ingeschreven. De Koe zat achter een kopje koffie. Hij keek over zijn neus heen naar mij. Kwast had iets geligs voor zich staan, zijn touwige haar glansde in de zon. Hans en Renée waren ook bij de koffie aangeland - ik dacht met weemoed aan de thermosfles van Renée vol zalige chocola - en ik voelde me meteen sportief. Tot Wim zei: 'Jij komt toch even bij ons zitten, niet? En wat drink jij Jopie?'

'Ik drink niets. Ik ga meteen het water in.'

‘Wat zie jij er leuk uit Jopie. Vin je niet Gaby, dat Joop er leuk uitziet?’ zei de kiese Wim, die het nooit leert.

‘Och, gaat wel,’ zei Mol. ‘Zullen wij nu nog een eindje gaan omrijden, Billy?’ ‘Best,’ zei Wim. En Kwast zei, achter zijn gelige vocht, met een tragische blik op mij: ‘Mijn hart is gebrokent. Mijn ziel is versteend!’

Hoofdstuk XI

Het loopt tegen Sint Nicolaas. We zitten op de huishoudschool dik in de proeven, en ik vind het fijn. Natuurlijk niet de proeven, maar de huishoudschool. Ik heb nooit vermoed, dat boenen en wassen en strijken en koken me zo oneindig veel beter zou liggen dan Frans en Duits en Engels. Om van wiskunde maar helemaal niet te spreken. Juffrouw Hagedoorn, dat is de lerares 'wassen', zegt, dat ik handig ben. En de meisjes zeggen, dat ik haar *lieveling* ben. Stel je voor ik, die op het lyceum nog nooit van iemand de lieveling ben geweest. Hokse heeft me compleet gehaat!!

Grietje verzuchtte gister, dat ik elke morgen mijn kamer achterlaat als een *'zwijnestal.'* En dat zij zich niet kon voorstellen, hoe ik een 8 had gehad voor een proefwerk 'platte was', omdat ik nog niet eens mijn servet goed opvouwde 's middags.

Ik zei: 'Grietje, ontmoedig me asjeblieft niet. Ik heb nog geen een onvoldoende.'

Greitje schudde haar wijze hoofd en zei: 'Bij mìj zou je wel een onvoldoende hebben gehad! Vanmorgen hing je pyamajasje in het bad.'

Natuurlijk onder de invloed van deze weinig meelevende woorden, liet ik op school een schaal met kool duikelen, die ik in de kelder moest zetten. De schaal was nog heel, en de kool heb ik toen met mijn vingers maar opgeschept. Weer in de schaal natuurlijk, want je kunt bij ons van de grond eten.

Nu hadden wij vanmorgen 'huisje'. Dat wil zeggen, dat wij met ons achten naar een pand, dat behoort aan een vriendin van onze directrice, racen, om dat *grondig* schoon te maken. We hebben daar een uur voor. En de directrice zegt, dat een flinke dienstbode in 8 uur een huis 'met bezemen kan keren'.

Ze vergeet natuurlijk helemaal, dat wij 8 jongemeisjes zijn van 16-18, en dat wij een half uur doorbrengen op aanrechten en op tafels en gillen. De vriendin van de directrice woont met een andere vriendin samen. Er is geen man, maar er staan wel veel asbakken. Vanmorgen was ik niet erg in de stemming door Grietje, en Mimi Kelder, een erg leuk kind, dat naast me karde, zei, dat ze mij zo saai vond. 'Ja, dat kan wel,' zuchtte ik.

'En, ik heb gisteravond nog gehoord, dat je zo'n enig kind bent. Van een vrind van jou.'

'O, ik heb ook vrinden, die mij een mispunt vinden,' zei ik *droef*.

'Nou, maar deze vrind niet. Mijn broer zegt, dat hij hem doorzaagt met jou.'

'Dat kan alleen Flap zijn,' ontdekte ik.

'Wie is Flap?'

'Van der Putte. Lodewijk van der Putte. Flap is een troetelnaampje,' legde ik maar gauw uit.

'Ja, die is het. Die is wèg van jou.'

'O, leuk.' Triest. 'Hoe kent hij jouw broer. Die studeert toch geen economie.'

'Nee, mijn broer studeert helemaal niet. Die is bij de post. Lodewijk en hij kennen mekaar nog van de lagere school.' En toen waren we bij het huis van de vriendin. De braafste van ons heeft de sleutel. Wij hingen allemaal scheef over onze fietsen, en een slagersjongen, die voorbijkarde, gilde: 'Ha, die.....' Wat hij gilde, verstonden wij niet gelukkig, want hij had zijn mond vol winterpeen. De deur was ontsloten, en wij *droegen* allemaal onze fietsen door de gang naar de achtertuin, waar ze veilig stonden. Toen troepten wij de keuken binnen, en hesen ons op het aanrecht, op een tafel, op de ene stoel, die er stond, maar daar gingen toch twee magere meisjes op, en Prul Gelderman haalde een grote chocoladeletter te voorschijn, en verdeelde die op het aanrecht in achten. De kachel van de centrale verwarming brandde lustig, en het werd echt gezellig in de keuken. Er stond wel een keet om af te wassen, maar die had Ans van der Made al gauw in een teil gepakt, om ruimte

te maken voor ons. De gootsteen was in het midden, aan beide kanten zaten twee jongedochters. Ik was er een van. Naast mij zat Mimi Kelder. Ik kwam vlotweg weer in een stralend humeur, terwijl ik kauwde op de chocola, die Prul van een onbekende gekregen had, alvast voor Sinterklaas. Ze denkt van een van haar leraren van de HBS, een jonge man, die altijd nogal verrukt van haar was. Maar dat lijkt mij te schoon, om waar te zijn.

Het 'huisje' is natuurlijk een huis. Met twee kamers en suite beneden en een serre, waar de vriendin van de directrice woont, en twee kamers en suite, een zijkamertje en een badkamer boven, waar de vriendin van de vriendin huist. Daarboven is de zolder met nog twee kamers. De een is een logeerkamer, de ander is niks. We hebben ontzaglijk genoten de eerste dag, toen we 'huisje' hadden. Toen zijn we natuurlijk het hele pand doorgeweest, van de zolder tot de kelder. De vriendin van de vriendin heeft alles staal. Ze heeft ook een stalen gezicht, want zij prijkt op het bureau van de vriendin van onze direc. Naast een foto van onze direc plus man, allebei buste, dus je kunt niet zien, dat hij klein is. Alleen heeft hij een nietszeggende neus. En de vriendin van onze direc prijkt weer boven bij háár vriendin, gewoonweg aandoenlijk. Als ik dag in dag uit met een vriendin zou moeten samenwonen, al was het dan ook Renée, dan zou ik geen portret van haar meer nodig hebben. Dàt weet ik dan wel!

Beneden op het bureau staat een telefoon. Het is ons, op straffe des doods, verboden om daar gebruik van te maken. Terwijl wij onze chocoladeletter bekauwden, verdeelde Ans van der Made onze werkzaamheden. Ik zou beginnen met afwassen, en als ik klaar was, zou ik Prul helpen, die de voorkamer deed. Daar staat een bende in, dus daar zou ze - er waren al twintig minuten voorbij - nooit mee klaarkomen. Ik jubelde lustig, terwijl ik waste, en zegende de twee trouwe vriendinnen, dat ze buitenshuis aten. Er waren dus geen pannen, alleen wel bordjes met een restje zalmsla. Een van die bordjes brak ik, en ik stond daar net vrij hopeloos naar te kijken, toen Prul de keuken kwam binnenstuiven, en zei: 'Zeg,

er ligt een peukje sigaar in de asbak. Heb jij scherven gemaakt? Nou, dat is geluk.'

'Voor wie?'

'Voor jou natuurlijk.' Ik spoelde de theedoeken uit, en vroeg: 'Wat is er met een sigaar.'

'Die ligt voor in de asbak. Er is natuurlijk een man op bezoek geweest, en ze bewaren het peukje. Als deux souvenir.'

'Ja, er waren ook drie zalmbordjes. Nu nog twee. Maar ik kan mij niet voorstellen.....' En toen ging de telefoon!

Prul rende erheen. Met een natte theedoek over mijn arm, liep ik achter haar aan. Ik hoorde haar zeggen: 'Ja Mijnheer. Nee Mijnheer. Ja Mijnheer. Nee Meneer.' Toen legde ze de telefoon op de haak, en zei tragisch: 'Het was voor de vriendin van de vriendin. En het was een man.'

'Het was natuurlijk de man van het zalmbordje.'

'En van de sigaar. Zou Doets (zo heet ze) zich gaan verloven?'

'Ik vind Doets helemaal niet iemand om zich te gaan verloven. Huiser is veel aardiger.' Ik keek neer op haar stalen gezicht. 'Wat vroeg-ie?'

'O, hij vroeg of Juffrouw Doets thuis was. En of ze om twaalf uur thuis zou zijn. En of ik haar nog sprak?'

'Het is aandoenlijk. Maar ik vind het zielig voor Huiser. Klad een briefje op het blocnote.'

Prul had net geschreven: 'Heer opgebeld voor juffrouw Doets. Belt vanmiddag om 5 uur weer op!!!' met enige uitroeptekens, die de directrice natuurlijk veel te familiaar zou vinden, toen weer de telefoon schrilde. Van boven gilde Mimi: 'Zeg, wat hebben jullie daar voor leuks?' En uit de achterkamer kwam Ans met een zwabber, en vroeg, of het misschien voor haar was.

Prul hing weer over het bureau. 'Ja Meneer. Ja Meneer. Zeg, weten jullie.....' - zo maar tegen ons, terwijl ze niet eens de moeite nam, om haar hand op de hoorn te houden - 'zeg, weten jullie, waar juffrouw Doets haar school staat?'

Ans zei: 'Ik dacht, dat ze op kantoor was.'

Ik zei: ‘Ik heb geen idee. Laat hem alle scholen afbellen. Ze is toch het hoofd van een MULO.’

Prul zei: ‘Nee Meneer, dat weten wij niet.’

Weer de harde stem in de telefoon. We verstonden het bijna, Ans en ik. ‘Nee Meneer, dat weet ik ook niet. Weten jullie, waar juffrouw Huiser haar school is?’

‘Ergens in een laan,’ wist Ans.

‘Nee Meneer,’ zei Prul, ‘dat weten wij ook niet.’

Ik schreef op de blocnote, onder de uitroeptekens: ‘Zelfde heer heeft opgebeld voor juffrouw Huiser.’ Zodat Doets geen meerderwaardigheidscomplex kon krijgen. ‘Belt weer op.’

‘Ben jij klaar Joop?’ vroeg Ans, en viste de natte theedoek, die ik mee uit de keuken genomen had van een stoel. ‘Dan kun jij Prul nog even helpen.’

Ik bracht de theedoek naar de keuken en hing hem zorgvuldig op naast zijn kameraad. En net toen ik weer de voorkamer binnenstapte, ging weer de telefoon.

Terwijl Prul riep: ‘Hallo,’ schreef ik op de bewuste blocnote: ‘Heb zalmbordje gebroken. Wilt U even schrijven, waar ik het bij kan kopen? Joop van Dil.’ Puck maaide opgewonden met haar linkerarm. ‘Ik weet het niet Meneer. Ik zal meteen even nakijken. Wacht U even?’ Ze fluisterde grommend: ‘Alweer een heer. Die denkt, dat hij hier gisteravond zijn sigarenkoker heeft laten liggen.’

Ik leefde intens mee. ‘Dus dat is de man van de peuk.’

‘Ja. Kijk jij even onder de kussens van de bank?’

‘Denk jij dan, dat hij daar ligt?’

‘Ze hebben natuurlijk met z'n drieën op de bank gezeten.’

‘Met z'n vieren,’ zei ik. ‘Denk aan de man van Doets.’ Maar nergens lag een sigarenkoker. Ook niet in de slaapkamer, die Prul met Ans doorzocht. Of in de serre.

‘We hebben alles nagekeken. En àlle kussens opgetild. Maar we hebben niets gevonden,’ kweelde Prul. ‘Ja, 't is jammer Meneer. Wie kan ik zeggen, dat heeft opgebeld?’ Heel pienter.

Maar de Meneer zei, dat het er niet op aankwam, en dat hij om half een zelf wel even zou komen. En Prul schreef onder

mijn klacht: ‘Heer opgebeld, die denkt, dat hij zijn sigarenkoker heeft laten liggen. Komt om half een zelf. Heeft zijn naam niet willen zeggen!!!’

Prul ging erbij zitten. ‘Hoe vind je dit nu?’

‘Doets en Huiser hebben natuurlijk kennis,’ zei ik.

‘Niks voor Doets,’ vond Ans. ‘Hoe oud denk je wel dat Doets is.’

‘Zeker veertig,’ wist Prul. ‘Maar Huiser is een aardig type. Vinden jullie Huiser geen aardig type? En die man had een aardige stem.’

‘Welke man?’ vroeg Ans.

‘De tweede. Hoewel hij niet naar Huiser vroeg. Gek hè? Maar hij scheen goed op de hoogte te zijn. Dat hij om half een zelf wil komen. Want dan zijn Doets en Huiser thuis.’

‘Nu, ik hoop, dat wij romans gaan meemaken,’ verzuchtte ik, terwijl ik onder de laatste ontboezeming van Prul een saxofonist tekende.

‘Is alles nu klaar?’ vroeg Ans.

‘Ik moet alleen nog even stofzuigen. Is de stofzuiger boven?’

‘Ja, die heeft Mimi.’

En, terwijl ik gedachteloos mijn saxofonist aftekende, en Ans de planten in de serre verzorgde, hield plotseling voor het ‘huisje’ een blauwe auto stil. Eruit stapte een man in een overjas, die belde. Ik was al bij de deur, omdat Prul, stofzuigend, niets had gehoord van de bel.

‘Dag Meneer.’ ‘Juffrouw.’ Een hoed, die even gelicht werd van een kalig hoofd. Weinig romantisch, dacht ik meteen.

‘Juffrouw, ik heb zopas opgebeld. Over mijn sigarenkoker.’

‘O ja Meneer?’ Levendig.

‘Ik kom nu zelf maar even kijken. Ik weet zeker, dat hij ergens moet liggen.’

‘Komt U binnen, Mijnheer.’

Achteloos zei de Meneer: ‘Mijn naam is Doets. Ik ben een broer van juffrouw Doets.’ En, terwijl alle animo wegvlood, liet ik hem in de kamer, waar Prul boven de stofzuiger uitkreet, dat ze zo gelukkig was, omdat hij, die ze liefhad, haar

in zijn armen genomen had. Ze schrok zich dood, toen ze mij opeens met een man zag komen opdagen.

'Dit is Meneer Doets,' zei ik met klem. 'Een broer van juffrouw Doets. Meneer komt zelf naar zijn sigarenkoker kijken.' Prul zette de stofzuiger af. Ten overvloede vroeg ze nog: 'Bent U Meneer *Doets*? Die de tweede keer heeft opgebeld?'

'Ik weet niets van een eerste keer,' zei Meneer Doets kribbig.

'Zeg lui,' gilde opeens Mimi van boven. 'Wat is al dit getelefoneer en gebel?'

Met grote passen liep Meneer Doets de kamer uit en de trap op. En Mimi, die over de balustrade naar ons gekreten had, zei: 'O, ik schrik me een *hoedje*.' Ze zei later, dat dit de Meneer helemaal niet had geïnteresseerd, maar dat hij haar bijna omver had gelopen. En Doets kwam gezwind terug met zijn sigarenkoker. Hij mompelde: 'Hij lag in de badkamer.'

'Maar dáár hebben wij niet gekeken,' zei Puck.

'Doet er niet toe,' mompelde Doets. En na een vluchtig hoedlichten verdween hij weer. Prul zakte achterover in een stoel. 'Heb jij ooit zo'n bokkig heerschap meegemaakt?' vroeg Prul.

'O, jawel,' zei ik fier.

'Nou, het is het einde van een *roman,*' weeklaagde Prul. 'En je zult zien, dat die eerste man een broer van juffrouw Huiser is geweest.'

'Dan kan het toch immers nòg!'

'Wat?'

'Doets bij Huiser en Huiser bij Doets.'

'Ja, stel je voor,' zei Prul, die zich moeizaam verhief, en op de blocnote onder mijn saxofonist kalkte: 'Tweede heer is hier geweest. Was de broer van juffrouw Doets. Heeft zijn sigarenkoker in de badkamer gevonden.' 'Kan er nog meer bij Joop?'

'Nee. Denk jij, dat Doets en Huiser zich zullen ergeren aan mijn saxofonist?'

'Welnee,' wist Prul. 'Die zal hun opwekken. En ze weten toch niet, dat jij hem getekend hebt.'

‘Heb jij gummi? Dan vlak ik hem toch liever uit.’

Froukje van Manen, die op dit moment van de zolder gedaald kwam, had een dun stukje gom. Ik vlakte voorzichtig mijn meesterwerk uit. En, ofschoon Prul zei, dat ze het idioot vond, liet ik haar maar mopperen. Een saxofonist zou niet de drempel van de balletschool voor mij verduisteren.

‘Nou, zijn we klaar?’ vroeg Prul.

‘Jij nog niet,’ zei ik. ‘Jij was toch immers aan het stofzuigen.’

‘Ik schei er mee uit. Ik ben toch *hópen* tijd kwijtgeraakt met al dat gebel. Dat zal ik ook Haantje (dat is onze bijnaam voor de directrice, niemand weet, hoe ze daaraan gekomen is) zeggen, als die een aanmerking maakt.’

‘Dan gaan we maar,’ zei Froukje. ‘We zijn al vijf minuten over tijd.’

‘Hij was echt een man voor een sigarenkoker,’ bromde Prul, die de stofzuiger had weggebracht.

‘Wat kan 't je schelen,’ zei ik.

We karden opgewekt weer naar school, waar juffrouw Hagedoorn ons al wachtte met de was. En, terwijl ik blijmoedig een pyjama van Paps, die ik van huis had meegenomen, waste, schoot me opeens te binnen, dat ik niet alleen vergeten had de keuken ‘aan kant te maken’, maar wat veel erger was de Centrale Verwarming niet had bijgevuld. Dat lor zou zeker uit zijn, en dat zou me niet alleen een reprimande van Haantje, maar zeker ook een paar punten kosten! Het enige, wat ik doen kon, was de sleutel aan Haantje vragen, en er om twaalf uur even heenracen, op hoop van zegen. En was de ellendeling uit, dan had ik nog bijna een half uur de tijd om hem weer aan te maken, voor Huiser en Doets thuis zouden komen.

Lily Bloem heeft altijd de sleutel van ons groepje. Ze stond zo braaf te wassen. En, omdat ik bij juffrouw Hagedoorn wat kan doen, liep ik achteloos langs haar, en fluisterde: ‘Zeg, heb jij de sleutel al aan Haantje gegeven?’ Lily, die direct een kleur krijgt om niks, tastte in de zak van haar schort, en zei: ‘Nee, ik heb hem hier.’

‘Och, geef hem mij dan. Ik zal hem wel bij Haantje bren-

gen. Ik heb vergeten de kachel bij te vullen. Nu ga ik er om twaalf uur even heen.' Lily aarzelde zichtbaar. En Prul, die ook sterk is in fluisteren, en alles gehoord had, zei: 'Natuurlijk geef jij die sleutel. Ik ga wel even met je mee, Joop.'

Om twaalf uur stonden wij op straat, en weer karden wij naar 'het huisje', Prul en ik. We lieten de fietsen nu maar voor de deur staan, en mijn tong hing gewoonweg op mijn schoenen, toen ik in één adem doorrende naar de keuken, om in de Centrale Verwarming te blikken. De kachel voelde *steenkoud* aan, hij was finaal en hopeloos *uit.* Ik hoorde Prul in de voorkamer telefoneren. Ik liep nog even naar de voorkamer. Ik zei: 'Och, bel jij Mams even op, om te vragen, of ze mij brood laat brengen op school? Zeg maar, dat ik geen tijd heb om thuis te komen.'

'Ja engel van mijn hart,' kweelde Prul in de telefoon. 'Wat moet je?' zei ze onbeheerst tegen mij.

'Telefoneer je nu al weer?' zei ik kribbig. 'Ben je weer opgebeld door Doets?'

'Ja, stel je voor, ik zal Doets "engel van mijn hart" noemen.' Prul deed erg verontwaardigd. 'En ik mag toch zeker nù wel opbellen. Ik sta nù toch niet meer in dienstverband.'

'Het is mij best. Als jij mijn huis maar even opbelt om brood.'

Er klonken kreten door de telefoon, die Prul nonchalant in haar hand hield. De 'engel van haar hart' scheen ongeduldig te worden.

'En het lòr is uit,' zei ik nog somber. Maar dat hoorde Prul al niet meer. Want ik hoorde haar op een schattige manier uitleggen, wie Doets was, en dat ze met hèm niet zou willen trouwen, al was hij de laatste man op de wereld. Somber keek ik in de kachel. Ja, de ellendeling moest natuurlijk uitgehaald. Ik zegende toch onderdehand nog even mijn keuken, die ik vergeten had 'aan kant te maken'.

Ik begon. Er was een schuifje, wat ik opknipte. Er zou niets gebeurd zijn, tenminste niet zoo veel, wanneer ik er maar aan gedacht had de asla uit te trekken. Maar, dat vergat ik door de emotie. En kolen èn slakken stortten in de keuken neer. Ik

..... wanneer niet het gezicht van een man met een kaas op zijn hoofd, een bolhoedje bedoel ik, voor het raam verschenen was.

rènde naar de schuur, om een veger en blik te halen. De Westminster van de buren sloeg één. Kwart over twaalf. Weer terug. Kolen èn slakken schoof ik maar op het blik. Ik had geen tijd meer om ze te scheiden, zoals het hoort. Alles keilde ik maar in het vuilnisvat. Mijn handen waren roet- en roetzwart, ik vóélde me gewoon centrale verwarming. In de schuur lagen kranten, en lagen bosjes hout. Ik zegende Huizer en Doets, nu hoefde ik gelukkig geen hout te *hakken.* Dat was zeker op een afgehakte voet uitgelopen. En nèt stond ik weer over de kachel gebogen, waarin ik werkelijk *keurig* het papier en het hout had opgestapeld, toen er gebeld werd. 'Daar kan die vervelende Prul heengaan,' dacht ik. Maar Prul telefoneerde, en er werd nog eens gebeld. Ik snoof gewoonweg onraad, terwijl ik de hele keuken afschuimde om lucifers. Maar er waren geen lucifers, en dus rènde ik de voorkamer binnen, en zei: 'Zeg, hoor je niet, dat er gebeld wordt. En heb jij lucifers voor mij?'

'Zèèg.....' begon Prul. En toen ving ze aan te proesten op een onhebbelijke manier. 'O Joop, wat zie jij eruit..... Kijk eens in de spiegel.' Maar er waren geen spiegels in de kamers, het kon mij trouwens ook *niets* schelen.

'Er wordt gebeld,' keef ik. 'Zou jij niet eens opendoen? En heb jij lucifers?'

'Natuurlijk niet. Johnny,' in de telefoon: 'Heb jij lucifers voor ons? Breng ze even.' En Prul zou zeker nog een half uur zo hebben doorgedaasd, wanneer niet het gezicht van een man met een kaas op zijn hoofd, een bolhoedje bedoel ik, voor het raam verschenen was.

'Ik vind dit een griezelig huis,' zei Prul. 'Wat moet die man?'

Maar ik was al naar de deur geraced, maakte de man open, en vroeg meteen: 'Meneer, hebt U lucifers bij U?'

'Nee,' zei de man, 'wel een aansteker. Ik kom om juffrouw Doets te spreken. Ik heb vanmorgen opgebeld.'

'O, komt U dan maar binnen. En mag ik Uw aansteker even?'

De man keek mij peinzend aan. We hoorden Prul afscheid

nemen. ‘Dag Johnny. Dag engel van mijn hart. Leuk hè, dat ik heb opgebeld?’ Toen even stilte. Dan nog eens: ‘Daag *schat!*’

Gelukkig, Prul was weer op de bewoonde wereld. Ze kwam de gang inslenteren, en zei: ‘Het is wel koud hier in huis, als je stilzit.’

‘Een leuke opmerking,’ zei ik. ‘Als je nog eens wat weet.....’ Prul bedwong een proestbui.

‘Ik zal je wel helpen,’ zei ze opeens goedig.

‘Meneer heeft een aanstekr.....’ begon ik opgewekt.

‘Ik heb vanmorgen opgebeld,’ zei de Meneer tegen Prul. ‘Voor Juffrouw Doets.’

Prul ging tegen de gangmuur leunen. Ze zag er zo ondernemend uit, dat ik het meteen doorhad, dat ze de hele relatie Doets - man met kaas zou gaan ontrafelen. Daarom trok ik de man aan de mouw, en zei: ‘Hè Meneer, geeft U nu Uw aansteker even.’

‘Wat moet U dan met een aansteker? Een sigaretje roken?’ Zogenaamd schalks keek hij Prul en mij aan.

‘Nèèèè.....’ kreet ik. ‘Onze Centrale Verwarming is uit. Die ben ik aan het aanmaken.’

‘O, zeg dat dan.’ De man met de kaas liep met Prul en mij mee naar de keuken, die gehuld was in een grijs waas. Onderdehand had ik al lang door, dat de man geen aanbidder van Doets was. Hij was misschien een kolenhandelaar, of een super-melkboer.

Bij de kachel knielde de kaas neer. ‘U hadt hem beter moeten uithalen. Nu zal het erom houden, of hij het haalt.’

En net had hij deze mismoedige woorden gepreveld, of er werd een sleutel in het slot gestoken - de keukendeur stond natuurlijk vrolijk open - binnen kwam een fiets, gedragen, en binnen kwam achter die fiets aan, *Doets*.

‘Schep jij even kolen,’ fluisterde ik, terwijl ik me, met de kaas samen, beijverde om te blazen.

Prul verdween. ‘Zal ik even Uw fiets.....’ begon ik.

‘Nee, dank je,’ zei Doets, en reed de keuken door.

De kaas was opgerezen. Hij rukte zijn hoed van zijn hoofd,

en sprak tot de zeer misprijzende rug van Doets, die in de tuin verdween mèt haar fiets: ‘Ik ben maar elfen gekomen, om nog 'es te spreken over die brandverzekering.’

Prul hees een kolenkit binnen. ‘Voorzichtig wat erop. Niet te veel.’ Ik had zo'n idee, dat we meespeelden in een *wrang* stuk, dat nog kon uitlopen in een comedie. Maar toen Doets weer binnenkwam, wist ik meteen, dat het *wrang* zou blijven. Ze negeerde de kaas. Ze zei tegen Prul en mij: ‘Wat betekent dit hier?’ Bedeesd deed ik mijn bekentenis. ‘Als je maar zorgt, dat al deze *rommel* wordt opgeruimd.’ Gretig zei ik: ‘Natuurlijk juffrouw. Ik zal *alles* in orde maken.’

‘En als je je dan maar *wast,*’ zei Doets, alsof wassen voor mij een zeer bijzonder geval was.

‘Je ziet eruit zeg.....’ fluisterde Prul.

‘Ja, natuurlijk,’ zei ik alweer gretig.

‘Wie ben jij?’

‘Joop van Dil, juffrouw.’

‘Is Mijnheer van Dil van “de Wingerd” Uws Pa?’

‘Ja,’ bekende ik.

‘Dan heb ik Uws Pa ook verzekerd,’ jubelde de kaas. En Doets, wie dit schijnbaar zeer weinig zei, merkte achteloos over haar schouder op, dat zij zich even ging opknappen, en dat Meneer Drent even beneden kon wachten.

Er klonk geluid van klaterend water in de badkamer. Doets waste zich. En Prul zette een ketel water op het gas, want: ‘Wij mogen aanstonds wel aan het boenen. Wat een bende is het hier. Ze was nogal tam, vond je ook niet?’

Ik blies weer in de kachel, en prevelde: ‘Viel best mee.’ Toen kwam het hoofd van de kaas om de deur: ‘Er wordt hier opgebeld voor een juffrouw.....’ Maar tegelijk schreed Doets naar beneden. ‘Laat maar Meneer Drent. Het zal wel voor mij zijn.’

Ik keilde weer voorzichtig wat kolen op de kachel, die het deed. Toen kwam juffrouw Huiser thuis, niet op een fiets. Ze heeft een zacht, blond gezicht, en zei direct: ‘Meisjes, wat doen jullie hier.’

De bekentenis ging me al vlotter af. ‘En we zullen alles on-

berispelijk achterlaten,' besloot ik. Nu is dit een speciale slagzin van Haantje, die Huiser zeker genoegen moest doen.

En toen kwam Doets de keuken binnen, en zei: 'Er heeft een jongmens opgebeld, die vroeg naar *Prul*.....'

'O, dat ben ik,' viel Prul haar opgewekt in de rede.

'Ik heb hem gezegd, dat *ik* geen *Prul* kende. En onze telefoon is er niet, om door jullie gebruikt te worden. Dàt wisten jullie (ik kreeg meteen ook een veeg uit de pan) en dat weet jullie nu *eens* en voor *altijd*.' Doets verdween en Huiser zei: 'Kind, wat zie jij eruit. Je moet je straks maar even in de badkamer wassen.'

'Ja, juffrouw,' zei ik braaf.

De volgende dag heeft Prul het telefoondrama van Johnnie's kant verteld. Hij had opgebeld om Prul nog eens te verrassen. Hij had het nummer in het telefoonboek opgezocht. Hij had gebeld, en een mannestem had geantwoord. Johnny had gevraagd: 'Met wie?' En de mannestem had geantwoord: 'Met Mijnheer Drent.' Johnny wist, dat het een huis zonder mannen was, tenminste, dat had Prul altijd verteld. Dus hij werd meteen wantrouwend, en had kortaf gevraagd: 'Mag ik juffrouw Gelderman even spreken?' 'Wie zegt U?' had de mannestem geantwoord. Maar voor Johnny kon gaan uitleggen, had hij *schermutselen* gehoord, en een vrouwestem zei: 'Hallo, U spreekt met.....' Maar voordat de stem had kunnen uitspreken, had Johnny al gejubeld: 'Ben jij daar Prul? Ben jij daar engel? Hoe vind jij nu, dat *ik* jou opbel?' En de vrouwestem had *ijzig* geantwoord: 'U spreekt met *Juffrouw Doets*.' Zo ijzig, dat Johnny meteen had opgehangen, terwijl hij dacht, dat hij een verkeerd nummer had aangevraagd. Daarom had hij nog maar eens het nummer van Doets geprobeerd, maar toen dezelfde *ijzige* stem geantwoord had, was Johnny gevlucht. Ik zei meteen daarop, dat Prul natuurlijk de chocoladeletter van Johnny gekregen had, en dat ze heus niet hoefde op te scheppen met een leraar van haar vroegere school, maar Prul zei, dat een chocoladeletter een te *koel* geschenk van Johnny geweest zou zijn. Wat ik, alles welbekeken, ook wel kan aannemen.

Prul en ik hebben de keuken onberispelijk netjes ‘aan kant gemaakt.’ En daarna heb ik me in de badkamer gewassen. Toen we naar school terugfietsten, zei ik: ‘Zeg, heb jij Mams nog opgebeld?’

‘O, vergeten,’ zei Prul. ‘Weet je wat, dan tracteer ik jou op gevulde koeken. En jij mag je schort wel omkeren, want hij is roet. Dat zag ik straks.’

‘Ik geef niks om gevulde koeken,’ zei ik. ‘En, je zult zien, nu krijg ik ook nog gezanik met thuis.’

‘Bespottelijk,’ vond Prul.

Toen we op school kwamen, net op het nippertje, zei de concierge, dat hij een uur naar mij had moeten zoeken, omdat Mams enige keren had opgebeld. En hij had gezegd, dat *wij* altijd zoek waren, en *vaak* een slippertje maakten, en dat hij niet voor ons *instond.* De waanzin. Gelukkig belde Mams toen weer op. Ik kwam daardoor wel te laat in de klas, maar ik kon meteen dat slippertje van de concierge goedmaken. Ik zei, dat we ‘huisje’ gehad hadden, en dat een van de meisjes vergeten had op te bellen. En dat ik gegeten had. Dat vond Mams prachtig, en toen ik had opgehangen, zei de concierge, dat wij nooit zo laat ‘huisje’ hadden, en dat het me fraai stond mijn ‘Mama’ te bedriegen. Waarop ik niet geantwoord heb. Er was nog een klein drama 's middags, want om drie uur kwam Haantje binnen, en zei, dat het haar zeer tegenviel van Lily, maar dat ze nog niet van haar de sleutel ontvangen had. En Lily, die anders een *schuw schaap* is, draaide zich meteen wild naar mij toe, en kreet: ‘Heb jij Mevrouw de sleutel nog niet teruggegeven?’

Haantje zei: ‘Joop heeft *niets* met de sleutel te maken. Daarvoor ben jij verantwoordelijk.’ Lily plofte met haar hoofd op de schiettentblouse, die ze maakte - wij hadden naaien - en huilde meteen. Ik vermande me, en terwijl ik bedacht, waar ik de sleutel gelaten had, zei ik: ‘Ja, ik heb de sleutel even van Lily geleend. Omdat ik de centrale verwarming had laten uitgaan.’

Daar ging Haantje bij zitten. ‘Dit begrijp ik niet. Wat had jij met de centrale verwarming te maken?’

Ik zag, hoe Prul wild naar mij knikte, maar dat snapte ik niet. ‘Ik had vandaag keuken. En toen heb ik vergeten naar de kachel te kijken. En dat schoot mij pas te binnen, toen wij alweer op school terug waren. En toen ben ik er om twaalf uur even heengegaan. En ik heb de kachel aangemaakt.’

Dit klonk oneindig veel gemakkelijker, dan het in werkelijkheid was toegegaan met de aansteker van Mijnheer Drent. Daarom zei het Haantje vrij weinig.

‘Waar heb jij nu de sleutel?’ vroeg ze vinnig.

Ik voelde in mijn zakken, wat moeilijk was, omdat ik mijn schort had omgedraaid. Ik moest bekennen: ‘Ik weet het niet. Het spijt me zo Mevrouw.’

‘Nu, dit is fraai.....’ begon Haantje. Toen zei Prul: ‘Ik geloof, dat Joop de sleutel in de zak van haar mantel heeft.’

‘Hoe weet jij dat?’

‘Omdat ik er bij was. Ik heb geholpen,’ zei Prul.

Ik stond al op. ‘Mag ik even.....’

‘Ja, ga maar,’ zei Haantje. ‘En Lily, stel je niet zo aan asjeblieft.’

De sleutel zàt werkelijk in de zak van mijn jas. En dat was nog een wonder, want ik had een gat in die zak, wat ik met afgrijzen constateerde. Ik kwam de concierge tegen, die prompt vroeg, wat ik op dìt uur in de garderobe had te maken. Ik zei fier, dat ik voor Mevrouw wat halen moest. En hij keek mij aan, alsof ik hem ook weer bedroog!

Terug in de klas, overhandigde ik blij aan Haantje de sleutel, die hem viezig bekeek, en zei, dat in het vervolg Froukje er beter op kon passen. Waarop Lily gezwind een nieuwe huilbui inzette, en Haantje verklaarde, dat Lily beter naar huis kon gaan. En Juffrouw Manders, onze lerares naaien, keek met een licht afgrijzen naar ons, hoewel ze anders altijd heel aardig is. Maar dit was natuurlijk de schuld van Haantje, die alles zo geweldig opblaast. Ik had best een sleutel bij willen laten maken, àls hij was weggeweest. Hoewel natuurlijk de vinder van de sleutel bij Doets en Huiser had kunnen inbreken, als het geen nette man was geweest, want hun adres

hangt aan een papiertje aan de clef. Ik kan werkelijk niet nog eens sleutel schrijven!

's Avonds, toen ik gegeten had, - en het had me gesmaakt, want ik rammelde - werd er gebeld. Gijbertje kwam zeggen, dat er een Meneer Drent was om Joop te spreken. ‘Wie is dàt nu weer?’ vroeg Paps. ‘Ja, weet ik ook niet,’ moest ik bekennen.

‘Laat hem maar in de hal,’ zei Mams.

Ik volgde Gijbertje. In de hal zat Mijnheer Drent. Hij begroette me verblijd. En toen Gijbertje weg was, fluisterde hij: ‘Zou U niet een goed woordje voor me willen doen bij Uws Pa? Voor de brandverzekering?’

‘Maar U hèbt ons toch verzekerd voor brand! Dat hebt U toch juffrouw Doets gezegd.’

Meneer Drent drukte zijn kaas tegen zijn hart. Hij kwam nog een beetje dichter bij mij staan. ‘Dat zèg je maar. Uws Pa wilde er niet aan. Maar de naam van Uws Pa..... Juffrouw Doets heeft zich wèl laten verzekeren.’

En toen kwam ‘Uws Pa’ zèlf in de hal. Hij keek natuurlijk ontstemd. Hij vroeg: ‘Wat heb jij met Meneer.....’ ‘Drent,’ zei de kaas. ‘Met Mijnheer Drent te maken?’

‘We kennen mekaar wat goed, Uw dochter en ik,’ lachte de kaas *valselijk.* ‘We hebben vandaag samen de centrale verwarming aangemaakt, niet juffie?’

‘Wat is dat voor *nonsens*?’ De stem van Paps was snijdend.

‘Ja, dat ìs zo,’ moest ik bekennen. ‘Maar we kennen mekaar niet zo goed. Ik heb Meneer Drent vandaag voor het eerst gezien.’

‘Bij ene juffrouw Doets,’ zei de kaas. ‘En die heeft zich wèl voor brand laten verzekeren. En die heeft niet eens een riet endak. Zoals Uwé,’ zei de kaas.

‘Joop, ga maar naar je kamer. Ik zal zèlf wel met Mijnheer verder spreken.’

Op mijn kamer zat Mams. Die heb ik toen meteen het drama van de CV verteld. En van Prul. En de sleutel. En, dat ik niet gegeten had. Ze heeft geproest, en me beklaagd om dat niet-

eten. We waren het roerend samen eens. Maar 's avonds zei Paps, dat het toch niet aanging, dat ik direct zo amicaal was met *alle* mannen. En dat die Drent er toch maar een brandverzekering had willen uitslaan. ‘Waaruit?’ vroeg ik. ‘Uit jouw familiariteit.’

‘En heb jij je nu verzekerd?’ vroeg Mams.

‘We zijn toch al járen verzekerd,’ zei Paps.

‘Dus, die Meneer Drent viste achter het net,’ zei ik.

Hierop knikte Paps alleen. Hij scheen nog niet in zijn hummetje. En toen kwam Gijbertje binnen, en zei fluisterend, dat er een Mijnheer voor mij aan de telefoon was.

‘Wie?’ vroeg Paps.

‘Hij heeft zijn naam niet gezegd,’ bekende Gijbertje.

Maar, ik was de kamer al uit. Ik rende - wat heb ik vandaag een rendag gehad - de trap af. ‘Hallo,’ riep ik.

Een fluisterstem zei: ‘Hallo. U spreekt met Mijnheer Drent.’

Ik voelde meteen, dat die man me nog lang vervolgen zou.

‘Ja?’

‘Zou U mij de naam kennen zeggen van Uws vriendin?’

Ik had het meteen door. ‘Gelderman. Maar, ik geloof, dat Mijnheer Gelderman al lang verzekerd is.’

De man lachte. Bij een ander zou dat *honend* geklonken hebben. Hij zei: ‘Bedankt juffie. Nou, Uws Pa is ook geen gemakkelijke.’

‘Ja, stel je voor.....’ begon ik. Maar de heer Drent had al opgehangen, en koerste nu natuurlijk naar de familie Gelderman, waar hij de gemoederen in beroering zou gaan brengen.

En ik liep langzaam naar boven. Die man had toch ook geen baan..... Paps stond boven aan de trap. ‘Wie was dit nu weer?’

‘Het was weer Mijnheer Drent,’ bekende ik.

‘Wat moest die nù weer?’

‘Hij wou het adres weten van een vriendin.’

‘En, heb je hem dat gegeven?’

‘Ja, Paps.’ Vader sloeg opeens zijn rechterhand in zijn linker. Hij zei bars: ‘Jij leert het ook nooit.’

Hoofdstuk XII

We hebben Sinterklaas gehad, en ik heb mijn rapport. Het rapport..... nee, eerst Sinterklaas. Het was een leuke avond, Hans en Ronnie en de professor waren er ook, en ik heb de professor een surprisepakje gestuurd, waar hij eerst heel lang op heeft moeten kijken. En, toen hij het doorhad, heeft hij gebruld. Het waren twee mannetjes, waarvan de een er schrander en de ander er dom uitzag. De schrandere had zijn mond open om te praten, en hij had een vermanende wijsvinger. De domme was Hans. Ik had er een beeldig gedicht bij gewrocht, dat zo begon:

> Er was eens een wijze professor,
> Die deed Sint ongelooflijk plezier,
> Er was eens een heel dom studentje,
> Dat werkte niet..... o, maar geen zier.

En nog zo vijftien coupletten in dezelfde trant. En, ik weet zeker, wanneer de professor het gedicht niet had moeten voorlezen, wat hij nota bene vrij stuntelig deed, dat het hem dan helemaal niets gezegd zou hebben. In de professor had ik manchetknopen gestopt, en in Hans ook manchetknopen van minder allooi.

De professor kon zich niet voorstellen, hoe Topie wist, dat hìj manchetknopen nodig had. Maar Topie had haar licht opgestoken bij Ronnie, die geschreven had, dat ik ‘Vader het best manchetknopen kon geven, omdat hij die altijd verloor!’ Ronnie heeft natuurlijk ook de man voor de professor moeten ledigen, want dat had hij helemaal niet door!

Ja, het was een dolle avond, en ik kreeg veel onbekende pakjes. Maar, daar zag ik de handen in van Flap en Kwast, en misschien de Koe. Maar één pakje kon ik niet thuisbrengen.

En dat was het mooiste. Het was een klein danseresje, dat op één teen zweefde. Zo iets moois, zo iets bevalligs had ik nog nooit gezien. Ik werd er stil van. Ik dacht: 'Alleen Mams kan me dit gegeven hebben.' Maar Mams deed zo schuldeloos, dat ik daarvan terugkwam. En de professor boog zich naar mij over, en zei: 'Wat is dat aardig Topie. Wat is het?'

Nu staat het danseresje op de ereplaats in mijn kamer. En nu weet ik ook, van wie ik haar gekregen heb. Want de dag na Sinterklaas kwamen Wim Boerree en Mol bij ons. Mol deed heel dik. Ze had zulke *prachtige* cadeaux gekregen van Papa en van Wim.

Paps, die natuurlijk al lang weer goed op me is, hield me met een blik in toom.

'En wat heb je van je Vader en Moeder gekregen?' zei Mams, vermoeid.

'O, een *beeldige* toiletkoffer.' Mol beschreef de koffer in finesses. Ik gaapte achter mijn hand. Wim, dat had ik al direct gemerkt, deed schutterig. En, alsof hij iets *verborg*. Nu is het een feit, dat iedereen met Sinterklaas wel iets te verbergen heeft. Dus, ik knikte maar eens moederlijk tegen hem. En toen stond Wim meteen in vlammen. Hij kleurde tot in zijn boord. *En toen meteen wist ik het!* Ik had het danseresje van Wim. En, dat vond ik van Wim zo'n *nobel* gebaar, dat ik me meteen voornam, bij alle mogelijke, toekomstige conflicten tussen hem en Mol, altijd Wim's partij te kiezen. En ik zou hem een hele avond voor mij alleen trompet laten spelen, als Mol er eens niet was. Ik zei, dwars door Mol's on-interessant betoog heen: 'Ik heb zo'n snoezig danseresje gekregen!'

'Van wie?' moest Mol meteen weten.

'O, van iemand, die ik ken,' zei ik achteloos.

'En je wist niet, van wie je die danseres had,' zei Paps meteen. Mams knikte tegen mij. Zij had het door. Ja, Mams heeft niets van haar befaamde doorzicht verloren. Ze keek even steels naar Wim, die een sigaret opstak. Dat is altijd een teken van opwinding bij een man.

'Ik heb het van een vreselijk aardige *man,*' zei ik.

Wim friemelde met zijn sigaret, en Paps zei: 'O, ik had

geen moment gedacht, dat je het misschien van een vreselijk aardige vrouw zou hebben.'

'Nee.' Ik knikte aanminnig tegen Paps.

'Van wie heb je het dan?' Lichtelijk wrevelig.

'Ik zal het U vanavond bekennen.'

'Flauw,' vond Mol.

Later, toen Wim zijn auto uit de garage haalde - ik had op de loer gelegen - sprong ik achter hem aan. Ik sloeg mijn armen om zijn hals, en zoende hem op zijn bollige wang. Er kwam een putje in. Wim keek nog even, of hij mij veel te vrij vond. Maar ik zei: 'Dat danseresje is van jou hè? Je weet niet, hoe blij ik er mee ben. Dank je wel hoor.'

'Het was het enige, wat ik jou kon geven.'

'Wat schattig.....'

'Vond jij niet, dat ze een beetje op jou lijkt?' Toen duwde ik een put in Wim z'n andere wang, en terwijl ik op de treeplank van zijn auto klom, wist ik, dat, als Wim onverloofd was geweest, en onze kennismaking was vlot, tot aan het danseresje verlopen, dat ik dàn geen moeite gehad zou hebben met Wim als econoom.

's Avonds heb ik het Paps bekend, die het nota bene flauw vond!

En nu het rapport! Alvorens we dat bereikten, kregen we natuurlijk talloze proeven. Voor naaien hadden we een rokje. De dag, dat ik dat af moest hebben, zat ik zo dik in de proeven, dat ik Gijbertje verzocht de naden van binnen voor mij af te maken. 'En een beetje netjes hoor,' zei ik, haast smekend.

'Ze zeit wat,' bromde Gijbertje, die er na het akkevietje van de man met de honderd gulden niet beminnelijker op geworden is. Maar dat is heel begrijpelijk. Nu, voor dat rokje kreeg ik een 7. En juffrouw Manders zei, dat ik zeker een 9 had gekregen, wanneer het van binnen maar netter was afgewerkt. Ik heb het maar niet aan Gijbertje doorgegeven. Ze zou het toch niet hebben geloofd.

Koken werd een dramatje. Ik ben vrij goed in koken, dus ik maakte mij niet erg dik. Leerde alleen verschillende recepten uit het hoofd, want we moesten koken zonder kookboek. Dat

vond Mams flauw, waar Paps bij was. Gelukkig maar! Ik trok groentensoep, aardappelen (natuurlijk), savoyekool, en appelmoes toe. Om te beginnen werd mijn groentesoep zó dik, dat je het met een vork kon eten, en die kon er ook in rechtop staan. Dus daar plenste ik nog een sloot water bij. Toen ging het. En of ik daardoor geen goeie kijk meer op water had, weet ik niet, maar mijn appelmoes was zo dun, dat hij ternauwernood met een lepel te eten was. Je kon hem beter drinken. Dus daar goot ik doodvoorzichtig water àf, en daar was ik net mee bezig, toen juffrouw Hille, de lerares koken, dat ontdekte. Ik had voor appelmoes een *vier.* Maar, omdat de andere cijfers vrij goed waren, kreeg ik voor de hele substantie koken een 6. En het was mijn *enige!* Dus opgewekt fietste ik naar huis, verblijd een rapport te tonen, dat klonk als een klok. Natuurlijk viel Vader over die zes. Hij vond natúúrlijk koken *het voornaamste.* Maar Mams hielp me. Zij wist, wat er voor mij op het spel stond. En allebei op een leuning van zijn stoel, hebben we Paps bewerkt. Het was heus nog niet zo gemakkelijk. Maar het resultaat is, dat ik, met Mams in de Kerstvacantie naar de lessen op de Balletschool mag informeren, en dat ik dan een cursus mag volgen.

'En, laat dit jou een stimulans zijn,' zei Paps.

Maar dat snapte ik niet. 'Voor wat?'

'Om je best te blijven doen.'

'Ja, natuurlijk.'

'En, denk erom, je volgende rapport moet niet minder zijn dan dit. Alleen,' Paps moest kijken, hij wist het niet meer, de engel, 'voor koken een acht. Denk eraan, Jopie.'

Achter de rug van Paps om, kneep Mams mij in mijn elleboog. Dus zei ik braaf: 'Ja Paps.' Anders had ik misschien nog tegengesputterd.

En toen werd er getelefoneerd. Het was Wim voor mij.

'Joop, je zei onlangs, dat je mij zo graag eens wilde horen trompetspelen. Morgenavond ben ik thuis. Zou je dan kunnen komen?'

'O, best Wim.'

‘Kom dan niet te laat, dan hebben wij een lange avond. Zal ik je even komen halen?’

‘Welnee. Ik kom wel op de fiets.’

‘Ja? Zeg, Mol is er niet,’ zei het kind Wim nog ten overvloede.

‘Waar is die dan?’

‘Met haar Moeder naar de schouwburg. Een stuk, waar ik de dood aan heb.’

‘Hoe heet het dan?’

‘De schaduw van Myrna van Geel.’

‘Heb je het dan al gezien?’

‘Nee, maar ik heb de recensie gelezen. Erg intellectueel. Dat is niets voor mij,’ bekende Wim schaamteloos. - Nu is het een feit, wanneer in een kamer een persoon telefoneert, dat de andere personen haar domweg blijven aankijken. Tenminste, wanneer het familie is. Ik keek eens even om naar Paps en Mams. Mams zat nog altijd op de leuning van Vaders stoel. En allebei keken ze naar mij, Mams een beetje peinzend, en Paps, met mijn rapport in zijn rechterhand, zelfs een beetje dwingend. Dus ik zei maar gauw: ‘Het is Wim!’ Natuurlijk vroeg die meteen: ‘Wat zeg je?’

‘Nee, ik zeg, dat jìj het bent.’

‘Waarom? Tegen wie zeg je dat?’

‘Tegen Paps en Mams. Ik ben hier niet alleen, zie je.’

‘Dus, dan kom je morgenavond Joop.’

‘Ja graag.’ Ik wilde al ophangen, toen zei Wim nog: ‘Zeg, houdt Mol alleen van zulke intellectuele stukken?’

‘Zeg, ben jìj alleen?’ wilde ik eerst weten.

‘Ja. Mol is even met Papa naar de stad.’

‘Waarom ben jij niet mee?’

‘Och..... e..... och, ik kan het jou wel zeggen. We hebben enig ongenoegen gehad, omdat Mol het niet aardig van mij vindt, dat ik morgenavond niet met haar mee ga.’

Het bloed kruipt waar het niet gaan kan..... Dat is ook zo'n gezegde van Grietje. Dus ik schoot Mol te hulp. ‘Maar, dat ìs ook niet aardig, Wim.’

Maar Wim zei fier: ‘Ik wil overal met haar naar toe. Naar

alle schouwburgen. Naar alle stukken. Alleen niet naar de Schaduw van Myrna van Reens.'

'En je zei straks: Myrna van Geel.'

'Wat doet het er toe?' wou Wim weten.

'Nee, dat is waar. Het doet er vrij weinig toe. Ze zal ook wel geen Myrna heten.'

'Ja, dàt wel,' wist Wim. 'Ik vond het zo'n nonsens naam. Heb jij ooit van een Hollands meisje gehoord, dat Myrna heet?'

Maar voor ik hierop antwoord had kunnen geven, werd er intercommunaal opgebeld, en het duet tussen Wim en mij werd crû verbroken.

'Amsterdam,' zei een telefoonjuffrouw. 'Amsterdam. Het zal wel voor U zijn, Paps.'

Vader hees zich uit zijn stoel. 'Hallooo,' zei hij. 'Hallo. Ja. Ja. Ja, Julie, hier Leo. Moet je Joop hebben? Die is ook hier. Jopie, voor jou.'

Ik was weer op de leuning geklommen, en keek nu dòm naar Mams. Paps bekeek weer mijn rapport. Hij heeft nog nooit zo'n aandacht gehad voor mijn Lyceum-rapporten. Wij hoorden Mams kwelen. 'Ja? Ja, Julie. Och, wil Wim daar niet heen? Hoe heet het stuk? Hoe zeg je? De schaduw van Myrna van Hees?' Ik proestte bijna. 'Wat een gekke titel hè? Ja, ik heb er van in de krant gelezen. O, vind jij het geen gekke titel. Wat zeg je? Wil Wim er niet heen? Geef hem ongelijk,' zei Mams fier. Toen kwam er een hele tijd Tante Julie. Mams zei 'ja', en 'nee', en 'stel je voor', en ze ging er bij zitten. Toen Tante Julie eindelijk uitgeraasd was, zei Mams: 'Nee, daar bemoei ik me liever niet mee. Nee, heus Julie, dat moeten Mol en Wim zelf in orde maken. Wat zeg je? O nee, ik denk er niet aan.' En toen hing Mams de telefoon op, en begaf zich weer naar ons.

'Wat was er weer met Mol en Wim?' wilde Paps weten.

'O, Mol wil naar een toneelstuk. Je weet wel "De schaduw van Myrna van Hees". En daar voelt Wim niets voor.'

'En?'

'Ja, nu hebben ze een beetje ongenoegen natuurlijk. En Julie

wil, dat ik Billy opbel. En hem er toe zie te brengen, om tòch mee te gaan.'

'Dat doe je toch niet?'

'Natuurlijk niet.' Dus het bloed kruipt bij mij toch verder, dan waar het niet gaan kan. Ik had tenminste nog tegen Wim gezegd, dat ik het niet aardig van hem vond. En ik was al in afwachting van de misprijzende woorden, dat ik natuurlijk niet naar Wim kon gaan, wanneer die alleen thuis zat, en Mol *verbolgen* in de schouwburg, toen het me bleek, dat mijn pientere Paps en Mams niet doorhadden, dat ik de invitatie van Wim aan Myrna hoe-heet-ze te danken had. Dus, ik zei maar niets.

'Warenkennis een zeven.....' begon Paps, 'wat leer je van warenkennis?'

'O hopen,' zei ik gretig.

'Nu, wat dan?' En toen werd er weer getelefoneerd. Het was weer Wim.

'Ben jij daar Joop? Werd je Vader intercommunaal opgebeld?'

'Nee. Mijn Moeder.'

'Uit Amsterdam?'

'Ja. Het was Tante Julie.'

'Ze had het natuurlijk over Mol en mij. En die vervloekte Myrna.'

'Ja. Ook.'

'Als ze maar weet, dat ik niet ga.' Tante Julie 'ze'. En toen werd Wim afgebroken. Intercommunaal. En ik hoopte, dat hij tegen 'ze' ook zo fier bleef. Tegelijkertijd kwam onze buurman-vrijgezel, die van de hobbies, en ik verdween naar mijn kamer. Maar niet voordat de vrijgezel van zestig nog aanminnig gepreveld had, dat hij nog nooit zulk mooi haar gezien had, als ik heb. Ik hoop maar niet, dat het verzamelen van pijpekrullen (echt) zijn nieuwste hobby wordt. Daar zal hij vaak invliegen.

De volgende avond hadden we gasten te eten. Bankvrienden van Paps plus hun vrouwen. Dus, dat was nogal gewichtig, maar ik kon toch na den eten ongemerkt wegkomen. Gelukkig, dat ik geen kind ben, dat muzikaal is. Dat 's avonds Bach

moet spelen of Brahms voor de gasten. Alleen zei Mams: ‘Je gaat naar Renée zeker. Je komt wel niet te laat thuis Joop?’ En omdat Wim gezegd had, dat hij er een lange avond van wilde maken, verkleedde ik me maar niet meer, en ging in mijn galajurk op de fiets, waarover ik een gevoerde zwarte leren zeiljas aantrok. Wim deed me zelf open. Een moment was ik nog bang, dat hij tòch met Mol naar Myrna was. Maar: ‘Leuk, dat jij er bent Joop.’ Hij hees me uit de zeiljas. ‘Kind, wat ben jij mooi.’ ‘Ja, dat komt, we hadden gasten. Daarom ben ik ook zo laat.’

‘Dat groene fluweel staat je,’ complimenteerde Wim me.

‘O, maar dat staat iedereen.’

We klommen naar boven. Dien verzorgde de theetafel. De trompet lag uitdagend op het bureau.

‘Ik heb maar gewacht met theezetten, tot jij kwam.’

Dat was weer echt ouwe-herig van Wim. En ik zei: ‘Braaf.’ Toen Dien verdwenen was vroeg ik: ‘Zeg, waarom komt je Vader er niet bij?’

‘Die kan geen trompet uitstaan. Die zit met ohropax in zijn oren om maar niets te horen.’

‘Wat is ohropax?’ ‘Dat stopt hij in zijn oren. Dat zèi ik toch.’ Nee, Wim was niet oer-beminnelijk. En ik wenste, dat ik ook een stiekeme ohropax mocht hebben, om in mìjn oren te stoppen. ‘Eerst maar een kopje thee hè? En dan begin ik maar gauw. Het is leuk Joop, dat jij je zo voor mijn trompet interesseert.’

‘Ja,’ zei ik. ‘Was het gisteravond Tante Julie, die je opbelde?’

‘Natuurlijk. Maar ìk ben op mijn stuk blijven staan.’

‘Braaf,’ prees ik.

Wim hees zijn thee naar binnen. Dan greep zijn hand teder en voorzichtig naar zijn trompet. Ik leunde achterover in mijn stoel met gesloten ogen, alsof het kunstgenot tè overweldigend voor mij was. En ik liet de neusachtige klanken berustend over me heengaan, terwijl ik dacht aan Pa Boerree, die in elk oor wel twee Ohropaxen zou nodig hebben, om Wim's jammerklachten te doorstaan. En toen..... We hadden niets gehoord,

we hadden geen deur horen opengaan, we hadden geen stem vernomen..... Ik bleef achterover leunen, met mijn armen over de stoelleuningen, mijn handen op de grond. En Wim blies..... Ik had nog net even naar hem gekeken, hij was heel bollig, heel rood, en zijn ogen keken star en een beetje uitpuilend naar zijn trompet, die nu wel zijn grootste liefde had. Ik was de eerste, die Mol zag. Maar ook pas, toen ze naast mijn stoel stond.

Ik was de eerste, die Mol zag. Maar ook pas, toen ze naast mijn stoel stond.

'Zo.....' zei ze.

'O hallo,' zei ik opgewekt. En ik zwaaide naar Wim, om zijn aandacht te trekken. Het was, alsof hij uit verre verten terugkeerde. 'Wat moet dat.....' begon hij. En toen zag hij

Mol. Hij keek eerst verbluft, dan zelfs een beetje ontstemd, dan stond hij op.

'Zo,' zei Mol weer. 'Wilde je dáárom niet mee naar de schouwburg.' Ze lachte opeens, een lach, die bij Myrna van Hees hoorde, dacht ik.

'Doe niet zo krankzinnig,' stoof ik op. Maar meer om Wim te helpen, want ik had wel graag dit toekomstige liefdesdrama meegemaakt. En uitgebuit ook.

'Bemoei jij er je niet mee,' keef Mol meteen.

'Nu dan ga ik maar.' Wim had nog niets gezegd. Nu zei hij: 'Jij blijft hier Joop.'

'Als jij maar weet, dat ik je na vanavond *nooit, nooit* meer vertrouwen zal.' Ik wilde al weer iets zeggen. Maar Wim nam de leiding. Hij schoof voor Mol een stoel aan. Ik voelde, dat de trompet hem tot hoogten had opgevoerd, waar hij anders niet vertoefde.

'Beheers je,' zei Wim. 'Jij kunt maar niet alles tegen mij zeggen.'

'Ik ga toch maar liever,' ontdekte ik. 'Jij kunt het best alleen af, Wim.'

Mol lachte weer, weer een Myrna van Hees-lach. 'Ze schijnt jou goed te kennen,' smaalde zij.

'Ja, ik schijn hem bèter te kennen, dan jij.' Fier.

'En dan te denken, dat ik in de schouwburg zat. En dat ik helemaal niet genoot, omdat jìj er niet was. En toen ben ik weggegaan. Ik heb Mama alleen laten zitten. Die schat vond het direct goed. wat ik deed. En ik heb buiten de schouwburg een taxi genomen, en ik ben hier heengeraced.....'

'Dat is helemaal niet zo bijzonder,' viel ik in. 'Als jij nu nog gelopen had.....'

Wild keek Mol naar mij, die haar prachtige tirade zo crû onderbrak.

En toen opeens lachte Wim. Hij nam het hoofd van Mol tussen zijn beide handen. 'Dom, dom vrouwtje,' zei hij.

Ik sprong van de stoel. 'Nu ga ik echt. Dank je wel voor je trompet, Wim.' En tegen Mol zei ik moederlijk: 'Zoen hem maar gauw af, die man van jou.'

Maar voor ik nog bij de deur was, hoorde ik alweer Mol's stem, tè hoog voor een normaal geluid. ‘Je weet niet, wat het mij gekost heeft Billy, om weg te gaan. Het was zo'n geweldig interessant stuk. Ze speelde zo prachtig, die Myrna van Hees. En in de auto heb ik er aldoor aan moeten denken, dat jij niet van zulke zuiver-intellectuele stukken houdt. Dat jij er ook je best niet voor wil doen, om daarvan te houden..... Dat jij niet eens uit liefde voor mij.....’ Ik had de deurknop al in de hand, maar bleef nog even wachten. Wim had Mol's gezicht weer losgelaten.

‘Begin jij nu weer?’ Nu bleef ik tegen de deur leunen. Het liep toch anders, dan ik in mijn optimisme had gedacht. En gemeen had ik door, dat Mol niet in zilte tranen kon wegsmelten, omdat ze haar ogen had opgemaakt. Dat zou een te vies geklieder geworden zijn.

‘Ja, ik begin weer,’ zei Mol. ‘Ik zou nog hebben kunnen aannemen, dat jij niet van een intellectueel stuk houdt..... Je leest toch ook nooit een boek.....’

‘Welwaar,’ viel ik in. ‘Detectiveboeken.’

‘Hoe weet jij dat?!’

‘Omdat hij het me heeft verteld.’

‘Krankzinnig. En dat noemen jullie *boeken.* Maar een goed, degelijk boek heb jij nog nooit in je handen gehad. Heb ik misschien ongelijk?’

‘Nee. Maar ik lees liever een vlot, spannend detectiveboek, dan de boeken, die jij leest. Met zes zinnen op een bladzij, en allemaal puntjes!’

Mol stampte opeens op de grond. ‘Dat is een belediging!’

Wim zat op zijn bureau, en slingerde zijn ene been heen en weer. ‘Och, dat is zo niet bedoeld,’ zei hij onverschillig.

En, toen voelde ik, dat ik moest ingrijpen. ‘Als jullie werkelijk van zo heel verschillende dingen houden, dan passen jullie niet bij elkaar.’ Als een tijgerin, zo wild, draaide Mol zich om naar mij. Maar ik doorstond haar blik. ‘Ik weet wel, dat ik later een man moet hebben, die leuk vindt, wat ìk leuk vind, en die.....’

‘Zwijg!!’ zei Mol. Dus, ik zweeg maar.

‘Ik zeg nogmaals, dat ik zou kunnen aannemen, dat jij niet van De Schaduw van Myrna van..... van.....’ Mol was ook de naam vergeten in haar emotie.

‘Van Hees,’ zei ik voor.

‘Dat jij niet van zo'n stuk houdt.’ Mol negeerde mij. ‘Maar, dat je thuisblijft, om met háár,’ - weer een vernietigende blik op mij - ‘trompet te gaan spelen, dat vind ik *laag*.’

‘Ik heb anders niet gespeeld,’ zei ik. Ik keek naar Wim. Er trok iets in zijn wangspieren. Hij dacht even na, voor hij antwoordde. Dan zei hij kalm: ‘Nu, dan moet je dat maar laag vinden.’

Ik was zo stomverbaasd over dat zeldzaam fiere antwoord, dat ik als een vis naar adem hapte. En Mol kreet: ‘Billy!!!!’

‘Ja,’ zei Wim. ‘Ja. Als je zulke dingen van me denkt, dan is het misschien werkelijk maar beter, dat wij onze verloving verbreken.’ Dat was een zin uit een ouwerwets boek. ‘Zoals Joop ook zegt.’

‘Nu, ik ga maar,’ zei ik. Want nu ijsde ik werkelijk van het drama, dat op springen stond. Niemand hield me tegen. Ik kwam ongemerkt thuis. En toen ik in bed lag, dacht ik nog na over Wim. Die had verborgen qualiteiten. Dat was een *kerel*.

De volgende dag belde Wim me op.

‘En?’ zei ik ademloos. Want Mol zou mij natuurlijk uitspelen, wanneer de verloving tot het verleden behoorde. ‘Zat maar op zijn kamer te trompetspelen,’ zou ze zeggen. ‘En drong er bij Wim op aan, dat wìj niet bij elkaar pasten.’

‘O, 't is in orde, Joop.’

‘Hè, gelukkig.’

‘En, ik dank je nog zeer voor je raad.’

‘Voor mijn raad?’

‘Ja, als jij dat niet gezegd had, dat wij niet bij elkaar passen..... Ik weet nu, hoe ik Mol moet aanpakken.’

‘Hoe dan?’

‘Ik ben altijd veel te slap geweest. Ik heb haar in alles haar zin gegeven. Ik heb haar veel te veel verwend.’

‘Ja, dat is zo.’

‘En nu ik eens echt opgetreden ben..... Mol is als was in mijn handen.’

‘Nu, gelukkig maar,’ zei ik. En ik dacht: ‘Ik hoop, dat Mol ook zo van was blijft, wanneer ze eenmaal getrouwd zijn.’ Maar, dat zei ik niet.

‘Ze is toch lief Mol,’ peinsde Wim.

En om hem die illusie niet te ontnemen, zei ik: ‘Ze is een schàt!’

* * *

En nu is het Kerstmis. We hebben een huis vol mensen. Om te beginnen Hans en Ronnie en de professor. Dan Oom Kees, Tante Pop en hun twee bloeien Bea en Bertie, en dan nog half Oom Jog en Tante Julie, omdat die de helft van de tijd bij Pa Boerree logeren. De Opa's zijn niet gekomen, omdat ze het te koud vonden. Het vriest als in een poolnacht. En er ligt sneeuw. Het geheel is sprookjesachtig en onwaarschijnlijk van schoonheid. Nu gaan we Oud en Nieuw met Opa van Dil en Tante Suzanna vieren in Noordwijk. Tenminste, als het dan niet zo koud is, schreef Tante Suzanna opgewekt. ‘En, ik vind de wegen ook veel te glad om te rijden.’

De professor is helemaal bij ons thuis. Die heeft wel wat geleerd in de zomervacantie. Ik vind hem een enige man, en hij kijkt met ontzetting naar Oom Kees. Hij heeft natuurlijk helemaal niet door, in welke familiebetrekking Oom Kees tot ons staat. Ik denk, dat hij hem in zijn hart een echte nare man vindt, die Mams beter niet had kunnen vragen te logeren. Want, zodra Bea en Bertie hun hielen hebben gelicht - en die lichten véél hielen, omdat ze èn schaatsenrijden èn sleeën van de Heuvel, ze zijn allebei heel aardig - begint Oom Kees lofliederen te zingen. De eerste keer, dat hij dat bij de professor deed, keek die Oom Kees afwezig aan, en luisterde niet. Dat had ik best door. Maar de tweede keer, dat hij hetzelfde zei tegen de professor, alleen in andere vorm, scheen er ièts tot hem door te dringen. De professor gooide zijn hoofd zo

met een onwillige ruk naar achteren en keek ongelukkig. Naar Mams. Dat heeft Oom Kees helemaal niet door. En hij vervolgt de professor. Gister heb ik zelfs gehoord, dat hij voorspelde, dat Bertie ook best professor kon worden. Dat die zo'n ontzettend goed stel hersens had. Toen zei de professor: 'Ja, dat is heel merkwaardig. Ik ben één keer op de lagere school, en één keer op de HBS blijven zitten.' Oom Kees lachte zuur. En alsof dat een vrij onaardig mopje was. Nu lach ik me dood, als Bertie van het sleeën van de Heuvel thuiskomt met een dood-normale aanbidder. Dan zul je Oom Kees horen. Weg professoraat in de toekomst!! Bertie is wel altijd heel rond en lacherig, als ze thuiskomt. Bea, die èrg knap is als Tante Pop, is laconieker. Ook als Tante Pop. En Grietje zegt, dat Mijnheer Kees niet zo hoeft op te scheppen, want dat zijn dochters getrouwd zijn, voor hij het weet. Maar nu heeft Grietje een koppel-complex!

Ik kan me gewoonweg niet voorstellen, dat Tante Pop met Oom Kees is getrouwd. Of ze moet het uit vriendschap voor Mams hebben gedaan. Want Tante Pop ziet er snoezig uit, en Oom Kees is al kaal, met nog enige *spaarzame* haren, en hij heeft een bevallig buikje. Gelukkig maar, dat Bea en Bertie op Tante Pop lijken. Hoewel Bertie lijkt ook wel een beetje op Mams.

Vanmorgen zei Mams tegen mij: 'Kind, wat ga jij doen vandaag.'

'Schaatsenrijden,' zei ik.

'Met wie?'

'O met Renée en Hans en Flap. En nog een paar lui, die U niet kent.'

'Weet jij, wat ik zo graag zou willen?'

'Nu?' In dat ene woordje legde ik al verzet.

'Dat jij vanmorgen met de professor gaat wandelen.'

'Waarom ik? Waarom kunnen Hans en Ronnie niet gaan?'

'Die gaan vandaag naar Marken op de schaats.'

'Misschien ga ik daar ook wel heen.'

Mams zuchtte even. 'En waarom kan de professor niet alleen?'

‘Kind, hij kent de weg hier toch niet.’

‘Dan kan hij toch vragen. Hij is toch zeker geen kind meer.’

‘Hij is wèl een kind,’ zei Mams. Het klonk bijna tragisch. ‘Als je weet, dat ik van de zomer elke dag met hem gewandeld heb. Toen kende hij nog de naam niet van onze laan.’

‘Nou, in vredesnaam dan maar. Als ik mijn slee dan maar mag meenemen. Het is een prachtige wandeling naar de Heuvel. En dan kan hij best in de Belvedère een kopje koffie drinken. Terwijl ik slee.’

‘O, dat is best,’ zei Mams opgelucht. Ik zag de professor in de serre rondlopen, terwijl hij de planten van Mams bekeek. Hij kent natuurlijk geen primula van een cyclaam. Ik zag Oom Kees ook de grote zitkamer binnenkomen, en rondspieden. Maar, voordat hij de professor had ontdekt, was ik al bij hem. Gaat U mee wandelen, professor? En mag ik dan mijn slee meenemen?’

‘Och Topie, dat vind ik aardig. Dat vind ik nu alleraardigst,’ zei de professor blij.

Dus, daar gingen wij. Ik leidde hem door de keuken, om Oom Kees te ontlopen. Ik was in skibroek en windjacket, de professor in een antieke ulster plus bontmuts. En achter me aan bungelde de slee. Het was vinnig koud, zodat de professor al gauw een rooie neus demonstreerde. Trouwens de mijne was ook niet onberispelijk. Maar het kon me niets schelen. Want alles was zo prachtig en *onbedorven* buiten. De professor zweeg, hij liep met zijn hoofd gebogen, en peinsde natuurlijk over een vraag, waarmee hij Hans weer kon laten stralen. Ik zweeg dus maar ook, en ik dacht, hoe schattig Mams toch was, om de hele zomervacantie er elke dag met de professor op uit te gaan. En alsof hij mijn gedachten raadde, zei de professor opeens: ‘Jij hebt een zeldzaam lieve Moeder, Topie.’

‘Ja, ze is een schat,’ zei ik.

‘Wie is toch die Meneer, die bij jullie logeert? Ik bedoel niet de broer van je Vader. Die ken ik wel.’ De broer van mijn Vader was natuurlijk Oom Jog. Ik legde hem dat maar niet nader uit, om hem niet nog meer in de war te maken.

‘Oom Kees? Dat is een broer van Mams.’

Bij deze woorden bleef de professor staan. ‘Nee, dat meen je toch niet?’

‘Ja. Het spijt mij.....’

‘Ik dacht dat die Tante een zuster van je Moeder was.’

‘Er logeert wel een Tante bij ons, die een zuster van mijn Moeder is. Tante Julie.’

‘Dat kan ik me niet herinneren. Hoe ziet die dame eruit?’

‘Nou, nogal groot. En tanig. En erg opgemaakt.’

Maar, dat zei de professor niets.

‘Ze zat gisteravond naast U.’ Ook dat zei de professor niets. Ik zuchtte ervan.

‘Maar die Mijnheer.....’

‘Oom Kees?’

‘Ja, die broer van je Moeder.’

‘Wat wil U daarmee?’

‘Die lijkt helemaal niet op je Moeder.’

‘Nee, gelukkig niet.’ Toen lachte de professor, en hij haakte opeens in, zodat wij op de Heuvel arriveerden, stijf gearmd. Het was geen gezicht, een antieke bontmuts naast een moderne windjacket. Maar niemand keek naar ons, trouwens dat kon mij ook niets schelen.

‘Als U nu daarginds een kopje koffie gaat drinken, dan ga ik even sleeën. Vindt U dat goed?’

De professor zei als een zoet kind: ‘Best.’ En ik trok mijn bob de heuvel op. Nu ben ik razend op bobben, en ik vergat natuurlijk helemaal de professor. Tot de jonge man, die achter me zat, en die beeldig sturen kan - hij heet Frank van Marle, en hij is verloofd met een meisje, dat ik ken, maar die zit op het ogenblik in Zwitserland - tegen me zei: ‘Zeg, moet je die antiekeling zien.’

‘Waar?’ zei ik nog.

‘Daar. Achter die mensen.’ Het was natuurlijk de professor. Hij zag er helemaal verkleumd uit.

‘Dat is professor Coelingh. Die hoort bij mij. Dit is ons laatste baantje, Frank.’

‘Had ik nu maar niets gezegd,’ zei Frank onverschillig.

Toen ik de professor weer onder zijn arm greep, vroeg ik:

‘Heb ik U heel lang laten wachten?’ En de charmante professor zei: ‘Helemaal niet. Helemaal niet Topie. Ik had graag meegedaan.’

‘Kunt U goed sturen?’ Sturen? Nee, dat kon de professor niet. Ik zag ons al genoegelijk samen de Heuvel afduikelen. Samen in de sneeuw. We kwamen innig thuis, de professor zeker met ijsbenen. Want hij kroop meteen bij de grote open haard, en hij zei tegen Mams, dat hij zo heerlijk gewandeld had met Topie.

's Avonds was er een groot diner. Er was stemming. Kaarsen, een prachtig gedekte tafel, veel hulst, en veel rooie tulpen en witte begonia's en een enorme lila begonia, die het *deed* tussen al dat wit en rood. Wij jonge mensen waren allemaal gloeierig, en een beetje opgewonden. Bertie zelfs een beetje tè, wat haar een fronsen van Oom Kees op de hals haalde.

En toen iedereen zo aanminnig koutte, en Paps net tevreden naar mij had geknikt, verhief de professor opeens zijn stem. Dat was zo iets bijzonders, dat iedereen luisterde.

‘Ik was vanmorgen met Topie op de Heuvel,’ begon hij. Iedereen zweeg. ‘Heb jij gezien, dat daar een ouwe heer stond te filmen? Heb jij dat gezien, Topie?’

‘Ja, waar U achter stond.’

‘Hij was met zijn vrouw, denk ik. Die wilde weg, want ze kreeg zulke koude voeten. Tenminste, dat zei ze. Trouwens, ik had ook koude voeten,’ zei de professor onschuldig. ‘En toen zei de Meneer, ik wil even wachten, tot dat lieve, kleine diertje voorbijkomt.’ De professor keek de hele tafel rond. Nù had hij eens iets te vertellen.

‘Ik raakte nieuwsgierig. Ik wou ook wel eens weten, wie dat lieve, kleine diertje was.’ De professor glimlachte als bij zoet geheim. ‘En toen kwam jij, Topie, de heuvel af. Je krullen woeien onder je muts uit. De meneer filmde..... dat ging gauw hoor! En, toen jij voorbij was, zei hij: ‘Kom nu kunnen we wel naar huis gaan!’

De professor keek de tafel rond, zo blij, alsof hij nu zijn aandeel gegeven had in de feestvreugde. Iedereen keek een beetje ontsteld naar hem. Zelfs Mams. En Oom Kees keek

critisch. Toen zei Mams: ‘Hij zal met dat lieve, kleine diertje wel een ander bedoeld hebben.’ Maar de professor zei strèng, zoals hij dunkt me tegen al zijn studenten moet zijn: ‘Er was maar één lief, klein diertje op de Heuvel. En, dat was Topie!’

Hoofdstuk XIII

Kerstmis is voorbij, en ons huis is leeggestroomd. We hebben Oud en Nieuw in Noordwijk gevierd. 's Morgens heeft Paps Opa van Dil en Tante Suzanna gehaald, en 's middags vroeg zijn wij naar Noordwijk gereden. Het was spiegelglad, en achter ons aan toerden Hans en Ronnie in het tiendehands Fordje, dat Hans bezit. Naast Paps zat de professor in ulster en bontmuts. Die zat zo onbewogen, alsof de wegen niet glad waren, en er geen grijze sneeuwlucht dreigde. Tante Suzanna en Opa zaten bij Mams en mij achterin. En Tante Suzanna gilde bij elke bocht. Op het laatst keerde Paps zich om, en zei: ‘U moet zich een beetje rustig houden, Tante Suzanna.’

‘Als jij maar voor je kijkt,’ zei die bits.

Hans reed zo onverschillig, alsof de wegen normaal waren. En af en toe met een arm om Ronnie heen.

Ik keek door de achterruit. ‘Moet U eens kijken, hoe Hans rijdt,’ inviteerde ik Tante Suzanna.

‘Nu ja, die speelt met zijn leven,’ wist Tante Suzanna. ‘En zit asjeblieft stil Joop.’ Alsof een luttele beweging van mij de auto kon doen slippen.

‘Jij overdrijft wel een beetje,’ zei Opa van Dil.

Toen wij zonder ongelukken in Noordwijk aankwamen, had Tante Suzanna een gebaar, voor ze uitstapte, alsof dat aan haar te danken was. Paps keek een weinig verstoord, toen hij haar hielp uitstappen, en de professor lag direct op zijn neus. Zijn bontmuts vloog af. ‘Maar Vàder!’ riep Ronnie.

Hans sleurde hem fier overeind. Nu slaagt hij misschien wel voor zijn tentamen.

‘Nee, jij hoeft mij verder niet te helpen,’ zei Tante Suzanna. Ze voelde natuurlijk de stemming van Paps aan, die ze heeft opgevoed.

‘Geeft U mij maar een arm,’ stelde Mams voor. ‘Het is hier een beetje gevaarlijk, zo tegen het duin op.’

Maar voordat Tante Suzanna haar zwarte biberetarm had kunnen uitsteken, lag ze al tegen de vlakte. Haar lorgnet vloog van haar neus. Ik zag heel veel rokken, en een paar dikke kousen. Nee, nu weet ik, dat blote benen nooit iets voor Tante Suzanna zijn geweest. Hans en Paps sjorden Tante Suzanna op, en ik durfde gewoon niet naar Mams te kijken. Want ik ben zo'n kind, dat lacht, als er iemand valt. Natuurlijk zonder bezeren of pijn doen. Ik beet op mijn onderlip, en keek overal heen, behalve naar Tante Suzanna en Mams. Tot de professor me weer onder mijn arm greep, en zei: ‘Kom Topie, durf je je aan mij toe te vertrouwen?’

.....lag ze al tegen de vlakte.

‘Ik vind U ook niet zo veilig,’ zei ik. Waarop de professor zo lachen moest, dat hij ging glibberen, en ik hem met moeite overeind kon houden.

‘Je hebt toch Tante Suzanna goed vast?’ hoorde ik Paps aan Hans vragen.

Zijn antwoord verstond ik niet. Hij keek natuurlijk om waar Ronnie bleef. Maar Ronnie kwam innig gearmd met Mams en Opa van Dil achteraan.

De Oudejaarsavond was werkelijk plechtig. Met een plechtig soupertje. Opa ter Heul speechte, en Paps. Dan krijg ik altijd zo'n gevoel, dat ik huilen moet. En dan voel ik ook, dat ik de schattigste Ouders heb, die ik me wensen kan. En dat ik die nooit voldoende waardeer. Op Nieuwjaarsdag kwamen ook Tante Julie, Oom Jog, Mol en Wim, en ik vond het meteen ròmmelig worden.

Tante Julie zei, dat ze een '*dodenrit*' hadden gemaakt, en dat als Billy niet zo buitengewoon had gechauffeerd, dat ze dan zeker een *dodelijk* ongeluk hadden gekregen. Dat de hele weg vol stond met auto's die niet verder durfden te rijden.

'Kijk, dàt is nu de zuster van Mams,' lichtte ik de professor in. Het leek me het meest verstandig dit uit te leggen, waar Tante Julie in den vlese bij was.

'Nee,' zei de professor. 'Ik heb altijd gedacht.....'

'Nu, wat hebt U altijd gedacht?'

'Dat die Tante van jou je Grootmoeder was.' Toen brulde ik. Tante Julie vroeg:

'Waarom heb jij zo'n pret Joop?'

'Dat zal ik nooit durven bekennen.'

'Dus een geheimpje?' informeerde Tante Julie meisjesachtig.

Ik proestte weer. 'Ja,' zei ik.

Daarop kwam Tante Julie naar de professor en mij toelopen. Ze wiegde met haar heupen. Ze deed, alsof zij met één handomdraaien van de professor een slaaf zou kunnen maken. De professor keek angstig op zij; hij was graag gevlucht, dat weet ik.

'Vertel mij nu eens, wat voor een geheimpje had jij met professor Coelingh?' Ze ging naast de professor zitten, ze boog zich óver de professor heen naar mij toe, haar lange kralen gleden langs de neus van de professor. Die schudde zich als een poedel.

Ik gilde weer. ‘Nee, dat kan ik niet vertellen. Het is iets zeer persoonlijks nietwaar professor?’

‘Tja,’ zei de professor.

‘Kòòm.....’ zei Tante Julie.

‘Nee,’ zei ik.

Toen haalde Tante Julie haar schouders op, slierde weer met haar kralen langs de neus van de professor, en merkte aanminnig op: ‘U hebt een schat van een dochtertje Professor.’

‘Tja,’ zei de professor weer.

‘Ik vind haar een hele goede invloed op Hans hebben. Vindt U ook niet.’

De professor keek naar Hans, keek naar Ronnie, die samen één tijdschrift bekeken, en zei: ‘Tja. Tja, dat kan wel. Hoewel Hans.....’ Hier stokte de geest van de professor.

‘Hoewel Hans.....’ herhaalde Tante Julie.

‘Hans heeft ook zijn qualiteiten,’ bekende de professor.

Ik had bijna geapplaudiseerd. Tante Julie keek als iemand, die iets zeer onprettigs verneemt. Maar ze zei valselijk: ‘Ja, Hans heeft ontegenzeggelijk kwaliteiten. Alleen zo jammer, dat hij voor zijn laatste tentamen is gezakt.’

En toen zei de professor iets heel geweldigs: ‘Maar dat heeft niets met zijn qualiteiten te maken, Mevrouw ter Heul.’

‘Neen, dat is wel zo.’ Tante Julie keek de kamer rond. Ze keek, of er ook een man was, die haar beter lag. Maar Paps bridgete met Mams en de beide Opa's. Er was alleen maar Oom Jog, waarmee ze al dertig jaar getrouwd is, en Wim Boerée, die dicht naast Mol, met Oma ter Heul koutte. Dat is nu echt wat voor Wim. Praten met een oude dame, die alles wat modern is, afkeurt. Dan kan Wim zo bezadigd zijn mening over de tegenwoordige tijd ten beste geven. Ik zag, dat het Mol erg verveelde, en toen Juffrouw Greet er ook nog bijkwam, stond ze op, en ging over de stoel van Paps hangen. Oom Jog, die niet bridget, deed een Frans kruiswoordraadsel. Dat vind ik nu knap, ik, die nog nooit een Hòllands kruiswoordraadsel heb kunnen oplossen.

‘Uw dochtertje heeft pràchtige wimpers,’ begon Tante Julie weer het gesprek. Ik weet, dat op dàt ogenblik het woord

‘wimper’ de professor niets zei. Hij had met de qualiteiten van Hans al zijn kruit verschoten.

‘Tja,’ zei hij daarom maar.

‘U had vroeger wimpers, waarop een lucifer kon blijven liggen. Zo krulden ze om. Tenminste, dat schreef Mams in de HBS tijd.’

‘Dat doen ze nòg,’ zei Tante Julie fier!

De professor keek naar Tante Julie's schoenen. Die hadden wel niets met haar wimpers te maken, maar ik proestte inwendig. Ik merk, dat ik veel inwendig proest! En toen de professor niet doorging op Tante Julie's schoon, verhief ze zich statig. We kregen een stralende glimlach plus goud, en ik hoorde naast mij de professor verlicht ademhalen.

‘Wat is zij nu van mij?’ vroeg ik op een examen-toon.

‘Je Grootmoeder,’ zei de professor, en hij schokte.

Toen kwam Mams aangelopen. Wim Boerree viel als bridger in, en Mol bleef over de stoel van Paps leunen. Zeker om te demonstreren, dat er voor haar wel àndere schouders bestonden dan die van Billy. Mams ging zitten op de stoel, die Tante Julie verlaten had.

‘Jij zit hier maar knus met professor,’ begon Mam het gesprek.

Dat beaamden wij allebei. Mams staarde even voor zich uit. Dan zei ze, en ze zei het niet tragisch, maar ik kreeg opeens een brok in mijn keel: ‘Dit is de eerste Oudejaarsavond geweest zonder Peter.’

De professor keek kies op zij. De naam Peter zei hem natuurlijk ook niets. Vermoedelijk dacht hij, dat Peter een overleden familielid was.

‘Er was toch een brief,’ zei ik.

‘O ja. Natuurlijk. Maar dat is toch niet hetzelfde geweest.’

‘En het gaat toch goed met Peter!’ Nu ontdekte de professor schijnbaar tot zijn blijdschap, dat de bewuste Peter nog in het land der levenden was. Hij keek eerst Mams aan. Dan mij. Aarzelend begon hij: ‘Heb ik die Mijnheer Peter niet eens bij U ontmoet?’

‘O, zeg maar gerust Peter. Weet U niet, wie hij is?’

‘Neen,’ moest de professor bekennen.

En vóór ik iets vlotweg had kunnen uitleggen, zei Mams haastig: ‘Peter is ook een zoon van mij. Weet U niet, die lange, blonde jongen? Hij lijkt niets op Hans.’ Dit zei de professor natuurlijk ontzettend weinig. Maar omdat hij Mams een schat van een vrouw vindt, trachtte hij toch mee te leven.

‘En waar is Peter dan nu?’

‘In Amerika.’

Ja, daar schrok de professor van. Hij had misschien gedacht in Nunspeet.

‘Ach. Zo zo. Enne, wat doet Uw zoon in Amerika?’ Ik voelde, dat dit de professor geen klap intereseerde, dat hij het alleen maar zei om Mams, en dies zei ik maar gauw: ‘Rondkijken, hè Mams. Peter kijkt gewoon rond. Het is feitelijk een studiereis.....’

Het woord ‘studie’ zei de professor natuurlijk wel wat, maar ik kon toch wel merken, dat hij het een beetje onwijs vond, om, als je in *Delft* kon gaan studeren, dat je dan daarvoor naar Amerika toog.

‘Hij schrijft interessante brieven,’ zei Mams.

‘Ik mag ze lang niet altijd lezen,’ beklaagde ik mij. Dit was een grote, stilzwijgende grief van mij, die ik nu gauw even naar voren bracht.

‘Och arme Topie,’ zei de professor. En Mams lachte. Ze keek naar Hans en Ronnie. Ze knikte naar Ronnie: ‘Dag kind.’ Ze zei: ‘Ik vind, dat Hans weer vrij weinig heeft uitgevoerd in deze vacantie.’

‘Tja.’ De professor humde. Hij liet zich niet vangen. Toen ontdekte ik: ‘Mischien kan professor hem hier of thuis zijn tentamen afnemen. Ja, kan dat niet?’ Nee, dat kon niet. Professor zei, dat ik een leuk kind was, maar dat dat niet kon. En ook weer, dat Hans qualiteiten had, waarop Mams doodgenoegelijk verdween. Maar ze weet niet, dat Hans bij zijn vorige gezakte tentamen, ook dezelfde qualiteiten bezat. En ìk zal het haar niet zeggen!

* * *

Nu zijn we weer thuis. Hans werkt, maar hij zegt, dat hij alleen kan werken, als Ronnie zijn hand vasthoudt. Dat is natuurlijk waanzin, en zelfs de professor bekijkt hun *critisch.* Maar, het is toch maar een feit, dat Hans zich door boeken omgeven in de studeerkamer van Paps terugtrekt, en daar werkt met Ronnie's hand in de zijne. En per bladzij een zoen. Maar gelukkig, dat Paps dit niet weet, want die zou dit natuurlijk niet hebben verdragen. En ook Mams vindt het maar matig. 'Maar hij werkt toch gelukkig,' zegt zij. En Ronnie zegt stralend tegen de professor: 'Hans werkt echt sèrieus, Vader.' Maar daar vliegt de professor niet in!

Ik ben met Mams en nota bene de professor, die zich plotseling en onverklaarbaar voor mijn dansen interesseerde, naar de balletschool geweest. We hebben de dame die het leidt, en die le Neuf heet, gesproken. Ik was zelfs een beetje nerveus, wat heel bijzonder was, omdat ik anders niet weet, wat zenuwen betekenen. Die juffrouw le Neuf bekeek mij met aandacht. En ik haar. Zij is niet, zoals ik mij een prima ballerina zou hebben voorgesteld. Ze is wel slank, maar al vrij oud. Zeker loopt ze tegen de vijftig. En ze is èrg opgemaakt, zo iets als Tante Julie. Ze dacht natuurlijk direct, dat de professor mijn vader was. Dus die illusie ontnam ik haar meteen, door professor te kwelen, en toen snapte ze er natuurlijk niets meer van.

We hebben afgesproken, dat ik twee middagen les krijg met een klasje, dat pas begonnen is. Woensdag- en Zaterdagmiddag. 'En, het is alleen voor *ontspanning*,' zei Mams.

'Maar.....' begon de professor.

'Ja?' vroeg Mams.

'Maar gaat Topie er dan niet in door?'

'Neen. Ze is toch op de huishoudschool. Het is alleen maar voor *ontspanning,*' zei Mams weer.

'Waar is Topie op school?'

'Op de huishoudschool. Wist U dat niet?'

Nee, dat wist de professor niet. Hij dacht, dat ik 'ahem op de HBS was.'

'Gelukkig niet,' zei ik. 'En ik zal vanavond oliebollen

bakken. Dat heb ik pas geleerd. Hoewel ik het wèl kende,' zei ik bescheiden.

Terwijl wij zo aanminnig koutten, had juffrouw le Neuf haar knalrode vingertoppen tegen mekaar gelegd - afschuwelijk gewoon - en geduldig gedaan, alsof ze niets verstond. En toen wij de professor weer iets nieuws hadden bijgebracht, opende zij weer de conversatie.

'Heb jij wel eens gedanst?'

'Jawel. Weet U, verleden jaar was Renée van Ophorst bij U op les.'

'O ja, ja. Die ken ik wel.'

'Zij is mijn vriendin. Met haar heb ik wel geoefend. En ik vond het zalig,' zei ik.

'Meta Schuilenburg,' vroeg Mams, 'is die ook op het Woensdagmiddagklasje?'

'Ja Mevrouw van Dil. Merkwaardig, hoewel zij veel verder is. Maar het is de enige middag, dat zij kan.'

'Och, dat is aardig,' vond Mams. 'En moet ik nog iets voor mijn dochtertje verzorgen?'

'De meisjes dansen in een kort broekje. Met een truitje. Of in badpak. En Uw dochtertje moet natuurlijk dansschoentjes hebben, en "Spitz" schoentjes. Maar meer ook niet.'

Natuurlijk wilde de professor toen meteen weten, wat 'Speech' schoenen waren, want zo sprak le Neuf het uit. Geduldig legde Mam dat uit. Toen zei de professor, dat hij stellig kwam kijken hoe Topie op haar tenen danste. Hij zal nog een dansmaniak worden. Hoewel het ook best mogelijk is, dat, wanneer hij weer in Delft terug is, het hele bestaan van Topie glad vergeten zal zijn.

'Ik zal ook wel eens naar mijn dochtertje komen kijken,' zei Mams.

'Dat zal mij een groot genoegen doen,' zei le Neuf, en ze beet haar met rood bestippelde boventanden in haar knalrode onderlip.

'En ik kom ook kijken,' zei de professor weer. 'Ik kom stellig kijken, Topie.'

‘Nou, dat is leuk.’ Mijn zenuwen waren helemaal tot rust gekomen, en ik had wel zó willen beginnen.

Met veel plichtplegingen werden wij uitgelaten, en le Neuf zei: ‘Ik zal ook maar Topie zeggen, niet? Wat een aardige naam.’

Toen wij thuiskwamen, zaten Hans en Ronnie nog in Vaders kamer. Maar nu zat Ronnie op Hans zijn knie, en hield een boek, ik hoop, dat het een studieboek was, voor Hans in de hoogte.

‘Ik geloof, dat jij zo niet veel leren zult,’ zei Mams misprijzend. En, de professor, die achter ons was aangedaasd, zei streng: ‘Waar ben je nu mee bezig, Hans?’ Toen was hij opeens helemaal de schattige, verstrooide professor niet meer. Hans zei, hij was bezig met de formule van de naam weet ik niet meer, ik heb het Hans later nog gevraagd, maar die zei oer-beminnelijk, wat het mij aanging, en of ik ook van plan was voor werktuigkundig ingenieur te studeren. En Hans zei ook nog tegen de professor, wat ik *brutaal* vond, dat dat het stuk was, waarop hij was gebakt. Ik zag, dat Ronnie hem in zijn hand kneep, dat was natuurlijk om hem te temmen. En de professor merkte scherp op, dat hij - Hans - alle kans had om op het zelfde weer te *bakken.* Ja, de professor zei ‘bakken’. En hij keek verstoord. Toen greep Ronnie in, en zei, dat zij wel met ons meeging, en dat zij Hans prettig alleen liet, om alles nog eens prettig te repeteren. Waarop Hans een kreet slaakte, en de professor zo misprijzend naar hem keek, dat ik een moment twijfelde, of de verloving wel in stand zou blijven. Toen we in de grote zitkamer zaten met Mams, die vrij ongelukkig keek, haalde ik maar gauw de woorden van de professor naar boven, dat Hans toch qualiteiten had. ‘Ontegenzeggelijk,’ zei de professor, ‘maar hij moet niet zo kinderachtig doen.’ Ronnie was op de leuning van de stoel van de professor geklommen. Ze legde haar hoofd op zijn haar, wat vrij verwilderd op zijn kruin zit. ‘Maar ik houd juist van dat kinderlijke in hem, Vader.’ ‘Hmm,’ bromde de professor. Ik klom op de andere leuning. ‘En ik zal vanavond oliebollen bakken. Voor U,’ zei ik. ‘En neem Hans dan vanavond maar

gauw een tentamen af. Dat lijkt mij het beste.' Waarop de professor zei: 'O malle, kleine Topie.' En Mams, gelukkig weer, lachte!

De oliebollenbakkerij is vlot verlopen. Alleen zei Grietje, of we op de Huishoudschool ook zoveel pannetjes vuilmaakten, en ze dan maar lieten staan voor een ander om op te redderen. Eén oliebol heb ik in zeepsop laten vallen, waarin Gijbertje iets zou uitwassen. Grietje kreet, maar ik heb de oliebol er uitgevist met een vork, hem uitgeknepen, hij was net een spons, en hem toen opgegeten. Grietje zei, dat het mooi was, en dat ik natuurlijk mijn maag zou bederven, en dat dat dan háár schuld niet was.

Dus toen wij 's avonds gezellig in de grote zitkamer zaten, kwam ik met de oliebollen aandragen. We hadden natuurlijk met Kerstmis alles gegeten vanaf abrikozenbeignets tot appelflappen toe, en er waren natuurlijk ook oliebollen bijgeweest, maar die had Gijbertje gebakken, omdat ik Mams moest helpen met de conversatie. Nu was het eigenlijk veel genoeglijker en huiselijker. De professor zei, dat hij nog nooit zulke lekkere oliebollen gegeten had. De ziel! En Paps zei, dat Joop maar wat handig werd. Dat ze goed waren toebereid! Echt een zin voor Paps. Hans en Ronnie zaten samen op de bank. Maar, waar Paps bij was, was er geen sprake van hand in hand. Hans had natuurlijk spijt van 's middags. Hij zei, zo'n beetje confuus: 'Het zit er nu goed in, professor.' En ik zei: 'Dan weet U nu, waarover U vragen moet. Dat is leuk.' De professor gooide zijn manen naar achteren, en lachte. Mams lachte ook, en Paps wilde weten, wat dat alles betekende, wat ik toen *kies* heb uitgelegd.

* * *

Nu is de huishoudschool alweer begonnen, en ik heb mijn eerste balletles gehad. De professor, Hans en Ronnie zijn weer naar Delft vertrokken, en wij hebben een telegram van Hans gekregen: Geslaagd. Mams vond het heerlijk, en ik zei: 'Dat heeft hij toch maar aan mij te danken.' Waarop Mams mij naar zich toetrok, en opmerkte: 'Ik heb er me werkelijk over

verwonderd, dat jij zo goed met de professor hebt kunnen opschieten.'

'Maar hij vond U ook een schat van een vrouw,' zei ik. Mams bloosde ervan.

De eerste dag op de huishoudschool was vrij vlak. Gelukkig, dat Prul Gelderman een gek verhaal had over hun hond Joost. Joost is een heel tam beest, alleen hij kan geen postbodes verdragen. Dus tegen de tijd, dat de post moet komen, wordt Joost vastgelegd. Maar tweede Kerstdag, toen ze geen postbode meer verwachtten, dartelde Joost in de tuin. En toen kwam natuurlijk de post, die Joost onmiddellijk aanvloog. Hij beet een stuk uit zijn broek, waarop de post naar hem sloeg met zijn tas, waardoor vele brieven over het tuinpad vlogen. De post wenste toen zeer verbolgen - natuurlijk - Mijnheer te spreken, en beweerde, dat hij zo niet meer over straat kon. Wat een feit was. Nu is Mijnheer Gelderman heel groot en vrij buikig, en de post was maar een schraal mannetje. Dus toen hebben ze hem in een broek van Mijnheer Gelderman gehesen, die ze met veiligheidsspelden onder zijn armen hebben vastgemaakt. De broek was nog te lang, dus de rest hebben ze omgeslagen. Gelukkig maar, dat de post een cape omhad, want het was geen gezicht. Het was gelukkig een post met humor, die beweerde, dat zijn vrouw uit de broek van Mijnheer Gelderman best twee broeken voor hem kon maken, en dan nog een broekje toe voor zijn jongste zoontje. En de ingebeten uniformbroek heeft Pa Gelderman rijkelijk vergoed, zei Prul. Prul vertelde ook, dat haar oudste zuster verloofd geweest is met een zeeofficier, waarop Joost ook altijd kwaadaardig aanvloog. Hij dacht natuurlijk, dat die zeeofficier ook een postbode was. De verloving is daardoor afgeraakt, zei Prul, maar dat geloof ik niet. Als ìk van een zeeofficier zou houden, en Buddy vloog hem steeds naar zijn keel, dan zou hij mij juist nog dierbaarder worden.

Ik heb mijn eerste balletles ook gehad. Ik vond het prettig, dat Meta Schuilenburg er ook was. Juffrouw le Neuf liet ons vele arm- en beenoefeningen doen, en aan een stok moesten wij proberen op onze tenen te gaan staan. Ik leg dit misschien

vrij duister uit, maar ik weet, dat ik op het ogenblik met tien gebroken tenen zit te schrijven. En, dat ik helemaal een gevoel heb, alsof mijn spieren, ten koste van heel veel pijn, verplaatst zijn. Tòch was ik vrij opgewonden, toen ik thuiskwam. Vader was nota bene ook al thuis. Nu had ik het liever aan Mams eerst verteld. Maar, omdat ik het toch niet kon inslikken, alles, waar ik zo vol van zat, zei ik maar gauw: 'Juffrouw le Neuf heeft gezegd, dat ik aanleg heb!'

'Ja, ze zal zeggen, dat jij géén aanleg hebt,' vond Paps.

'Ze had toch niets hoeven zeggen,' zei ik.

'En, was het prettig?' informeerde Mams.

'Zalig. Maar ik heb tien gebroken tenen. Ik weet, dat het er tien zijn, maar het lijken er veel meer.'

'Heb jij destijds nog tegen die dame gezegd, dat ik nooit wil hebben, dat Joop in het publiek optreedt?'

'Nee,' zei Mams. 'Neen. Dat heb ik geloof ik niet gezegd.'

'De professor was er toch bij,' hielp ik Mams. 'En dat was zo'n maniak. Die had zich zeker verzet.'

'Waartegen?' wou Paps weten.

'Tegen het niet in het publiek optreden.'

'Krankzinnig,' zei Paps. 'Hoe heet die juffrouw, waar jij les hebt?'

'Balletschool le Neuf.'

Vader liep naar de telefoon. Mams knipoogde maar eens tegen mij. Zij vond het natuurlijk ook sneu voor mij, dat Paps zo anti was. Hij is eigenlijk nooit pro geweest. Het schijnt niet verenigbaar te zijn een bank en balletdansen.

'Hallo,' zei Vader. 'Met van Dil. Neen, *van Dil.* Mijn dochtertje is bij U op balletles. Maar er is één ding, Mevrouw, ik wens absoluut niet, dat ze *ooit* in het publiek optreedt. Neen. Neen. Een openbare les, bij U, dat is nog tot daar aan toe. Maar in het publiek.....' Er kwam heel lang en heel vlug een tirade van le Neuf. Ze zei vermoedelijk, dat ik aanleg had. Misschien zei ze, dat ik een beroemdheid zou kunnen worden. Maar dit alles zei Paps natuurlijk niets. Want hij herhaalde nog eens, dat hij wenste, dat ik niet op de voorgrond trad, en dat hij nog wel eens zou opbellen.

‘Waarom?’ vroeg ik, toen Paps de telefoon had neergelegd.

‘Dit leek mij zo'n zenuwachtige juffrouw.....’ begon Paps.

‘Dus jij wilt haar remmen,’ zei Mams.

‘Als jij maar weet, dat dit niet met mijn medewerking geschiedt,’ zei Paps.

Mams zuchtte even. ‘Wanneer het kind er nu plezier in heeft.....’

‘Ze kan in zoveel nietszeggende dingen plezier hebben.....’ begon Paps. En toen werd er gebeld. En het waren Wim en Mol. Ik had door de emotie helemaal vergeten, dat die zouden komen eten. En ik zwoer, dat ik bij Wim niet over de balletschool beginnen zou, omdat ik geen nieuwe drama's tussen Wim en Mol zou kunnen verdragen.

Mol deed geheimzinnig, en Wim deed een weinig schutterig. Dus ik dacht direct al, dat er wat aan mankeerde. Maar Mol zei niks. Niet eerder, dan toen wij na tafel in onze gezellige zitkamer om de haard zaten met een kopje koffie. Toen boog ze zich aanminnig naar Wim over, en zei: ‘Zal ik U nu een groot en *heerlijk* nieuws vertellen, Tante Joop? En Oom Leo?’

‘Ja, wat is er kind?’ zei Mams.

‘We gaan *trouwen.* Volgende maand al!!!!’

Ik zat op de leuning van Mams d'r stoel. Ik zei: ‘Is dat zowat bijzonders? Dat ben je toch altijd van plan geweest zeker?’

‘Joop!’ zei Paps. ‘Je buiten de conversatie houden asjeblieft.’

Mams sloeg haar arm om me heen. ‘Jopie,’ zei ze zacht.

Ik mopperde wat. Ik kon het niet uitstaan, dat Mol een gebaar had, alsof zij het eerste huwelijkspaar werden.

‘We trouwen half Februari,’ zei Wim, die natuurlijk niet achter wilde blijven.

‘Nu, dat is een verrassing,’ vond Mam. ‘Je zult het nu zeker nog wel erg druk krijgen.’

‘Hopeloos. En ik mag de hele benedenverdieping opnieuw inrichten.’

‘Vindt Pa Boerree dat goed?’ vroeg ik.

Dit negeerde Mol. ‘We zijn gister om meubels uitgeweest, nietwaar Billy? En we hebben alle antiquiteitenwinkels in Amsterdam doorgesnuffeld. *Beeldige* dingen hebben wij gekocht. Een bureautje voor mij..... een droom gewoon.’

Ik dacht aan de HBS tijd van Mam. Toen Tante Julie ook zo zanikte over haar nestje met Oom Jog. Ik bromde: ‘l'Histoire se répète.’

‘Wat zeg jij?’ wou Paps weten.

‘Ik sprak Frans.’

‘Nu, en wat zei jij?’

‘Ik zei, dat l'histoire se répète.’

‘Waarom?’

‘Nu, wat Mams vroeger met Tante Julie heeft meegemaakt, dat maak ìk nu met Mol mee.’

‘Ik vind je Franse uitspraak bedroevend,’ ontdekte Paps opeens.

‘Ik heb ook nooit een goede uitspraak gehad,’ kwam Mams mij te hulp.

En opeens lachte Wim. Mol keek verdwaasd naar Wim. Hij zei: ‘Jopie kijkt zo terneergeslagen, alsof alle drukte op haar hoofd neerkomt.’

‘Maar zo vóél ik me ook. Ik bedoel, dat alle soesah van jullie trouwen mij natuurlijk van mijn werk zal afhouden,’ ontdekte ik braaf.

‘Dat is helemaal niet nodig,’ zei Paps. ‘Helemaal niet nodig. En dan zou ik nu alvast beginnen met vooruit te leren,’ vond Paps pienter. Maar Mams, die natuurlijk wel snapte, dat ik het gedaas van Mol niet kon aanhoren, Mams drukte me even tegen zich aan. ‘Zou jij nu niet aan het werk gaan, Joop?’

‘Best.’ Ik gleed van de leuning. Toen zei Wim opeens: ‘Kom jij dansen op onze bruiloft Joop?’

‘Billy, wat ordinair,’ kreet Mol.

‘Waarom vind jij dat ordinair?’ moest ik eerst weten.

‘Nu dansen op onze bruiloft, het lijkt wel een bóérenbruiloft,’ zei Mol.

‘Was het dat maar,’ zei ik alweer somber. Mijn tenen deden mij afgerazend pijn.

‘Nu kom kind.....’ drong Paps.

‘Wij geven een hele grote fuif.....’ begon Mol.

‘Nu, dan kom ik daar dansen,’ beloofde ik. En ik voelde me opeens wonderlijk blij worden als ik dacht aan een grote zaal met mensen, waarvoor ik dansen zou, alleen op een groot toneel. Ik vergat zelfs mijn tenen.

‘Dans jij dan hetzelfde, wat jij ook in Noordwijk hebt gedanst?’ vroeg Wim. Hij wendde zich nu tot Paps. ‘Dat heeft mij zo getroffen.’

Ik bleef bij de stoel van Paps staan. Ik zei: ‘O, ik zal wel iets anders verzinnen. Daar draai ik mijn hand niet voor om.’

‘Knap hè?’ zei Wim zo in het algemeen. Mol zweeg. Dat viel me nog mee. Die heeft na het schouwburg-drama zeker wel het een en ander geleerd.

‘Kom Jopie.....’ drong Mams weer aan.

‘Maar ik vind, dat je daar geen tijd voor zult hebben.....’ begon Paps. Wat is die lieverd toch ontzettend op dat dansen tegen. Als hij mij maar eerst eens gezien zou hebben, zou hij dan misschien ook zo verrukt zijn als Wim? Nee natuurlijk niet. Alles, wat maar een beetje buitennissig is, daar houdt Paps niet van. Gelukkig, dat Mams anders is, en ook gelukkig, dat Mams toch altijd weer Paps kan overtuigen. Of nog beter.....

Toen klopte Gijbertje, en zei, dat er een Mijnheer Kwast was oom Joop te spreken.

‘Laat Mijnheer Kwast maar hier komen,’ zei Paps.

‘Halloot,’ zei Kwast in de deuropening. Maar toen hij onze hele familie verzameld zag, bloosde hij en begroette correct met een buiging, die hem wel een beetje slungelig afging, Paps en Mams: ‘Mevrouw van Dilt. Mijnheer van Dilt.’ Hij knipperde tegen Mol, alsof haar schoon hem verblindde. ‘Mevrouw Boerreet.’

‘Dat is ze nog niet,’ wees ik hem terecht. ‘Maar dat wordt ze gauw.’

‘Mijnheer Boerreet. Dat is toch goed hè? Halloot Joop.’

‘Halloot,’ zei Kwast in de deuropening.

‘Goeiendag,’ zei ik. ‘Wat kom je doen?’

‘Gaat U zitten, Mijnheer Kwast,’ nam Mams de honneurs waar. Kwast zat en keek heel opgewekt om zich heen.

‘Bent U hier gelogeerd?’ vroeg Mams.

‘Ja. Bij een vriend van mij. En van Joop. Ik logeer bij van der Puttet.’

Die naam zei Mams natuurlijk niets. En ik verbeterde Kwast. ‘Hij logeert bij Flap,’ legde ik uit. ‘En wat moet je nu?’

‘Ik repeteert met Lodewijk. Hoe vind je dat?’ tegen mij.

‘O, als jullie maar werkt, vind ik het bèst.’

‘U studeert rechten?’ informeerde Paps.

‘Nee. Economie. Ik doe dit jaar mijn doctoraal.’

Dit leek Paps zo op het oog wel heel braaf en degelijk, al zag Kwast er dan helemaal niet degelijk uit met zijn touwige pruik verwaaid, en in de winter, terwijl het nog fel koud was, met een lichtgrijs jasje op een lichtblauwe broek.

‘Zo,’ zei Paps. ‘En wat zijn Uw plannen voor de toekomst?’ Alsof Kwast een pretendent was, die hij kies moest uithoren.

‘Als ik mijn doctoraal heb gedaan,’ begon Kwast opgewekt, ‘dan gaat ik naar het buitenland; daar heeft mijn ouwe heert vele connecties.’ Ik zag aan Paps, dat Kwast alweer heel wat verknoeid had. Dus alweer zei ik: ‘En, wat moet jij nu?’

‘Dat is een heel verhaalt,’ zei Kwast.

‘Zullen wij dan maar naar boven gaan?’

‘Welnee. Mijnheer Kwast drinkt hier een kopje thee nietwaar?’ Mams had het electrische keteltje al ingeschakeld.

‘Heel graag Mevrouw.’

Daar zat ik met Kwast. Ik ging er ook maar weer bij zitten. En Paps bood sigaretten aan, waarbij Kwast heel lang met een aansteker knoeide, die een vlammetje voortbracht zo groot als een speldeknop.

‘Ik heb niet veel tijd,’ begon ik.

‘Nu, dan zal ik van wal stekent,’ zei Kwast opgewekt. ‘En ik zal trachten kort te zijn.’

‘Asjeblieft.’

‘Ik heb van Lodewijk gehoord, dat jij zo prachtig danst.’

‘Lodewijk is óók Flap,’ legde ik maar gauw Mams uit. Naar Paps durfde ik gewoonweg niet te kijken. Ik zag nog net, dat Mol haar nagels bestudeerde, en dat Wim mij opgewekt en bollig bekeek.

‘Maar hoe komt Flap aan die nonsens?’

‘Is het nonsens?’ wilde Kwast weten.

‘Ik dans een beetje. Maar helemaal niet prachtig. Stil Wim. En hoe weet Flap dat?’

‘Hij heeft het gehoord van een meisje van de huishoudschool. Mimiet.....’

Dit was te veel voor Kwast. ‘O van Mimi Kelder. Ja, dat kan.’

‘Ja. Maar hij heeft het niet gehoord van dat meisje Mimiet. Maar van een broert van haar. Van een broer.’

‘Nou ja, dat doet er niet toe. En wat wou jij nu?’

‘Wij hebben in Mei een grote reunie van ons corps. In de Stadsschouwburgt,’ zei Kwast. ‘Daar wordt een toneelstuk opgevoerd. Niet te langt. Niet te lang,’ verbeterde Kwast. ‘En nu kom ik jou vragen, of jij niet tussen de bedrijven door.....’ Dit leek Kwast vermoedelijk niet opzichtig genoeg. ‘Ik bedoelt.....’ begon hij weer..... Maar Paps had zijn hand al geheven. Hij zei: ‘U behoeft het niet verder uit te leggen Mijnheer Kwast. Daarvoor zal ik mijn dochtertje nooit toestemming geven.’

Kwast keek gelukkig sprakeloos.

‘Ik dans alleen maar een beetje knullig,’ zei ik.

‘Dat is niet waar,’ zei Wim. ‘Dat kan ik gewoon niet aanhoren Joop.’

‘Stil dan toch Billy.’ Mol keek, alsof ze zich nog ternauwernood beheerste.

En opeens zag ik ontzetting komen in de sprakeloze ogen van Kwast. Hij keek naar Paps. Ik wist, dat hij nu pas doorhad, dat ik bij de verloving van Renée met diè man hand in hand had gestaan, en hem had voorgesteld als ‘mijn beste vriend’.

‘Alstublieft Meneer Kwast.’ Mams reikte hem zijn kopje.

Kwast sprong op. Natuurlijk morste hij thee. Hij keek gauw

even naar de deur, of hij niet onopvallend kon verdwijnen.

'Hebt U ook nog schaatsengereden Mijnheer Kwast?'

'Nee Mevrouw. Ja Mevrouw. Een beetje,' zei Kwast.

'Nu ik gaai,' kondigde ik aan. 'Ik heb veel werk.' Ik gaf een wuif in het wilde. Toen ik Paps voorbijliep, keek hij mij even lachend aan. Alsof hij daarmee zijn wijze, maar voor mij noodlottige woorden, wilde verzachten. Ik grijnsde maar wijd terug. Moeizaam hees ik me aan beide trapleuningen vasthoudend naar boven. En pas een uur later heb ik Kwast horen weggaan..... Die heeft natuurlijk geen kans gezien om vlot en correct te verdwijnen. Wat zal Mol zich geërgerd hebben!!!!

Hoofdstuk XIV

Mol is getrouwd. 25 Februari. Het was zo reusachtig stormachtig, dat Wim in Mol's sluier verward raakte bij het verlaten van het stadhuis. En bij het verlaten van de kerk. Ik zegende mijn gesternte, dat ik geen bruidsmeisje was, omdat Mol heel aandoenlijk een jongetje van vier, dat in zijn neus groef, en een klein meisje van drie, dat ging huilen, - waar ze die telgen heeft opgediept weet ik niet, het zullen wel bloeien van Tante Julie's kliek zijn geweest - als page en bruidsmeisje achter zich aan liet schuifelen. Het jongetje, dat Erik heette, keek overal naar, behalve naar Mol's sluier, die hij in zijn hand hield als een stukje touw. En het kleine meisje, dat Yolanthe heette, nu vraag ik je, hield, toen ze nog niet huilde, ook zo'n beetje viezig een stuk van de sluier vast. Later nam haar Moeder, die ik niet ken, en ik dènk ook alleen maar, dat het haar Moeder geweest is, het van haar over.

Toen wij uit de kerk kwamen, kwam er zo'n rukwind, dat het me niets zou verwonderd hebben, als Yolanthe - natuurlijk heet het kind in werkelijkheid naar een Oma, die Johanna heet, hoe prettig, dat ik daarop gekomen ben - boven de huizen uitgestegen was. Tante Julie zag er *trots* uit met een cape van zilvervos. En Oom Jog heel bedrukt. Pa Boerree is een man met een fel gezicht. Ik vroeg hem nog, waar hij nu ging wonen. ‘Ik ga eerst reizen,’ zei hij.

Tante Julie was beledigd, omdat Hans en Ronnie er niet waren. Ze had ze speciaal uitgenodigd, nog per brief. Maar Hans had gezegd, dat hij het veel te druk had. Hij voelde natuurlijk te weinig voor Mol, om daar een dag aan op te offeren. Hij wist ook bij voorbaat, dat hij niet tot het bittere einde in een humeur, dat past bij een trouwpartij, zou kunnen blijven.

Nu hoop ik maar één ding, dat hun huwelijk niet zo storm-

achtig zal worden als hun trouwdag is geweest. Want daar krijgt Mams maar het gezanik mee. Dat heb ik, geloof ik, ook al eens opgemerkt.

En nu nog een geweldig groot nieuwtje!!! Ik had het wel enigszins verwacht. Ik schijn een speciale feeling te hebben op dat gebied. *Bertie gaat zich verloven!* Tenminste, als Oom Kees over het diep-tragische geval heen kan komen, dat de verloofde van Bertie een journalist zonder meesters- of wat ook titel is. Het was de man, waarmee ze op de Heuvel heeft gesleed, en waarmee ze voorts heeft schaatsengereden. Ik geloof, dat Oom Kees best in staat zou zijn de hele Heuvel af te graven. Uit teleurstelling. Op Mol's trouwdag straalde Bertie uit alle poriën. En het was werkelijk niet een dag om maar vlotweg te stralen. Daarvoor was het veel te stormachtig, en stelde Mol zich veel te bespottelijk aan. Maar nu gister, toen ik knus na de koffie bij Paps en Mams zat - het was Zondag, en er woei alweer een storm, maar nu een Maartse - kwamen Oom Kees en Tante Pop.

'Ik heb hem maar naar jullie meegenomen. Er is met die man geen land te bezeilen,' zei Tante Pop.

Ik was erg bang, dat ik na deze inleiding niet kon blijven, en toen ik voor mijn doen dociel opstond, zei Tante Pop: 'O, jij kunt best hier blijven Jopie. Misschien leer jij er nog wat van.'

Daar was ik zo zeker niet van, maar ik vond het toch schattig van Tante Pop. 'Ik stel me veel voor van jouw invloed Joop.' Tante Pop kroop ook knus bij de haard.

'Roken?' vroeg Paps aan Oom Kees. Maar Oom woei dit weg, alsof dit een schandelijk voorstel was.

'Ja, zo is hij nu,' zei Tante Pop laconiek.

'Maar, wat is er dan gebeurd?' vroeg Mams. 'En stel je asjeblieft niet te veel voor van mìjn invloed Pop. Kees was altijd tegen de draad in.'

Oom Kees hing lusteloos in een stoel. Zijn spaarzame haren waren ook lusteloos over zijn kruin gestreken. En niet met behoedzaamheid!

'Och,' zei Tante Pop, 'het is alleen maar, dat Bertie zich verloven gaat.'

‘Maar kind, dat is toch enig.’

‘Vraag niet met wie.’ Oom Kees op een graftoon.

Mams keek met opgetrokken wenkbrauwen naar Tante Pop. Paps zat er vrij ongeïnteresseerd bij.

‘Het is een alleraardigste jongen. Vierentwintig. En hij is journalist.’

‘Wat wil je dan nog meer?’ vroeg Mams aan Oom Kees.

‘Geen enkele titel heeft hij.....’ begon Oom Kees.

‘Wat heeft hij niet?’

‘*Titel*,’ herhaalde Oom Kees.

‘Alsof je daar gelukkig mee zult zijn. Hier Leo heeft toch ook geen titel.’

‘Ik heb wel een titel,’ zei Paps opeens. ‘Ik ben doctorandus in de economie.’

‘Nee,’ zei Mams. ‘Waarom heb jij dat altijd verzwegen?’

‘Ik vond het niet de moeite waard,’ bekende Paps. Ik kroop maar diep weg in mijn stoel, om vooral niet op te vallen, nu het gesprek intiem werd.

‘Zie je nu wel,’ zei Tante Pop, ‘hoe weinig een titel betekent? Joop heeft het nooit geweten.’

‘En het heeft me nooit een klap geïnteresseerd.’ Mams dook weer in haar HBS tijd. Maar dat kwam natuurlijk door Tante Pop.

‘Ja, maar bij jou kwam het er niet op aan. Jij was bij je Vader op de Bank. Maar die aanstaande verloofde van Bertie,’ - zeer schamper - ‘is aan een krant.’

‘Ja. Nogal logisch, als je journalist bent.’ Mams keek pienter.

‘En hij verdient twaalfhonderd gulden.’

‘Ze hoeven toch zeker nog niet direct te trouwen,’ vond Mams.

‘Als je hen samen ziet, dan krijg je zo'n idee, dat ze morgen al gaan aantekenen.’ Oom Kees werd grappig, maar nog altijd op een schampere manier.

‘Dat komt, omdat jij vergeten bent, hoe wij samen geweest zijn,’ zei Tante Pop dood-onschuldig.

‘Maar ìk had mijn titel. Ja, ìk had eens bij jouw Vader moeten aankomen zònder titel.’

‘Dan ken je mijn Vader nog niet.’

Oom Kees streek zijn spaarzame haren omhoog.

‘Weet jouw Vader wel, dàt Kees een titel heeft?’ vroeg Mams.

‘Natuurlijk niet,’ zei Tante Pop, de laconieke.

‘Maar vertel eens, wat ìs dit nu voor een jonge man, die verloofde van Bertie?’ Paps ging er zich ook voor interesseeren.

‘Ik zei het toch. Journalist. Op een hondenbaantje van twaalfhonderd gulden.’

‘Ja, maar heeft hij qualiteiten?’ Het leek op Hans, die, volgens de professor, qualiteiten bezat.

‘Natuurlijk. Dàt wel. Anders zou Bertie hem niet hebben aangekeken.’

‘Nou kerel, wat praat je dan?’ zei Paps.

‘Ja, maar zij had zo'n andere partij kunnen doen,’ klaagde Oom Kees.

‘Nee, weet je, wat het is?’ begon Tante Pop. ‘Hij had helemaal niet graag gewild, dat Bertie trouwde.....’

‘Professor had ze kunnen worden.....’ begon Oom Kees.

‘Nu ja, dat is waanzin,’ zei Mams. ‘Alsof ze dàn gelukkig geweest zou zijn. Geloof maar, dat Bertie gelukkiger wordt met haar kranteman..... Hoe heet hij?’

‘Tom de Bruin. En hij heeft een geestig gezicht met leuke ogen. Ze komen aanstonds hier.’

‘Néé!’ riep Oom Kees.

‘Ja,’ knikte Tante Pop. ‘Hij woont hier in de buurt, zie je. Ken jij hem niet Jopie?’

Opeens zei de naam mij wat. ‘Ja, natuurlijk Tante Pop. Hij is een bekende zeiler.’

Dat Tom de Bruin een bekende zeiler was, zei Oom Kees natuurlijk wel wat.

‘Als Bea zich nu maar gaat interesseren voor die jonge Meester in de rechten, die ik op kantoor heb.’ Oom Kees leek wat opgewekter te worden. ‘Want die is compleet weg van Bea.’

‘Nu moet ik je alweer een illusie ontnemen,’ begon Tante Pop.

Oom Kees schoot overeind. ‘Wat is er dan?’

‘Bea heeft mij gisteravond verteld.....’

Oom Kees greep naar zijn hoofd. ‘Wat? Plaag me niet, Pop.’

‘We waren gisteravond samen, toen jij naar die vergadering was. Toen zei Bea, dat ze Tom zo aardig vond. En zo goed bij Bertie passen. En, dat zij zich ook dacht te gaan verloven. Met een Jan van der Meer.’

‘Een zoon van professor van der Meer?’ Oom Kees bloeide zichtbaar op.

‘Nee,’ zei Tante Pop. ‘Nee. Zijn Vader was een vlieger. Die is verongelukt. Weten jullie nog wel, een paar jaar geleden.’

Paps wist het nog, en Mams zei, dat haar flauwtjes nog iets voorstond van een ongeluk. Oom Kees sprong op. ‘En die jonge man.....’

‘O, die studeert,’ zei Tante Pop de laconieke.

‘Waarvoor?’

Hij is derde stuurman. Hij studeert nu voor tweede.’

Oom Kees ijsbeerde door de kamer. Hij had zijn handen in zijn zakken, en zijn broek zover opgetrokken, dat zijn buik vooruit sprong. Bij het raam bleef hij staan. ‘En hoe heeft Bea hem leren kennen?’

‘Ook met Kerstmis. Ook bij het schaatsenrijden.’ Tante Pop keek blij.

‘Maar ik begrijp één ding niet, dat gestudeerde meisjes, zoals Bea en Bertie.....’

‘Och,’ zei Tante Pop, ‘ze hebben gestudeerd, om jou een plezier te doen. Zij hebben zelf er zo weinig voor gevoeld.’

‘Dàt vind ik kranig,’ zei Mams.

‘Woont Jan van der Meer hier ook in de buurt?’ vroeg ik.

‘Ja. Zijn Moeder woont hier.’

‘Maar, dan ken ik hem. Tenminste van naam. Hij zit in het bestuur van “de Tros”.’

Dit zei Oom Kees vrij weinig. Als hij nu in het bestuur had

gezeten van een studentenvereniging, dan had het hem meer gezegd.

'O ja,' zei Tante Pop. 'Jij had het straks over professor van der Meer. Dat is zijn Oom.'

'Had dit nu direct gezegd. Ik zal eens met professor gaan praten. Wij kunnen misschien samen die jonge man overtuigen, dat hij nog best kan gaan studeren.'

'Nu ja, dat is nonsens,' zei Tante Pop. 'Daarvoor zal Bea je niet dankbaar zijn.'

'Jij doet, alsof het hele leven van studeren aan elkaar hangt.' Mams keek vinnig naar Oom Kees. 'Heeft Vader een titel? Natuurlijk niet. En heeft Vader het niet ver gebracht?'

'En Wim Boerree is blijven zitten in de 4de klas van de HBS. Voor de tweede keer. Toen is hij er maar afgegaan.' Ik voelde, dat het tijd werd, dat ik ook een duit in het zakje moest doen.

'Ik vind Boerree een domme man om te zien,' ontdekte Oom Kees.

'Maar hij is wat aardig,' verdedigde ik Wim, de afwezige. 'En zijn broer in Indië heeft ook geen titel. En zijn Vader ook niet.'

'Zijn broer in Indië heeft een prachtpositie. Wanneer je maar qualiteiten hebt.....', begon Mams.

Toen werd er gebeld. En binnen stoof Bertie. Ik heb haar, behalve dan met Kerstmis, nooit stuiverig meegemaakt. Achter haar aan kwam frank en vrij de jonge man Tom de Bruin. Bertie stelde hem voor. Toen hij mijn hand drukte, vroeg hij: 'Ken ik jou niet?'

'Alleen mijn stem,' zei ik. 'Ik heb eens aan de kant staan joelen, toen bij die zeilwedstrijd.' Het was, alsof iedereen bevrijd lachte. Oom Kees keek nog wel een beetje verstoord naar de man zonder titel, maar die gedraagt zich, alsof hem dat niets kon schelen. Het is een ongelooflijk leuk span, Tom en Bertie, en ik weet zeker, dat ze gelukkig worden. Ik ga mij nu ook vlotweg instellen op een man zonder titel, tenminste, als hij zo leuk is als Tom. Wij hebben een correspondentiekaart van Mol gekregen, geschreven op de huwelijksreis, en

die zegt aldoor maar, dat Wim zo *ontzettend* lief voor haar is. Ik hoop, dat hij het blijft. Wim heeft ook geen titel, bedenk ik mij opeens, maar mèt of zònder titel zal een leven met Mol vol emoties worden.

Toen Oom Kees en Tante Pop en de gelukkigen vertrokken waren, zei Paps: ‘Ik heb nooit geweten, dat Oom Kees zo'n ouwe zanik is.’

‘Ik heb jou altijd voor hem behoed,’ zei Mams.

‘Ja, ik wist natuurlijk wel, dat hij altijd zeurde over zijn dochters, maar hij heeft zich vanmiddag van een beroerde kant laten kennen.’

‘Het is maar gelukkig, dat Pop zo laconiek is. Die gaat haar gang, en doet tòch, wat ze wil.’

Mams blikte teder naar mij. Ik wist, dat ze eraan dacht, met welke jonge man ik later op de proppen zou komen.

‘Het lijkt mij een alleraardigste kerel, die Tom de Bruin,’ zei Paps. ‘En een pientere kerel ook.’

‘Ja,’ zei Mams. ‘Ja.’ En ze staarde in het houtvuur.

Toen werd er getelefoneerd. Paps liep naar de telefoon. ‘Ja. Met van Dil. Ja. Ja, die is thuis. Wacht U even? Joop voor jou. Het zou wel een wonder zijn, als het niet voor jou was.’ Dus, de stem aan de andere kant had niet de medewerking van Paps.

‘Hallo,’ riep ik.

‘Hallo. Jij spreekt met Flap. Was dat je Vader?’

‘Ja. Wat zou dat?’

‘Een barse stem heeft die knaap.’

‘Flàp,’ gilde ik, ‘wat bezielt jou?’

‘Ik ben een beetje ga-ga,’ zei Flap. ‘Ik heb net een cocktail gedronken.’

‘Eén?’

‘Nou ja, twee. We zijn bij van Rees. Weet je wel, zijn Vader is doctor in de economie.’

‘Dat interesseert me niets!!! Alleen mannen zonder titel interesseren mij.’ Ik keek achterom naar Paps en Mams. Ze blikten allebei naar mij op.

‘Zal ik dan maar niet afstuderen?’

‘Dat kan mij niets schelen Flap. Heb je nog nieuws?’

‘Nee. Maar wij wilden je opbellen.’

‘Wie allemaal?’

‘Het hele stelletje, dat hier zit.’

‘Idioot. Ik bel af zeg.’

‘Joop, wij zijn allemaal zo teleurgesteld. Nee Kwast, houd je kop. We zijn allemaal zo teleurgesteld, dat jij niet dansen mag op ons feest.’

‘O ja?’

‘Ja. Kwast zegt, dat jouw ouwe heer geweldig is.’

‘Dank je wel. Dag Flap.’

‘Nee,’ kreet Flap. ‘Er zitten hier nog laat es kijken, zeven lui, die jou willen opbellen.’

‘Allemaal vol cocktails. Ik denk er niet aan. Bonjour.’

Ik legde de hoorn naast de telefoon. Een Flap, die ga-ga was, lag me helemaal niet.

‘Wat betekent dat?’ wilde Paps natuurlijk direct weten.

‘O, er zit een stelletje bij van Rees, dat wil mij opbellen.’

‘Wat heb jij toch allemaal voor rare vrinden.’

‘Het zijn allemaal economen.’

‘Ja, dat kan wel zijn. Maar vind jij ook niet Joop, dat Joop er rare vrinden op nahoudt.’

‘Och,’ zei Mams. ‘Dat vind ik niet. Die Kwast, die hier laatst was, vond ik een aardige, charmante jongen.’

‘En ik vond hem een stuntelig ventje,’ zei Paps.

Opeens drong het met een schok tot me door, dat Paps natuurlijk ook alle toekomstige aanbidders van mij, zou gaan afkammen. Daar zit natuurlijk een grote dosis jalouzie bij. Ik vond het zielig voor Paps, en klom op zijn stoel.

‘Al die jongens, die ik ken, interesseren mij niets. Ik wil later ook een man zonder titel. Net als Bertie.’

Paps sloeg zijn arm om me heen. Mams keek dat teder en moederlijk aan.

‘Daarover hoef jij de eerste jaren niet te denken, meiske.’

‘O, dat weet ik wel. Ik haal eerst mijn diploma huishoudschool. Cum laude, als dat tenminste bij een huishoudschool past. En dan.....’

‘Nu wat en dan?’

‘Dan ben ik ruim achttien.’

‘Geweldige leeftijd,’ zei Paps.

‘En de Grote Liefde schrijdt mee door mijn leven.’

‘Wat is dat nu?’

‘Dit is zinnebeeldig,’ verklaarde ik. ‘En mijn Grote Liefde moet op U lijken, Paps.’

Paps lachte. Mams schaterde. ‘Dan zul jij nog wel even de tijd hebben Joop.’

‘Waarom? Omdat er maar weinig jongens zijn als U? Dàt is verwaand, Paps. Vindt U dat ook niet Mams?’

‘Ja,’ zei Mams. ‘Ja, dat vind ik ook. Maar, om eerlijk te zijn, ìk heb nog nooit iemand ontmoet als je Vader.’

‘Nu, dan zal ik wel overblijven. Net als Grietje,’ zei ik berustend.

* * *

Mei is in het land. We zijn door Maart en April heengebaggerd. Het heeft elke dag gestroomd, en de zomerse dagen, die de almanak ons in Maart en April belooft, zijn onherkenbaar voorbijgegaan. Ik heb eind Maart een goed rapport gehad, met een zeven voor koken, en een aanmerking, dat ik vier keer te laat was geweest, waarover Paps weer gevallen is natuurlijk. Maar dat vond Mams niet zo geweldig.

En nu hebben we Mei. Op de balletschool studeren wij een dans in, Nuit de Mai. Zeer toepasselijk. Er is een man bijgekomen. Die kijkt naar onze benen. Maar, dat moet hij wel doen, omdat hij de dans ontworpen heeft. Hij heet Kraak, en hij heeft erg lang haar, wat hem sjofel staat. Maar le Neuf is wèg van hem, en ze doet, alsof hij een genie is. Ik vind het best.

Eind Maart zijn Wim en Mol teruggekomen. Als ik nu voorbij het huis in de Laurierlaan fiets, dan is er altijd wel Mol, die comedie speelt. Ik bedoel, ze speelt de jonggetrouwde vrouw! Dàn zit ze op het terras, of in de tuin, met de serveerboy naast zich, of 's avonds zit ze onder een schemerlamp, of

ze buigt zich aandoenlijk ònder de lamp, alweer over de serveerboy heen, en schenkt gratievol thee. Ik betrap er me op, dat ik er veel langs kom. En dan spied ik altijd, of ik Wim zie. Maar die wordt, nu nog, op het tweede plan gehouden. Of hij moet op de grond liggen, aan haar voeten. Toen ze verleden Zondag bij ons waren, zei ik: 'Wim, je wordt dikkig. Je moet aan sport doen.'

'Ja. Dat heb ik Mol ook voorgesteld. Maar zij voelt er niets voor.'

'Dan kun jij het toch zeker alleen doen.' Paps en Mams maakten een visite, en ik had het veld alleen.

'Dat heb ik ook tegen Mol gezegd. Zij kan er toch bij zijn, al voelt ze er niet veel voor.'

'Natuurlijk. Wat ga je doen Wim?' Alsof wij in een simpele vijf minuten de sportloopbaan van Wim hadden uitgestippeld.

'Maar het is toch niet leùk voor mij,' begon Mol, nog tam.

'Doe dan mee. Het is toch voor jòuw gezondheid ook goed.'

'Mìjn gezondheid is perfect,' zei Mol. Hoe kon het ook anders.

'Ik voel er wel veel voor om te gaan tennissen. Of golfen. Daar zijn prachtige golfvelden hier in de buurt.'

'Nu, dan doe je dat.'

'Ja, ik denk er hard over.'

'Maar Billy, nu laat jij je alwéér beïnvloeden door Joop.'

'Nee, dat is niet waar. Hoe vaak heb ik er al niet met jou over gesproken. Maar dan zei jij altijd, dat jij er niets voor voelde. En dat jij zo eenzaam zou zijn.'

'Nu ja, dat is nonsens natuurlijk. Als Wim gaat golfen, dan ga jij mee. Met een boek. Je zult eens zien, hoe leuk dat is.' Ik knikte opgewekt naar Mol, die zuur keek.

Gelukkig, dat Paps en Mams toen thuiskwamen. Want voor ik het wist, had ik de stemming glad bedorven.

Wij hebben nu stralende dagen. Gewoon als in een boek. Als ìk trouw, dan moet het in Mei zijn. Tenminste, als we er zo bekaaid in Maart en April afgekomen zijn als dit jaar. Je hebt, als de zon schijnt, zo'n geweldige energie. Dat heb ik

altijd wel op balletles, maar op de huishoudschool verspreid ik nu ook energie om me heen. Het stráált uit mij.

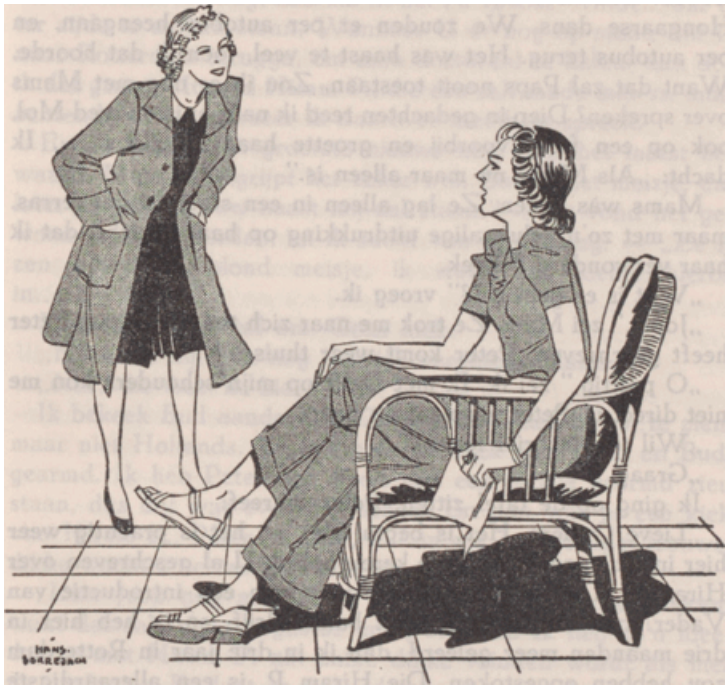

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ik.

Vanmiddag hebben wij de Nuit de Mai weer ingestudeerd. Wij beginnen met op de grond te gaan liggen, met ons hoofd in onze armen, een beetje als geknakte bloemen. Er is een meisje, dat prachtig piano speelt, en dat wekt ons tot leven. Op een hoge toon, verrijzen wij allemaal langzaam, en dan blijven wij een beetje knullig en starend staan, alsof het wonder van de Meinacht tè groot voor ons is. En dan beginnen wij te dansen. Meta Schuilenburg en ik dansen het beste volgens le Neuf. Kraak is nooit tevreden. En ik moet altijd trach-

ten niet geïnspireerd te doen, want dan krijg ik een snauw van Kraak! Vanmiddag zei le Neuf doodkalm, dat ze een invitatie had gekregen, om in *Delft* voor de *Delftse* studenten, een uitvoering te geven. Er was een cabaretavond in de schouwburg, en daar zouden we dan twee keer moeten optreden. Eén keer met de Nuit de Mai, en één keer met een Hongaarse dans. We zouden er per autobus heengaan, en per autobus terug. Het was haast te veel, toen ik dat hoorde. Want dat zal Paps nooit toestaan. Zou ik er nog met Mams over spreken? Diep in gedachten reed ik naar huis; ik reed Mol, ook op een fiets, voorbij en groette haar achteloos..... Ik dacht: 'Als Mams nu maar alleen is.'

Mams wàs alleen. Ze lag alleen in een stoel op het terras, maar met zo'n gelukzalige uitdrukking op haar gezicht, dat ik haar verwonderd bekeek.

'Wat is er gebeurd?' vroeg ik.

'Jopie,' zei Mam. Ze trok me naar zich toe. 'O Jopie, Peter heeft geschreven. Peter komt weer thuis.'

'O prettig,' zei ik. Ik met Delft op mijn schouders kon me niet direct in Peter verplaatsen gaan.

'Wil je zijn brief lezen?'

'Graag.'

Ik ging op de tafel zitten. Peter schreef:

'Lieve Ouders, Het is begin Mei, en het is prachtig weer hier in Chicago. De vorige keren heb ik U al geschreven over Hiram P. Leatherbey. Ik had voor hem een introductie van Vader. Het is een heel groot bankbedrijf, en ik heb hier in drie maanden meer geleerd, dan ik in drie jaar in Rotterdam zou hebben opgestoken. Die Hiram P. is een alleraardigste baas. Een echte Amerikaan met humor. Ik logeer nu al veertien dagen bij hem. Dat had ik steeds afgewimpeld, omdat ik alleen de wereld wou bekijken. En als Hollander, die niet onder Amerikaanse invloed stond. Wèl had ik er vaak geweekend, en ik heb U ook over de dochter van Hiram P. geschreven, over Marjorie. Maar ze wordt Bud genoemd, en ik heb direct aan onze Bud moeten denken. Die zal Joop maar een andere naam moeten geven. Want Hiram P. Leatherbey en

Bud komen in Augustus naar Holland. En ik kom eind Mei. Om te beginnen kan ik Vader zeggen, hoe goed hij het heeft ingezien, om mij te laten reizen. En om mij verschillende Banken te laten bezoeken.' - Dat wist ik niet eens, maar ik was te opgewonden om gegriefd te zijn. - 'Als ik terug ben, en Vader wenst me nog, dan zal ik het "a favour" vinden, om U ter zijde te mogen staan. Wanneer U er nog op staat, dat ik naar Rotterdam terugga, om mijn doctoraal te halen, dan doe ik dat graag. Hoewel Hiram P., die een self made man is, minachtend snuift, wanneer ik daarover met hem spreek.

En nu heb ik het grootste nieuws nog voor het laatst bewaard. Maar U begrijpt het zeker wel. Bud is het meisje, dat later als mijn vrouw naast mij zal staan.' - Ik vond het gewoon roerend worden, en ik snoof van opwinding. - 'Ze is een allerliefst, blond meisje, ik stuur een kiekje hierbij in.....'

Ik draaide de brief om. Geen kiek.

'Nu heeft hij toch nog de kiek vergeten, Mams.'

'Nee, die heb ik hier.'

Ik bekeek Bud aandachtig. Ze was heel lief zo om te zien, maar niet Hollands. Er was ook een kiek van Peter en Bud, gearmd. Ik heb Peter nog nooit met een meisje gearmd zien staan, dus dat was even een schok. En dan was er een kiek van Hiram P., Peter en Bud, Hiram als een goeiige, trouwe, dikke wachter achter het verliefde span.

'Laat Joop nog maar eens goed haar Engels aanpakken, want dat zal ze in Augustus nodig hebben. Ik heb zo'n idee, dat ze met Hiram P. net zulke dikke vrinden wordt als met de professor. En laat ze in vredesnaam een andere naam bedenken voor Bud.'

Ik liet de brief zakken. 'Ja, stel je voor, Bud herdopen. Die went toch nooit aan een andere naam. Peter kan toch zìjn Bud wel anders noemen.'

Mams zei: 'Bud is ook een meisje zonder Moeder. Weet je niet, die is omgekomen bij een auto-ongeluk?'

Nee, dat wist ik niet. 'Dat zal wel gestaan hebben in een van die brieven, die ik niet heb mogen lezen.'

‘Eén broer heeft ze. John. Weet je wel? Die is ook bij Hiram P. op de bank.’

‘O ja, de broer met de tweeling. Daar hebt U ook een kiek van.’

‘Wat zal Vader blij zijn.’ Ja, dat nam ik ook aan. ‘Hoewel ik vind, dat Peter stiekem met die Bud is geweest. Ja, vin je ook niet Joop?’

Maar Mams lachte, en antwoordde niet. Toen ik Vaders wagen hoorde, smeerde ik hem maar meteen. Daar moest Mams alleen voor zijn om dat te vertellen.

Aan tafel had Paps lachrimpeltjes bij zijn ogen. Zou ik over de uitvoering in *Delft* beginnen? Nee, dat zou een te grote schok zijn. Ik moest Delft maar opzouten. En meegenieten met Peter. En ik genoot ook werkelijk mee. Toen Paps zei: ‘Nu hoef jij ook niet meer voor een econoom te zorgen, Joop,’ drong het eigenlijk pas goed tot me door, wat het voor Paps betekende: Peter voor goed op de Bank. En ik vond me een akelig zelfzuchtig wezen, dat alleen maar aan zichzelf dacht. Ik zei: ‘Ja, dat komt maar goed uit. Ik wil toch immers geen man met een titel trouwen. En voor een gesjeesde econoom had U natuurlijk weinig gevoeld.’

* * *

Na tafel karde ik naar Renée met het daverende nieuws van Peter. Ik vond grote Renée en kleine Renée buiten zitten.

‘Zo zonder mannen?’ Ja, Mijnheer van Ophorst werkte en Hans studeerde. Maar die zou nog even aankomen, later op de avond.

‘O maar dan ben ik al weg,’ zei ik.

‘Mal kind,’ zei grote Renée.

‘Ik heb daverende tijdingen.’

‘Wat? Joop, vertel.’

‘Nee, jij moet raden Renée.’ Grote Renée vroeg, of ze ook mocht raden.

‘Best. Als U wilt.’

‘Peter komt terug,’ zei grote Renée kalm.

‘Wist U dat?’

‘Nee, maar ik vermoedde het direct, toen ik jouw gezicht zag.’

Ik was stomverbaasd. ‘Misschien kunt U nog wat bereiken in telepathie,’ ontdekte ik.

‘Spaar me,’ zei grote Renée.

‘Weet je wel, verleden jaar om deze tijd kwam je mij vertellen, dat Peter niet meer terugwou naar Rotterdam.’

‘En dat wil hij nu zelfs ook. En hij komt ook bij Vader op de Bank.’

‘Wat zullen je Ouders gelukkig zijn.’

‘Ja. Die stralen. Maar nu is er nog een nieuwtje.’

Tegelijk zeiden de Renée's: ‘Peter is verloofd.’

‘Jaaa,’ kreet ik. ‘Met een Marjorie Leatherbey. Maar hoe.....’

‘Peter is toch een veel te aardige jongen om niet verloofd te zijn,’ vond grote Renée. En kleine Renée zei, dat ze altijd Peter een schat had gevonden.

‘Maar U raadt nooit, hoe dat meisje van Peter wordt genoemd.’

‘Zèg dat maar,’ zei grote Renée.

‘Nee, ìk wil even raden. Pussy? Honey? Darly?’

‘Je raadt het nooit,’ zei ik. ‘Ik zal het maar zeggen. *Bud.*’

‘Als jullie Buddy? O, dat is tè krankzinnig.’

‘Ja. En in Augustus komt ze hier met Pa. Wat zal dat een verwikkelingen geven, denk je ook niet? Peter heeft voorgesteld, dat ik Bud herdoop.’

‘Laat hij zijn Bud herdopen,’ vond kleine Renée.

‘Dat heb ik ook gezegd. En ik heb nog een nieuwtje.’ En ik vertelde van de uitvoering in Delft.

‘Vertel het thuis. Misschien is je Vader nu mildgestemd.’ Kleine Renée, die een pannelap haakte, zette de haakpen er rechtovereind in.

‘Paps is altijd mild. Maar hij heeft één afwijking. Hij wil mij niet in het publiek zien optreden.’

‘Dat kan ik me voorstellen van je Vader. Maar spreek er ruiterlijk over. Zet het anders finaal uit je hoofd.’ Die oplos-

sing wist grote Renée. En ik wist meteen, dat als kleine Renée en ik samen geweest waren, dat we dan gefantaseerd zouden hebben over de opvoering in Delft, waar ik natuurlijk stiekem zou zijn heengegaan, en waar ik een *daverend* succes zou hebben geoogst.

Toch, toen ik later naar huis fietste, zat de ruiterlijkheid me dwars. Ik zòu het Paps gaan vertellen. En als hij het niet goed zou vinden, dan zou ik het finaal uit mijn hoofd zetten, zoals grote Renée had gezegd.

Toen ik ons tuinpad inreed, zag ik in de verte Paps en Mams wandelen. Ze liepen innig gearmd. Ze liepen hand in hand. Ik wist, dat ze praatten over Peter, en over het geluk, dat hij in die éne brief in ons huis had gebracht.....

Ik reed mijn fiets in de garage. Ik liep het huis binnen. Ik zou het nooit aan Paps durven vragen..... ik zou zeker die ene kostelijke avond, waarop Paps en Mams elkaar zo heel nabij schenen te zijn, ik zou zeker diè avond niet maar een ogenblik verstoren. Peter was bij hun, ze spraken natuurlijk over Peter..... uit mijn open raam boog ik mij. Ik riep naar beneden: ‘Hallo, ik ben thuis. Ik moet nog wat werken. Dan ga ik naar bed.’

‘Kom je niet even bij ons?’ vroeg Mams. ‘Het is zo'n goddelijke avond.’

‘Nee, ik heb geen tijd.’ Wat klonk dat profaan.

‘Nu, slaap lekker Jopie.’

‘Dag lieve kind.’

En in de stilte van mijn grote kamer bleef ik even staan. Daar begon de dochter van ‘de Olmen’, die pas van kostschool thuis was, piano te spelen. De wals van Chopin. Ik bleef even star staan, zoals wij star staan, wanneer die ene hoge noot ons tot leven wekt in de Nuit de Mai. En dan danste ik, zoals ik nog nooit had gedanst. Toen ik later, een beetje ademloos, op mijn divanbed neerplofte, bedacht ik, dat dìt me toch door niemand ontnomen kon worden: Ik zou toch altijd kunnen blijven dansen voor mezelf alleen!

Hoofdstuk XV

Gisteravond, een paar avonden nadat we de brief van Peter hadden ontvangen, waren Mams en ik samen thuis. Ik vond dit een schone gelegenheid om over Delft te beginnen. Mams is nu zó stralend, en daarbij zo ongelofelijk lief, dat ik haar rustig het hele probleem durfde voor te leggen. Trouwens ik moest tòch vertellen, dat we nu meer repetities kregen voor de balletschool, omdat er een uitvoering in de toekomst dreigde. Ik moest trouwens ook over mijn costuums spreken. Mams staarde gelukzalig. Ik zat in de vensterbank naar de Meiregen te kijken, die onze tuin zichtbaar goed deed. Je zag gewoon het groen uitbotten.

'Wat een zalig weer Mams,' begon ik.

'Ja. Zo'n regen..... wat heb ik daar vroeger graag in gelopen.'

'En het is zo zacht buiten.....' De ramen stonden wijd open. En toen werd er gebeld. 'Hè, ik hoop maar niet, dat er visite komt. Wij zijn nu zo knus samen.'

'Ja, maar we kunnen toch niet zeggen, dat wij niet thuis zijn. Iedereen kan jou zien in het open raam.'

Dat was wel zo. Maar toen Gijbertje binnenkwam, en aankondigde, dat er een Mijnheer Kwast was, om Joop te spreken, plofte er een zeker misnoegen op me neer.

'En het is zeer dringend,' zei Gijbertje er nog ten overvloede achter. 'Tenminste, dat zegt Mijnheer.'

'Laat Mijnheer maar even hier komen Gijbertje,' zei Mams.

Ik begroette Kwast met de fiere woorden: 'Ik heb niet veel tijd zeg.' Dit negeerde Kwast. En hij zei: 'Dag Mevrouw van Dil. Halloot Joop.'

'Bonjour. Ik heb weinig tijd hoor.'

‘Drinkt U een kopje thee met ons mee Mijnheer Kwast?’

Ja, dat deed Kwast. Hij sprong weer op, om Mams het kopje thee af te pakken. Hij morste weer natuurlijk. Het wordt vervelend met Kwast.

Kwast dronk zijn thee, en richtte zich dan opeens tot mij, die in de vensterbank was blijven zitten.

‘Joop, ik voel me bittert in jou teleurgesteld.’

‘O ja?’ zei ik onverschillig.

‘Ja. Dat je nu wel in Delft gaat dansen.....’

‘Wat is dat?’ vroeg Mams, met het electrische keteltje - ze wilde de thee bijschenken - geheven. Ik vond het maar echt prettig, dat Paps een vergadering van aandeelhouders had, en laat thuiskwam.

‘Och Mams, zo is het niet,’ begon ik. Maar Kwast gooide mijn fiere ontkenning op zij, en zei tragisch: ‘In Amsterdam, voor ons, heb jij niet mogen dansen. Hoewel dat kant nòg. De uitvoering is eind Mei. Maar je gaat wèl naar Delft. Ik ben geschokt, Joop.’

‘Nu dan moet je maar geschokt blijven.’

‘Maar wat betékent dit alles?’ Mams keek opeens niet zo stralend meer. Toen heb ik alles maar uitgelegd: van onze Hongaarse dans, en van de Nuit de Mai, en van Kraak, en de costuums, die nog voor mij gemaakt moesten worden.....

‘Dat zal Paps nooit goed vinden.’ Had ik iets anders verwacht? Nee, toch immers. Toch was ik onwijs teleurgesteld, en ik had Kwast graag op zijn touwige hoofd getimmerd, dat nu een donkere indruk maakte. Kwast had natuurlijk in de regen zonder hoed gefietst.

‘Wìst U het dan niet?’ vroeg Kwast nog ten overvloede.

‘Ik had het Mams vanavond willen vertellen,’ zei ik. ‘Moest jij mij daarom zo dringend spreken? En van wie weet jij het eigenlijk?’

‘Flap kwam er vanavond mee thuist. Thuis. En toen voelde ik me zo beledigd.....’

‘Hij voelde zich beledigd,’ zei ik tegen Mams.

‘Ja, je ouwe heer wilde er niets van weten die Zondagt. En dan is het pijnlijk te horen, dat je wel in Delft mag dansen.’

‘Dus jij bent kwaad op mijn Vader?’ Dàn had je mijn Vader moeten te spreken vragen!’ zei ik pienter.

Kwast keek opeens angstig de kamer rond, of Paps misschien niet achter een stoel zat. En opeens lachte Mams. Zij had de houding van Kwast ook door. Ze zei: ‘Joop heeft van haar Váder niet in Amsterdam mogen dansen. Ze zal ook niet in Delft dansen, Mijnheer Kwast.’

‘Had jij het niet verteld van Delft?’ vroeg Kwast.

‘Nee, dat hoorde je toch. Paps en Mams hebben de laatste dagen wel iets anders aan hun hoofd gehad, dan dat beetje gedans van mij.’

‘O ja?’ zei Kwast. Hij keek met kiese ogen Mams en mij aan. Kies maar dood-nieuwsgierig.

‘Herinner jij je nog die broer van mij? Toen die morgen op de Boeg?’ Nee, die herinnerde Kwast zich niet meer. ‘Nu, die broer van mij heeft een studiereis door Amerika gemaakt, en komt eind Mei weer thuis. En verloofd.’

‘Met een Amerikaans meisje?’

‘Ja,’ zei Mams in mijn plaats. ‘Wij zijn erg blij, mijn man en ik.’

‘Tjét.....’ zei Kwast. Dan opeens opgewekt: ‘Zou dit geen reden voor Mijnheer kunnen zijn tòch Joop toestemming te gevent voor die dansavond?’

‘Nee,’ zei Mams. ‘Nee, dat denk ik wel niet.’

‘Ik ben geschokt.....’ begon Kwast weer. En toen legde iemand zijn handen om mijn gezicht, en zei: ‘Raden wie ik ben?’

‘Billy.....’ riep een stem.

‘Ik schrik me dood. Dat moet je nooit weer doen Wim.’

Ik draaide mij om. Daar stonden Wim en Mol, allebei in regenjassen gehuld, en met een stok. ‘Het is gelukkig, dat mijn hart zo goed is,’ begon ik, maar ik werd in de rede gevallen door Mol, die beweerde, dat het zulk zalig weer was.

‘Kom binnen. Laat jij ze even in Kwast?’

‘Waarin?’

‘Nee Joop, dat moet jij doen,’ zei Mams. En ik sprong uit de vensterbank, om Wim en Mol in te laten, terwijl ik be-

peinsde, dat het noodlot wel Kwast met de Boerree's samenbracht. Toen ik weer binnentrad, was Kwast al opgestaan. ‘Dag juffrouw Boerreet. Dag Meneer Boerreet,’ zei hij.

‘Ja, nu is ze Mevrouw Boerree. Ze is inmiddels getrouwd,’ lichtte ik Kwast in. En Mol zei fier: ‘We zijn helemaal gewandeld niet Billy? Het is toch zulk zalig weer.’

‘Zullen wij Wim en Mol straks een eindje wegbrengen Mams?’

‘Ja goed. Alleen spreek je niet direct over thuisbrengen, als je bezoek nog maar pas binnen is.’ Mams tikte mij vermanend op de wang.

‘O maar we blijven niet lang,’ zei Wim, die me alweer wou helpen.

‘Welke kant woont U op?’ vroeg Kwast.

‘De Laurièrlaan,’ teemde Mol. Ze had natuurlijk liever over een Avenue of een Boulevard gesproken, maar die bezit ons dorp niet.

‘O, dat is mijn kant uit,’ ontdekte Kwast opgewekt.

‘Zeg, wat hebben wij van jou gehoord?’ zei Wim.

‘Ja, ik weet niet.....’

‘Dat je gaat dansen in Delft. Wat dans jij? Die wals, die jij in Noordwijk hebt gedanst?’

‘Zie je nu wel,’ zei Kwast tegen mij.

‘Maar hoe kòm jullie aan die waanzin?’ wilde Mams weten.

‘Is het waanzin?’

‘Billy wilde nu al plaatsen bestellen. Ik heb *natuurlijk* tegen hem gezegd, dat het een besloten club zou zijn.’

‘Maar wie heeft het jou verteld Wim?’

‘Een broer van Mijnheer Kraak.’

Kwast moest nota bene weten, wie die Mijnheer Kráákt was.

‘Is dat niet een leraar op je balletschool?’

‘Ja. Zoiets. Hij heeft de Nuit de Mai ontworpen. En een Hongaarse dans. Maar zijn broer schijnt het toch niet goed te weten.’

‘Hij heeft niet over jóu gesproken Joop. Hij heeft alleen gezegd, dat de balletschool, waaraan zijn broer les geeft, de

balletschool le Neuf, eind Mei of begin Juni een opvoering geeft in Delft. Voor de Delftse studenten.'

'Maar hoe komt die Kraak erbij om dat jóu te vertellen?'

'Hij is mijn boekhouder. Al een ouwe man. En Kraak, de balletmeester, is een veel jongere broer. Mijn Kraak laat zich op die broer voorstaan.'

'Dat hoeft hij heus niet te doen, want onze Kraak snauwt alles aan mekaar.'

'Dus jij doet niet mee?' Wim keek, als Kwast, diep teleurgesteld.

'Nee. Ik heb het vanavond pas aan Mams verteld. Paps weet het nog niet eens.'

'Misschien vertelt een aandeelhouder het vanavond aan Vader. Ik hoop hem voor te zijn,' zei Mams.

'Ik vind het jammer,' ontdekte Wim. 'Ik vind het doodjammer. Daar is toch niemand, die Joop kent. En ze zou wat een succes hebben gehad.'

'Maar je offert toch niet je huiselijke vrede op aan zo iets onbelangrijks als een beetje gehuppel.' Dat was Mol.

'Nu moet je verstàndig praten,' zei Wim, de snuggere. 'Het is geen beetje gehuppel, en dat weet jij drommels goed.' Kwast keek van Wim naar Mol, en hij zoog zijn wangen in, alsof hij zich op een genoeglijk kijfpartijtje ging instellen.

'Wat geeft het, als ik toch niet mag.' Ik nam Mol de wind uit de zeilen, die al bol gingen staan.

'Weet je wat jij kunt doen Joop? Ja, weet je, wat je best kunt doen? Ga stiekem. Ik bedoel, je Moeder weet er nu alles vanaf. Nietwaar Mevrouw van Dil? Die hoeft natuurlijk niet te weten, dat je stiekem gaat.....'

'O, gelukkig maar,' zei Mams.

Kwast richtte zich nu uitsluitend tot Wim. 'Vindt U ook niet Mijnheer Boerree, waar niemand Joop kent..... Niemand hoeft het te weten,' zei de Kwast fier. 'Alleen wij.'

Maar dat was toch niet iets, dat Wim lag. 'Nee, dat lijkt mij te gevaarlijk. Als het dan eens uit mocht komen.....'

'Wat zou er dan van onze huiselijke vréde terechtkomen, Mams?'

‘Neen. Dat is uitgesloten. Het is niet eens prettig, dat U het hebt voorgesteld Mijnheer Kwast.’

Mijnheer Kwast keek bij deze lichtelijke reprimande dom en kleurend. En even later stond hij op. ‘Nu dan gaat ik maar.’ Alsof hij nog geen kwartier geleden had beweerd, dat de Laurierlaan ‘zijn kant uit was.’

‘Ben je op de fiets?’

‘Nee. Lopende. Ik ben nog een beetje verdwaald. Ik kwam bij de keuken uit!’

En, omdat ik het sneu voor Kwast vond, dat hij dat hele eind alleen moest lopen, zei ik: ‘Dan kun je straks met de Boerree's mee terug. Blijf dan nog even.’

Kwast keek naar Mams. Die glimlachte. ‘Als U maar niet weer zulke lugubere voorstellen doet.’ Kwast zei braaf: ‘Nooit weer. Maar ik had Joop toch zo graag willen zien dansen.....’

Mol begon over haar werkster, die *Ibsen* las. ‘Stel je voor *Ibsen.’*

‘Wat kan 't je schelen,’ zei ik. ‘Ik dacht, dat jij dat leuk zou vinden.’

‘Maar zo iemand kan toch nooit haar gedachten bij haar werk hebben, als ze *Ibsen* leest. Wat zegt U, Tante Joop?’ Mams zei, dat zij liever een werkster had, die Ibsen las, dan bijvoorbeeld Arsène Lupin.’ Waarom Kwast zo moest lachen, dat hij zich ook nog verslikte in zijn thee.

‘Nee maar, nu ter zake,’ begon Mol weer. ‘Ze leest ook Cronin en Knittel. Ze leest boeken, waarvan ik nog nooit heb gehoord.’

‘Ik vind het altijd te prijzen in iemand, die overdag hard werkt, dat.....’ begon Mams. En toen werd er gebeld, en Gijbertje kwam zeggen, dat er een Mijnheer van der Putte was. Voor Joop. En dat hij mij *dringend* moest spreken.

‘Laat maar binnenkomen Gijbertje.’

Daar stond Flap, weer kaal en zonder snor. Mams stelde hem voor aan Wim en Mol, en Flap zei pienter, dat hij Mijnheer en Mevrouw wel eens ontmoet had. Een Zondagmorgen op de Boeg. Dus die morgen is in Flap's hersens blijven kleven.

Door het raam zag ik ze wegrijden.....

Ik snap niet, dat hij als maar zakt. Tegen Kwast zei hij: ‘Zo, zit jìj hièr.’

‘Ja. Ik heb nog naar jou uitgekekent. Je was nergens.’

‘Ik was op mijn kamer. Ik bestudeerde de honderd bladzijden, die jij mij opgegeven had. Voor morgenochtend!’

‘Daar vlieg jij in Kwast,’ zei ik heel opgewekt. Ik had Flap nog nooit zo opstandig meegemaakt. Ja, Flap wou graag een kopje thee. En uit zijn mondhoeken hoorde ik hem zeggen tegen Kwast: ‘Ik krijg je vanavond nog wel, mannetje.’

‘Moeten wij nu niet gaan, Billy?’

‘Wacht nog even,’ zei Wim. Hij scheen ook het onderaardse drama aan te voelen.

En toen wendde Flap zich tot mij. ‘Ik heb gehoord, dat jij dansen gaat in Delft. Waarom wil jij dan niet voor ons dansen in Amsterdam?’

‘Wij hebben die heel zaak al uitgekiend. Ik ga nìet dansen in Delft. Jij hebt het natuurlijk van de broer van Mimi Kelder.’

‘Ja. Die wist het zeker.’

‘Maar het is, zoals ik het je zeg, Flap.’

‘Jammer,’ zei Flap alleen. Hij deed geen voorstellen als Kwast. Toen hij zijn thee ophad, stond hij op. ‘Ik ben op de fiets. Hoe ben jij?’

‘Lopend,’ zei Kwast.

‘Nu dan kun jij bij mij achterop.’

‘Maar daar voelt ik niks voor,’ weerstreefde Kwast. Doch Flap had zijn adieus gemaakt, en wachtte bij de deur op Kwast. Door het raam zag ik ze wegrijden. Kwast slierde met zijn voeten door het grint. Ik hoorde Flap nog zeggen: ‘Dat had je niet gedacht mannetje.....’ Toen waren ze verdwenen.

‘Wat een bespottelijke jongens,’ zei Mol.

‘Ik vind ze wel aardig. Echte studenten. Zijn het allebei jouw vriendjes Joop?’

‘Vriendjes is te veel gezegd. Flap is feitelijk een Trosvrind. Kwast is maar aangewaaid.’

‘Flap is.....’ ‘Van der Putte. Ja Wim.’ Natuurlijk moest Wim weten, waarom ik hem Flap noemde. Natuurlijk brulde hij daarom, hoewel Mams weer opmerkte, dat zìj zich niet

kon voorstellen, dat dat van der Putte geen pijn deed. ‘En ik vond hem wat aardig,’ zei Mams. ‘Hij trad zo flink op.’

‘Ik vond het nog èchte jongens,’ hield Mol vol, waarop niemand wat zei. Later, toen ik met Mams terugwandelde - de regen had opgehouden, de natuur rook zo heerlijk fris - zei Mams: ‘Lieve schat, ik zal vanavond met je Vader spreken. Misschien kan ik hem overreden. Maar stel er je niet te veel van voor.’

‘U hebt nog al invloed op Paps.’

‘Ja maar dit is iets, waar Vader fel op tegen is. Dat weet je ook wel.’

‘Maar U vindt toch goed, dat ik de costuums laat maken?’

‘Natuurlijk kind, dat vind ik best. En jij mag aan alle repetities meedoen. Als het je maar niet te veel van je tijd vergt.’

‘Ik zal morgen de costuums, die Kraak heeft ontworpen, meenemen.’ Ik voelde me, eigenaardig genoeg, toch dichter bij de uitvoering staan, nu ik het witte japonnetje en het Hongaarse pakje mocht laten maken.

‘Wie verzorgt de costuums?’

‘O, dat doet le Neuf zelf. Met een naaister. Ze worden beeldig.’

‘Maar, waarom heb jij er niet eerder over gesproken?’

‘Om Peter. Omdat Vader en U zo opgingen in Peter.’

‘Lieve schat,’ zei Mams weer. Ze stak haar arm door de mijne. Ze zei: ‘Wat zal ik blij zijn, als Peter er is.....’

* * *

En nu is Peter thuisgekomen. Gebruind en mannelijk. En knapper dan ooit.

Nogal logisch, dat naast hem al mijn dansgedoe niets betekent. Paps heeft uitdrukkelijk verklaard, dat het *uitgesloten* is, dat ik voor een *troep* Delftse studenten ga dansen. En daarmee uit. Mams heeft me nog getracht te troosten, maar ik heb gezegd, dat ik geen troost behoefde, alleen iets om kapot te smijten. Zopas is Peter op mijn kamer geweest. Met Adonis, die zo gelukkig is als Paps en Mams, en als een lammetje in zijn voetsporen treedt.

‘Zeg, wat heb ik gehoord van Moeder, mag jij niet dansen op een uitvoering in Delft?’

‘Nee. Maar jij merkt toch niets aan me? Ik ben toch strålend.’

‘O ja, dat gaat best. Maar waarom is Vader daar zo op tegen?’

‘Vermoedelijk, omdat hij denkt, dat ik wufte neigingen zal krijgen.’

‘Nu ja, dat is nonsens. Zal ik er nog eens met hem over praten?’

‘Och nee, 't geeft toch niks.’

‘Dan zijn de meisjes in Amerika toch heel wat vrijer,’ betoogde Peter. ‘Mijn Bud..... Waar is jouw Bud?’

‘In de keuken. Want, als ik een dansbevlieging krijg, bijt hij in mijn benen.’

‘Bud is negentien. En heeft, alleen met een vriendin, al een reis naar Europa gemaakt.’

‘Laat haar foto nog eens zien, Peter.’

In die dingen is Peter vlot. Vlotter dan Hans. Ja, ze was een echt leuk, blond type. Zo rank als een sprietje, en met een gezichtje, waar de humor afstraalde.

‘Ze is zeker geestig, niet Peter?’

‘Dat was het eerste, wat me zo in haar aantrok. Zij is grappig. Wij lachen om dezelfde dingen. Wij schateren om.....’

Gijbertje kwam boven. Daar was telefoon voor Mijnheer van Dil. En Mijnheer was nog in Amsterdam, zoals Gijbertje klaaglijk opmerkte.

‘Wie is het? Kan ik gaan?’ vroeg Peter.

‘Het is een juffrouw van Joop's balletschool.’

‘Zàl ik gaan?’ vroeg Peter.

‘O mevrouw is al aan de telefoon. Mevrouw is zeker pas thuisgekomen.’

Later kwam Mams ook boven. ‘Daar was juffrouw le Neuf zo pas. Die wilde Vader spreken. Ik heb maar gezegd, dat Vader bij zijn besluit blijft.’

‘Had ze dan al eerder opgebeld?’ vroeg ik.

‘Ja, een paar avonden geleden.’

‘Het is toch grijs voor dit arme kind,’ vond Peter. ‘Wanneer is de beruchte avond?’

‘Volgende week Donderdag.’

‘Dan zijn wij net in Noordwijk,’ peinsde Mams. ‘Wij gaan er Dinsdag heen met Peter. Woensdag is Vader jarig.’

Ik was in de emotievolle dagen, die ik meemaakte, hele Opa Heultjes verjaardag vergeten. En ik wilde *lief* blijven. Ik wilde me opheffen aan de repetities, die toch ook glorievol waren. Kraak had snauwend bekend, dat van Meta Schuilenburg en *mij* alles afhing. Dat de anderen dansten als kippen zonder kop. En dat hij er wat voor over had, wanneer Joop van Dil ook meeging naar Delft.

En zo naderden wij de Dinsdag, dat Paps, Mams en Peter naar Noordwijk vertrokken. Ik had 's avonds een repetitie, die ik, en dat was de eerste keer, verzwegen had. Wij dansten in costuum. In de Hongaarse dans droegen we zwarte pruiken. Ik zag er zo allerzotst, en zo absoluut onherkenbaar uit, dat ik zeker wist, dat Paps, als hij mij tegengekomen was op ons tuinpad, hij mij achteloos en zelfs een beetje viezig zou zijn voorbijgelopen.

Meta, die blond is, stond de pruik ook afschuwelijk. Zij was de enige, die protesteerde. ‘Alle Hongaarse vrouwen zijn toch niet zwàrt.’

‘Jawel,’ zei Kraak. ‘Dat zijn ze wèl.’

‘En ik heb een Hongaars meisje gekend, dat hoogblond was,’ verdedigde Meta zich.

‘Dan is dat de ènigste blonde Hongaarse vrouw geweest.’ Daartegen was niets meer in te brengen. Alleen mopperde Meta nog, dat ze er idioot uitzag.

Onze pakjes waren aardig. Een eenvoudig wit blousje met pofmouwtjes. Een zwart keurslijfje, dichtgeregen met een rooie veter, een zwarte rok met rooie bloemetjes, en dansschoenen, die we rood hadden geverfd. Ik had een paar oude van Renée gekregen. Over die zwarte pruik droegen wij een rooie doek, die tegen dat zwart natuurlijk goed uitkwam. Alleen leken Meta en ik een paar verwaaide, oude Zigeunerin-

nen. De andere kinderen stond die pruik wel, maar die waren ook niet zo uitgesproken blond als Meta. Meta mopperde veel harder dan ik. Zij moest die Hongaarse pracht natuurlijk in Delft tentoonstellen, dus dat kon ik me voorstellen.

Maar onze Nuit de Mai jurken waren beeldig. Met een strak lijfje zonder mouwen, en een hele wijde rok, die om ons heen golfde. Le Neuf, die een goeie kijk op alles heeft, had uitgekiend, dat wij allemaal verschillende kleuren linten moesten dragen. Mij werd een lichtblauw lint toebedeeld, dat le Neuf zwierig om mijn middel strikte. Ik voelde me twaalf, maar het stond me goed.

Kraak snauwde erger dan anders. Hij nam het Paps schijnbaar ontzettend kwalijk, dat ik niet mee mocht doen. Op al mijn passen maakte hij aanmerking. Ik zei: 'Het is maar goed, dat ik niet naar Delft ga. Kan ik U daar ook niet blameren.'

'Als iedereen zo goed danste als jij..... Wat is dat nu weer voor een houding Lia Hornstra? Weet jij wel, dat je danst, en niet op een stoel zit?' Lia, die vrij onverschillig is, zei, dat ze dat best wist, maar dat haar voeten pijn deden. Waarop Kraak zijn handen ten hemel hief, en haar sprakeloos aanstaarde.

In de laatste pose van de Nuit de Mai, staan wij allemaal op één been, houden het andere ver naar achteren gestrekt, en hebben lichtelijk het meisje voor ons met de vingertoppen vast, terwijl we coquet, tenminste het moet volgens Kraak coquet verbeelden, onze linkerhand-vingertoppen reiken aan het meisje achter ons. Dit klinkt ingewikkeld, en dat is het ook. Vijf van de tien meisjes wiebelden. Alleen Meta en ik stonden paraat. 'Dit kan de mooiste pose zijn,' jammerde Kraak. 'En die wordt helemaal bedorven door de weinige vastheid van Lia en Ans en.....' Hij wist geen namen meer in zijn woede.

Toen zei juffrouw le Neuf kies: 'We moeten maar gauw laten zakken.' Eerst zei me dit nog niets, maar toen Kraak wild antwoordde: 'We moesten maar helemaal niet hálen,' begreep ik de duistere bedoeling. Ik fietste met Meta naar huis, die zei, dat ze een beetje keelpijn had. De volgende dag hadden we twee repetities, die ik nog braaf meemaakte, al was

het dan met een bloedend hart. Lia en consorten wiebelden minder, en de stemming van Kraak was iets beter. Toen ik wegging, zei Kraak: ‘Kan ik je Vader thuis opbellen?’

‘Nee, Vader en Moeder zijn uit.’ Kraak greep zijn magere gezicht, nòg magerder door het lange haar in zijn handen, en schreeuwde bijna: ‘Wanneer komen ze weer thuis?’

Maar zij heeft niet geweten, dat ik later thuis, Buddy's kop met tranen heb besproeid.....

‘Vrijdag pas.’ Ik zag toen opeens op Kraak zijn facie een hele gamma van duistere voornemens, en terwijl ik me in het jasje van mijn mantelpakje hees, zei ik oer-braaf: ‘Het is voor mij hetzèlfde, of Vader en Moeder thuis zijn, of uit.’ Nu ja, toen keek Kraak mij aan, alsof hij aan mijn verstand twijfelde. Dat deed ik zelf trouwens ook. Ik hoorde juffrouw le Neuf nog zeggen: ‘De costuums kunnen allemaal in die grote koffer.....’ en toen had ik al gezegd: ‘Nu jongens, veel succes morgen.’ Ik was met Meta weggegaan. Die had een doekje om haar keel, en fluisterde, omdat ze haar keel niet wilde in-

spannen. Ze zei, dat ze bang was voor angina, en dat ze de hele dag gorgelde. En ze zei ook, dat ze mij een onverschillig exemplaar vond. Maar zij heeft niet geweten, dat ik later thuis, Buddy's kop met tranen heb besproeid.....

* * *

De volgende dag was het stràlend weer. We hadden 's morgens huisje, en zelfs het feit, dat Prul zich in de zomervacantie ging verloven met Johnny, en dat er wéér een peukje sigaar in de asbak lag, en dat er een *pijp* rondslierde, kon mij niet opwinden.

Om vijf uur was ik thuis. Ik had nog een beetje omgefietst, en het plan 's avonds te gaan skiffen, had mij een beetje opgeleurd. Toen ik thuiskwam, zei Gijbertje: ‘Er is al een keer of tien opgebeld voor jou.’ Ik dacht: ‘Als dat Kwast is, dan zal ik hem van katoen geven.’

‘Door wie?’

‘Door een Mijnheer Kraak. Hij snapt niet, waar jij bleef. Wat is die man zenuwachtig,’ zei Gijbertje. Terwijl wij nog in de hal stonden, werd er weer opgebeld.

‘Dat zal wel voor jou zijn.’

‘Hallo,’ riep ik.

‘Met Kraak. Joop, nu moet je eens goed naar me luisteren, Meta is ziek. Angina. Die kan niet optreden. Nu màg jij mij niet teleurstellen Joop.’

‘Ik zweeg. Dus Kraak brulde meteen: ‘Hallo, hallo. Versta je mij? Meta is ziek’

‘Ja, angina,’ zei ik.

Ik hoorde Kraak van het ene been op het andere springen. ‘Je mag ons nu niet teleurstellen. Zou jij je ouders kunnen bereiken?’

‘Ja, kùnnen wel. Maar het zal niets geven.’

Kraak liet de telefoon vallen. Er was even een geruis. Ik wilde mìjn telefoon al weer neerleggen, terwijl de gedachten krijgertje speelden in mijn hoofd, toen Kraak weer tot leven gewekt scheen. ‘Je begrijpt toch wel Joop, dat het nièts wordt

zonder jou. Een fiàsco. Dat snap je toch wel. Je màg me niet teleurstellen. Je moèt mee!'

Opeens wist ik het. *Wim.* Ik zei: 'Hoe laat gaat U weg?'

Kraak hikte: 'Ze...zeven uur.'

'Ik zal U nog wel opbellen.'

'Dus je gáát mee?'

'Ja. Misschien,' zei ik. Ik kon me voorstellen, hoe Kraak nu in de stoel naast de piano neerviel, zijn voorhoofd bette, en misschien zijn hoofd vleide aan le Neuf's puntige schouder.

Ik belde Wim op. Ik kreeg Mol aan de telefoon, die kwijnend - net Tante Julie - zei: 'U spreekt met Mevrouw Boerree.'

'Zeg Mol, is Wim thuis?'

'Met wie?' Och eend, dat hoor je toch best. 'Met Joop,' zei ik. Nu weet ik zeker, dat ze 'Nee' gezegd zou hebben, wanneer er niet een stem had geklonken: 'Wie is daar?' Het was Wim zijn stem. 'Wacht je even,' zei Mol.

'Hallo.' Dat was Wim zijn fors geluid.

'Wim, met Joop. Wim, zou je direct even bij me kunnen komen? Ik weet niet, wat ik doen moet. Toen heb ik direct aan jou gedacht.'

Dit is natuurlijk de juiste manier om mannen aan te pakken, want Wim zei vlot en onmiddellijk: 'Ik ben in tien minuten bij je.'

'Dank je wel.' Ik streek over mijn kin, voelde, dat ik een puistje op mijn kin had, dat iets van de opwinding weg nam. Ik hoopte vurig, dat Wim alleen zou komen. Maar net, toen ik zijn wagen over het grint hoorde aankomen, belde Kraak weer op.

'Joop, heb je al een beslissing genomen?'

'Nee. Maar ik bel U in twìntig minuten op.' Ik dacht, dat ik wel twintig minuten zou nodig hebben, om Wim te overtuigen. Maar dat kwam anders uit. Om te beginnen, stapte Wim binnen plus Mol.

'Nou Jopie, wat is er nou met jou?' begon Wim heel opgewekt.

'We hebben krankzinnig geraced om bij jou te komen,' zei

Mol, terwijl ze haar wildleren handschoenen uittrok. ‘Wij hebben bijna een schattig hondje aangereden.’

‘Nonsens,’ zei Wim. ‘Die hond was nog wel een Meter van mijn wiel.’

‘Wim, ik zit er zo mee?’

‘Maar wat is er dan kind?’

‘Je weet, dat vanavond de uitvoering in Delft is? Ja? O engel, dat je daaraan hebt gedacht.’ Ik negeerde Mol stevig. ‘En nu is de beste van ons hele troepje plotseling ziek geworden. En nu heeft Kraak al twintig keer opgebeld en gevraagd, of ik niet kan gaan.’

‘Brutaliteit van die man.....’ begon Mol.

Maar Wim zei fors: ‘Natuurlijk ga je Joop. Natuurlijk. Het is je plicht.’

Drie minuten..... Er waren nauwelijks drie minuten verlopen, en ik had Wim al aan mijn kant. Terwijl ik op twintig minuten gerekend had.

‘Bespottelijk,’ kreet Mol. ‘Dat kun je maar zo niet zeggen Billy. Je weet, hoe haar Vader er op tegen is.’

‘Maar dit is force majeure,’ daverde Wim. ‘Hoe laat gaan jullie? Zeven uur. Nu, ik rijd er jou wel even heen; kan ik het zelf ook nog zien.’ Mol stond met gebalde vuisten naast een tafeltje. ‘Neen, maar dit.....’ begon ze.

‘Je gaat helemaal op mìjn verantwoording,’ zei Wim.

‘Ja, daar heb ik wat aan,’ zei ik tam. ‘Ik bedoel, ik vind het schattig van jou Wim. Maar het zal Vader vrij weinig kunnen schelen, dat ik op jouw verantwoording naar Delft ben gegaan.’

‘Je maakt jezelf belachelijk.....’ begon Mol. En toen werd er weer gebeld. Het was Kraak, die sneller leefde dan wij. Die in tien minuten al twintig minuten had doorworsteld.

‘Ja Meneer Kraak,’ zei ik. ‘Ja Meneer. Ik spreek er op het ogenblik over met een..... een familielid.....’

‘Geef mij die telefoon eens,’ beval Wim.

‘Meneer Kraak. Met Boerree. U kunt op Joop rekenen.....’ Van de andere kant klonk een gekrijs..... ‘Ik breng haar zelf wel met mijn wagentje naar Delft. Hoe laat moet zij er

uiterlijk zijn. Acht uur? Ze zàl er zijn,' zei W.F. Boerree.

Ik gaf Wim een peuk op zijn kruin. 'En tòch heb ik er geen vrede mee. Ik bedoel, ik wil toch liever Vader en Moeder er even over spreken.'

'Laat dat maar aan mìj over,' zei Wim de fiere. 'Weet je het nummer in Noordwijk? Dan bellen wij even op.'

'316,' prevelde ik, terwijl mijn hart opeens ging bonzen.

Wim vroeg aan: Noordwijk 316. Het duurde even voor hij verbinding had. Dan zei hij: 'Hallo. U spreekt met Boerree. Kan ik Mijnheer van Dil even spreken? Wat zegt U? Met wie spreek ik? O, met Mientje. Is er niemand thuis? Alleen de oude Mevrouw? O, rust de oude Mevrouw. Waar is de familie dan? Weet je dat niet? Nu, dan is het goed Mientje. Nee, je hoeft niets te zeggen. Ik had alleen Mijnheer van Dil willen spreken.' Wim legde de telefoon neer met een gezicht van: 'Nu heb ik mijn best gedaan.' Hij zei: 'We waren gister ook in Noordwijk. Had ik er toen maar met je Vader over gesproken.....'

'Dan zou jij nul op het request gekregen hebben,' zei Mol in zo'n lage toonaard, dat ik het begin van een drama voelde komen. En drama's kon ik nu helemaal niet verwerken.

'Zou ik nu kunnen gaan? We hebben nu ons best gedaan.....' begon ik.

'Op *mijn* verantwoording,' zei Wim. 'En jij gaat ook mee hondje.' Dit tegen Mol. 'Je zult eens zien, hoe aardig het is.'

'Ik dènk er niet aan. Stel je voor, iemand bedriegen, waarvoor ik zo'n respect heb.' Dat was Paps natuurlijk. 'Leo zal zien, dat *ik* in alles recht door zee ga. *Ik* houd me niet op met die misselijke practijken.....' De stem werd hoger. Maar Wim, de engel, die wel vermoedde, dat een scène, die Mol altijd zo goed speelt mij nu meer kwaad, dan goed zou doen, Wim sprong op, sloeg een arm om haar heen, en zei: 'Kom mee naar huis vrouwtje. Ik praat er nog wel met je over. Ik moet trouwens ook in smoking. En nog gauw wat eten. Zul jij goed eten Joop?'

'Als een wolf,' zei ik. Ik zou me alleen voeden met grape

fruit. Wim voerde Mol gewoon krachtdadig weg. In de wagen hoorde ik al haar stem uitschieten, en ik was Wim heel dankbaar, dat hij mij daarvoor had behoed.

Ik vloog naar boven, liet mijn bad lopen. Nu ging ik, en gek, diep in mijn hart had ik er tòch geen vrede mee. Ik zou tòch Paps bedriegen, ik zou het natuurlijk ruiterlijk bekennen later, maar als ik zijn gezicht opeens zag verstrakken..... nee, dan was deze avond het me niet waard.

Toch zong ik luidruchtig in mijn bad, toch was ik luidruchtig in mijn beweringen tegen Grietje en Gijbertje, dat ik voor geen millioen kon eten, en dat ik alleen maar grape fruit luste. Alleen maar grape fruit!!!! En Grietje, die vroeg, waar de wereld toe kwam, als een jong meisje, dat er nog van *groeien* moest, alleen maar zulke liflafjes dronk. Ja, dat wist ik ook niet van dié wereld!

Ik trok een schoon wit blousje aan, en borstelde mijn krullen, dat ze glansden. Toen Wim me om kwart over zeven kwam halen, stond ik al kant en klaar bij het hek.

'Je ziet er aardig uit, Joop,' zei Wim keurend. Ik kroop naast hem.

'Waar is Mol?'

'O, die wilde niet mee natuurlijk. Die is naar Amsterdam gegaan.'

'Maar Wim, dat jij er nu zo'n soesah om moet krijgen.....'

'Niets erg.....' Wim waaide mijn beklag weg. 'Mol trekt wel weer bij. Jij weet wel, die avond met de trompet, die avond met Myrna hoe-heet-ze, toen is ze ook gauw bijgetrokken.'

'Jij bent maar een fiere man,' zuchtte ik.

Om vijf voor acht stonden we voor de schouwburg in Delft.

'Ik ga mijn auto parkeren. Ik zal zien, dat ik nog een plaatsje krijg.'

'Natuurlijk. Het zal lang niet vol zijn.'

Maar het was bijna uitverkocht. In de vestiaire schudde Wim mijn hand, alsof ik een verre reis moest maken. 'Hou "Wat is er?" vroeg ik Cora Dubuis. je maar taai Joop,' fluisterde Wim. 'Hou je maar taai. Ik zal voor je klappen hoor!'

‘Dan is er tenminste toch iemand, die klapt,’ fluisterde ik terug, terwijl ik een erge mooie student in *rok* en met geplakte haren bekeek.

‘Weet je de weg?’

‘Ik zal wel vragen.’ Een oer-beminnelijke portier wees mij de weg naar de onderaardse gewelven, die ook bij de schouwburg behoorden, en waar de kleedkamers waren ingericht. Ik vermeed een omarming van Kraak. Lia Hornstra zei, dat ze knapte van de zenuwen. Ik voelde me ook vrij bibberig.

‘Ik begrijp er nièts van,’ zei juffrouw le Neuf vermoedelijk voor de tiende keer, want Kraak antwoordde nors: ‘Daarvoor zullen ze hun reden wel hebben. En wat kan het ons schelen?’

‘Och, wij zijn no. 7 van het programma. En no. 12.’

‘Wat betekent dat?’

‘Eerst waren we no. 6 en no. 12.’

‘Maar wat is het verschil?’

‘Dat we beide keren nà de pauze optreden.’

‘Dat is toch niet zo verschrikkelijk?’

‘Nee, dat vind ik ook niet.’

Le Neuf pakte doodvoorzichtig de costuums uit. ‘Meisjes, die moeten nog opgestreken worden!’

‘Daarvoor hebben we tenminste tijd genoeg,’ zei Ans.

Het Io Vivat drong tot ons door, gezongen door vele kelen. Een daverend applaus. Er scheen wèl stemming te zijn.....

‘Heeft een van jullie een programma?’ wilde Lia Hornstra weten.

‘Ik ga er wel een halen,’ zei Kraak.

Kraak, die nòg magerder en slapper was in smoking - zijn haar krulde bij zijn oren om, terwijl het verder zo steil was als een varkensstaartje - verdween. Hij kwam met een programma terug, en wij drongen om hem heen. Ja, daar stond het:

6: balletschool le Neuf, Danse Hongroise, en

12: balletschool le Neuf, Danse La Nuit de Mai. Aan de vleugel Mej. A.M. van Strijn.

Weer zei le Neuf: ‘Ik was vrij wat liever pal voor de pauze opgetreden.....’

‘Ja, maar dat is nu niet anders. Daarover moet je nu niet zo zeuren. Wees blij, dat Joop er tenminste is.’

‘O, maar dat ben ik wel,’ zei le Neuf, terwijl ze een arm om mijn schouders legde.

‘Hoe hebben ze in Delft Uw balletschool ontdekt?’

‘Een paar jaar terug zijn we hier ook opgetreden. Ook voor de studenten. Toen was een zuster van de praeses bij mij op ballet. Die danste ook heel goed. Ze is nu getrouwd,’ zei le Neuf triest. Ik wilde nog zeggen: ‘Maar misschien trouwt U ook nog wel.’ Maar ik vond dit niet kies bij nader inzien.

Wij hingen rond. Wij zaten op alle meubels, behalve op stoelen. Op tafels, op koffers, Lia zat op een verweerde pouf, die daar lag. Ik bedacht mij, dat Hans nooit van ònze balletschool gesproken had. Die was er natuurlijk verleden jaar niet heengeweest. Hij voelde nìets voor muziek, hij voelde ook nìets voor dansen..... Zou hij er nu zijn met Ronnie? Vermoedelijk wel. In de pauze zou ik even door het spiekgaatje in het gordijn kijken.

Er werden een paar scetches opgevoerd. Er werd veel gelachen. Bij ons zakte de stemming onder nul. Wij hadden ons al in onze Hongaarse pakjes gehesen. Lia Hornstra zag er het leukst uit met haar zwarte krullenpruik. Ans was ook wel aardig en Cora ook. Maar de rest was ontzettend.

‘Ja, ik zal niet kunnen dansen met dat zwarte haar,’ ontdekte ik opeens.

‘Joop, doe niet zo idioot,’ zei Kraak.

‘Zo meteen komt de kapper om jullie op te maken,’ zei le Neuf maar haastig. Zij trachtte opgewonden gemoederen te sussen. Toen ik opstond van de tafel, waarop ik gehangen had, beefden mijn knieën. En Lia liet haar benen zó sidderen, dat het haast een dans werd.

‘Stel jullie je niet zo aan,’ stentorde Kraak. En toen kwam de kapper. We zagen er waanzinnig uit, toen we waren opgemaakt. Dat beaamden we allemaal lustig, en de kapper, die gelukkig weer een man was met humor, lachte breed. Le Neuf wrong haar handen. Ik kon het me voorstellen, en zei maar niets meer.....

* * *

De pauze was afgekondigd. Wij waren gewaarschuwd geworden. Langs een trap naar het toneel.

'Wat is het hier groot!' zei Leitje Bussy.

Wij stonden bij elkaar op een kluitje. Veertien angstige meisjes.

'Zou de pauze gauw afgelopen zijn? Even kijken.' Ik sloop naar het spiekgaatje. Ik zag de zaal zich weer vullen. Veel jongelui in smoking, veel in rok. Ik spiedde, of ik Wim ook zag. Maar, die zag ik niet. En Hans..... en Ronnie..... Opeens ontdekte ik Hans. Hij leidde Ronnie langs de rijen. Voor hem uit liep kippig de professor. Nu de professor had me altijd graag willen zien dansen. Dat wekte me zelfs op. Nee, Wim zag ik niet..... Ik wilde al weggaan van het spiekgaatje, ik werd trouwens ook wèggedrongen, toen ik Wim zag. Helemaal achteraan, zich buigend over het programma.

'Hé Joop, laat ons ook eens zien.'

Ik wilde me nèt afwenden, en toen zag ik ze. Paps, Mams en Peter. Het was, alsof de schouwburgzaal om mij ineenstortte. Ik keek wild in het rond, of ik nog kon vluchten. Anne Marie van Strijn begon te spelen. Vrij heftig. Dat moet ook Hongaars verbeelden. En toen dacht ik: 'Och, wat er ook gebeurt, ik zou het morgen tòch verteld hebben.'

Van de Hongaarse dans weet ik niets. Ik zette mijn benen mechanisch, zoals Kraak dit me had geleerd. Kraak had het me trouwens met temperament geleerd. Ik had mijn doek wat naar voren getrokken, zodat niemand mijn gezicht maar zou zien..... En daar opeens riep een stem uit de zaal, een zeer blije, opgewekte stem: 'Daar heb je Topie. Merkwaardig, als dat niet Topie is.....'

Ik keek even schichtig de zaal in. Ik zag niets. Een donkere ruimte. Tegelijkertijd werden wij met rood beschenen, dat was vermoedelijk Hongaars. Ik stond in het felle rooie zoeklicht, bijna uitdagend. En ik voelde me, zoals een heel klein, stout kind zich voelen moet. En ik had het idee, dat de hele volle zaal wist, dat ìk *Topie* was.

* * *

We gingen ons verkleden voor de Nuit de Mai. Elk ogenblik verwachtte ik Paps te zien binnenkomen. Mijn vingers trilden, toen ik de wijde, witte rok om me heen drapeerde. Maar Paps kwam niet. En opeens wist ik, dat Paps niet komen zou.

'Jij was niet zo heel goed in die Hongaarse dans,' zei juffrouw le Neuf.

'Nee, die lag me niet. Die heeft me nooit gelegen,' bekende ik.

'Maar je was toch stukken beter dan de anderen,' fluisterde le Neuf. 'En doe je best bij de Nuit de Mai.'

'Ja, dat zal ik.' Ik keek in de spiegel. Ja, opgemaakt en wel, zag ik er toch uit als Topie. Zó had Vader me stellig herkend.

Toen later het scherm opging, en wij voorovergebogen lagen met ons hoofd in onze handen, klonk er een klaterend applaus. Toen speelde Anne Marie de hoge noot, die ons tot leven wekte..... En opeens voelde ik, dat ik nù dansen kon voor Paps. Natuurlijk deelde mijn enthousiasme zich mee aan de anderen, ik weet, dat wij nooit, nooit zo goed hebben gedanst. Er bestond geen zaal voor mij, er bestonden geen honderden critische ogen..... er was alleen een Meinacht, waarin een jong meisje danste..... Het applaus was overweldigend. Er werd als maar gehaald. De studenten stonden op. Wij bogen, wij bogen steeds. Mijn krullen vielen over mijn gezicht. Naar Paps en Mams durfde ik niet te kijken, ook niet naar de professor, maar ik schonk een glimlach - net als een beroemde diva - naar achter in de zaal, waar Wim klapte als een razende.

De anderen waren luidruchtig, toen wij ons verkleedden. Ik was stil. Maar ik had toch één keer meegemaakt, wat het zeggen wilde, een heel klein beetje beroemd te zijn. Kraak greep mijn hand. 'Joop, je was uitstekend.' Le Neuf huilde bijna. Ik trok het jasje van mijn mantelpakje aan, en ik zei, zo op het oor onverschillig: 'Ziezo, dit hebben we weer gehad.'

Boven stond Wim. Boven stonden Paps en Mams en de

professor. Vóór ik nog iets kon zeggen, zei Wim: ‘Ik heb het allemaal al uitgelegd.’

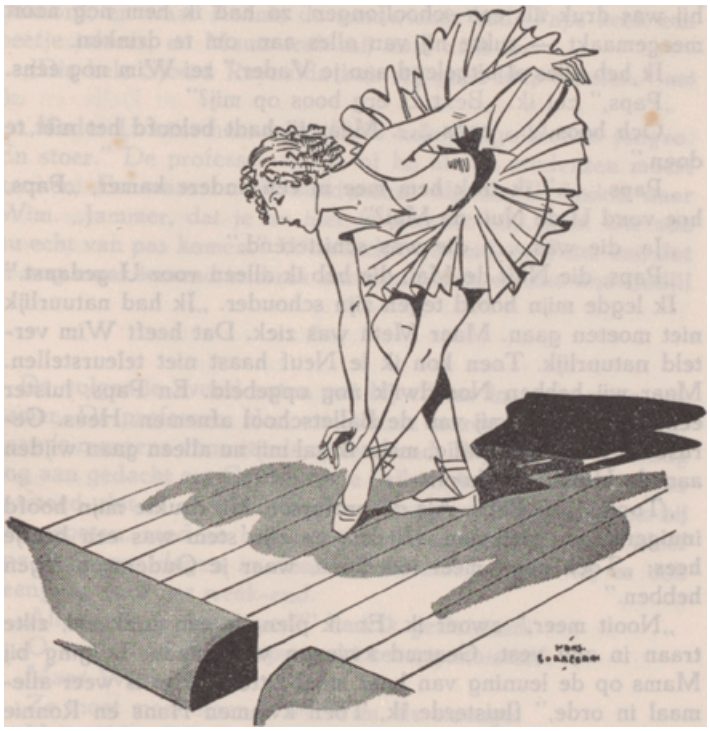

En opeens voelde ik, dat ik nù dansen kon.....

De professor zei: ‘Topie, kind, wat was dat lief.’ Mams zei: ‘Je zag er zo aardig uit in de Nuit de Mai.’ Paps zei: ‘We spreken er thuis nog wel over.’

‘Gaan we naar huis?’

‘Nee, we logeren vannacht bij de professor.’

‘Wim ook?’

‘Ja, Wim ook.’

‘Mol is tòch in Amsterdam,’ zei Wim opgewekt. Hij zag rood van opwinding. Mams straalde ook, maar door nevelen. Paps keek strak. Toen wij bij de professor thuiskwamen - hij was druk als een schooljongen, zo had ik hem nog nooit meegemaakt - rukte hij van alles aan, om te drinken.

‘Ik heb alles al uitgelegd aan je Vader,’ zei Wim nog eens.

‘Paps,’ zei ik. ‘Bent U erg boos op mij?’

‘Och boos..... boos..... Maar jij hadt beloofd het nièt te doen.’

‘Paps.....’ ik trok hem mee in een andere kamer, ‘Paps, hoe vond U de Nuit de Mai?’

‘Ja, die was..... die was schitterend.’

‘Paps, die Nuit de Mai, die heb ik alleen voor U gedanst.’

Ik legde mijn hoofd tegen zijn schouder. ‘Ik had natuurlijk niet moeten gaan. Maar Meta was ziek. Dat heeft Wim verteld natuurlijk. Toen kon ik le Neuf haast niet teleurstellen. Maar wij hebben Noordwijk nog opgebeld. En Paps, luister eens, nu kunt U mij van de Balletschool afnemen. Heus. Gerust. Ik vind het er zalig, maar ik zal mij nu alleen gaan wijden aan de Huishoudschool.....’

‘Topie,’ zei Paps. Als de professor. Hij drukte mijn hoofd inniger tegen zich aan. Hij zei, en zijn stem was een beetje hees: ‘Toch nooit meer iets doen, waar je Ouders op tegen hebben.’

‘Nooit meer,’ zwoer ik. En ik plengde een stiekeme, zilte traan in zijn vest. Gearmd kwamen wij binnen. Ik ging bij Mams op de leuning van haar stoel zitten. ‘Het is weer allemaal in orde,’ fluisterde ik. Toen kwamen Hans en Ronnie en Peter binnen. Ronnie vloog op mij toe. Ze omhelsde mij. ‘Joop het was denderend. En jij hebt een verovering gemaakt.’

‘O ja?’ Onverschillig.

‘Ja. Een student, U kent hem wel Vader, Sjoerd Reynalda, heeft aan Hans gevraagd, wie dat beeldige meisje was?’

‘Was ìk dat?’

‘Ja,’ zei Hans. ‘Ja, ik wist het eerst ook niet.’

‘Hij duide jou uit. Dat meisje, dat voordanste. Met beeldige

krullen. Toen heb ik gezegd, dat dat een zusje van Hans was, en mijn aanstaande schoonzusje. En hij heeft gevraagd, of hij jouw Ouders eens een bezoek mag brengen.'

De professor zei, dat hij nog nooit van Sjoerd Reynalda had gehoord, en waar Ronnie de sandwiches had. Paps keek een beetje jaloers, en Mams trok mij naar zich toe.

'Die hele Sjoerd Reynalda kan mij geen klap schelen,' zei ik.

'Vader U kènt hem toch. Zo'n hele, lange blonde jongen. En stoer.' De professor vroeg, of hij àl zijn studenten moest kennen. En waar nu de sandwiches bleven. Ik knikte naar Wim. 'Jammer, dat je nu hier je trompet niet hebt. Die zou nu echt van pas komen.' Wim lachte gevleid, en Peter zei, dat er nog maar iemand ontbrak aan zijn geluk, en dat was Bud!!!

* * *

De volgende avond zaten wij bij elkaar in onze grote zitkamer. De professor, Han en Ronnie waren met ons meegegaan 's morgens voor een lang weekend. Paps had er gelukkig nog aan gedacht om Grietje op te bellen. Anders had die zeker vermoed, dat ik er met Wim vandoor was. Wim had ook bij ons gegeten, rood en bollig zat hij in ons midden. Mol bleef nog een paar dagen in Amsterdam, morgen zou hij er ook heengaan voor het week-end.

'Alles is toch weer goed?' had ik gefluisterd.

'O nee,' had Wim opgewekt teruggefluisterd.

'Maar Wim.....'

'Ze moet maar leren,' zei Wim, de strenge.

'Vanmiddag heb ik op de Huishoudschool gehoord, dat wij ons diploma pas krijgen, als wij een half jaar in betrekking zijn geweest.'

'Maar kìnd,' zei Mams.

'Hoe zit dat?' wilde Paps weten.

'Nu, ik moet volgend jaar nog een half jaar een dienstje hebben, met *uitstekende* getuigen, en dan krijg ik mijn diploma pas.'

‘Dan kom je toch zeker bij mij Topie? Wat had ik haar gisteravond gauw herkend,’ zei de professor trots.

‘Ik kende haar nog niet eens, toen ze met haar eigen haar danste,’ zei Hans, die gearmd met Ronnie op de bank zat.

Gijbertje klopte. Gijbertje kwam binnen met een grote doos. Zoals ze eens scheef onder de pioenrozen van Kwast is binnengekomen. ‘Voor Joop,’ zei ze.

Het was een doos uit een bloemenwinkel uit Delft, en op het adres stond: Aan Joop van Dil, de Wilgen, Ergens in Nederland.

‘Pak ze uit kindje.’ Dat was Mams. Ik maakte de doos open. Er lagen de prachtigste rozen in. Een kaartje was erbij. Daarop stond: Sjoerd W. Reynalda. Ik keek een beetje verlegen de kamer rond. Naar Paps, naar de professor, en naar Wim, die zonder Mol luidruchtig was.

‘Je moet ze meteen in water zetten, lieve schat.’

‘Ik zal wel vazen optrommelen,’ zei Wim.

‘Joop, wat mooi.....’ fluisterde Ronnie.

‘Die Meneer schijnt nog veel van jou te verwachten,’ zei Wim bij de deur. Ik knipoogde naar Paps. Ik zei: ‘Hij kan me volgend jaar in een dienstje zien, als ik de vuilnisemmer buiten zet.’

‘En àls je de vuilnisemmer buitenzet,’ zei de professor opeens heel pienter, ‘dan zal die Mijnheer Wynalda toch genieten.’

‘Waarom Vader?’

‘Omdat Topie *danst* als ze *loopt.....*’